

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020

07 - 13 Aralık Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
07 - 13 ARALIK 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	4
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	5
ENFLASYON KASIM AYINDA YILIN ZİRVESİNİ GÖRDÜ	10
SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİNDE DÜŞÜŞ YAŞANIYOR!	11
REFORM SÖYLEMLERİNE RAĞMEN BANKALARDAKİ DÖVİZ VE ALTIN MEVDUATLARI ARTIYOR!	12
YANLIŞIN İTİRAFI GÜZEL YA FATURASI!	12
ERDOĞAN'IN KATAR SEVDASI SINIR TANIMIYOR.	13
YERLİ VE MİLLİYE GÜVENMEYEN İKTİDAR!	14
TÜRKİYE DIŞ BORÇTA DÜNYA ALTINCISI	15
120 ÜLKENİN NÜFUSUNDAN FAZLA İŞSİZ VAR	15
EKONOMİ YÖNETİMİNİN ÖNÜNDEKİ 3 AÇMAZ	20
DIŞ TİCARET AÇIĞI DERİNLEŞİYOR	22
ASGARİ ÜCRET EN AZ 3100 TL OLMALIDIR!	23
2002'DE KİŞİ BAŞINA 1000 TL OLAN BORÇ, BUGÜN 61 BİN TL	26
BÖYLE BÜYÜME İŞSİZLİĞİ ARTIRIYOR	26
ÜRETİCİ VE SANAYİCİYİ ARTAN MALİYETLER, TÜKETİCİYİ DE ZAMLAR VURDU	27
ESNAF DEVREN KİRALIK!	28
EN ÇETİN KİŞ BU KİŞ	29
DÜKKÂN KAPALI, ESNAF SAHİPSİZ	31
PANDEMİDE PATRONUN PAYI BÜYÜDÜ, İŞÇİNİNKİ KÜÇÜLDÜ	33
AŞIRI YOKSULLUK SON 22 YILDA İLK KEZ ARTTI, UFUKTA BİR DEN FAZLA KİTLİK BELİRDİ	35
YAVUZ SULTAN SELİM KÖPRÜSÜ YÜZÜNDEN HAZİNE 324 MİLYON DOLAR GELİRDEN MAHRUM KALACAK	36
ŞATAFAT BÜTÇESİNE SALGIN SAVUNMASI	36
23 MİLYON DOLARLIK FAİZ ALINMADI	37
DIYANET'İN SON 5 YILDAKİ FAİZ GELİRİ; 7.4 MİLYON LİRA	38
TÜRKİYE DIYANET VAKFI, KORONAVİRÜS SALGINI SÜRERKEN KİRACILARINA ZAM YAPTI	38
116 MİLYON DOLARLIK 'HESAP HATASI'	39
9 İHALE, 3 TEMEL ATMA TÖRENİ, 7 BAKAN GÖREN 'BİTMİYEN' ÇUKUROVA HAVALİMANI YANDAŞA VERİLDİ	40
73 MİLYONLUK İŞE 752 MİLYON TL ÖDEME VE FAZLA ÖDEMENİN ADRESİ AKP ADAYININ ŞİRKETİ	41
ETHEM SANCAK'IN YEĞENİNE İSTANBUL'DA 172 BİN METREKARELİK ARSA TAHSİS EDİLDİ	42
19 İŞİN 17'SİNİ İHALESİZ	42
AKP'Lİ İSME SERİ İHALE!	43
PANDEMİ MAĞDURUNA, ESNAFA, HİZMETE, YOKSULA DEĞİL, MASTERCHEF'E!	44
AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ'NDEN 'PAYİTAHT ABDÜLHAMİD'DEKİ LEBLEBİ SAHNESİNE 40 BİN LİRA	44
'LEBLEBİ SAHNESİ'NE BÜTÇE VAR, SOKAK AYDINLATMASINA YOK!	45
AKP'Lİ BAŞKAN OĞLUNU İŞE ALDI, İLÇE KARIŞTI!	45
'ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ PROJESİZ YIKIMA DEVAM EDİYOR'	46
AKP'Lİ BELEDİYE MİLYONLARI SAATE SAÇTI!	46
KANUNSUZ ATAMAYA BAHANE; 'İŞLER AKSAMASIN'	47
KİRALANAN ARAÇ SAYISI YENİDEN ZİRVEDE	47
TÜRKİYE ÜRÜNLERİNİ BOYKOT EDEN SUUDİ ARABİSTAN'IN ŞİRKETİNE YATIRIM ONAYI VERİLDİ	48
YOKSULLUK SALGINI DİNLEMİYOR!	48
TÜRKLER, ERDOĞAN'IN 'REFORM' SÖZÜNÜ SATIN ALMADI	1
SORUŞTURULUYOR AMA GÖREVİNDE	1
KANAL İSTANBUL BAŞLAMADAN İSTANBUL'UN KAYNAĞINI TÜKETİR	2
ALTIN MADENCİLİĞİ FAALİYETİ EKOSİSTEMİ YOK EDECEK	2
AFTAN YARARLANANLAR, DEPREMDE YIKILDI!	3
VATANDAŞ VİRÜSTEN DAHA ÇOK İŞSİZ KALMAKTAN KORKUYOR!	4
SAĞLIK BAKANLIĞI'NDAN 'YAP-KİRALA-DEVRET'E 10 AYDA 8 MİLYAR LİRA HARCANDI	5

ÖZEL VE VAKIF HASTANELERİNİN OLANAKLARINI YURTTAŞLARIN HİZMETİNE SUNUN	5
COVID-19 TESTLERİ DE MENZİLCİ’NİN ŞİRKETİNE	7
‘AŞI İÇİN KISMİ İTİRAF’	8
SABIKALI BAKANLIĞA GÜVEN YOK	9
TEST KUYRUKLARIYLA VAKALAR ARTIYOR	9
SALGIN NASIL YÖNETİLEMEZ!	10
YOĞUN BAKIM DOLULUK ORANLARI DA YALAN ÇIKTI	12
ARTIK KALDIRILAMAZ BİR NOKTAYA DOĞRU İLERLİYOR	13
SORUMSUZLUK!	13
BİTMEYEN ÖYKÜ ‘COVID-19’	14
‘KIRAN TABLOSU’NA KARŞI BİLİME KULAK VERİN	15
EĞİTİM BÜTÇESİ ALARM VERİYOR!	17
YÖK VE ÜNİVERSİTE BÜTÇELERİNİN MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ İÇİNDEKİ PAYI VE GSYH’YE ORANI	20
EĞİTİM SOSYAL BİR HAK DEĞİL, BİR SEKTÖR!	21
ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNA NEDEN İHTİYAÇ DUYULMAKTADIR?	22
ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNU ÇIKARACAĞIZ	24
GÖRME ENGELLİLER EBA’DA ZORLANIYOR	27
İHEB/İHAS VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ	27
DİN VE DEVLET İŞLERİ AYNIDIR İKİSİNDE DE KADINLAR YOKTUR!	28
VARLIK FONU NE İŞE YARIYOR?	30
VARLIK FONU DENETİMSİZ BORÇLANMA KURUMUNA DÖNÜŞTÜ	32
YEKDEM MEKANİZMASI, İŞLEYİŞ VE ÖNERİLER	33
GAZETECİLER ‘KISKACA’ ALINDI	36
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ENDİŞESİ BÜYÜYOR	36
DEPREM KONUTLARI İÇİN ORMAN VASFI KALDIRILDI	38
BALIKESİR’DE MADEN OCAĞI ATIKLARINI DERE YATAĞINA ATIYOR	38
UNESCO LİSTESİNDEKİ KORAMAZ VADİSİ’NDE MADEN PROJESİ	38
STRATEJİ VE POLİTİKA YOKSUNU DIŞ POLİTİKAMIZ İLE YALNIZLAŞAN TÜRKİYE	39

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti’nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım “Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz.” yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP’nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye’nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti’nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima ‘Kol kırılır yen içinde kalır’ olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak ‘Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler’ algısı oluşturup, CHP’ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

07 - 13 ARALIK 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***07-17 Aralık Şeb-i Arus Mevlanayı Anma Haftası-Törenleri** Hz. Mevlâna'nın 746. Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri) 7-17 Aralık tarihleri arasında yapılacaktır. Şeb-i Arus kelimesi "Düğün Gecesi" demektir. Mevlana ölüm gününü "Hakk'a vuslat" yani "Yaradana Kavuşma" (Düğün Günü-Gecesi) saymıştır, "Herkes ayrılıktan bahsetti, bense vuslattan" der. Ölüm Mevlana için kişinin aslına dönüşü, kaynağının ilahi bir cevher olması nedeniyle "Allah'a dönüş" olarak yorumlar. Bir başka ifadeyle ölüm "cismin ortadan kalkması değil, Allah'a doğru uçuşmasıdır".

***7 Aralık Dünya Sivil Havacılık Günü** 'İstikbal göklerde dir' sözü geldiğimiz noktada önemini daha net ortaya çıkarmıştır. Havacılığın sahip olduğu önem bugün için daha net anlaşılmaktadır.

***09 Aralık Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü** AKP iktidarı, yandaş politikaları ekseninde halk için değil sadece bir zümre için çalışmakta, kendisine yakın duran ve menfaati olan yapıları kalkındırmak üzerine bir strateji oluşturmaktadır. Bu durum başlı başına bir yolsuzluk kanalı oluşturmakta, bu yolsuzlukta büyük bir çoğunluğu oluşturan halkın yoksulluğuna dönmektedir. Liyakat, kural ve adaleti yok eden AKP iktidarının yolsuzluğu çözmek gibi bir derdi olmadığı gibi aksine yolsuzluk musluklarının başını tutmaktadır.

***10 Aralık 2016 - İstanbul Vodafone Arena yakınlarında saldırılar gerçekleşti. İki patlamada 43 kişi şehit oldu, 155 kişi de yaralandı.**

***10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü ve Haftası** BM Genel Kurulunca 10 Aralık 1948 tarihinde "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi" kabul edilmiş ve Resmi Gazete ile 27 Mayıs 1949'da yayınlanmıştır. İnsan hakkı, insanca yaşama hakkıdır. Bu hak aslında çatı bir kavram olarak birçok konuyu kapsamaktadır. Eğitim, adalet, fırsat eşitliği, sağlık... gibi uzayabilecek birçok kavram bu hak oluşturmakta ve sadece birinin eksikliği dahi bu kavramı eksik bırakmaktadır.

***11 Aralık 1946 - Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) kuruldu.** Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu adıyla kurulmuş ve daha sonra 1954 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından çocuk haklarının korunması adına tanıtım ve savunma çalışmaları yapmak, çocukların temel gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olmak ve çocukların potansiyellerini eksiksiz biçimde gerçekleştirmek için fırsatlar yaratmak üzere görevlendirilmiştir.

***12 Aralık 2003 - Azerbaycan Devlet Başkanı Haydar Aliyev, kalp yetmezliği hastalığından dolayı uzun süredir tedavi gördüğü Ankara GATA'da 83 yaşında öldü.**

***12-18 Aralık Tutum, Yatırım ve Türk Malları Haftası** Yerli ve Milli kavramının bu kadar çok kullanılıp, yerli ve milli olan her şeyin ya satıldığı, yada yok edildiği bir dönemin canlı şahitleriyiz. Üretimin yok edilip, samana varıncaya kadar her şeyin yurtdışından alındığı bir dönemde bu dönemin sorumlusu iktidarın yerli ve milli söylemleri ne yazık ki traji komik olmanın ötesinde değildir.

***12-18 Aralık Yoksullarla Dayanışma Haftası** Hem dinimiz İslam hemde milli kültürümüz bizlere dayanışmayı ve yardımlaşmayı emretmektedir. 'Komşusu açken tok yatan bizden değildir' hadisinin yansımasıdır bizim kültürümüz ve geleneğimiz. Yoksulla ve muhtaçla dayanışma her birimizin asli görevidir...

Lakin bu yardım sağ elin verdiği sol el dahi görmeyecek bir şekilde yapılmalıdır. Yoksulluğu azaltmak için dayanışma yok etmek için ise sebebine inmek bir zorunluluktur. Ülkemizde yoksulluğun başlıca sebepleri arasında ne yazık ki yolsuzluk gelmektedir. Eşitlik ve adaletin olduğu bir yerde, yoksullukta olmaz, yolsuzlukta! AKP iktidarı bu kavramları yok ederek yoksulluğun yaygınlaşmasını sağlamıştır.

***13 Aralık 1980 Erdal Eren idam edildi.** 12 Eylül Askeri Rejiminin ülkede estirdiği baskı, zulüm ve haksızlıkların sembolü olan Erdal Eren, 12 Eylül Darbesi öncesinde bir askeri inzibat erini öldürdüğü suçlamasıyla hüküm giyen ve darbeden sonra Ulucanlar Cezaevi'nde asılarak idam edilen Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği üyesi ve Ankara Yapı Meslek Lisesi öğrencisidir. Hakkında verilen idam kararı Yargıtay tarafından iki kere iptal edilmiştir fakat Millî Güvenlik Konseyi, Eren için verilen idam kararını onamış bunun üzerine Eren asılmıştır. İdam kararını iki kere bozan Hakim Albay Ahmet Turhan; olay ile ilgili gerekli balistik incelemenin yapılmadığını, ayrıca Erdal Eren'in inzibat erini öldürdüğüne dair bir kanıt bulunmadığını ifade etmiştir. Kenan Evren'in "asmayalım da besleyelim mi" çağrısı üzerine asıldığı düşünülmektedir. 17 yaşında olan Eren, yaşı büyütülerek idam edilmiştir.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

İmalat Sanayii Kapasite Kullanımı

- **Kasım Ayı:** İmalat sanayi sektörü kapasite kullanım oranı (takvim etkisinden arındırılmış) kasım ayında bir önceki aya göre 0,4 puan artarak, yüzde 75,3 olarak gerçekleşti. Kapasite kullanımında bu yılın önceki aylarına göre belirgin bir toparlanma yaşansa da geçen yılın aynı ayındaki düzeyin 1,4 puan altında kaldı. Sektör geçen yıl kasımda yüzde 76,7 kapasite kullanım oranıyla üretim yapmıştı.
- **Ocak-Kasım:** Sektörün bu yılın ilk 11 aylık dönemindeki ortalama kapasite kullanım oranı ise geçen yılın aynı dönemine göre 4 puan azalarak yüzde 71,6 olarak gerçekleşti. Geçen yıl aynı dönemde sektör toplam kapasitesinin yüzde 75,6'sını kullanmıştı.
- **İmalat sanayi sektörünün toplam üretim kapasitesinin ortalama yüzde 71,6'sını kullanıyor olması, sektörün önümüzdeki aylarda da daha düşük yatırım harcaması yapacaklarına işaret ediyor.** Sektörde yüzde 80'in üzerindeki bir kapasite kullanımının yeni yatırımları özendirdiği biliniyor.

Döviz Rezervi Arttı

- Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz) 13-20 Kasım haftasında (*Damat Albayrak'ın istifası ve Merkez Bankası Başkanının değişiminden sonra Merkez Bankası'nın 4,75 puanlık faiz artırdığı hafta*) 2 milyar 738 milyon dolar artarak 85 milyar 88 milyon dolara yükseldi.
- Merkez Bankasının brüt rezervinde yılbaşından bu yana ise toplam 20,6 milyar dolarlık azalma yaşandı.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 3 milyar 340 milyon dolar artarak 43,7 milyar** dolara kadar çıkarken, altın varlıkları ise 602 milyon dolar azalarak 41,4 milyar dolar geriledi. Yılbaşından bu yana döviz rezervinde 34,9 milyar dolarlık azalma yaşanırken, altın varlıklarında ise 14,3 milyar dolarlık artış yaşandı.

Net Rezerv

- Merkez Bankası'nın net rezervi ise 2 milyar 599 milyon dolar artarak 9 milyar 948 milyon dolara yükseldi. Swap borçlarını düştüğümüzde ise net rezervin eksi -56,9 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor. (**Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını "yükümlülük" olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu notun esasını oluşturan tablolardaki hesaplamalarda Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.**)
- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.
- Merkez Bankası'nın Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü **ekim ayı sonu itibarıyla (altın swapları da dahil) 66 milyar 853 milyon dolar olarak açıklandı.** Dolayısıyla bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerv eksiye (- 56,9 milyar dolara) düşüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 56,9 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı Azalıyor

- Merkez Bankasının brüt rezervinin (döviz + altın) kısa vadeli dış borçları ve gelecek 12 ayda vadesi dolacak dış borcu karşılama oranı ise küçülmeye devam ediyor.
- Geçen yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı geçen hafta yüzde 63,5 kadar geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8'den yüzde 46,6'ya indi.

Faiz Arttı Sıcak Para Geri Dönüyor

• **Yabancı yatırımcıların Türkiye'de Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 20 Kasım itibariyle 61,9 milyar dolar oldu.**

• Türkiye'deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para ve kur politikaları nedeniyle dış finansman riskinin artması yüzünden yabancılar, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye'deki yatırımlarını azaltma eğilimine girmişlerdi.

• Yabancı yatırımcılar 13-20 Kasım haftasında Borsa İstanbul'da 320 milyon dolarlık hisse senedi alırken, Devlet iç borçlanma kağıtları portföylerini net 176 milyon dolar, özel şirketlerin borçlanma senetlerine yaptıkları yatırımları da 7,2 milyar dolar artırdılar.

• Merkez Bankasının faiz artırma işareti vermesiyle Türk lirasındaki değer kaybı sürecinin durması, yabancı yatırımcıların Türkiye'deki hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini geçen net olarak hafta 572 milyon dolar artırmalarına yol açtı. Böylece yabancı yatırımcılar ekonomi yönetiminin değiştiği 6 Kasım'dan bu yana Türkiye'den net 1,5 milyar dolarlık menkul kıymet satın aldılar.

• Türkiye'deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini yıl başından 13 Kasım'a kadar olan sürede net 12,1 milyar dolar azalttılar.

• Yabancıların Türkiye'deki portföylerinin toplam tutarı ise hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarının fiyatlarında yaşanan artış ve TL'nin değerlenmesinin etkisiyle 13-20 Kasım arasında 1,9 milyar dolar artarak 61,9 milyar dolara çıktı.

• Yabancı yatırımcıların Türkiye'de 20 Kasım itibariyle 25,2 milyar dolarlık hisse senedi, 6,4 milyar dolarlık iç borçlanma kâğıdı ve 30,3 milyar dolarlık da döviz ve TL mevduatı bulunuyor.

Kredi Ve Mevduat Gelişmeleri: TL'den Kaçış Durmuyor

• Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, büyük bölümü döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklanan kur farkları nedeniyle 36,6 milyar lira artarak 3 trilyon 525 milyar liraya yükseldi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 958 milyar lira (yüzde 37,3 oranında) arttı. Bu artışın da önemli bir kısmı (reel anlamda tasarruf artışından değil) sadece döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı.

Dolarizasyon

• 17-24 Kasım arasında TL cinsinden mevduatlar 23,1 milyar lira azalarak 1 trilyon 536 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise hem vatandaşların döviz almaya devam etmeleri hem de döviz kurunda yaşanan artış nedeniyle 59,7 milyar lira artarak 1 trilyon 988 milyar lirayı yükseldi. Dolar cinsinden bakıldığında ise 1,1 milyar dolar artan döviz mevduatları **251,8 milyar dolarla rekor bir seviyeye çıktı. Döviz mevduatları yıl başından bu yana ise 30,8 milyar dolar arttı.**

• Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise yüzde 56,4'e yükseldi. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**

• **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle vatandaşların mevduatı söz konusu günler arasında 29,4 milyar lira artarak 2 trilyon 115 milyar liraya yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

17 -24 Kasım arasında vatandaşların TL mevduatları 11,6 milyar lira azalarak 829 milyar liraya gerilerken, döviz mevduatları ise 1 milyar dolar daha artarak 162,8 milyar dolarla yeni bir rekor kırdı. Döviz mevduatlarında, hem 1 milyar dolarlık yeni döviz alımı hem de kurdaki yükseliş nedeniyle TL cinsinden 41,1 milyar liralık artış oldu.

- **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 60,8 kadar yükseldi.**
- **TL'ye güvenmeyen** vatandaşlar Merkez Bankasının **faiz artırımına rağmen** ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih ediyor. TL mevduattan çözülen paranın belirgin bir şekilde döviz mevduatına yöneldiği gözleniyor.
- **Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönlendirmesine yol açıyor. Uzun bir süre faiz artırımına izin verilmeyen Merkez Bankası, yeniden faiz artırmaya başlamasına rağmen vatandaşlar tasarruflarını döviz ve altın olarak tutmaktan vazgeçmiyor.**

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 17-24 Kasım günleri arasında 34,4 milyar lira artarak 3 trilyon 623 milyar liraya çıktı.
- Bu dönemde TL kredilerde 5,3 milyar liralık, döviz kredilerinde ise 29,1 milyar liralık artış oldu. Ancak döviz kredilerindeki bu azalma dolar kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı. Aslında döviz kredilerinde söz konusu hafta 343 milyon dolarlık bir azalış oldu. Bankaların kullandığı döviz cinsinden krediler 163,9 milyar dolara indi.
- Banka kredilerinde **yıl başından bu yana** ise 936 milyar liralık artış oldu. Bu artışın 687 milyar liralık kısmı TL kredilerinden, 249 milyar liralık kısmı ise döviz kredilerinden (kur artışından) kaynaklandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 7 milyar dolar azaldı.
- 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 102,8'e geriledi.
- **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları aktif rasyosu ve benzeri yöntemlerle kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar. BDDK'nın bankaları kredi vermeye zorlamak için uyguladığı aktif rasyosunu yıl başından itibaren kaldıracak olması ve Merkez Bankasının da zorunlu karşılıkları kredi artışına bağlı olmaktan çıkarması nedeniyle önümüzdeki dönemde kredilerinin hem daha pahalı hale gelmesi hem de artış hızının azalması beleniyor.**

Batık Krediler

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler 17-20 Kasım arasında 478 milyon lira artarak 151 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 1,2 milyar liralık azalış yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,2'ye geriledi.
- Ancak batık kredi oranındaki gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması ve bu yıl içerisinde 122 milyar liralık kredinin yeniden yapılandırılması yatıyor.*

Bankaların Döviz Pozisyonu

- Bankacılık sektörünün 13 Kasım itibarıyla 1,4 milyar dolar olan döviz fazlası ise 20 Kasım'da 2 milyara yükseldi.
- Sektörün toplamında döviz fazlası verilmesine rağmen kamu bankalarının döviz açığı ise sürüyor. İktidarın döviz satarak kurları ve faiz oranlarını kontrol etmeye çalışması yüzünden döviz açığı veren kamu bankalarının döviz pozisyonlarındaki açık geçen hafta 611 milyon dolar azalarak 20 Kasım itibarıyla 3 milyar 568 milyon dolar oldu. Kamu bankaları bu döviz açığı nedeniyle son dönemde yaşanan kur artışlarından önemli ölçüde zarar ediyor. Kamu bankalarının çok daha yüksek olan döviz açığından kaynaklanan riski döviz cinsinden iç borçlanma kağıtları satarak Hazine üstlendi.
- Özel ve yabancı bankalar ise geçen hafta döviz pozisyonlarındaki fazlayı 5 milyar 611 milyon dolara çıkardılar.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

KOBİ'lerin Banka Borcu 861 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 20 Kasım itibariyle 861 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 13 - 20 Kasım haftasında 4 milyar lira artarak 857 milyar liradan 861 milyar liraya yükseldi.
- KOBİ kredilerinin 17,5 milyar dolarlık (133,4 milyar liralık) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor. Geçen hafta KOBİ'lerin döviz kredileri 1,4 milyar lira azalırken, TL kredilerde 5,4 milyar liralık artış yaşandı.
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 245 milyar liralık (yüzde 39,9 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 58,2 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 825 Milyara

- **Vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine olan borcu** 13 – 20 Kasım haftasında 2,2 milyar lira azalarak 824,6 milyar liraya indi. Bu borcun 684,8 milyar lirası tüketici kredilerinden, 139,8 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 766 milyon lira kredi kartı borçları ise 1,4 milyar lira azaldı.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 234 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 210 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 23,8 milyar lira oldu.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunun yılın ilk 11 ayında yüzde 39,7 oranında büyümesine yol açtı.**

Faiz Oranları Yükseliyor

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 20 Kasım itibariyle bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,29 puan artarak yüzde 13,49'a yükselirken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,33 puan daha yükselerek yüzde 17,09'a çıktı.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- 19 Kasım'da yapılan Para Politikası Kurulu toplantısında, alınan karar uyarınca önce yüzde 15'e çıkarılan Merkez Bankasının gecelik borç verme faizi 27 Kasım Cuma gününden itibaren yüzde 16,5 oldu.
- Merkez Bankasının bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi ise **27 Kasım itibariyle** yüzde 14,99'a kadar çıktı.
- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti 16 Temmuz'dan bu yana 7,65 puan arttı. *(TCMERKEZ BANKASI ortalama fonlama faizi 16 Temmuz yüzde 7,34 olmuştur.)*

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 24 Kasım günü yüzde 13,73 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 12,39, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 12,26 oldu.
- Devlet tahvili faizleri, geçen hafta sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,15 puan düşerken, beş yıl vadelide 0,17 puan, on yıl vadelide ise 0,41 puan arttı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta yerinde saydı ve 27 Kasım itibariyle 391,15 olarak gerçekleşti. Risk priminde, bir önceki haftaya göre yüzde sadece 0,02 oranında azalış oldu. Türkiye bu oranla en yüksek riske sahip ülke konumunda bulunuyor. **Türkiye'ye en yakın ülke olan Brezilya'nın risk primi 166,7'le Türkiye'ye göre oldukça düşük seyrediyor. Risk primi en düşük ülke ise 8,03'le Danimarka.**
- Türkiye'nin risk primi son bir ayda yüzde 22,77, son altı ayda yüzde 28,83 oranında azaldı. Bu azalışlara rağmen risk primi hala bir yıl öncesinin yüzde 28,5 oranında üzerinde bulunuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değerine 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

Faiz Artışı Da TL'ye Değer Kazandırmadı

- Faiz artırımından önceki iki hafta dolara karşı yüzde 11,6, Euro karşısında ise yüzde 11,5 oranında değer kazanan TL, faiz artırımından sonra yeni bir değer kaybı sürecine girdi. 7,5 TL'ye kadar gerileyen dolar kuru bir ara yeniden 8 TL'yi de geçerken, geçen haftayı 7,8 TL seviyesinden tamamladı. **Tek adam rejiminin sadece ekonomi yönetiminde değil, diğer alanlarda da yarattığı güvensizlik TL'nin değerini eritmeye devam ediyor.**
- Dolar kuru Merkez Bankasının 27 Kasım 2020 günü açıkladığı kurlar üzerinden yıl başından bu yana yüzde 31,3, Euro kuru ise yüzde 39,8 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yıl başından bu yana dolara karşı yüzde 23,8, Euro'ya karşı ise yüzde 28,5 oranında değer kaybetti.
- AKP'nin iktidara gelmesi ve tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasındaki gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:

TL'NİN DEĞERİ (Merkez Bankası Döviz Alış Kurları)		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	1,6391	1,7670
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	2,1489	2,8779
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	5,9402	6,6502
Damat Albayrak'ın görevdeki son günü	8,4613	10,0279
27 Kasım 2020	7,7975	9,2988

(Not: Merkez Bankası döviz alış kurları esas alındı)

O GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	366,9	459,8
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	375,7	426,2
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	262,9	223,1
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	111,9	137,9
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	90,3	83,2
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana	64,0	69,2
8 Kasım 2020 Albayrak'ın istifasından bu yana	-7,8	-7,3
31 Aralık 2019 (bu yıl başından bu yana)	31,3	39,8

O GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ DEĞİŞİM (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim gününden bu yana	-78,6	-82,1
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu günden bu yana	-79,0	-81,0
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana	-72,4	-69,1
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumundan bu yana	-52,8	-58,0
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapmasından bu yana	-47,4	-45,4
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden bu yana.	-39,0	-40,9
8 Kasım 2020 Albayrak'ın istifasından bu yana	8,5	7,8
31 Aralık 2019 (Bu yıl başından bu yana)	-23,8	-28,5

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Karşılıksız Çekler ve Protesto Edilen Senetler

- Bu yıl ocak-ekim döneminde toplam parasal değeri 11,1 milyar lira olan 196 bin 874 çek bankalara ibrazında karşılıksız çıktı. Bir veya birden çok çeki karşılıksız çıkan kişi sayısı ise 23 bin 987 kişi oldu. Karşılıksız çıkan çek sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 65, çeklerin tutarı yüzde 54 ve çeki karşılıksız çıkan kişi sayısı ise yüzde 50 oranında azaldı.
- Aynı dönemde, vadesinde ödenmediği için protesto edilen senet sayısı da geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 28,1 oranında azalarak 496 bin 114'e geriledi. Senetlerin parasal tutarı da yüzde 39,1 oranında azalarak 9,5 milyar liraya geriledi.
- Karşılıksız çek ve protesto edilen senet sayı ve tutarlarında gözlenen azalma, iş hacmindeki daralmanın yanı sıra Covid 19 salgınına karşı alınan önlemler kapsamında ibraz sürelerinin ertelenmesi ve kredi olanaklarının genişletilmesinden kaynaklandığı tahmin ediliyor.

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyon

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 789 bin adet artarak 27 Kasım itibarıyla 22 milyon 966 bine yükseldi.
- Bu yıl 5 milyon 614 bin yeni icra dosyası gelirken, 4 milyon 752 bin dosya ise sonuçlandırıldı. Geçen yıldan devredenlerle birlikte halen derdest olan dosya sayısı 1 milyon 866 bin adet artarak 22 milyon 966 bine yükseldi. Geçen yıl 27 Kasım itibarıyla 20 milyon 99 bin dosya derdest bulunuyordu.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 33,7 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında artış sürüyor.

Açlık Sınırı Artıyor

- Birleşik Kamu İş Konfederasyonunun araştırmasına göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı kasım ayında bir önceki aya göre 65 lira (yüzde 2,1 oranında) artarak 3 bin 74 liraya yükseldi.
- Türk-İş'in hesaplamasına göre ise açlık sınırı kasımda 2 bin 517 lira, yoksulluk sınırı da 8 bin 198 lira olarak gerçekleşti. Son bir yılda hem açlık hem de yoksulluk sınırı yüzde 19,7 oranında arttı.

Ekonomiye Olan Güvensizlik Artıyor

- 100'ün üzerindeyken güveni altındayken de güvensizliği gösteren ekonomik güven endeksi kasımda bir önceki aya göre yüzde 3,6 oranında azalarak 89,5'e kadar geriledi.
- Kasımda tüketici güven endeksi yüzde 2,2 oranında azalarak 80,1'e, reel sektör güveni yüzde 2,1 azalarak 107,4'e, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 2,8 oranında azalarak 77,5'e, inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 5,7 azalarak 79'a geriledi.
- Kasımda sadece perakende sektörü güven endeksi bir önceki ayla aynı düzeyde kaldı.

ENFLASYON KASIM AYINDA YILIN ZİRVESİNİ GÖRDÜ

Enflasyon kasım ayında yüzde 14,03 ile yılın zirvesini gördü.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) kasım ayına ilişkin tüketici ve üretici fiyat endekslerini açıkladı. Enflasyon kasım ayında TÜFE'de yüzde 2,3 artı, yıllık enflasyon yüzde 14,03 ile yılın zirvesini gördü.

Türkiye'de yıllık enflasyon 2019 yılının eylül ayında tek haneli seviyeleri görmüştü. 2019 yılının Kasım ayında yeniden çift hanelere çıkan yıllık enflasyon pandeminin etkili olduğu 2020 boyunca yüzde 11-12 bandında seyretmişti.

Alkollü İçecekler ve Tütün Grubu

Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, yüzde 0,99 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 5,19 ile haberleşme ve yüzde 7,00 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 29,42 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 21,08 ile gıda ve alkolsüz içecekler ve yüzde 18,67 ile ulaştırma oldu.

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Kasım 2020

Aylık Düşüş Gösteren Tek Grup Yüzde 0,19 İle Eğitim Oldu

Ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı kasım ayında azalış gösteren tek ana grup yüzde 0,19 ile eğitim oldu. Alkollü içecekler ve tütün ana grubunda aylık değişim olmazken, en az artış gösteren gruplar yüzde 0,12 ile haberleşme ve yüzde 0,80 ile sağlık oldu. Buna karşılık, ana harcama grupları itibarıyla 2020 yılı Kasım ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, yüzde 4,51 ile ulaştırma, yüzde 4,16 ile gıda ve alkolsüz içecekler ve yüzde 1,69 ile ev eşyası oldu.

Yıllık en düşük artış %0,67 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti

Kasım 2020'de, endekste kapsanan 418 maddeden, 54 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 42 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 322 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Özel Kapsamlı Tüfe Göstergesi (B) Yıllık Yüzde 13,72, Aylık Yüzde 2,14 Arttı

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2020 yılı kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 2,14, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 13,26, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13,72 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 11,50 artış gerçekleşti.

Beklentileri Aştı

Bloomberg HT enflasyon anketine katılan ekonomistlerin medyan beklentisi kasım ayında tüketici fiyat endeksinin bir önceki aya göre yüzde 1,1, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise yüzde 12,7 artması yönündeydi. 21 kurumun katıldığı ankette en yüksek beklentiyi paylaşan kurum Kasım ayında TÜFE'nin aylık yüzde 2,5 artmasını; en düşük beklentiyi paylaşan kurum ise yüzde 0,7 artmasını bekliyordu.

SEKTÖREL GÜVEN ENDEKSLERİNDE DÜŞÜŞ YAŞANIYOR!

TÜİK'in açıkladığı sektörel güven endekslerine ilişkin Kasım 2020 verileri, ekonomide yeni dönemin sektörlerde güven yaratamadığını, hizmetler ve inşaat güven endeksleri gerilerken, perakende ticaret güven endeksinin aynı kaldığını gösteriyor. Ucuz faizli kredi dönemi bitince kasım ayında en büyük güven kaybı inşaat sektörü güven endeksinde yaşandı. Buna paralel olarak Ekonomik Güven Endeksi de sert düşüş gösterdi!

Kasım ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe yüzde 2,8 ve inşaat sektöründe yüzde 5,7 güven gerilemesi yaşandı. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre, son üç aylık dönemde iş durumu alt endeksi yüzde 2,8 azalarak 74,8 oldu. Son üç aylık dönemde hizmetlere olan talep alt endeksi de yüzde 3,9 azalarak 71,9 düzeyinde oluştu. Gelecek üç aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi alt endeksi ise yüzde 1,7 azalarak 85,8 oldu.

İnşaat sektörü güven endeksi yüzde 5,7 azalarak 79 puana geriledi. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre, alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi alt endeksi yüzde 10,3 azalarak 62,6 oldu. Gelecek üç aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi alt endeksi ise yüzde 2,5 azalarak 95,4 değerini aldı.

Perakende ticaret sektörü güven endeksi ise kasım ayında bir değişim göstermeyerek 95 puanda kalmaya devam etti. Gelecek üç aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi alt endeksi ise yüzde 0,3 azalarak 90,6'ya çekildi. Sektörel güven endekslerindeki bu tablo ekonomi yönetimindeki değişiklikler ve iktidarın 'ekonomide yeni dönem' söyleminin sektörlerde inandırıcılık etkisinin fazla olmadığını aksine güven kaybı yaşandığını gösteriyor.

Önümüzdeki aylarda hizmetler sektörü güven endeksinin daha dip noktalara inmesi sürpriz sayılmamalı. Talep beklentilerinin gerilemesi, stok seviyelerinin ciddi yükselişe geçmesi önümüzdeki dönemde perakende sektöründe de sert güven kayıpları yaşanacağını işaret ediyor.

Ekonomik Güven Endeksi'nde de (EGE) sert düşüş yaşandı. Kasım'da, Ekim'e göre yüzde 3,5 azalarak 89,5 değerine inen EGE'de bu azalış, tüketici, reel kesim (imalat sanayisi), hizmet ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Kasım ayında Tüketici Güven Endeksi yüzde 2,2 gerileyerek 80,1 değerine inmişti. Ekonominin nabzını ve geleceğe dönük beklentileri yansıtan güven endekslerindeki bu tablo, her alanda, hemen her sektörde ve toplumu oluşturan hanelerin tüketim planları, harcamaları, tasarruf ve istihdam beklentilerinde kötümserliğin ağırlıkta olduğunu, iktidarın güven veremediğini gösteriyor!

REFORM SÖYLEMLERİNE RAĞMEN BANKALARDAKİ DÖVİZ VE ALTIN MEVDUATLARI ARTIYOR!

İktidarın reform vaatlerine, ekonomi politikalarında şeffaflık ve öngörülebilirlik söylemlerine güven duyulmadığının önemli işaretlerinden birisi artan faizlere rağmen Türk vatandaşlarının TL'ye geçmek yerine döviz almaya devam etmeleri! Faiz artışıyla döviz kurlarındaki nispi düşüşü döviz almak için fırsat olarak gördüğü anlaşılan yurttaşların, bankalardaki döviz ve altın mevduatları 20 Kasım haftasında yine arttı!

Merkez Bankası (MERKEZ BANKASI) para-banka istatistiklerine göre 20 Kasım ile biten haftada yurt içinde yerleşik gerçek kişilerin döviz mevduatı 2 milyar dolar daha arttı. Mevduat bankaları ve katılım bankalarındaki yurtiçi yerleşiklere ait toplam döviz mevduatı 254,1 milyar dolar tutarından 256 milyar doların üzerine çıktı. Her hafta rekor tazeleyen bankalardaki döviz mevduatı böylece yeni bir rekora daha ilerlerken, altın hesaplarında da 1 milyar dolar artış gerçekleşti 13 Kasım haftasında 24,6 milyar dolar olan kıymetli maden ve altın hesaplarının dolar karşılığı, 25,6 milyar dolar düzeyine yükseldi.

Yurt içi yerleşiklerin TL mevduatı ise aynı dönemde 26,7 milyar TL azalarak 1 trilyon 485 milyar TL tutarında gerçekleşti. Böylece 13-20 Kasım haftasında yurt içinde yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin toplam mevduatı içindeki döviz mevduat payı 0,3 puan daha artarak yüzde 54,1 oldu.

Bu oran 2014 yılında toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 33 seviyesine kadar gerileyen döviz mevduatları açısından olağanüstü bir artış anlamına geliyor. Bankalar açısından bakıldığında da TL/Döviz mevduatları arasındaki makasın döviz hesapları lehine bu ölçüde açılması bankalar açısından oluşan riski her geçen gün büyütüyor.

Hepsinden önemlisi kurdaki nispi düşüşe ve MERKEZ BANKASI politika faizine paralel olarak bankaların TL mevduat faizlerini artırmalarına rağmen döviz talebinin sürmesi, döviz hesaplarında iktidarın beklentilerinin aksine çözüme değil bir haftada altın hesaplarıyla birlikte milyarlarca dolarlık artış yaşanması iktidara ve ekonomideki yeni dönem vaatlerine güven duyulmadığını gösteriyor.

TÜİK'in başta enflasyon artışı olmak üzere verilerine güven duyulmadığı için vatandaşlar faiz artışına gerekçe olarak gösterilen enflasyon oranının gerçeği yansıtmadığına inanıyor. Dolayısıyla gerçek enflasyonun daha yüksek olduğu ve buna paralel olarak faizlerin daha da artması gerektiğini düşünüyor. O yüzden döviz ve altına yönelmeye devam ediyor. Bu güven ve inandırıcılık sağlanmadığı takdirde, **Merkez Bankası'nın politika faizinde yeni artışlara gitmesi** söz konusu olacaktır!

YANLIŞIN İTİRAFI GÜZEL YA FATURASI!

BDDK, Aktif Rasyosu düzenlemesini yürürlükten kaldırdı. Kararın 31 Aralık'ta yürürlüğe girecek olması başlı başına bir çelişki! BDDK Mayıs ayında yürürlüğe konulan ve bankaları kredi vermeye zorlamak için yaptırımlar getiren Aktif Rasyosu düzenlemesini yürürlükten kaldırdı. Kararın 31 Aralık'ta yürürlüğe girecek olması başlı başına bir çelişki. Ekonomide "yeni dönem" adı altında uygulanan kararlar "yanlış" denilerek kaldırılırken, bu kararların yarattığı ağır tahribatın sorumluları 130 milyar dolarlık döviz rezervini tüketip, bankaların batık kredilerini büyüttüler!

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) bankaları kredi vermeye zorlamak amacıyla Mayıs ayından bu yana uyguladığı **Aktif Rasyosu (AR)** düzenlemesinin 31 Aralık 2020'den itibaren yürürlükten kaldırılmasını kararlaştırdı. İlk anda kararın hemen yürürlüğe gireceği algısıyla döviz kurlarında bir gevşeme yaşanırken daha sonra bu kararın 31 Aralık'a kadar hâlâ yürürlükte olduğu ortaya çıkınca dolar ve Euro kuru yeniden yükselişe geçti. Sadece bu bile ülke ve ekonomi yönetimindeki dağınıklığın, kargaşanın, karar mekanizmalarının birbirinden habersiz olduğunun en son ve somut göstergesi.

19 Kasım'da alınan 475 baz puanlık faiz artışı kararıyla politika faizinin yüzde 15'e yükseltildiğinin açıklanmasına karşılık gerçekte fiili uygulanan fonlama faizinin aynı gün yüzde 14,98 olması ve politika faizindeki artışın 0,20 puan düzeyinde kaldığının ortaya çıkması kısa süre sonra döviz kurlarını yeniden hareketlendirmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Anlaşıldığı kadarıyla ekonomide 'yeni dönem' olarak kamuoyuna sunulan süreçte Merkez Bankası (MERKEZ BANKASI) ve özerk düzenleyici kurulların bağımsız karar alma alanları sınırlı ve siyasi talimat gölgesi devam ediyor. Faiz artışı kararıyla aynı gün uygulamaya konulması gereken AR düzenlemesinin kaldırılması konusunda ekonomik birimler arasındaki koordinasyonsuzluk ve siyasi otoriteden işaret bekleme yaklaşımı devam ettiği için söz konusu BDDK kararı ancak bir hafta sonra alınabildi.

MERKEZ BANKASI'nin yeni yönetimi fiilen uygulanan faizi resmileştirerek aldığı faiz kararında 0,20 puanlık bir marjla hareket edince, kurlardaki olası daha sert yükselişlere müdahale edecek aracı kalmadı. Kur artışlarına müdahale için 130 milyar dolara varan tutarda MERKEZ BANKASI ve Kamu Bankaları döviz rezervi tüketildiği için yeni bir hızlı yükselişte döviz satarak müdahale imkânı söz konusu değil. MERKEZ BANKASI'nin elindeki yegâne araç yeni bir yüksek oranlı faiz artışı!

MERKEZ BANKASI faiz artışına rağmen, inandırıcılık ve güven erozyonu nedeniyle döviz mevduatları da yine bir haftada 2 milyar dolar daha arttı. Cumhurbaşkanının döviz ve altınını bozdurun çağrısına rağmen vatandaşlar döviz ve altın almaya devam ediyor.

BDDK bu yanlıştan gecikmeli olarak da olsa dönüş yönünde adım attı. Ancak BDDK'nın önümüzdeki haftalarda açıklayacağı bankacılık verilerinde batık kredilerin, takibe intikal eden kredi alacaklarının ciddi ölçüde arttığını göreceğiz. Bu noktada asıl üzerinde durulması gereken konu, ülke ekonomisinin bu noktaya getirilmesinde, kaynakların hesapsızca tüketilmesinde sorumluluğu olanların herhangi bir yaptırımla karşılaşmaması.

2001 krizinde kişisel mevduatını dövize çevirerek bir gün sonra alınan devalüasyon kararından yarar sağlayan dönemin MERKEZ BANKASI Başkanı, Başbakan Bülent Ecevit'in onayıyla yargı önünde hesap verdi. Öyle ki bu dövize geçiş kararıyla elde ettiği kazancı, Çağdaş Eğitimi Destekleme Vakfı'na bağışlamak istediğini yargı önünde beyan etmesine karşılık, ÇYDD yönetimi kabul etmedi.

Ülkenin, MERKEZ BANKASI'nin, Kamu Bankalarının 130 milyar dolara ulaşan döviz varlığını ucuza satarak MERKEZ BANKASI kasasını boşaltanların sorumluluklarının bedelini ödemesi gerektiği kanısındayım. Ekonominin tek sorumlusunun kendisi olduğunu ilan eden CUMHURBAŞKANI Erdoğan'ın bu dövizlerin düşük kurdan kimlere satıldığını, kimlerce alındığını millete açıklaması siyasi sorumluluğunun gereğidir!

ERDOĞAN'IN KATAR SEVDASI SINIR TANIMİYOR.

Katar ile imzalanan "Su Yönetimi Mutabakatı" kafa karıştırıyor! İktidar, Türkiye ile Katar arasındaki 6. Yüksek Stratejik Komite toplantısında imzalanan anlaşmalar ile Türkiye'yi parsel parsel satarken, Katar da ülkenin değerli varlıklarını parsel parsel satın alıyor. Varlık Fonu portföyündeki Borsa İstanbul (BİST) hisselerinin yüzde 10'unun Katar'a satılması, iki ülke arasında herhangi bir su sınırı ya da bağlantısı olmadığı halde "Su Yönetimi Mutabakatı" imzalanması dikkat çekiyor!

Türkiye ile Katar arasındaki 6'ncı Yüksek Stratejik Komite Toplantısı ardından CUMHURBAŞKANI Erdoğan ve Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad El Sani'nin katılımıyla iki ülke arasında 10 anlaşma imzalandı. Korona salgını sonrasında normalleşme sürecine geçilir geçilmez Temmuz ayında ilk yurt dışı ziyaretini Katar'a yapan Cumhurbaşkanının bu ziyaretinden dört ay sonra da Katar Şeyhi Ankara'ya gelerek adeta Türkiye'yi parsel parsel satın aldı.

Satışa çıkarttığı Ultra Lüks VIP uçağını CUMHURBAŞKANI Erdoğan beğenince 'hediye eden' Katar Emiri el Sani ile Cumhurbaşkanı arasındaki ilişkiler iki devlet arasındaki resmi ilişkilerin çok ötesine geçti. Emirin ailesi ve annesinin Kanal İstanbul projesi güzergâhındaki çok geniş arazileri, istimlak edilecek tarımsal alanları önceden satın aldığı ortaya çıktı. Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile babasının da bölgede geniş arsalar aldıkları ortaya çıkınca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı e-devlet kapısı üzerinden e-tapu işlemlerine girişi kapattı.

Tank Palet Fabrikası'ndan Digitürk'e, Trabzon-Sürmene yaylalarından Bodrum, Marmaris ve Antalya'daki araziler ve tatil köylerine, İstanbul'un pek çok yerindeki gayrimenkullere, kur artışlarıyla fiyatları sudan ucuz ve kelepirci hale gelen çok sayıda sanayi, gıda, tekstil, konfeksiyon, önde gelen giyim markaları ve mağaza zincirlerine kadar Türkiye'de art arda satın almalar gerçekleştiren Katar yönetimi ve sahip oldukları fonlar giderek ani bir çekilme kararıyla Türkiye ekonomisini sarsabilecek bir güce kavuşuyor.

Türkiye ekonomisi ve iktidar üzerinde Katar Şeyhi ile servetinin hegemonyası giderek artıyor. Katar ile imzalanan anlaşmalarda en dikkat çekenlerden birisi de 'Su Yönetimi' anlaşması! Katar ile ortak kıyımız, sahilimiz yok. Irak ya da Suriye gibi 'Sınır aşan sular (Fırat-Dicle-Asi)' ile ilgili bir bağlantımız yok. O halde Katar Türkiye ile hangi suları yönetecek?

Memba suları, su kaynakları, çaylar, dereler, sulama kanalları, tarımsal sulama vb. faaliyetlerde mi Katar'la ortak yönetilecek. Türkiye'yi böylesine aciz bir konuma sürüklemek kabul edilebilir değildir.

YERLİ VE MİLLİYE GÜVENMEYEN İKTİDAR!

Yerli-milli bilim, teknoloji ve inovasyon için yurt dışından 100 üst düzey araştırmacı Türkiye'ye getirilecek! **Sanayi ve Teknoloji Bakanı 'yerli ve milli bilim, teknoloji, inovasyon' alanında atılım yapılacağını açıkladı. Üniversitelerden binlerce bilim insanı ihraç edilip, artık neredeyse ilk 100 ya da 500 arasında dahi Türkiye'den üniversiteler yer alamaz iken, yurt dışından getirilecek üst düzey araştırmacılara umut bağlamak ne ölçüde milli ve yerli bilimdir? 1 milyon yazılımcı kampanyasına davet edilen gençler, yazılımcılar nerede?**

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank bakanlığının bütçe görüşmeleri sırasında yine yerli-milli bilim, teknoloji ve inovasyon için yurt dışından 100 üst düzey araştırmacının Türkiye'ye getirileceğini açıkladı. Yurt dışından 'ithal' üst düzey araştırmacılara dolgun maaşlar, olanaklar, araştırma imkânları sağlanacak ise bu imkânlar neden kendi bilim insanlarımızdan, üniversitelerimizden, gençlerimizden esirgeniyor.

Her yıl açıklanan dünyanın en iyi ilk 10, 100, 500, 1000 üniversitesi arasında ne yazık ki artık ülkemizden yer alan üniversitelerin sayısı bir elin parmakları seviyesine düşmüş durumda. Daha önce ilk 100'de ya da 500'de 10'dan fazla üniversitemiz yer alırken, şimdi sıralamada sürekli geriliyoruz. Bilimsel makalelerde Türkiye'den bilim insanlarını görmek olanaksızlaşıyor. İktidar sürekli şekilde 81 ilde üniversite açmakla, üniversite sayısını 200'ün üzerine çıkartmakla öğünmesine karşılık ülkemizde bilim üreten, ses getiren çalışmalara, araştırmalara, buluşlara imza atan üniversite neredeyse kalmadı.

Açıklanan programa göre dünyanın farklı yerlerinden 100 üst düzey araştırmacı Türkiye'ye getirilecek Türk bilim insanlarının, araştırmacıların kendi alanlarındaki çalışmalarını yönlendirip, ileriye taşıyacak. Araştırma, okuma, yayın ve düşünce özgürlüğünün olmadığı, rektörlerin akademisyenlerin etek boyundan, kılık kıyafetine kadar müdahale ettiği bir akademik enkaza hangi bilim insanı sadece parasal motivasyon ile gelmeyi kabul eder? Sayın Bakanın sadece 100 üst düzey araştırmacıyı Türkiye'ye getireceklerini söylemesi bile bilim insanlarına bakış açısının, bir zihniyetin göstergesidir. Bilim insanları ithal mal ya da ürün değildir ki parasını verip getiresiniz. Tabii ki ülkemizin gelişmesine, teknolojik ilerlemesine katkı verecek üst düzey bilim insanlarını üniversitelerimizde görmek isteriz. Ancak davet edilirler, bilimsel-akademik özgürlükleri garanti edilir, çalışacakları yerel bilim insanlarıyla ortaklaşa bulunabilecekleri ortamlar hazırlanır ve tabii daveti kabul ederlerse gelirler.

Bir süre önce 1 milyon yazılımcı programı başlatılmıştı. Sonra da 600 binden fazla gencin bu programı tamamladığı açıklandı. Ancak nerede bu yüzbinlerce genç yazılımcı? Nerede istihdam edilecekler, kendilerini kanıtlamalarına, geliştirmelerine imkân sağlanacak mı?

* Yerli-Milli otomobil deyip elektrik motorundan tasarımına, pilinden, mühendisliğine kadar Çin'den, Almanya'dan, İtalya'dan ithal otomobile milyarları dökenler,

* Futbol takımlarının miyadı dolmuş yabancı sporcularla doldurulması, devşirme sporculara isim değiştirip madalya tüccarlığı peşinde koşanlar,

Şimdi içini boşalttıkları üniversitelere üst düzey 100 araştırmacı ithal ederek 'yerli-milli bilim teknoloji' üretme programlarına, ülkenin kıt kaynaklarını tahsis etmeye hazırlanıyor.

KHK'larla üniversitelerden 5 binin üzerinde bilim insanı ihraç edilirken, yüzlerce bilim insanı ve akademik kadro, binlerce kayıtlı öğrencinin geleceği yok edilirken 100 ithal bilim insanına umut bağlayıp, yerli-milli bilimden söz etmek öngörüsüzlükten öte bir şey değildir.

Türkiye bu iktidarın yaklaşımlarıyla, bilime, sanata, kültüre bakış açısıyla yerli insan kaynaklarını heba etme yoluna girdi. Tıpkı tarımsal üretimde, hayvancılıkta yerli üreticiyi yok etmek pahasına ithalat kapılarını ardına kadar açan iktidar, 90 yıllık **Refik Saydam Hıfzışhha Enstitüsü'nü** yıllar önce kapatıp şimdi salgında aşı için Rusya'nın, Çin'in, Almanya'nın kapısında milyonlarca doz aşya milyarlarca dolar ödeyerek alabilmek için kuyruğa giriyor.

TÜRKİYE DİŞ BORÇTA DÜNYA ALTINCISI

Geçen hafta açıklanan Dünya Bankası raporuna göre Türkiye, 440.9 milyar dolarlık toplam borcu ile dünyada dış borcu en yüksek olan 6. ülke oldu.

Borcun milli gelire oranı hesaplarına göre ise Türkiye, dünyada borcu en üst düzeyde bulunan ülkeler arasında ikinci ülke oldu.

Rapora göre dünyadaki 120 ülkenin merkez bankası rezervlerinin dış borca oranı yüzde 72 düzeyinde görülüyor. Ancak Türkiye’de bu oran yüzde 18 olarak gerçekleşiyor. Bu durum genel ortalamanın çok altında bir düzeyi gösteriyor.

Dünyada en çok dış borcu olan on ülke içinde Türkiye, dış borcun milli gelire oranında ise yüzde 59’luk bir oranla ikinci sırada yer alıyor. Bu alanda yüzde 65 oranla Arjantin birinci durumda bulunmaktadır.

Bir diğer nokta, dış borcun toplam borç içindeki durumudur. Dış borcun toplam borç içindeki payı geçen yıl yüzde 24 düzeyine ulaşmıştı. Bu yıl bu oranın aşılacağı belirtiliyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, yeni bütçeye göre iç ve dış borçlanmaya gidecek. Aralık 2020’de 97.6 milyar liralık iç borç ve 17.6 milyar liralık dış borçlanma yapacak.

Türkiye, Merkez Bankası Başkanı’nı değiştirerek, gereksiz yere politika faizi ile oynayarak kendi kendine zarar verdi.

“Faiz sebep, enflasyon netice” teorilerini öne sürerek Merkez Bankası’ndaki 130 milyar dolarlık rezervi eritti. Bile bile duvara tosladı.

Sonuç şudur:

Yüksek dış borç, yüksek enflasyon, yüksek döviz kurları...

Türkiye, açıkça ekonomik olarak çok zor ve riskli bir döneme girmiş bulunuyor.

Bilinen bir kuralı tekrarlayalım: Geniş halk kitleleri, önce ekonomik duruma ve cebine bakar.

Bu derece yüksek borç, yüksek enflasyon ve yüksek işsizlik, siyasette yeni arayışlara neden olur.

Bütün dünyada genel kabul gören kural şudur: Ekonomik dengeler bozulunca ilk olumsuz not siyasal iktidara verilir. Bu olumsuz notun göstergesi seçimlerde belli olur. Kuşkusuz, halkın vereceği nottan hiçbir iktidar kaçamaz...

120 ÜLKENİN NÜFUSUNDAN FAZLA İŞSİZ VAR

Büyüme “Ölü Kedinin Sıçraması” Gibi

2020 yılının üçüncü çeyreğine ait büyüme rakamları açıklandı. Bir önceki üç ayda, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,9 daralan ekonomimiz, yılın üçüncü üç ayında, yüzde 6,7 büyüdü. Tabi bunu sevinçle karşıladık. Ama üçüncü çeyrekteki büyüme, tüm sektörlerle yaygın, organik bir büyüme değil bunun da altını çizelim. Aslında bu büyüme biraz yabancıların “ölü kedinin sıçraması” diye tabir ettiği, yere hızla çarpan topun sıçraması tarzında, mekanik bir büyüme.

Kalıcı Toparlanmayı Yansıttığını Söylemek Güç

Tüm dünyada buna benzer bir eğilim izliyoruz. Ancak bu tür toparlanmaların ardından, ikinci bir çakılışın gelmesi endişesi de küresel olarak mevcut... Bizdeki üçüncü çeyrek büyümesinin de kalıcı bir toparlanmayı yansıttığını söylemek için henüz çok erken. Kaldı ki Türk ekonomisi, dünyadan farklı olarak, son iki yıldır büyümeyen bir ekonomi. Üçüncü üç aylık dönemdeki büyümeye rağmen; ilk dokuz ayda elde edilen milli gelir, geçen senenin aynı döneminin sadece binde 5 üstünde. Yani yerinde sayıyor diyebiliriz. İlk dokuz ayda; sanayi sektörünün katma değeri, geçen yıla göre binde 9, hizmetler sektörü katma değeri ise geçen yılın yüzde 7,1 altında. Yılın üçüncü üç ayında en hızlı büyüme; finans ve sigorta faaliyetlerinde görülüyor. Tabi bunun arkasında da, Kredi Garanti Fonu eliyle, kamu bankalarının öncülüğünde gerçekleşen olağanüstü kredi genişlemesi var. Finans ve sigorta sektörü üçüncü çeyrekte, yüzde 41 arkadaşlar. Tam yüzde 41 büyümüş. Eğer finans sektöründe bu büyüme olmasa, hizmetler sektöründe çok daha ciddi bir çöküş görülecekti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Gelecek Yılların Büyümesinden Çalındı

Tüm dünya, salgın döneminde yurttaşlarına “Doğrudan gelir desteği ve hibe” verirken bizdeki hükümet “faiziyle borç” verdi. G-20’nin bize benzeyen ekonomileri içinde, milli gelirine oranla yurttaşlarına en az gelir desteği veren ekonomi biz olurken, en fazla borç veren ekonomide bizim ekonomimiz oldu. En fazla borcu bizdeki Saray hükümeti vermiş. Ucuz ve sübvansiyonlu kredilerle, gelecek yılların talebi bu döneme çekilmiş. Yani gelecek yılların büyümesinden çalınmış bir anlamda. Peki, böyle bir büyümeyi sürdürebilmemiz mümkün mü? Bunun sürdürülemez olduğu Damadın kovulmasından, Merkez Bankasının ve kamu bankalarının artık kredi yok diyerek “Kazık fren” yapmasından belli.

120 Ülkenin Nüfusundan Fazla İşsiz Var

Diğer taraftan, bu büyümeye rağmen, gerçek işsizlerimizin sayısı bu dönemde yaklaşık 2,7 milyon kişi artmış. Bu dönemde iş başında olmayanlarda dâhil işsizlerimizin sayısı 12 milyon 654 bin kişiye ulaşmış. Şimdi bu büyümeye bakıp işsiz sayısının, dünya üzerindeki 120 ülkenin nüfusunu aştığı bir ekonomide kalkınmadan, refah artışından bahsetmek mümkün değil.

Nitelikli Büyüme Ufukta Görünmüyor

Türkiye’nin hızla iş ve aş yaratan, nitelikli bir büyüme patikasına dönmesi gerekiyor. Ancak tek adam vesayet rejiminde, son 2,5 yılda yaşananlar, ülkede güveni yerle bir etmiş vaziyette. Güven olmayınca millete iş, aş verecek nitelikli bir büyüme de ufukta görünmüyor. Tek adam vesayet rejiminde, Saray yönetimi, ülkemizin bereketini kaçırdı. Yeni kadrolar, yeni kurumlar ve yeni kurallar olmadan da bu bereketin geri gelmesi mümkün gözüküyor. 2013’te Türkiye’nin milli geliri 1 trilyon dolara dayanmıştı, bu son verilerle 736 milyar dolara düşmüş. Tek adam vesayet rejimi projesinin düğmesine basılmasıyla birlikte bugüne kadar milletin cebinden 222 milyar dolar alınmış.

Arpacıya Borç Eden, Ahırını Tez Satar

Atalarımız, “Arpacıya borç eden, ahırını tez satar” demiş... Saray Hükümeti’nin elinde, Türkiye tam olarak da bu halde... Her fırsatta, Cumhuriyetimizin kuruluş döneminin başarılarını görmezden gelen, Cumhuriyetin kurucu babalarına iftiralara atan Sarayın kibirlisi, görevde olduğu 18 yılda, Cumhuriyet döneminde kurulmuş, onlarca kamu kuruluşunu, fabrikayı satıp, savdı. Karşılığında 62 milyar dolar parayı aldı bir güzel yedi, tüketti.

Saray Ülkenin Son Gümüşlerine Göz Dikti

Şimdi her hayırsız evlat gibi, evde kalan son gümüşlere göz dikmiş vaziyette... Borsaya, Kamu Bankalarına, madencilik, enerji, iletişim, tarım ve gıda alanındaki devlet kuruluşlarına ve fabrikalarına, devlete ait arsa ve arazilere, hatta şans oyunlarının lisanslarına bile göz koymuş vaziyette. Elde kalan milletin son gümüşlerini, kimseye hesap vermeden, dilediği gibi satıp savmak için de, Varlık Fonu’nu diye bir fon kurup kendine paravan etmiş. Başka ülkeler Varlık Fonlarını bugün elde ettikleri gelirleri, çocuklarına, torunlarına aktarmak için kurarken, Saray, Atalarımızın malını mülkünü satıp, yemek için böyle bir fon kurmuş. Millete ait 177 milyar liralık varlığı Fon’a devrettiler. Önce bu kaynağı rehin gösterip borç istediler. 2019’da Hazineyi de kefil ederek bula bula 1 milyar dolar ancak bulabildiler. Ardından bu yıl, fon eliyle 2 milyar dolar daha borçlanmak istediler. Ama bu defa kimse borç vermedi.

Sattığınız Babanızın Malı Değil

Bunun üzerine, fondaki gümüşleri teker teker elden çıkarmaya başladılar. Borsa İstanbul hisselerinin yüzde 10’u Katar’a satıldı. Güzel. Ama kaçta satıldı, hangi şartlarla satıldı, Katar’dan daha fazla para veren var mıydı, yok muydu? Kimse bunları bilmiyor. Fon ihale Kanunu’na tabi değil, fonu Sayıştay denetlemiyor, milletin meclisi hesap sormuyor. Sarayın kibirlisi talimatı veriyor, milletin malını, millete hesap vermeden, haraç mezat satıyor. Yarın Çay Kur’u da, Ziraat Bankası’nı da, Halk Bankası’nı da, Vakıflar Bankası’nı da, BOTAŞ’ı da, ETİ Madeni de dilediğine peşkeş çekebilecek. Yani, Varlık Fonu’nu Dünyu Umumiye idaresi gibi kullanmaya başladılar. Borç geri ödemekte kullanıyorlar. Satılan bu mallar babalarının malı değil. Bu mallar milletin malı mülkü.

Kabile Devleti Anlayışıyla Güven Verilemez

Şimdi milletimizin her bir ferdi adına bizde soruyoruz: Borsa İstanbul’u kaçta sattınız, hangi koşullarla sattınız? Daha fazla para veren var mıydı neden ona vermediniz? Bunu öğrenmek hepimizin hakkı. Ülkeyi aile şirketi gibi yönetecegiz derken, ne kural kaldı, ne şeffaflık, ne de hesap vermek...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Önce milletin malı Katar'a verildi, sonra da Damat, Fon'daki Başkanvekilliği görevinden affedildi. Ama yerine, yeni Hazine ve Maliye Bakanı Başkanvekili olarak atanmadı. Anlaşılan Başkanvekilliği makamına atanabilmek için, Hazine ve Maliye Bakanı olmak yetmiyor. Damat olacaksın. Bu kabile devleti anlayışıyla yatırımcılara nasıl güven verecekler bilemiyorum.

Artık Algıyı da Yönetemiyorlar

Ülkemize yatırımın gelmesini ülkemizde refahın artmasını tabi ki herkesten çok biz isteriz. Ama bu ülkenin elde kalan son gümüşlerinin, "Batan geminin malları" gibi, tek bir adamın keyfine göre satılması bizim anladığımız, bizim bildiğimiz, bizim istediğimiz anlamda yatırım falan değildir. Sarayın sosyetelerinin sandığının aksine "Üst düzey uluslararası yatırım" hiç değildir. Üst düzey uluslararası yatırım, hukuk olmayan, saydamlık olmayan, denge ve denetim olmayan bir ülkeye gelmez. Gelmiyor da zaten. Saray'ın "altun" çocuğu, Avrupa Kalkınma ve İmar Bankası'nın Borsa İstanbul'daki hisselerini neden sattığını anımsarsa, "Ülkemize duyulan güvenin" hangi seviyelere düştüğünü gayet iyi görecektir. Saray aveneleri, algı yönetmeyi, ülke yönetmek zannediyorlar. Ama işin gerçeği, artık algıyı da pek yönetemiyorlar. Halının altına süpürdükleri pisliklerin kokusu arşa ulaşıyor.

Katar Aşkına!

Saray hükümetinin eliyle, milletin varlıkları, malı mülkü, Katar'ın üstüne geçiriliyor. Bankalar, limanlar, AVM'ler, dijital platformlar, maç yayın hakları, Kanal İstanbul'un arazileri, ordumuza zırhlı araç üreten şirketler, borsamız ve elbette ordumuzun en stratejik varlığı olan Sakarya Tank Palet Fabrikası... Hepsini Katar'ın üstüne yapıyorlar. Katar aşkıyla, milletin malı mülkü Katar'a gidiyor. Üst düzey yatırımdan anladığınız, 83 milyonun varını, yoğunu 3 milyon bile nüfusu olmayan, 2,8 milyon nüfuslu bir ülkeye satıp, savmak mı? Korkarız, bu kafayla: Yakında Türkiye'nin tapusunu da Katar'daki o kim olduğunu bilmediğimiz "Üst Düzey Yatırımcının" üstüne yaparsınız...

Erittikleri 128 Milyar Dolarla 24 Tane TÜPRAŞ Kurulur

Saray'ın kerameti kendinden menkul; "Faiz sebep, enflasyon netice" teorisi uğruna, Merkez Bankası'nın 128 milyar dolarlık rezervini erittiler, tükettiler. Tekrar ediyorum: 128 milyar dolar. Bugün Türkiye'nin en büyük sanayi şirketi hangisi? TÜPRAŞ... TÜPRAŞ'ın bilanço büyüklüğü ne kadar? 5,4 milyar dolar. Yani bu 128 milyar dolarla sıfırdan 24 tane TÜPRAŞ kurulurdu, 130 binden fazla işsizimize, iş ve istihdam sağlanırdı. Böyle bir devasa bir kaynağı, tüm uyarılarımıza rağmen yediler bitirdiler.

Bunun Adı İhanettir

Soruyoruz, soracağız: "Bu dövizler kimlere peşkeş çekildi? 128 milyar doları, Merkez Bankası'na geri koymak için neler yapacaksınız?" Yapılanın adını doğru koyalım. Bunun adı sadece "beceriksizlik" değildir, bunun adı sadece "liyakatsizlik" de değildir, bunun adı düpedüz görevi ihmaldir, savsaklamadır, ihanettir. Biz bu konuda bir araştırma önergesini geçtiğimiz hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunduk. Tüm milletvekillerine çağrıda bulunuyoruz. Gelin bu araştırma önergesine destek verin. Bu milletin parasını saçıp savuranlar kimdir, hep birlikte araştıralım, böyle bir savurganlığın bir daha yaşanmaması için neler yapılmalıdır, istişareyle bulalım.

Saray Esnafın Fişini Çekti

Esnaflarımız yoğun bakımda. Salgının ilk döneminde, borca batırılan esnaflarımız zaten zordaydı. Şimdi ikinci Koronavirüs dalgasıyla, bitkisel hayata girdi. Tüm dünya esnafının arkasında kapı gibi dururken, bizdeki saray hükümeti bitkisel hayattaki esnafımızı desteksiz bırakarak, fişini çekiyor. Dükkânını siftahsız kapatan esnaf; "Yeter artık dayanamıyoruz, destek vermezseniz batıyoruz" diyerek hükümete ihtar çekiyor. Devlete 40 yıl vergi veren esnafa, bu saray hükümeti 40 gün bile bakamıyor. 9 yıldır, vatandaşın vergileriyle 4,5 milyon Suriyeliye bakan saray hükümeti, onlara 50 milyar dolar veren saray hükümeti esnafımıza bakamıyor. Eğer sen esnafımıza bakamıyorsan o zaman Sarayını da, sıcak koltuğunu da bırakıp gideceksin.

Bıçak Çiftçinin Kemiğini Delip Geçti

Çiftçilerimiz de perişan. Buradan haftalardır, çiftçinin Tarım Kredi Kooperatiflerine borcunu faizsiz yapılandırın diye bağırap duruyoruz. Artık bıçak çiftçilerimizin kemiğini delip geçti. Traktörleri haczedilen çiftçiler sokaklara döküldü. Tarım Kredi Kooperatiflerinin adı; "Tarım Tefeci Kooperatifleri" oldu. Yaşanmış bir hikâyedir. Büyük Atatürk, Ankara'nın çevre köylerinden birinde, tarlasını tek bir öküzle süren çiftçiyi görür. Sorar; "Öküzün tekine ne oldu?" Köylü cevap verir: "Devlete vergi borcumuz vardı. İcra kapiya dayanınca öküzü sattık borcumuzu ödedik." Bu cevaba üzülen Atatürk, kim olduğunu söylemeden ayrılır. Ertesi gün çiftçiyi buldurtup getirtip, misafir eder. Atatürk köylüye döner, "Anlat bakalım öküzün akıbetini" der...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Köylü hikâyeyi aynen anlatır. Bunun üzerine Atatürk, yanındakilere döner; “Arkadaşlar... Biz İstiklal savaşını, köylünün ökülüne icra koyalım diye yapmadık. Bu memlekette adaleti, vatandaşı böyle mi koruyacağız? Gerekirse vergi borcu ertelenir. Köylünün çift sürdüğü öküzü elinden alınmaz.” İşte Cumhuriyetimiz, bunun için “kimsesizlerin kimsesidir.” Çiftçinin traktörü, elinden alınıp, haczedilemez. Bu nasıl bir vicdansızlıktır, bu nasıl bir akıl tutulmasıdır...

Salgının Yüğü Yoksulların Üstüne Çöküyor

Bir kez daha tekrarlıyoruz. Gelin çiftçilerimizin kredi borç faizlerini sıfırlayın. Borçlarını yapılandırın, uzun vadeye yayın. Salgında bir başına bırakılan sadece esnaf ve çiftçi değil. Yoksul, desteğe muhtaç yurttaşlarımız da salgında kaderlerine terk edilmiş vaziyette. Söylemiştim, bütçesinden en az doğrudan destek veren hükümet bizde. Buna karşın en çok borç veren hükümet de bizde. Zaten bu salgının bütün yükü yoksulların, düşük gelir gruplarının üstüne çöküyor. Böyle bir destek tercihi de gelir dağılımının daha da bozulmasına yol açıyor. Derin Yoksulluk Ağ'ının İstanbul'un ilçelerinde yaptığı araştırmaya göre yoksul vatandaşlarımızın; yüzde 84'ü yeterli besine ulaşamadığını, yüzde 53'ü artık daha fazla öğün atladığını, yüzde 49'u bazı besin gruplarına hiç ulaşamadığını söylüyor. Her 10 aileden 6'sının eline 500 lira bile geçmiyor. Kirada yaşayan her 10 aileden 4'ü evden çıkarılmış. Ankete katılanların yüzde 50'si düzenli destek olarak ayakta kalabildiklerini, bunların da yüzde 40'ı, desteği İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden aldıklarını söylüyor.

Belediyelerimizin Projeleri Milletimizin Yüzünü Güldürüyor

Şükür bizim belediyelerimiz var. Sosyal demokrat belediyecilik anlayışıyla geliştirdiğimiz projeler, milletimizin yüzünü güldürüyor. Güldürmeye de devam edecek. Ankara Büyükşehir Belediyemiz zor durumdaki lokantacı esnafından aldığı yemek ve yiyecekleri, karantinadaki ihtiyaç sahibi yurttaşlarımıza ulaştırıyor. Hem esnaf kazanıyor, hem de ihtiyaç sahibi aileler. Mersin'de Büyükşehir belediyemiz, salgın süresince kapalı kalan esnaflarımızın meskenlerinde kullandığı su bedelinin 500 TL'ye kadar olan kısmının belediye tarafından ödenmesi için hazırlığa başladı.

Üç Kıtanın Sağlık Merkezi Olacağız(!) Derken...

Peki, Saray Hükümeti ne yapıyor? Salgını yönetemeyince, rakamları yönetmeye çalışıyor. Onu da ellerine yüzlerine buluşturuyorlar. Daha bundan birkaç gün önce, açıklanan resmi rakamlarla dünyada salgınla mücadelede en başarılı ülkelerden biri gözükiyorduk. Erdoğan katıldığı parti kongrelerinde, konferanslarda “Türkiye'nin salgını yönetmedeki başarısı, ülkemize yönelik ilgiyi daha da arttırdı” diyordu. “Türkiye salgın sürecini, pozitif ayrışmayla geçirmiş ülkelerden biridir” diye caka satıyordu. Hatta bu sağlık krizini fırsata çevirerek, “Koronavirüs'le örnek mücadelemiz, sağlık turizminde Türkiye'nin önünde yeni bir fırsat penceresi açtı. Türkiye'yi üç kıtanın sağlık merkezi yapacağız” diyordu. “Üç kıtanın sağlık merkezinde(!)”, şimdi yurttaşlarımız yoğun bakımlarda yer bulamıyor.

Vehbinin Kerrakesi Ortaya Çıktı

Bir hafta önce gerçek vaka sayıları açıklandı. Bir de baktık ki bugüne kadar bize anlatılan hikayelerin hepsi yalanmış. “Vehbi'nin kerrakesi” ortaya çıktı. “Salgınla mücadelede en başarılı ülkelerden biri” iken, bir gecede “en başarısız ülkelerden biri” oluverdik. 30 bine ulaşan vaka sayısı, Avrupa'da en kötü durumdaki ülkeyiz. Dünya'da da en çok vaka görülen ilk 3 ülkeden biriyiz. Milletvekilimiz Murat Emir, gerçek vaka sayılarını iki ay önce açıkladığında, Sağlık Bakanı bunları inkâr etmişti. Yine Türk Tabipleri Birliği, “Sağlık Bakanının açıkladığı sayılar doğru değil” dedi diye, Sarayın bekçisi tarafından vatan haini ilan edilmişlerdi. Şimdi ne oldu? Sarayın ve Sağlık Bakanının millete doğruyu söylemedikleri anlaşıldı.

Ne Biliim Kurulu

Şimdi Sarayın kibirlisi; nasıl ekonomideki buhranın faturasını, Damadına kestiye, bu rezaletin sorumluluğunu da, Bilim Kurulu'na yıkmaya çalışıyor. Genel Başkanımız ve bizler bunun olacağını görmüştük. Bilim Kurulu'nu sayısız defalar uyarıyorduk. “Salgın bu boyutlara ulaşırken, bilim insanları olarak sessiz kalmayın” demiştik. “İçinizden bağımsız bir sözcü seçin, iktidara neleri önerdiniz, iktidar hangi tedbirleri kabul etti, hangilerini reddetti. Açıklayın” demiştik. Şimdi ne oldu? Bilim Kurulu'nun adı birden bire “Ne Biliim Kurulu” oldu. Bilim Kurulu, doğru vaka sayısını biliyor muydu? Vaka sayısı 5 bini geçtiğinde ne yaptı, ne önerdi? 10 bini aştığında ne söyledi? Vaka sayısı 20 bini, 30 bini aştığında neden sustu? Bugüne kadar ne için toplandı, ne için karar verdi?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Binlerce Vatandaşımızın Canına Mal Oldu, Saray İstifa Etmeli

Bir sorumlumuz da Sağlık Bakanı'na: "Gerçek vaka sayılarını geriye doğru açıklayacağınızı söylemişsiniz. Bu sayılar hala ortada yok. Ülkemizde vaka sayısı, 10 binin, 15 binin, 20 binin üzerine hangi tarihlerde çıktı? Bu kritik vaka sayısı eşikleri aşılrken, hangi tedbirleri aldı?" Millet adına bu soruların cevabını ben her şeyin sorumlusuyum diyen Sarayın kibirli adamından bekliyoruz. Artık hastanelerde yer kalmadı. Yoğun bakım üniteleri doldu taşı. Sağlık Bakanı "sağlık ordumuz ağır yük altında" diyor. Hastanelerin, kafeteryaları, bahçeleri sahra hastanelerine çevriliyor. Şimdi Adana Büyükşehir Belediyemizin hazırladığı Sahra Hastanesi yerine bin türlü laf söyleyenler, acaba biraz olsun utanıyorlar mı? Dokuz aydır millete yalan üstüne yalan söylediler. Binlerce vatandaşımızın hayatını yitirdiği bu salgında, vaka sayılarını ve salgındaki gerçek tabloyu gizleyerek, gerekli önlemlerin alınmasını engelleyen, binlerce vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olan Saray'ın kibirlisi, bu tablonun esas sorumlusudur ve istifa etmelidir. Bu öyle, "Pardon" denerek, "Millet beni affetsin" denerek geçirilemez.

Siz Devlet Değil, Hükümete Sınız

Saray rejimi, ülkemizi dört başı mamur bir "devlet krizinin" içine sokmuştur. En büyük marifetleri AK Parti Genel Başkanına koşulsuz itaat etmek olan kadrolar köşe başlarını tuttu. Kurumlar çöktü, kurallar yıkıldı. Saray ve avanesinde, kibir ve pişkinlik diz boyu İstanbul'da babası üzerine bina dikerken yıktığı tarihi çeşmeyi, "Restore ettiriyorum" deyip kitabesine de babasının adını yazdıran Saray sosyetesine mensup, "Yeliz" namıyla maruf AK Parti Milletvekili "Hem çeşme ihya oldu, hem babamın ruhuna gitti ne var yani bunda?" diyebiliyor. Yine milletti görmeyen, feryadını duymayan bir başka AK Parti vekili, "Türkiye'de kriz yok, işsizim açım diye gelenler, iş beğenmiyorlar" diyor. Milletten evladı iş bulamazken, Abisini Belediyeye imar müdürü yapan, Saray ittifakına mensup bir başka belediye başkanı da soru üzerine, "Biz Çayeli'nde hepimiz kardeşiz" diyor. Saray'ın kibirlisi çıkıyor, İstanbul'un kalbine hançer gibi saplanacak, ucube Kanal İstanbul Projesi için "Bu benim çılgın projem" diyor. Bu projeyi, kendisine oy veren yüzbinlerce hemşehrisi adına eleştiren Belediye Başkanımıza da, "Bu devlet projesidir, bunu eleştiremezsiniz" diyor. Bunlar gücü çok sevdiler. O güçle, 272 senelik tarihi çeşmenin kitabesini değiştirebiliyorlar, milletin işsiz evlatlarını "iş beğenmiyorlar" diye hakir görürken, eşi, dostu, akrabayı istedikleri yere atayabiliyorlar. Bunlar millettan koptu. Artık gözleri döndü, Fransa kralı 14. Louis misali "Devlet benim" demeye başladılar. Kendinize bir gelin ya. Siz devlet değilsiniz. Siz hükümete sınız. Devlet bakidir. Hükümetler gelip, geçicidir. Bunu idrak edemediğiniz içinde her geçen gün devlet krizini biraz daha derinleştiriyorsunuz.

Arsızlık, Pişkinlik, Şımarıklık Diz Boyu

Devletin "Adalet direğini" çökerttiniz. Şimdi bir taraftan yargı reformundan bahsediyorlar, bir taraftan yargı reformu diyen Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu üyesini topa tutup istifa ettiriyorlar. Bir taraftan yine yargı reformundan bahsediyorlar, diğer taraftan, "FETÖ'nün yargıdaki taktiklerini kullandık" itirafında bulunan Eski Milletvekillerini disipline sevk ediyorlar. Bir taraftan yargı reformundan bahsediyorlar, bir taraftan da bir mafya bozuntusunu hapisten çıkarıp Genel Başkanımızın üstüne salmaya kalkıyorlar. Sarayın küçük ortağı da bugüne kadar hiçbir siyasetçinin yapmadığını yapıyor. Ana muhalefet liderine hakaret eden, tehdit eden bir mafya artığına "Yol arkadaşım" diyerek sahip çıkabiliyor. Sarayın besleme basını da Sayın Genel Başkanımız hakkında "Ölü Adam Yürüyüşü" diye yazı yazıp, tehditlere destek veriyor. Beylerdeki arsızlık, pişkinlik, şımarıklık diz boyu. Emniyet, savcılar, mahkemeler bu tehditler karşısında hala daha kılını bile kıpırdatmıyor.

Herhalde Mafya Artığını, Arınç'ın Koltuğuna Oturtacaklar

Bakın, Çubuk'ta tam bir yıl önce, Genel Başkanımıza karşı yapılan linç girişiminin ilk duruşması yapıldı. Ana Muhalefet liderine linç girişiminde bulunuluyor, ilk duruşma üzerinden bir yıl geçtikten sonra yapılıyor, ortada hala hiçbir şey yok. Bu arada; o günlerde Parti Sözcüsünün "ihraç ettik" dediği, ama üyeliği hala devam eden saldırganına sahip çıkmak üzere de, bugünkü duruşmada Saraya yakın avukatların salonda olduğunu da duyuyoruz. Bütün bu gelişmeler devlet krizine zirve yaptırıyor. Ülkeyi yönetilemez hale getiriyor. Bunlar yaşanırken Sarayın kibirlisinden çıt dahi çıkmıyor. Herhalde ortağının, "Yol arkadaşım" diyerek sahip çıktığı mafya artığını, Bülent Arınç'tan boşalan Yüksek İstişare Kurulu üyeliğine atamaya hazırlanıyor.

Milletimiz, her yapılanı görüyor. Her söyleneni duyuyor. Notunuzu veriyor. Önüne gelecek sandık için gün sayıyor. Sandık önüne geldiğinde de sizleri evinize gönderecek.

EKONOMİ YÖNETİMİNİN ÖNÜNDEKİ 3 AÇMAZ

Yeni ekonomi yönetiminin swap hariç -48 milyar dolara kadar gerileyen TCMB rezervlerini artırması, yani döviz bulması, yabancı sıcak para çekmesi ve dördüncü çeyrekte tekrar yavaşlayan ekonomiyi canlandırması gerekiyor ancak bu sorunların kısa vadede çözümleri çok zor.

Hazine ve Maliye Bakanı ile Merkez Bankası (TCMB) Başkanı'nın değişimi sonrasında para politikasında yerli ve yabancı finans sermayesinin olumlu karşıladığı adımlar atılırken, yeni ekonomi yönetiminin önünde kısa vadede çözülmesi zor sorunlar bulunuyor.

Bu sorunlar arasında döviz açıkları ve rezerv sorunu, enflasyon, krediler ve istihdam başı çekiyor.

Merkez Bankası'nın Swap Hariç Net Rezervi (Milyar \$)

Kaynak: TCMB

1- Rezervler: Döviz Alımı Yapılırsa Kur Artar

Son dönemde Türkiye ekonomisiyle ilgili yerli ve yabancı kurumların raporlarında ve haberlerinde öne çıkan başlıklardan biri TCMB rezervleri.

Konu siyasetin de gündeminde. Hatta, Bloomberg ve Reuters gibi uluslararası ajanslar üst düzey yetkililere dayandırdıkları haberlerde, ekonomi yönetiminin değişiminde rezerv erimesinin önemli rol oynadığını öne sürdüler. Ana muhalefet partisi CHP de, rezervlerin nasıl tükendiğine dair TBMM'de araştırma komisyonu kurulması yönünde önerge verdi.

Gerçekten de TCMB rezervlerinin tükenişi, uzun yıllar konuşulacak gibi görünüyor.

TCMB'nin brüt rezervi ekim sonu itibarıyla 84,5 milyar dolar olsa da, bu rakam rezervlere dair gerçek tabloyu yansıtmıyor. Çünkü bu rakamdan bankaların zorunlu karşılık olarak TCMB'de tuttuğu döviz ve altınlar ile yine bankaların TCMB'ye belirli bir süre için swap (takas) ile ödünç verdiği döviz ve altınlar çıkarıldığında, ortaya inanması güç bir rakam çıkıyor: -48 milyar dolar...

TCMB'nin döviz giriş çıkışlarını gösteren verilerinden yapılan hesaba göre, Ocak 2019-Ekim 2020 dönemindeki 22 ayda net rezervlerde mevcut rakamla olması gereken rakam arasındaki fark tam 133,2 milyar dolar.

Uzmanlar, bu rakamın büyük kısmının kuru düşük tutmak için kamu bankaları aracılığıyla gayriresmi yollardan satıldığına işaret ediyor.

Reel sektör, hane halkı, Hazine, TCMB ve bankaların döviz açıkları ve fazlaları toplandığında ortaya toplamda yaklaşık 202 milyon dolarlık açık çıkıyor.

Yeni ekonomi yönetiminin önünde swap hariç net rezervleri yükseltmek için iki yol gündeme geliyor. Bloomberg'den Kerim Karakaya ile Çağan Koç'un aktardığına göre, TCMB yönetimi, döviz alım ihaleleri ile Hazine'nin dış borçlanmaya gitmesi üzerinde duruyor.

Ancak zaten vatandaşlar ve şirketler döviz ve altın olarak kur üzerinde baskı yaratmaya devam ederken, buna bir de TCMB alımları eklenirse kur artacağı için bu seçenek şimdilik öne çıkmıyor.

Dolayısıyla, Merkez'in rezervini artırmak için diğer yol, Hazine'nin eurobond ihraç ederek dış borçlanmaya gitmesi. Ama son eurobond ihracında faiz yüzde 6 gibi yüksek seviyelerde oldu. Dış borçlanmaya gidilmesi, Hazine'nin döviz açığı kaynaklı kur riskini ve bütçede faiz harcamalarını artırabilir.

Rezervleri artırma planına dair bilgi almak için ulaştığımız TCMB kaynakları, önümüzdeki günlerde Para ve Kur Politikası metninin açıklanması sırasında rezervler konusuna da değinileceğini aktardılar.

Ülkenin dış ticaret açığını kapatıp döviz gelirlerinde radikal bir artış kaydetmek de, yerleşiklerin döviz ve altınlarını bozdurup TL'ye dönmelerini sağlayacak güveni tesis etmek de kısa vadede mümkün görünmüyor.

Reel Sektör+Hanehalkı+Hazine+TCMB+ Bankalar Net Döviz Pozisyonu (Milyar \$)

Kaynak: TCMB

2- Swaplar: Yabancılara Limit Kaldırılrsa Rezerv Daha da Eriyebilir

Son yıllarda ekonomide öne çıkan ve rezervlerin tükenmesinin hem nedenlerinden hem de sonuçlarından olan konulardan biri de yabancı sıcak para çıkışları.

Yeni ekonomi yönetimi, tekrar yabancı sıcak para çekmek için hem faiz artışına gitti hem de yurt içindeki bankaların yurt dışındaki finansal kurumlarla işlemlerinde limitleri bir miktar artırdı. Böylece yabancıların TL'deki yüksek faizden yararlanmak üzere döviz bozdurup Türkiye'deki bankalara swap ile daha fazla TL vermelerinin de önü açıldı. Bu sayede Türkiye'ye 6-20 Kasım döneminde toplamda yaklaşık 7 milyar dolarlık sıcak para girişi yaşandı.

Ancak swap limitlerinin tamamen kalkması durumunda, TCMB rezervlerindeki 66,9 milyar dolarlık swap (takasla TL karşılığı ödünç alınan dövizler) azalabilir ve bu da brüt ve net rezervlerde yeni düşüş anlamına gelebilir.

Bu nedenle swapta limitler tamamen kaldırılamıyor.

3- Krediler: Olmazsa Büyüme Olmuyor, Olursa Kur Patlıyor

Son yıllarda Türkiye ekonomisinin ana konularından biri de faiz tartışmaları. Hükümet faizleri düşük tutup kredilerle durgunluğa giren ekonomiyi canlandırmaya çalışıyor. Nitekim, 2019'un Ocak-Kasım döneminde 156 milyar TL olan TL kredi büyümesi, 2020'nin aynı döneminde yaklaşık 700 milyar TL oldu.

Bu kredi patlaması sayesinde ekonomi üçüncü çeyrekte yıllık yüzde 6,7 büyüdü.

Ancak düşük faizle riskli krediler dağıtarak ve rezerv yakarak gelen bu büyümenin sonunda kur krizi patladı ve ekonomi yönetimi değişti.

Nisanda yüzde 8,24 ile enflasyonun altına gerileyen ortalama ihtiyaç kredisi faizleri, 20 Kasım haftasında yüzde 21,23 oldu. Yani düşük faiz ısrarı hem kuru hem faizleri patlattı.

Bankaları daha fazla kredi vermeye, daha fazla tahvil olarak Hazine'yi fonlamaya ve TCMB ile daha fazla swap yapmaya zorlayan Aktif Rasyosu düzenlemesi de yıl sonu itibarıyla kalkıyor.

Son aylarda giderek azalan kredi büyümesinin, önümüzdeki aylarda daha da azalması, kredi faizlerinin biraz daha artması bekleniyor.

Enflasyondaki yüksek seyre rağmen tekrar düşük faizle yeni bir kredi büyümesi zorlanırsa, kurda yeni bir yükseliş dalgası yaşanabilir. Ama krediler olmadan da ekonomi durgunluk içinde kalmaya devam edecek ve olası oy kayıpları hükümeti erken adım atmaya zorlayabilir.

DIŞ TİCARET AÇIĞI DERİNLEŞİYOR

TL'deki aşırı değer kaybının ihracatı artırmadığı kasım ayı dış ticaret verilerinde de görüldü. Dış ticaret açığı hızla büyümeye devam ediyor. Kasımda açık geçen yılın aynı ayına göre yüzde 155 arttı, YEP'in dış ticaret açığı hedefi de yıl bitmeden çöpe gitti.

Ticaret Bakanlığı, kasım ayına ilişkin dış ticaret verilerini yayımladı. Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını bir yıl geçmesine rağmen kontrol altına alınamadı ve ekonomik etkileri devam ediyor. Türkiye'de ise artan vaka sayıları nedeniyle yeniden kapanma dönemine giriliyor. Ülkede mart ayında başlayan birinci kapanmanın dış ticarete etkileri azalmamışken yeni kapanma kararları tedarik zincirlerinde oluşacak aksaklıklar nedeniyle endişe yarattı.

Öte yandan bakanlığın açıkladığı kasım ayı verilerine bakıldığında Türk Lirası'nda yazdan bu yana yaşanan aşırı değer kaybının ihracata etkisinin hükümetin beklediği gibi olmadığı bir kez daha görüldü. İhracat kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 1 azalarak 16,8 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Öte yandan ithalat ise geçen yılın aynı ayına göre yüzde 16 artarak 21,1 milyar dolar seviyesine çıktı.

Geride bıraktığımız 11 ayın 6'sında ihracatta düşüş açıklandı. Yılın sadece 5 ayında ise yükseliş yaşandı. Bu yükselişlerden 4'ü normalleşme dönemi olarak adlandırılan haziran ayından itibaren gerçekleşti. Ocak-Kasım döneminde ihracat yüzde 8,3 gerilerken; ithalatta artış yüzde 3,6'ya ulaştı.

YEP'in Dış Ticaret Hedefi de Tutmadı

Dış ticaret açığı yılın ilk 11 ayında 24,4 milyar dolar ile rekor düzeye ulaşan altın ithalatı öncülüğünde bir önceki yıl aynı döneme göre yüzde 82,51 artışla 45,34 milyar dolara ulaştı.

Eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından eylül ayında 2021-2023 dönemi için açıklanan Yeni Ekonomi Programı'nın (YEP) dış ticaret açığı hedefi de ilk 11 ayda çöp oldu. YEP'te 2020 yılı için dış ticaret açığı 38,1 milyar dolar olarak hedeflenmişti. Ancak yıl sonuna daha 1 ay var ve dış ticaret açığı 45,3 milyar dolara ulaşmış durumda. Böylece yılsonu hedefi 11 ayda 7,2 milyar dolar aşmış oldu.

YEP'in enflasyon, cari açık ve döviz kuru için açıkladığı yıl sonu hedefleri de tutmamıştı. 2019 yılının ilk 11 ayındaki dış ticaret açığı ise 24,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmişti. Geçen yıla göre dış ticaret açığı yüzde 82 büyüdü.

Öte yandan kasım ayı dış ticaret açığı yüzde 155 artarak 5 milyar doları geçti. Geçen kasımda dış ticaret açığı 1,9 milyar dolardı.

DIŞ TİCARET AÇIĞI HIZLA BÜYÜYOR

(Ocak-Kasım)	2019	2020	(milyar dolar)
Dış ticaret açığı:	24,8	45,3	
İhracat:	165,4	151,7	
İthalat:	190,2	197	

Altın İthalatı Artıyor

Yurtiçi piyasada altının fiyatının artması talebi yukarı doğru hareketlendirdi. Salgınında etkisiyle altın ithalatı patladı. Sadece kasımda 2,6 milyar dolarlık kıymetli taşlar yani altın ve türevi maden ithalatı gerçekleştirildi. Bu rakam geçen yılın kasım ayında 1,6 milyar dolardı.

Yılın ilk on bir ayında ise 24,3 milyar dolarlık altın ithalatı yapıldı. Altını diğer mallardan ayıran özelliği ise bir değer aracı olarak saklanıyor olması. Yani tüketilmiyor. Ticaret Bakanlığı, altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında kasım ayında ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 86,3 seviyesinde olduğunu açıkladı. Ancak altın tüm ülkelerde ithalat ve ihracat kalemlerine kaydediliyor. Hesaba altın ithalatı dahil edildiğinde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 76 seviyelerinde.

Bakan Farkında Değil

YEP'te öngörülen dış ticaret açığı yılın son ayına girerken 7 milyar dolar aşmış durumda ancak Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, dün YEP hedefine ulaşılacağına inandığını söyledi. Pekcan yaptığı açıklamada "Dünya genelinde pandemideki artış seyri, en önemli ticaret ortağımız olan AB ekonomisindeki küçülme ve takvim etkisi nedeniyle kasım ayı ihracatımızdaki sınırlı daralmaya rağmen yıl sonunda YEP hedeflerimize ulaşacağımıza inanıyoruz" ifadelerini kullandı.

ASGARİ ÜCRET EN AZ 3100 TL OLMALIDIR!

Türkiye Asgari Ücret Sıralamasında Avrupa'da Sondan 2. Sırada

"Asgari ücret konusunda iktidar kanadından sürülen iddialardan biri Türkiye'de asgari ücretin Avrupa ülkelerine göre yüksek olduğu yönündedir. Bu iddia tamamen gerçek dışı olup Avrupa ülkelerine göre Türkiye asgari ücret sıralamasında son sıralarda yer almaktadır. Özellikle Ocak ayından bu yana döviz kurlarında yaşanan yüksek artışlar, Türkiye'yi asgari ücret sıralamasında Arnavutluk'un önünde sondan ikinci sıraya kadar gerilemesine yol açmıştır. Ayrıca Türkiye, Avrupa ülkelerine göre de yüksek enflasyon oranı ile de dikkat çekmektedir."

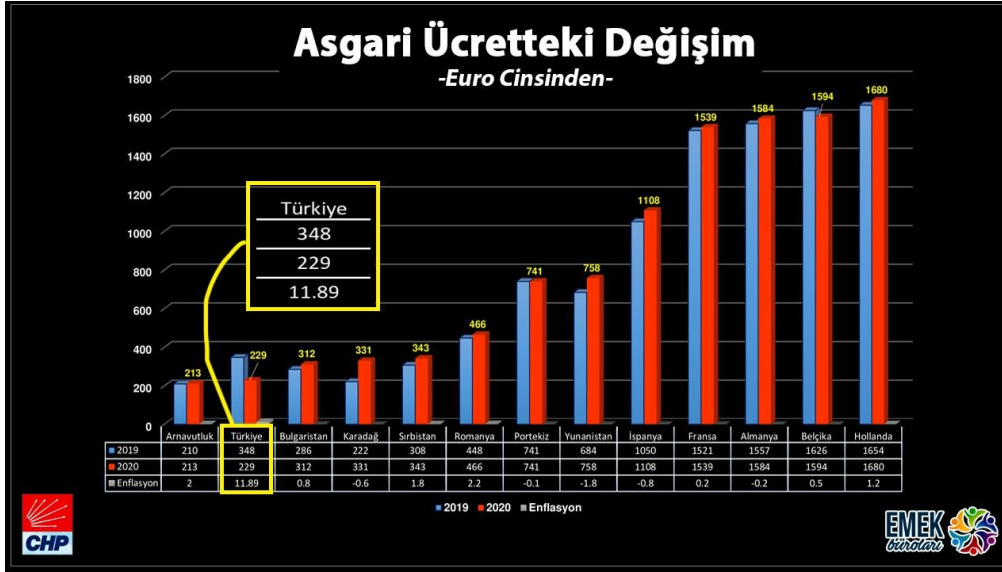
ÜLKELER	2019 (Euro)	2020 (Euro)	Enflasyon**
Arnavutluk	210	213	2
Türkiye	348	229***	11,89
Bulgaristan	286	312	0,8
Karadağ	222	331	-0,6
Sırbistan	308	343	1,8
Romanya	448	466	2,2
Portekiz	741	741	-0,1
Yunanistan	684	758	-1,8
İspanya	1050	1108	-0,8
Fransa	1521	1539	0,2
Almanya	1557	1584	-0,2
Belçika	1626	1594	0,5
Hollanda	1654	1680	1,2

* Kaynak: <https://tr.tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate?continent=europe>

** Türkiye enflasyon verileri TÜİK'ten alınmıştır.

*** Asgari ücret 8 Kasım'da Berat Albayrak'ın istifa ettiği kura göre hesaplanmıştır.

Bu tabloya göre asgari ücret sıralamasında Türkiye sondan ikinci sıraya gerilemiş ve Euro karşısında Türk Lirasının değer kaybetmesi nedeniyle asgari ücret de yaklaşık 120 Euro değer kaybetmiştir.

Asgari Ücret, En Az 776 TL Zam İle Net 3 Bin 100 TL Olmalıdır!

2020 Yılı'nın başından itibaren döviz kurlarında yaşanan artış en çok asgari ücret ile geçinenleri etkilemiş, dolar kurunun artması kayıt dışı dâhil olmak üzere yaklaşık 10 milyon civarında çalışanın gelir kaybı yaşamasına neden olmuştur.

Merkez bankası Kur verilerine göre, 1 Ocak 2020 tarihinde dolar 5,95 TL'dir. Merkez Bankasının 13 Kasım 2020 tarihli yılsonu dolar tahmini ise 7,90 TL'dir. 1 Ocak 2020 tarihinden Merkez Bankasının son yılsonu dolar tahmini arasında dolarda yaşanan artış %32,77 oranındadır. Asgari ücrete dolar kurunda yaşanan %32,77'lik artış göz önüne alındığında, 2324 TL net asgari ücrete en az %32,77 oranında zam yapılması gerekmektedir. **Bu durumda asgari ücret, en az 776 TL zam ile net 3 bin 100 TL olmalıdır.** Ayrıca Asgari ücrette vergi kesintisine de son verilmelidir.

Tarihler	Dolar	Euro
19 Haziran 2018 Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün	4,75 TL	5,49 TL
10 Temmuz 2018 Berat Albayrak'ın Hazine ve Maliye Bakanı olması	4,67 TL	5,48 TL
1 Ocak 2020 (Yılbaşı)	5,95 TL	6,65 TL
8 Kasım 2020 Berat Albayrak'ın istifası	8,52 TL	10,12 TL
13 Kasım 2020 Merkez Bankası'nın yılsonu tahmini	7,90 TL	8,41 TL

* Kur değerleri Merkez Bankası verilerine aittir.

** Yılbaşından bugüne Türk Lirası dolar karşısında %31 değer kaybetmiştir.

*** Erdoğan'ın 19 Haziran 2018'de "yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği günden 29 Kasım 2020 tarihine kadar dolar %65 oranında artmıştır.

Gıda Fiyatlarında Son Bir Yılda Olağanüstü Artış Yaşandı

"Kamuoyunda açıkladığı verilerle tartışılmalı hale gelen ve vatandaşların dahi güvenmediği TÜİK verilerine göre ülke, son bir yılda gıda ürünlerine gelen yüksek zamlarla karşı karşıya kaldı. 2019 yılının Ekim ayı ile 2020 yılının Ekim ayı kıyaslandığında bulgur, pirinç, makarna, yumurta gibi her mutfakta bulunan temel gıda ürünlerine gelen zamlar çift haneli rakamları buldu. Bulgur yüzde 21,02 zamlanırken pirincin fiyatında yaşanan artış yüzde

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

21,42. Yumurtada yaşanan artış ise yüzde 66,6 oranında oldu. Mercimekte yaşanan fiyat artışı yüzde 58 olurken, kuru fasulyeye gelen zam yüzde 40'ın üzerindedir. Yaşanan fahiş artışlar son bir yılda en çok asgari ücretlinin sofrasını etkiledi.

TÜRK-İŞ Araştırmasına göre; bekâr bir çalışanın aylık yaşam maliyeti tutarı 3.074 TL olurken, 2324 TL asgari ücret mevcut şartlarda 750 TL fark ile açlık sınırı altında kalmaktadır.”

ÜRÜN	2019 Ekim ayı fiyatları	2020 Ekim ayı Fiyatları	Artış oranı
<i>Pirinç</i>	9,43 TL	11,45 TL	%21,42
<i>Bulgur</i>	4,47 TL	5,41 TL	%21,02
<i>Makarna</i>	1,75 TL	2,75 0TL	%57
<i>Et</i>	46 TL	57 TL	%29
<i>Tavuk</i>	10,60 TL	12,25	%15,5
<i>Süt 1 Litre Paket</i>	5,07 TL	6,50 TL	%28
<i>Beyaz Peynir</i>	27,43TL	30,78 TL	%12,95
<i>Yoğurt 1 Kg</i>	5,75 TL	6,40 TL	%11,30
<i>Margarin</i>	9,58 TL	13,03 TL	%36
<i>Ayçiçek yağı 1 L</i>	10,55 TL	14,17 TL	%34,3
<i>Zeytin</i>	24.20 TL	29.30	%21,07
<i>Mercimek</i>	6,48 TL	10,29TL	%58
<i>Biber</i>	4,74 TL	5,75 TL	%21,3
<i>Domates</i>	4,57 TL	5,50 TL	%20
<i>Patates</i>	2,06 TL	2,50 TL	%21
<i>Taze Fasulye</i>	5,58	7,94	%42,3
<i>Salatalık</i>	3,6TL	4,00 TL	%11,1
<i>Kuru Fasulye</i>	11,62 TL	16,35 TL	%40,7
<i>Yumurta (Adet)</i>	0,45 Krş	0,70 Krş	% 66,6
<i>Ekmek</i>	5,6 TL	6,75 TL	% 20,5

*Ürün fiyatları TÜİK madde sepeti ve son market fiyatları esas alınarak hazırlanmıştır

Asgari Ücret Ortalama Ücret Haline Geldi

“Asgari ücretin hanehalkı ortalama ücret ve maaş gelirine oranı giderek yükselmektedir. Bir diğer ifadeyle asgari ücret ortalama ücret gelirine yaklaşmaktadır. Böylece asgari ücret giderek çalışanların çok daha geniş bir bölümünün sorunu haline gelmektedir. TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması (2019) sonuçlarına göre hesaplanan aylık ferdi ücret ve maaş geliri ile asgari ücret arasındaki makas giderek daralmaktadır. Bir nevi asgari ücret ortalama ücret haline gelmektedir.

2010 yılında Asgari ücret ortalama ücretin %50 seviyesinde bir oranda yer alırken, aradan geçen 10 yılda bu oran %70 seviyesine çıkmıştır.”

Tablo: Ortalama Ferdi Ücret-Maaş Geliri ve Asgari Ücret (2010-2019)

YIL	Aylık Ferdi Maaş	Asgari ücret	Asgari Ücretin Aylık Ferdi Ücret ve Maaş Gelirine Oranı
2010	1.142,2 TL	576,6 TL	%50
2011	1.242,0 TL	630,0 TL	%51
2012	1.327,4 TL	701,1 TL	%53
2013	1.509,1 TL	773,0 TL	%51
2014	1.647,6 TL	846,0 TL	%51
2015	1.827,5 TL	949,1 TL	%52
2016	2.031,3 TL	1.301 TL	%64
2017	2.287,4 TL	1.404 TL	%61
2018	2.508,8 TL	1.603 TL	%64
2019	2.857,1 TL	2.020 TL	%70

* Kaynak: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2019

2002'DE KİŞİ BAŞINA 1000 TL OLAN BORÇ, BUGÜN 61 BİN TL

Amasya'da üretim yapabilmek için Tarım Kredi Kooperatifi'ne borçlanan, ancak faizle büyüyen borçları ödeyemediği için traktörü haczedilen 19 çiftçinin ardından, tarımdaki borç yükü tekrar gündeme geldi.

Tarım Kredi Kooperatifi'ne olan borçların çiftçi üzerinde ağır bir yük olduğunu söyleyen CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, "Tarım Kredi Kooperatifi artık iktidarın şirketi gibi oldu. Çiftçinin 180 milyar TL borcu var. Bu borçlar yapılandırılmalı" dedi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ırcalık çiftçi sayısını açıklamadığını söyleyen Sarıbal, "Bu konuda verilen soru önermeleri 'bankacılık sırrı' denilerek açıklanmıyor" diye konuştu.

Amasya'da yaşanan haciz işleminin tüm Türkiye'nin yansıması olduğunu kaydeden Sarıbal, "2002'de 2.6 milyon çiftçimizin resmi borcu yaklaşık 2.5 milyar TL iken, BDDK'nin 2020 Eylül verilerine göre, 2 milyon 110 bin çiftçinin bankalara borcu 125 milyar TL borcu var. Çiftçilerin, Tarım Kredi Kooperatifi'ne olan 12 milyar TL ve özel sektör borçları dahil edildiğinde 180 milyar TL'ye yakın borcu bulunuyor" diye konuştu.

Bugün yalnızca bir çiftçinin yaklaşık 61 bin TL borcu olduğuna dikkat çeken Sarıbal, "Çiftçinin 2002'de kişi başına yaklaşık bin TL olan borcu bugün 61 bin TL civarında. Çiftçilerin kullandığı 128 milyar TL kredinin yüzde 73'ünü kamu, yüzde 9'unu yerli ve yüzde 18'ini yabancı bankalardan kullanıyor" diye konuştu.

Sarıbal, "2004 Aralık'ta takipteki borç miktarı 209 milyon TL iken aradan geçen 16 yılda 24 kat arttı. Geçen hafta çıkarılan yeni torba yasa ile kamu alacakları yapılandırılırken çiftçi borçları yapılandırılmadı" dedi.

BÖYLE BÜYÜME İŞSİZLİĞİ ARTIRIYOR

İstihdam oranı azalıyor, işsizlik artıyor, yurttaş borçluluğu katlanıyor ancak ekonomi bir biçimde büyüyor. TÜİK'in açıkladığı verilere göre 3'üncü çeyrekte yıllık büyüme yüzde 6,7 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) temmuz, ağustos ve eylül aylarından oluşan 3'üncü çeyreğe ilişkin ekonomik büyüme verilerini yayımladı. Buna göre gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,7 büyüdü. Çeyreklik bazda değerlendirildiğinde ise GSYH önceki çeyreğe göre yüzde 15,6'lık büyüme kaydetti.

Verilere göre Türkiye, 3'üncü çeyrekte cari fiyatlarla 1 trilyon 419 milyar 483 milyon lira gelir elde etti. Ortalama dolar kuru üzerinden TÜİK'in yaptığı hesaplama bu tutar, dolar cinsinden 197 milyar 377 milyon dolara karşılık geldi. Dolar cinsinden GSYH'deki yıllık küçülme ise dikkat çekti. Zira 2019'un 3'üncü çeyreğinde dolar cinsinden GSYH 204 milyar 169 milyon dolar olarak kaydedilmişti. Böylece GSYH'deki yüzde 6,7'lik büyümeye karşılık, dolar cinsinden GSYH'deki yüzde 3,4 küçüldü.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2019'un son çeyreği ile beraber düşünüldüğünde son 1 yıldaki GSYH ise 736,1 milyar dolara kadar geriledi. Kişi başına düşen gelir henüz açıklanmasa da 9 bin doların altındaki seyrini koruyor. Buna karşılık GSYH içinde emek gücünün aldığı pay bu çeyrekte azaldı. Geçen yıl 3'üncü çeyrekte GSYH'den yüzde 32,9 oranında pay alan işgücü, 2020'nin 3'üncü çeyreğinde yüzde 29,9 oranında pay aldı.

Büyümenin Kaynağı Artan Krediler

Sektörel büyüme verileri incelendiğinde finans ve sigorta hizmetlerinin diğer sektörlere açık ara fark attığı gözlemlendi. Bu sektördeki büyüme oranı rekor kırarak yüzde 41,1'e ulaştı. Büyümenin temel kaynaklarından biri de artan kredi hacmi oldu. BDDK verilerine göre temmuz ayı sonu itibarıyla toplam kredi hacmi 3,37 trilyon liradan, eylül sonuna dek 3,55 trilyon liraya yükseldi. Sadece 3'üncü çeyrekte kredi hacmindeki artış 180 milyar lirayı buldu. 1 Ocak ile 20 Kasım tarihleri değerlendirildiğinde ise kredi büyümesi 693 milyar lira olarak kaydedildi.

İstihdam Yaratmayan Büyüme

3'üncü çeyrekte yüzde 6,7'lik büyüme görülmekle beraber bu büyüme istihdama yansımada. TÜİK verilerine göre geçen yıl ağustos ayında çeyrekte yüzde 45,4 olan istihdam oranı bu yılın ağustos ayında yüzde 43'e geriledi. Çiçeği burnunda Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan da sosyal medyadaki hesabından bu duruma üstü kapalı olarak değindi. Elvan, "Üçüncü çeyrek büyümesinde yurtiçi talep artışı etkili oldu. Oluşabilecek riskleri göz ardı etmiyoruz. Makroekonomik, finansal ve fiyat istikrarını önceleyen, politika çerçevemizle dengeli ve istihdam oluşturan büyüme sürecini sürdürülebilir kılmayı hedefliyoruz" açıklaması yaptı.

Finans Sektörü Sağlığa Fark Attı

Covid-19 pandemisinin ülke genelinde kapanmalara neden olduğu 2'nci çeyrekte GSYH yüzde 9,9 oranında küçülmüştü. Ancak bu süreçte bankacılık kesimiyle piyasaya pompalanan borç önlemlerin gevşetilmesiyle birlikte geciken talebin bu çeyrekte gerçekleşmesine neden oldu. Ancak bu esnada salgının kontrol altına alınması ekonomik nedenlerle zorlaştırıldı. Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki büyüme yüzde 2,4 ile sınırlı kalırken, finans sektörü yüzde 41,1'lik rekor büyüme sağladı.

ÜRETİCİ VE SANAYİCİYİ ARTAN MALİYETLER, TÜKETİCİYİ DE ZAMLAR VURDU

Bu yılki mevcut koşulların 2021'de de değişmeyeceğini öngördüklerini belirten SETBİR Başkanı Tezel, "Artçı ekonomik dalgalara da göğüs gerebilecek önlemler alınması gerektiğini düşünüyoruz" diye konuştu.

Salgının derinleştirdiği ekonomik kriz, hem üretici ve sanayiciyi hem tüketiciyi vurdu. Sanayici son bir yılda yüzde 27 artan maliyetlerle, üretici ise yükselen maliyetlere rağmen çiğ süt fiyatlarının sabit kalmasından dolayı mağdur. Son bir yılda yalnızca içme sütüne gelen yüzde 13,4'lük zam da vatandaşın kişi başı yıllık süt tüketiminin yüzde 8,7 azalmasına yol açtı.

Tüketim Düştü

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR) Başkanı Tarık Tezel, bu yılki mevcut koşulların 2021'de de değişmeyeceğini söylüyor. Tezel, "Özellikle gıda sektöründe ev dışı kanalın neredeyse kapanması önemli bir sorundu. Sektörün ticaret hacminin yüzde 30'una denk gelen bu tıkanıklık, beraberinde ciddi bir finans yükü de getirdi. Sektörde ortalama maliyetler yüzde 27 yükseldi. Koşulların 2021 yılında da çok değişmeyeceğini öngörüyoruz. Buna hazırlıklı olunması, hatta artçı ekonomik dalgalara da göğüs gerebilecek önlemler alınması gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

"Şu anda ve önümüzdeki dönemde en temel sorun finansman kaynağı" diyen Tezel, "Bu döneme özel de olsa, özellikle temel gıda ürünlerinde katma değer vergisi oranlarının gözden geçirilmesine ve sanayi üretiminin maliyetlerinin düşürülmesine yönelik temel tedbirlere ihtiyaç var" diye konuştu.

Tezel'in yaptığı açıklamalardan bazı satırbaşları şu şekilde:

- Bu yıla özgü artmayan tek kalem, çiğ süt fiyatları. Üreticilerimizin çektiği sıkıntının farkındayız.
- 2020 sonu itibarıyla ortalama kişi başı süt tüketimimizin 240 litre olması öngörülüyor. 2019'da tüketilen ortalama kişi başı 276 litre süt tüketimi yüzde 8,7 düştü.
- 2020'nin ilk yarısında, sanayi tarafından toplanan inek sütü miktarı 4 milyon 250 bin ton civarında. Bu miktarın toplam çiğ süt üretimine oranı maalesef yüzde 43. Yani kayıt dışı pazar, payını artırmaktadır. 2019 yılı ilk altı ayında bu miktar 4,9 milyon ton civarında idi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- SETBİR olarak temel beklentimiz, kamu iradesi, üreticilerimiz, sanayicilerimiz ve perakende satış kanalları ile uzlaşma içinde, asgari müştereklerde birleşen ve kalite bilinci ile ortak hedeflere birlikte inanmış bir sektörel iklime kavuşmak.

ESNAF DEVREN KİRALIK!

Saray ile halk arasındaki 'sosyal mesafe' esnafı öldürüyor!

Türkiye'nin salgınla mücadelesi yine toplumsal kesimleri düşünmeden, göstermelik ve anlık tedbirlere indirgenmiş durumda. Tüm Türkiye etkili tedbirler beklerken, Cumhurbaşkanı Erdoğan 'evde nargile içmemekten, misafir kabul etmemekten, CHP'nin kötülüğünden' bahsediyor. Sokağa çıkma kısıtlaması da yine bu anlamda oldukça etkisiz ve göstermelik kararlardan oluşuyor. Esnaf en azından kredi erteleme veya faizsiz kredi beklerken, bir yandan küçük esnafa kepenk kapatıldı, diğer taraftan AVM'lere HES koduyla alışveriş yapma serbestliği getirildi. Böylece küçük esnaf AVM ve zincir marketler karşısında daha da ezilir hale getirildi. 2 milyon esnaf ile sayıları 6,5 milyonu bulan sokak esnafı, desteksiz ve yardımsız bir şekilde kaderlerine terk edildi.

Yeni Yasaklardan Doğrudan Etkilenen 474 Bin 212 İşletme Var

16 Mart 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığı genelgesi ile faaliyetleri durdurulan ve halen açılmasına izin verilmeyen en az 14 bin 224 işyerine, 17 Kasım 2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kabinesi'nde alınan kararlar doğrultusunda en az 369 bin 804 işyeri eklendi. Dün alınan kararlar doğrultusunda ise en az 90 bin 684 işyerinin faaliyetleri durdurulduğunu görüyoruz. Faaliyetin durdurulmasının yanında sokağa çıkma yasaklarıyla birlikte birçok sektör, alınan kısıtlama kararlarından dolayı olarak etkileniyor. En başta sayıları 6,5 milyonu bulan sokak esnafı yani seyyar satıcı ile 220 bin bakkal ve küçük market, kitap ve kırtasiyeciler esnafı, 10 bin 300 düğün-davet işletmesi sayıları on binleri bulan manav ve kasaplardır. Bu tedbirlerle sokağa çıkma kısıtlaması sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak 7 milyon esnaf ve seyyar satıcının etkileneceği görülüyor. Peki 7 milyon esnaf için tek bir önlem alındı mı, ne yazık ki hayır. Bu işletmelerde çalışan yüz binler ve bu kişilerin aileleri dikkate alındığında bu sayının korkutucu boyutlarda olduğu anlaşılacaktır.

Saray İle Halk Arasındaki 'Sosyal Mesafe' Esnafı ve Çalışanını Öldürüyor!

Saray ile halk arasındaki aşılabilir 'sosyal mesafe', esnafı, işçiyi, işsizi, çiftçiyi, emekliyi, 83 milyonluk ülkeyi nefes alamayacak duruma getirdi. Ne esnaf, ne çalışan, ne işçi kısıtlama tedbirlerine karşı değil; ancak desteksiz, yardımsız, sosyal devletin yok sayılarak milyonlar insanın kaderine terk edilmesi kabul edilemezdir. Ayrıca ülkemizde sayıları 6,5 milyonu bulan seyyar satıcı ile yine 8,5 milyon kayıt dışı çalışanın olduğunu unutmamalıyız. Kapatma koşulları tüm bu gruplarda ciddi gelir kaybına neden olmaktadır. Sokağa çıkma yaşağı sonrası sokak satıcıları nasıl yaşayacak. Tüm dünya esnafına milyarlar dolarlık paket açıklarken, bizde gelir kayıplarını karşılayıcı kararlar ne yazık ki alınmıyor.

Esnaf Mecazi Değil, Gerçek Anlamda Evine Ekmek Götüremiyor!

Esnafın 'evimize ekmek götürüyoruz' sözleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylediği gibi 'abartılı' değil, gerçekliğin en net haliyle ifade edilmesidir. Kantincisinden kahvehaneçisine, kırtasiyecisinden lokantasına en az 474 bin esnaf, 2,5 milyonu bulan çalışan ve aileleriyle birlikte yok sayılıyor. Tedbirler nedeniyle kapatılan işyerlerinden kira stopajı, SSK primi, muhasebe stopajı, damga vergisi, kurumlar vergisi, eğlence vergisi, işgaliye vergisi, katı atık vergisi, çöp vergisi, tabela, ilan ve reklam vergisi ve elektrik, su, doğalgaz faturalarından vergiler alınıyor. Esnaf vergisini mi, kirasını mı, faturalarını mı ödesin, ailesine mi baksın, çalışanlarının maaşını mı karşılasın? Bugün yaşananlar, kepenk kapatılan işyerinden çeşit çeşit vergi alan, esnafı zor gününde dahi para kaynağı olarak gören iktidar anlayışının sonucudur.

Esnafı ve Çalışanlarını Koruma Paketi" Bir An Önce Hayata Geçirilmeli

Esnaf 'anlık ve göstermelik tedbirler' değil; acil çözüm bekliyor. Bizim, CHP olarak hazırladığımız Gelir Kaybına Karşı Esnafı Destekleme ve İşsizliğe Karşı Koruma Paketi acilen hayata geçirilmeli ve esnafa gelir kaybı ödeneği veya yardımları sağlanmalıdır. Bu kapsamda; günlük cirosunda %30 kayba uğrayan esnafa aylık 2500 TL, günlük cirosundan %30 ile %50 arası kayba uğrayan esnafa aylık 3000 TL ve son olarak günlük cirosundan %50 ve üzeri kayba uğrayan esnafa aylık 3500 TL gelir koruma güvencesi sağlanmalıdır. Ayrıca esnafımızın yanında istihdam edilen çalışanları günlük 39,24 TL ücretsiz zine çıkarmak yerine, bu işyerlerinde kısa çalışma ödeneği hak ediş şartı olan son 450 gün prim ödeme ve 60 gün kesintisiz çalışma şartı kaldırılmalı, tüm çalışanlar kısa çalışma ödeneği kapsamına alınmalıdır.

EN ÇETİN KIŞ BU KIŞ

Salgının en ağır yükünü taşıyan küçük esnaf, kahvehaneci ve lokantacı kaderleriyle baş başa bırakıldı. Borcu borçla kapatan esnafın artık çıkar yolu yok. Hükümetten destek bekleyen küçük işletmeciler “Dayanacak gücümüz kalmadı” diyor. Esnaf odası başkanları da nakdi destek talebinde bulunuyor.

Ülke salgın nedeniyle sokakların boşaldığı, hayatın durduğu aylara geri dönüyoruz. İktidarın başından bu yana gizlemeye çalıştığı ağır bilanço artık su yüzüne çıktı. Günlük vaka sayısı 30 binlere dayanmışken yeniden mart ayına dönüş zilleri çalıyor. Ancak bu süreçte en çok yıpranan küçük esnaf, yeni gelen kapanma kararları nedeniyle son çırpınışlarını yapıyor. Ülkede pandemi öncesinde patlak veren ekonomik krizin etkilerine bir de koronavirüs eklenince yurttaş belini doğrultamaz oldu.

Mart ayından bu yana çok ciddi gelir kayıpları yaşayan binlerce esnaf, kredilerle ayakta durmaya çalışıyor ancak çekilen kredilerin vade günü geldi çattı. Pandeminin başında yaklaşık 1 milyon işletme sahibi Esnaf Destek Paketi adı altında dağıtılan 25 bin TL’lik 6 ay geri ödemesiz kredi kullandı. Esnafın ne elinde avucunda bir birikimi kaldı ne de borç bulacak dermanı.

Çok sayıda işletme ise elektrik, doğalgaz, su ve kira gibi giderlerini karşılayamayacak duruma geldi. Dayanacak gücü kalmayan yüzlerce esnaf ilk dalgada iflas bayrağını çekti bile. Sadece 425 bin nüfuslu Yozgat’ta 73 işletme kapısına kilit vurdu. Salgında ikinci dalganın pik noktaları yaşanırken henüz pandemi öncesi cirolarını dahi yakalayamayan binlerce işletme de yeniden kapandı.

Berberler, kahvehaneler, çay ocakları ve kafeler kapalıyken, açık olan esnafın hali de iç açıcı değil... Sadece paket servisi yapabilen lokanta işletmecileri de ne çalışanın maaşını ödeyebiliyor ne de kirasını. Bu durumda binlerce garson, komi, aşçı, bulaşıkçı işsiz kaldı ve kalmaya devam ediyor.

Salgının başından beri destek bekleyen binlerce küçük esnaf, “Artık bu yükü kaldıramayız” diyor. Ülkenin dört bir yanında bulunan esnaf ve sanatkâr odaları ile küçük esnafın durumunu ve taleplerini konuştuk.

1 Milyona Yakın Esnaf Borçlu

İstanbul Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanı Faik Yılmaz, yeni salgın tedbirlerinin, ilk dönemdeki tedbirlere göre esnafı daha çok mağdur etmesinden korkuyor. Yılmaz, esnafın ayakta durabilmesi için faizsiz kredi desteği istiyor ve vergi, kredi borçlarının ertelenmesini talep ediyor.

Yılmaz, esnafın dar boğazdan çıkabilmesi için güçlü ve yeni bir destek paketine ihtiyaç olduğunu kaydetti:

“İnsan sağlığını önceleyen hiçbir karara karşı olmamız mümkün değil ama yeni kısıtlamalar yerine denetimlerin artmasını tercih ederdim. Esnaf, biriktirdiklerini, kötü gün için ayırdığı parayı salgının ilk döneminde harcadı. 1 milyona yakın esnaf, Esnaf Destek Paketi ile sağlanan düşük faizli kredi imkânından yararlandı. Ama esnafımız henüz çektiği krediyi ödeyecek parayı kazanamadan yeni kısıtlamalar geldi. Esnaf işçisinin parasını, dükkânının kirasını ödemekte zorlanıyor. Bu durumda kredi ödemelerinin faizsiz olarak ertelenmesi gerekiyor.

Ayrıca esnafın kredi borçlarını ödeyebilmesi, dükkânını ayakta tutabilmesi için yeni destek paketlerine ihtiyaç var. Bu destek paketinde faizsiz kredi olmalı. Vergi ödemeleri, faturalar en azından bir kereye mahsus olmak üzere silinmeli ve en az 1 aylık kira desteği verilmeli. Salgının ilk başladığı günlerde esnafın en azından bir kazancı vardı. Bu kazançla bir süre idare etti. Ama bu sefer esnaf ve sanatkâr hiçbir birikimi olmadan yeni kısıtlamaların olduğu döneme giriyor.”

Paket Servis ile Dükkân Dönmez

Öte yandan mart-haziran döneminde İstanbul’da 19 farklı sektörde 93 bin iş yerinin kapalı olduğuna dikkat çeken Yılmaz, “Henüz bu boyutta bir kısıtlama olmasa da 1 yıldır evine ekmeğe götüremeyen servis işletmecileri, kantinler, kiraathaneler, internet kafeler, oyun salonları, halı sahalar, sadece paket servisi yapabilecek olan restoranlar, kafeler, pastaneler çok zor durumda. Esnaf paket servisi ile dükkânını ayakta döndüremez” diyor. Çok sayıda işletmenin kapanacağına değinen Yılmaz, “Bu yüzden gıda sektöründeki birçok işyeri kapanacaktır. Ayrıca, restoranlar ve kafeler en çok istihdamın sağlandığı sektörler. Eğer bu iş yerleri ayakta duramazsa işsiz sayısında artışlar yaşanır” ifadelerini kullandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mağdur Esnaf Sandıkta Hesabını Sorar

Mersin Kahveciler Esnaf Odası Başkanı Nihat Dağdelen de “İş yapamayan esnaf nasıl borcunu ödesin?” diyerek isyan etti. Dağdelen “Pandemi sürecinde çekilen 25 milyarlık kredileri esnaf ödeyemiyor. İş yapamayan esnaf nasıl ödesin bu parayı? Kahveci esnafı adına konuşayım. İnsanlar evine ekmek götüremiyor” dedi. Kirasını ödeyemeyen esnafın zor durumda olduğunu belirten Dağdelen, şunları söyledi: “Bırak işyeri sahibini onun yanında çalışan garsonları, emekçiler, dükkânı kira olan insanlar artık ‘dükkânı boşaltın’ diye ihtar yiyor. Esnafa kira yardımı yapılmalı, asgari ücret kadar her ay destek verilmeli. Artı kredi borçları ertelenmeli. İnsanlar artık ellerim kırsaydı da bunlara oy vermeseydim diyor. Oyları yüzde 20’lerden yüzde 2’lere inen iktidarları gördük. Mağdur esnaf tabii ki sandıkta bunun hesabını soracaktır.”

Uzun Vadede Destek Şart

Uzun vadede bir yapılandırma yapılması gerektiğini vurgulayan Çorum Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (ÇESOB) Başkanı Recep Gür ise “Birikimi olmayan esnafı zor günler bekliyor” dedi.

Hibe, destek kredileri sağlanması gerektiğini söyleyen Gür, taleplerini şöyle sıraladı: “SSK, BAĞ-KUR gibi zorunlu ödemelerin devlet tarafından karşılanması gerekiyor. Uzun vadede hibe ve destek kredileri sağlanmalıdır. Esnaf olarak çok zor bir süreçten geçiyoruz. Ülkemizin ve esnafın salgın hastalıktan kurtulmasını ümit ediyorum.”

Gücümüz Kalmadı

Esnafın yeni bir kapanmayı kaldıracak gücü olmadığına dikkat çeken Yozgat Kahveciler ve Lokantacılar Odası Başkanı Eyüp Coşgun da ikinci kapanmanın kepenkleri tamamen indirmek anlamına geldiğini söyledi.

Coşgun, pandemi döneminde sağlanan kredi imkânından çok sayıda küçük esnafın sicili nedeniyle yararlanmadığını belirterek, “Pek işimize yaramadı ama işine yarayanlar da şimdi ödemeler nasıl yapılacak diye düşünüyor. Henüz öteleme gelmedi. Şu an çok sayıda esnaf icralık olmayla karşı karşıya. Çünkü ödeme şansımız yok” dedi.

73 İşletme Kepenk Kapattı

Coşgun, “İkinci kapanma demek bizleri kepenk indirmeyle karşı karşıya getirdi” diyerek destek beklediklerini açıkladı:

“Bu konuda devletten artık destek bekliyoruz. Yozgat’ta şu ana kadar 73 işletme faaliyetlerine son verdi. Böyle iki ay daha giderse tüm işletmelerimizin sonu aynı olacak. Çünkü evlerine ekmek götürecek vaziyette değiller. Birçoğunun elektriği kesik, birçoğu doğalgazını yakamıyor. Esnaf ve santakarı koruyucu ve denetleyici olması lazım devletin ama şu ana kadar böyle bir şey görmedik. Sadece kapanma diyorlar, kapatıyorlar. Salgının en ağır yükünü küçük esnaf, kahveci, lokantacı, kafenin sırtına yükleyip kaderleriyle baş başa bıraktılar. Esnaf ne yapacağını bilmiyor.”

Esnafın İktidara Olan Güveni Azaldı

Tedbirlerin sağlık için mecburi olduğuna değinen Coşgun, alınan kararlarda esnafın olumsuz etkilendiğini ve artık iktidara olan güvenin azaldığını anlattı: “Kapanan işyerlerine ve onların yanında çalışanlara artık nakdi yardım yapılmalı. Kira yardımı yapılmalı. Elektrik, doğalgaz ve su giderleri karşılanmalı. Dükkânlar kapalı olmasına rağmen SSK, Bağkur ve vergi ödemeleri devam ediyor. Bunlardan muaf tutulmalıyız. Pandeminin başında ötelenen vergi ve sigorta ödemelerini bu ay yapmamız gerekiyor. Ama yeniden kapalıyız, kapalıyken bunları nasıl ödeyeceğiz?”

Pandemi döneminde esnafın yüzde 95’inin siyasi görüşü değişti. İktidara karşı güveni azaldı. Çünkü yani mevcut hükümetimiz biz küçük esnafın yanında olmadı artık biz öyle düşünüyoruz.”

Binlerce Kapiya Kilit Vuruldu

Türkiye Borsalar ve Odalar Birliği’nin (TOBB) verilerine göre kapısına kilit vuran şirket sayısı geçen yılın ocak-ekim dönemine göre yüzde 12,6 artarak 11 bin 223 oldu. Aynı dönemde kepenk indiren gerçek kişi ticari işletmelerin sayısı da yüzde 16,6 arttı. Yılın on ayında 18 bin 361 gerçek kişi ticari işletmesi kapandı.

Sadece ekim ayında kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı bin 745. Geçen yılın ekim ayına göre yüzde 24,5 artış göstermiş durumda. 2019 yılının ekim ayında bu rakam bin 401’di.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dükkân Kapalı, Esnaf Sahipsiz

Memleketin dört bir yanındaki esnaf, kredi değil, krizden çıkmak için destek bekliyor. Dokuz aydır işsiz kalan küçük işletme sahibi ve çalışanları evlerine ekmek dahi götüremeyecek durumda. İktidar ise kulak tıkamaya devam ediyor, yeni kapanma kararları alınırken esnaf yine sahipsiz kaldı.

DÜKKÂN KAPALI, ESNAF SAHİPSİZ

Derdi boyunu aşan yurttaşta bir dokunan bir ah işitiyor. Kimi bu darboğazda mülk sahibinin kiraya zam yapmak istediğini söylüyor kimi de öncesinde en azından kendi yağında kavrulduğunu... Şimdi hepsi kara kara bu zor günlerin nasıl geçeceğini düşünüyor. Evlerine ekmek dahi götüremeyecek durumda olan çok sayıda küçük işletme sahibinin gözü kulağı gerçek bir destek haberinde. İktidar ise üç maymunu oynamaya devam ediyor.

Birinci dalgada yaklaşık üç ay kapalı kalan yüzlerce lokanta, ikinci kapanmayı kaldıracak güçte olmadığı için paket servise başladı. Ancak ondan da giderleri karşılayacak bir beklenti yok.

Boş Dükkânda Oturuyorum

15 yıldır Mersin'de kahvehane işleten 59 yaşındaki İbrahim Demir, 9 aydır yaşadığı sıkıntıdan uykularının kaçtığını söylüyor. Demir, etrafında 30'a yakın esnafın olduğunu söyleyerek "Komşum benden çay içmeyince ben nasıl geçineceğim? Dükkânım kira değil ama kendimi zor doyuruyorum. Kiram olsaydı kapatırdım. Pandemiden önce en azından kendi yağım ile kavruluyordum. Şimdi burada zaman öldürüyorum. Boş dükkânda oturuyorum. Kredi çekeyim desem nasıl ödeyeceğim ki. Çekenlerin derdi ayrı. Çok arkadaşım dükkânını kapattı gitti. Vallahi ne yapacağımızı bilmiyoruz" diyor. Bu süreçte iktidara olan güvenlerinin azalıp azalmadığını sorduğumuz Demir, "Sizce söylemeye gerek var mı? Her şey ortada. Bu sektör öldürüldü" diyerek tepkisini dile getiriyor.

Uygulanan Politikalar İdeolojik

Son yıllarda baskı altına alınan tekel bayileri de yeni kapanma kararlarından nasiplerini aldı. Ankara'da tekel bayisi işletmecisi ve Türkiye Tekel Bayileri Platformu'nun kurucusu Özgür Aybaş, devletin uyguladığı politikaların ideolojik olduğunu vurguluyor. Yeni genelge ile içki satışı yapan yerlerin çalışma saatleri 10.00-20.00 olarak belirlendi. Kararın absürtlüğüne değinen Aybaş, "Bakkal, kuruyemişi, büfeci açık ama biz kapalıyız. Çünkü içki satıyoruz. Üvey evlat muamelesi görüyoruz" diyor.

Üzerlerinde ciddi bir baskı olduğunu söyleyen Aybaş, "Zaten gelirimiz yüzde 50'ye düştü. Yasaklardan dolayı zor durumdayız. En düşük cezamız 63 bin lira. En çok vergiyi ödeyen işletme biziz ama şu an bize yönelik bir kıyım var. Sattığımız her üründen yüzde 234 vergi alınıyor. En çok vergi veren yine biziz ama düşman gözüyle bakılıyor. Esnaf arasında bile ayırım var."

Malzemenin Fiyatı Her Gün Artıyor

İstanbul Çeliktepe'de 11 yıldır küçük bir dönerci işleten İslam Altay, "Eskiden işte çarkları döndürüyorduk" diyor. Altay, Kösem Döner adında 5 kişilik bir aile işletmesi olan dükkânlarını kapatmamak için mücadele ettiğini söylüyor. Mayıs ayında Esnaf Destek Kredisi'ne başvurduğundan bahseden Altay, "Başvurduk ama alamadık. Çevremdeki birçok esnaf da alamadıklarını söylüyor" dedi.

Destek beklediklerini vurgulayan Altay, şöyle konuştu: "Bir senedir BAĞ-KUR borcumu ödeyemiyorum. Muhasebeci aradı geçen gün, yatır artık faiz birikiyor diye. Ama yok, para yok nasıl yatırayım. Geçen sene bin lira ile kapatırdık dükkânı şimdi 300-400 lira anca oluyor. Millet perişan, esnafın rahatlamaya ihtiyacı var. Düşünün dükkân işletiyorsun ama eve bir ekmek götüremiyorsun. Biz aile işletmesiyiz Allahtan akşam kapatırken ne düşerse payımıza diyoruz. Çalışanımız olsa öyle olmaz tabii mecbur maaşını vereceksin, sigortasını yapacaksın.

Etrafta çok esnaf kapattı dükkânını. 10 bin lira kira ödüyorum ayda şimdi mal sahibi de gelmiş zam yapacağım diyor. 14 bin lira istiyor, bu zor durumda... Veremem dedim. Ne yapacağımı bilmiyorum.

Arkadaşlarla oturuyoruz ağzını açan söylüyor, kimse memnun değil iktidardan. Dolar 8 lira oluyor, tedarikçi biz dolarla çalışıyoruz diyor, zam yapıyor. Sonra dolar düşüyor ama mallara yapılan zamlar geri inmiyor. Malzemenin fiyatı sürekli artıyor. Bu iş paket servis ile olacak iş değil."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bankalara Mahkûm Edildik

Okullar kapalı, kültürel faaliyetler yapılamıyor, düğünler yok, birçok özel sektör uzaktan çalışma düzenine geçti. Hal böyle olunca servis şoförleri de 9 aydır işsiz. Ankara Mamak'ta Duygun Turizm'in sahibi Benhur Duygun ile konuşuyoruz. Devletin yalnız bıraktığını söyleyen Duygun, "Bankalara mecbur bırakıldık" diyor. Durumun çok kötü olduğunu vurgulayan Duygun, "2007 yılından beri faaliyet gösteriyoruz. Şimdi 600 bin liralık yatırımdan bin lira kazanıyoruz" ifadelerini kullanıyor.

Salgının başından beri yalnız bırakıldıklarına dikkat çeken Duygun, son dokuz aylık yıkımı şöyle anlatıyor: "Bugün şoför aylıklarını çıkardıktan sonra bana bin lira kalıyor. Yani 600-700 bin liralık yatırım bin lira kazandırıyor. 10 tane arabam vardı, 6 tanesini satmak zorunda kaldım. Çalışmadığımız için küçülmeye gittik. Araçlarımızı kredi ile almıştık. Aylık 30-40 bin liralık kredi ödemelerim vardı. Ödeyemeyince yapılandırma yapayım dedim. 3 ay öteledim borcu ama 100 lira faiz koydular. Bankalara mecbur bırakıldık. 3 ay geçti ödeyemeyeceğimi düşünüp arabamı sattım, krediyi yatırdım. Şimdi yine ödemeler var her an icra ile karşı karşıyayız. Pandemi öncesi 13 kişi çalışıyorduk şimdi 4. Mecbur kaldık. Bu işin böyle gitmeyeceği belli. Tam kapatma yapılınsın. Her şey kapatılınsın. Ama bu süreçte de gelersiz kalan insanlara maddi destek sağlanmalı. Eve ekmek götürmeyiyor millet."

'5 Liralık Kalemın İcini 1 Liraya Değişiyoruz'

Uzaktan eğitim en çok kırtasiye esnafını etkiledi. Veliler eğitim masraflarını erteledi, çok sayıda kırtasiye esnafı da "Artık dayanacak gücümüz kalmadı" diyor.

Bartın'da 61 yıllık Ece Kırtasiye'nin sahibi Metin Kaleli ile konuşuyoruz. Kaleli, "Mart ayında kapatmayı düşündük ama eski, köklü yer diye kıyamadık dükkânımıza diye konuşuyor."

İşlerin yarı yarıya kesildiğini söyleyen Kaleli, kentin en eski kırtasiyelerinden biri olduğu için piyasada denge unsuru olduklarını dile getiriyor. Pandeminin başından bu yana dükkânın kazancı ile giderleri karşılayamadıklarını söyleyen Kaleli, "Biraz birikim vardı kenarda onu kullandık. Ama hazır da bitiyor tabii... Mal satacağız umuduyla geleceğe borçlanıyoruz. Mal alıyoruz 3 ay, 6 ay vadeli" diyor.

Geçen yıl ikinci dükkânını kapatan Kaleli, "Kredi borcum var. Allahtan emekli maaşım var. Emekli maaşımın tamamı ile kredi ödüyorum. Dükkândan da kalan masraflara gidiyor" ifadelerini kullanıyor.

Yurttaşın ekonomik kriz içinde olduğunu çok ilgi çekici bir örnekle anlatan Kaleli: "Biz eski bir kırtasiye olduğumuz için kalem içleri ve uçları var. İnsanlar eşantiyon, 5 liralık kalemi getiriyor, 1 liraya içini değiştiriyor. Hani eskiden pantolon yamalatırdık onun gibi işte."

Mecburen Paket Servise Başladık

Trabzon'un merkezinde bulunan Kalender Lokantası'nın sahibi Şeyda ve Selim Güner çifti ile konuşuyoruz. Öğlen aralarında öğrencilerin ve beyaz yakalıların yer bulabilmek için sıraya girdiği lokanta son dokuz aydır karanlık içinde.

Dokuz ayın özeti anlatan Selim Güner, şöyle ifade ediyor: "Salgın nedeniyle lokanta ve kafeler kapandığında 13 kişi çalışıyorduk. 2 buçuk ay kadar kapalı kaldık. Yani tümüyle hizmeti durdurduk ve ciromuz sıfıra düştü. Şu an kira borcumuz var. 1 Haziran itibarı ile kısıtlama kalktı ve güncel çalışan sayımız 7 olmak üzere hizmete başladık. Hani şu normalleşme dedikleri dönem. Tabi cirolar normalleşmedi. Salgın öncesine göre ortalama yüzde 30- yüzde 60 arasında düzensiz bir grafik izledi."

Destek Değil Borç

Bu süreçte krediye başvurmadığını söyleyen Güner, geleceğe dair güveni ve umudu olmadığı için borçlanmadığını belirtiyor: "Esnaf destek kredisi, fatura erteleme, sigorta erteleme, vs. tüm bunlar 'borçlanmak' demek. Eğer en başından kararlı ve etkin bir kısıtlama, daha doğrusu kapanma süreci olsaydı, borçlanma anlamlı olabilirdi, çünkü bilirdiniz ki kısıtlamalar olumlu sonuç verecek, ardından işler normale dönecek ve borçlar ödenecek. Oysa durum böyle değil. Çoğu esnaf zaten borçlu olarak salgın dönemine girdi ve işler düzelmedikçe bu dönemi atlatacak birikimden yoksun."

Zorunlu Ödemeler Yok Sayılınsın

Ekonomiyi ve gündemi takip ettiğini söyleyen Güner: "Bu saatten sonra devletten parasal bir destek beklemek pek gerçekçi değil diye düşünüyorum. Daha gerçekçi beklentimiz, hayatın ve işlerimizin biran önce normale dönmesi olmalı. İşte bu noktada yapılması gerekenlerle ilgili olarak iktidara güvenim yok. Halkla ilişkilerde çok çelişkili açıklamalar, tutumlar sergilendi. İşletme olarak kapatmak, açmak, sonra yeniden kapatmak; bir yandan

kendiniz, aileniz ve yakın çevrenizin sağlığı için endişelenmek; çok yıpratıcı ve tüketici bir süreç bu. En azından fatura, kira, vergi, SGK gibi giderler de bir süre karşılıksız, ertelemeşiz yok sayılsa. Başka türlü normalleşme zor gibi görünüyor.”

Salgın Öncesine Göre Yüzde 15’lerdeyiz

Yeni açıklanan kısıtlamalarla bu sefer kapalı kalma yükünü kaldıramayacaklarını söyleyen Şeyda Güner ise “Paket servisi deneme kararı aldık. Acemiyiz bu konuda” diyor.

Şeyda Güner, paket servis işini şöyle anlatıyor: “Şimdilik durum pek iyi değil; salgın öncesine göre yüzde 15’lerdeyiz. Geldiğimiz noktada, bu kez işletmemizi kapatmamış olsak da, giderlerimizi karşılayabileceğimizden emin değilim. Uzunca zamandır burada olduğumuz için kiramız çevre işletmelere kıyasla biraz daha uygun. Ama yine de epey bir kira yükümüz var. Aylık giderimizin önemli bir kalemi kira ödemesi.”

PANDEMİDE PATRONUN PAYI BÜYÜDÜ, İŞÇİNİNKİ KÜÇÜLDÜ

Pandemi döneminde işçilerin milli gelirden aldıkları pay yüzde 35,1’den yüzde 26,6’ya gerilerken, sermayenin payı yüzde 56,2’den yüzde 63,9’a yükseldi. 1,2 milyon işverenin geliri, 19 milyon işçinin gelirini katladı.

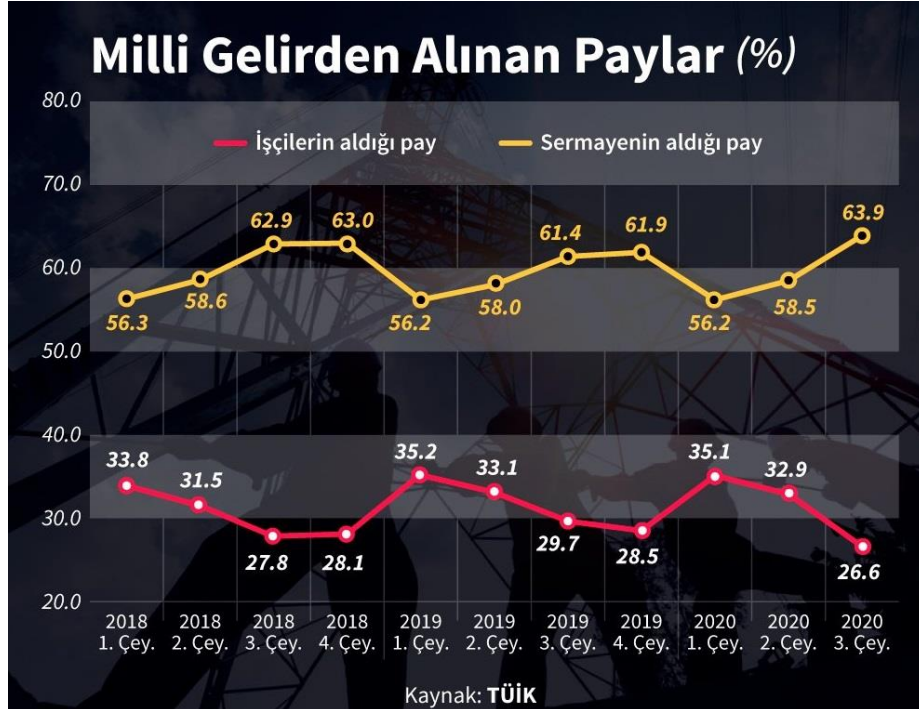
Corona virüsü salgını küresel ekonomiyi olduğu gibi Türkiye ekonomisini de derinden etkiledi ancak işçi ve sermaye kesimi üzerindeki etkiler farklılaştı.

Türkiye İstatistik Kumu (TÜİK) tarafından dün açıklanan milli gelir verilerine göre, Türkiye ekonomisi bankaların bol kredi dağıtması sayesinde 2020’nin üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,7 büyürken, milli gelirden işçilerin aldığı pay çarpıcı biçimde azaldı.

İşçinin Milli Gelirdeki Payı Yüzde 35,1’den Yüzde 26,6’ya Geriledi

2019’un üçüncü çeyreğinde yüzde 29,7 olan işçilerin milli gelirden aldığı pay (toplam iş gücü ödemelerinin milli gelire oranı), 2020’nin aynı döneminde yüzde 26,6’ya geriledi. Bu oran, son 7 yılın en düşük payı oldu.

İş gücü ödemelerinin payları 2020’nin ilk iki çeyreğinde sırasıyla yüzde 35,1 ve yüzde 32,9 olmuştur.

Patronun Payı Yüzde 56,2’den Yüzde 63,9’a Yükseldi

Sermayenin aldığı pay ise (toplam brüt işletme artığının milli gelire oranı) yüzde 61,4’ten yüzde 63,9’a yükseldi. Bu oran son 12 yılın en yüksek oranı oldu.

Brüt işletme artığı payları 2020’nin ilk iki çeyreğinde sırasıyla yüzde 56,2 ve yüzde 58,5 olmuştur.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sabit sermaye tüketiminin payı yüzde 15,8'den yüzde 14,8'e gerilerken, brüt işletme artığından sabit sermaye tüketiminin çıkarılmasıyla elde edilen net işletme artığı (net sermaye payı) yüzde 45,6'dan yüzde 49,1'e yükseldi.

Patronun Geliri Yüzde 32,1, İşçinin Geliri Yüzde 9,7 Arttı

İş gücü ödemeleri, 2020 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,7 ardent, net işletme artığı/karma gelir ise %32,1 arttı.

İş gücü ödemelerindeki artış oranı, enflasyon oranının altında kalıp reelde eksiye düşerken, sermaye gelirlerindeki artış enflasyonu üçe katladı.

Salgının en çok etkilediği sektör olan hizmetlerde, iş gücü ödemelerindeki artış oranı yüzde 1,2'de kaldı.

İş gücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı geçen yılın üçüncü çeyreğinde %32,9 iken bu oran 2020 yılında %29,9 oldu. Net işletme artığı/karma gelirin payı ise %50,5'ten %55,3'e arttı.

1,2 Milyon İşveren, 19 Milyon İşçiyi İkiye Katladı

TÜİK verilerine göre, Ağustos 2020 dönemi için ücretli veya yevmiyeli çalışan sayısı 19 milyon 13 bin. İşveren sayısı ise 1 milyon 204 bin.

2020'nin üçüncü çeyreğinde 19 milyon kişiye toplamda brüt 377 milyar TL ödenirken, 1,2 milyon işverenin geliri 697 milyar TL oldu.

TÜİK: Kısa Çalışma Ve Ücretsiz İzinler İş Gücü Ödemelerini Düşürdü

İş gücü ödemelerindeki düşüşün nedenlerine ilişkin sozcu.com.tr'ye konuşan TÜİK kaynakları, yılın üçüncü çeyreklerinde genelde ilk iki çeyreğe göre iş gücü ödemelerinin milli gelir içindeki payında düşüş olabildiğini çünkü görece düşüş ücretlerin olduğu tarım sektörü ile tatile giren eğitim gibi sektörlerin ödemeleri aşağı çektiğini belirtti.

Bu sene son 7 yılın en düşük iş gücü ödemeleri payı olmasına ilişkin ise TÜİK yetkilisi, salgın döneminde devreye sokulan kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izne çıkarılan işçilere yapılan nakdi ücret desteğinin, normal ücretlerin çok altında olmasıyla ilişkili olduğunu dile getirdi.

Milli Gelirde İşçi ve Sermaye Payları Nasıl Hesaplanıyor?

Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH), üretim, harcama ve gelir olmak üzere üç farklı yöntemle hesaplanıyor. GSYH tahminlerinde kullanılan temel yöntem üretim yöntemi. İlk hesap üretim yöntemiyle yapılıyor, daha sonra diğer hesaplar buna göre dengeleniyor.

Üretim ve harcama yöntemiyle yapılan hesaplamalar haberlerde öne çıkıyor ancak gelir yöntemiyle yapılan hesabın ayrıntıları gölgede kalıyor.

Gelir yöntemiyle GSYH, ekonomideki üretici birimlerin elde ettiği maaş, ücret gelirleri, işletme kârı ve devletin elde ettiği çeşitli vergi gelirlerinden oluşuyor. Her faaliyet kolunda mal ve hizmet üretim sürecinde yer alan üretici birimlerin üretim faktörlerine ödedikleri değerlerin toplamını ifade ediyor.

Gelir yönteminde iş gücü ödemeleri; muhasebe dönemi boyunca, girişim tarafından çalışanın yaptığı iş karşılığında, aynı ve nakdi olarak ödenen toplam karşılıklar olarak tanımlanıyor. Nakdi ya da aynı olarak ödenen maaş-ücretler ile işverenler tarafından çalışanlar adına ödenen sosyal güvenlik katkılarından oluşuyor.

Sabit sermaye tüketimi; muhasebe dönemi boyunca fiziksel yıpranma, normal kullanım dışı olma veya normal kaza zararı sonucu olarak bir üretici tarafından sahip olunan veya kullanılan sabit aktif stoklarının cari değerlerindeki düşme olarak tanımlanıyor.

Üretim ve ithalat üzerindeki vergiler; mal ve hizmetler üreticiler tarafından üretildiğinde, teslim edildiğinde, satıldığında ya da transfer edildiğinde onlar üzerinden ödenen ürün ve hizmetler üzerindeki vergiler ile mallar sınırları geçip ekonomik bölgeye girdiğinde veya hizmetler yerleşik olmayan birimler tarafından yerleşik birimlere teslim edildiğinde ödenecek olan ithalat üzerindeki vergileri ve resimleri içeriyor.

Sübvansiyonlar, yerleşik olmayan devlet birimlerini de içeren devlet birimlerinin girişimcilere, onların ürettikleri, sattıkları veya ithal ettikleri mal veya hizmetlerin değerlerine veya üretim faaliyetlerinin düzeylerine veya miktarlarına göre yaptıkları karşılıksız cari ödemelerden oluşuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşletme artışı, net katma değerden, çalışanlara yapılan ödemeler ve üretim üzerindeki vergilerin çıkarılması ve sübvansiyonların eklenmesiyle elde edilir. Katma değer içinde sermayenin payını ifade ediyor.

AŞIRI YOKSULLUK SON 22 YILDA İLK KEZ ARTTI, UFUKTA BİRDEN FAZLA KITLIK BELİRDİ

Birleşmiş Milletler, 2021 için 56 ülkeyi kapsayan 34 insani yardım planı hazırladı. 2021'de dünyada 235 milyon kişinin insani yardıma ve korumaya ihtiyaç duyacağını bildiren BM, aşırı yoksulluğun son 22 yılda ilk kez arttığını ve ufukta birden fazla kıtlık belirdiğini ifade etti.

Birleşmiş Milletler (BM), yeni tip koronavirüsü (Covid-19) salgınının da etkisiyle 2021'de dünyada 235 milyon kişinin insani yardıma ve korumaya ihtiyaç duyacağını bildirdi.

BM 2021 Küresel İnsani Yardım Planı açıklandı.

BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi'nden (OCHA) yapılan açıklamada, "Covid-19'un şokunun" dünya çapında insani yardıma ihtiyaç duyan kişi sayısını rekor seviyeye yükselttiği ve bu alanda geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40 artış olduğu aktarıldı.

Salgının da etkisiyle 2021'de dünyada 235 milyon kişinin insani yardıma ve korumaya ihtiyaç duyacağı belirtilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"2021'de insani yardıma ihtiyaç duyan herkes tek bir ülkede yaşasaydı, burası 235 milyonluk nüfusuyla dünyanın en büyük beşinci ülkesi olurdu. BM ve ortakları, açlık, çatışma, yerinden edilme, iklim değişikliği ve Covid-19 salgınının etkileriyle karşı karşıya kalan en savunmasız 160 milyon kişiye yardım etmeyi amaçlıyor."

35 Milyar Dolar Bağış Çağrısı

Açıklamada, aşırı yoksulluğun son 22 yılda ilk kez arttığı ve ufukta birden fazla kıtlık belirdiği vurgulandı.

BM 2021 için 56 ülkeyi kapsayan 34 insani yardım planı hazırladı. Acil yardıma ihtiyaç duyan milyonlarca insan için uluslararası topluma gelecek yıl 35 milyar dolar bağış çağrısı yapıldı.

Guterres'ten Dayanışma Çağrısı

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, plana ilişkin yaptığı açıklamada, "İnsani yardım sistemi 2020'de değerini bir kez daha kanıtladı ve on milyonlarca insana yiyecek, ilaç, barınma, eğitim ve diğer temel gereksinimleri sağladı. Ancak kriz sona ermedi. Küresel salgının etkisi kötüleştikçe insani yardım bütçeleri ciddi açıklıklarla karşı karşıya" uyarısında bulundu.

Guterres, ülkelere tüm kaynakların seferber edilerek yardıma muhtaç insanların en zor döneminde dayanışma çağrısı yaptı.

"Covid-19 Krizi Milyonlarca İnsanı Yoksulluğa Sürükledi"

BM İnsani İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Mark Lowcock ise "Zengin ülkeler artık tünelin sonundaki ışığı görebilir. En fakir ülkelerde ise aynı şey geçerli değil. Covid-19 krizi milyonlarca insanı yoksulluğa sürükledi ve hızla artan insani ihtiyaçlara yol açtı. Önümüzdeki yıl kıtlığı önlemek, yoksullukla mücadele etmek, çocukları aşılama ve okulda tutmak için 35 milyar dolara ihtiyacımız olacak" ifadelerini kullandı.

BM, 2019'da acil insani yardıma muhtaç 168 milyon kişiye ulaşabilmek için 29 milyar dolar yardıma ihtiyaç duyulduğunu bildirmişti.

BM'ye göre, 2020'de uluslararası bağışçılar rekor bir artışla 17 milyar dolar bağışta bulunmasına rağmen, belirlenen miktarın yüzde 70'i karşılanabildi.

YAVUZ SULTAN SELİM KÖPRÜSÜ YÜZÜNDEN HAZİNE 324 MİLYON DOLAR GELİRDEN MAHRUM KALACAK

Yavuz Sultan Selim Köprüsü 26 Ağustos 2016 da hizmete açılmıştır. İhaleyi 10 yıl 2 ay 20 günlük işletme süresi ile IC İçtaş İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. ve Astaldi ortak girişim grubu almıştır. Köprü'nün yapım maliyeti 3 milyar dolardır.

Köprü ücretleri listesindeki 3. sınıf araçlar; aks sayısı 3 olan otobüsleri, 4. sınıf araçları; aks sayısı 4 ve 5 olan tırları, 5. sınıf araçları; aks sayısı 6 ve üstü olan kamyon gibi araçları; Otomobiller 1. sınıf, hafif ticari araçlar ise 2. sınıf olarak bilinmektedir.

Yavuz Sultan Selim köprüsünden günlük 135 bin araç geçiş garantisi verilmiştir. Araç geçiş garantisi karşılığında öngörülen araç geçişi olmadığı için 2019 yılında, projenin sahiplerine devlet hazinesinden 3 milyar TL ödeme yapılmıştır. Söz konusu rakam ülke nüfusuna bölündüğünde ortaya kişi başı 36 TL'lik bir fatura çıkmaktadır. Diğer taraftan 3 milyar dolar yapım maliyeti olan Yavuz Sultan Selim köprüsünün % 51 hissesinin 688 milyon dolara bir Çin firmasına satışı büyük tartışmalara neden olmuştur. Yapım maliyetinin bile çok fazla şişirilmiş olduğu iddia edilen 3.köprü'nün gerçek yapım fiyatı hala tartışılıyorken, Çinlilere satış değerine bakıldığında köprü'nün bu fiyata mal olmadığı açıkça ortadadır.

Sayıştay Raporlarına Göre: Sayıştay denetimi sonucunda, Yavuz Sultan Selim Köprüsü inşaatında, sözleşme süresi sonunda düzeltilmediği takdirde mevzuata aykırı yapım süreleri ve günlük gelir garantisi nedeniyle kamuda milyonluk gelir kaybı yaşanacağını tespit edildi. Buna göre Hazine İstanbul'un 3.köprüsü olan Yavuz Sultan Selim Köprüsünden 324 milyon dolar gelirden mahrum kalacaktır. Bu projede sözleşme hükümlerine aykırı olarak, uygulama sözleşmesinin imzalanması ile fiili olarak işyeri teslimi yapıldığı ve işe başlandığı acık şekilde Sayıştay raporlarında kaydedilmiştir. Raporla projenin kredi bulma süreçleri incelendiğinde görevli şirket ve diğer ülkelerin olumsuz tavırları, dış dünyadaki ekonomik darboğaz gibi muğlak ve tam olarak gerekçelendirilemeyen, aynı zamanda ispat edilemeyen ifadelerle işletme süresinden düşülmek kaydıyla ek süre istendiği ve bu taleplerin devlet tarafından olumlu karşılandığı belirlenmiştir. Bu durumun uygulama sözleşmesine aykırı olduğu vurgulanarak yapılan incelemede, ek süre verilmesini gerektirecek herhangi bir bulguya rastlanmamış, belge sunulmamış yüklenici şirketler kusurları olmadığını açık olarak ispat edememiş olduğu halde işletme süresinden düşülmek kaydıyla işletmeye 180 gün ek süre verilmiştir, dolayısıyla yüklenici şirketler haksız olarak 180 gün fazla işletme hakkı kazanmıştır.

Yavuz Sultan Selim köprüsü 2020 yılı geçiş ücretleri:

Otomobil:	21.90 TL
Hafif ticari araçlar:	29.10 TL
Motosiklet:	15.35 TL
3.sınıf araçlar:	54.10 TL
4.sınıf araçlar:	137.30 TL
5.sınıf araçlar:	170.80 TL

ŞATAFAT BÜTÇESİNE SALGIN SAVUNMASI

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 2021 Yılı Bütçe Teklifi görüşmeleri tamamlandı. Bütçe için aralık ayında TBMM Genel Kurulu'nda mesai yapılacak.

Komisyonadaki son gün çalışmalarında Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Saray'ın ve bağlı idarelerinin 2021 yılı bütçe sunumunu gerçekleştirdi. Oktay, bir önceki yıla göre 886 milyon TL artarak 4 milyar 39 milyon 453 bin TL'ye ulaşan bütçenin "salgın süreci dikkate alınarak" hazırlandığını söyledi. Oktay, "Bütçenin 384 milyon lirası Cumhurbaşkanlığı ofisleri bütçesine aktarımlar olmak üzere ayrılmıştır" dedi.

Oktay'ın sunumuna göre, Cumhurbaşkanlığı ofis ve başkanlıklarının yeni yıl bütçelerindeki artışlar şöyle:

Dijital Dönüşüm Ofisi'nin ödeneği 80,5 milyon TL'den 96,6 milyon TL'ye, Yatırım Ofisi'nin ödeneği 155,5 milyon TL'den 190 milyon TL'ye, Finans Ofisi'nin ödeneği 25,2 milyon TL'den 50 milyon TL'ye, İletişim Başkanlığı'nın ödeneği 368,1 milyon TL'den 422,8 milyon TL'ye yükseldi.

Oktay, Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bütçesi hakkında da bilgi verdi. Yedi bakanlığın bütçesinden daha fazla bütçeye sahip Diyanet'in tüm dünyaya hizmet ettiğini öne süren Oktay, bütçenin tamamına yakınının personel harcamalarına gittiğini de kaydetti: "Diyanet'in 2019 yılı kesin hesap gideri 10,2 milyar liradır. 2020 yılı ödeneği 11,6 milyar lira olup, 2021 yılı bütçesi için teklif edilen ödenek tutarı 13 milyar liradır. Başkanlığın bütçesinin yüzde 96'sı personel maaş ve prim giderlerinden oluşmaktadır."

23 MİLYON DOLARLIK FAİZ ALINMADI

TMSF'nin yaptığı 'hesap hatası' sonucu kamunun kasasına girmesi gerekirken şirkette kalan tutarın, 116 milyon dolar ile sınırlı kalmadığı tespit edildi. Bir başka işlemde de borçlu bankadan 23 milyon dolarlık faizin tahsil edilmediği ortaya çıktı.

Sayıştay'ın 2019 yılında yaptığı denetim, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun el konulan grulardan alacakların hesaplanmasında yaptığı 'hata'ların milyonlarca dolarlık kayba yol açtığı ortaya çıktı. Bir bankadan 23 milyon 225 bin dolarlık faiz tahsil edilmedi.

Fonda yapılan yanlış hesaplamaların ismi açıklanmayan bir sermaye grubundan 116 milyon dolar eksik tahsilat yapılması ile sınırlı olmadığı, denetim raporları ile ortaya konuldu. Sonuçta 23 milyon dolarlık faizin tahsil edilmemesine neden olan işlemler, Fon'a devredilen bankanın borçlarının tahsili için aynı borçtan sorumlu olan bir başka şirket ile protokol imzalanmasıyla başladı.

İskonto Yapıldı

Rapora göre, fona devrolan bankanın borçlarının tasfiyesi için, grup ile Fon arasında son olarak 1 Şubat 2019 tarihinde nihai bir protokol imzalandı. 31 Mayıs 2010 itibarıyla 1 milyar 563 milyon Amerikan doları (USD) borç üzerinde mutabık kalındı. Diğer tahsilatlar dikkate alınarak yapılan hesaplamalar sonucunda 271 milyon 825 bin dolarlık borcun tahsilatında anlaşma sağlandı. İskonto yapıldıktan sonra tahsil edilmesi beklenen tutar 221 milyon 461 bin dolar oldu.

Yanlış Adres

31 Mayıs 2010 tarihi itibarıyla öngörülen tahsilat olarak 1 Şubat 2019 tarihli protokolde, protokol yapılan grubun borcundan düşüldü. Tutarın borcu üstlenen grup tarafından ödenmemesi ya da eksik ödenmesi durumunda protokol yapılan grup tarafından ödeneceği belirtildi.

Ancak yapılan incelemelerde, 221 milyon 461 bin dolar alacak protokol yapılan grubun 31 Mayıs 2010 tarihli borcundan mahsup edilmesine karşın, bu tarihten itibaren borcu üstlenen gruptan bu tutarın vadesinde ödenmeyen kısmına ilişkin hesaplanan 23 milyon dolar faiz alacağı düşük hesaplandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Şirket Lehine Hesap

Raporda duruma ilişkin şu tespiti yer verildi:

“Borcu üstlenen grup nezdinde söz konusu borç miktarı 221.4 milyon USD + 23.2 milyon USD iken protokol yapılan grup nezdinde toplam borç miktarı 221.4 milyon USD’dir. Ancak kamu idaresi tarafından protokol yapılan grubun 221.461.340 USD borcuna karşılık 221.461.340 USD + 23.225.249 USD mahsup yapılmıştır. Tek bir borç olduğu varsayımıyla yapılan her tahsilatın diğer grubun da borcundan düşülmesi gerektiği yönündeki bir yaklaşım her iki tarafın borç miktarının eşit olması şartına bağlıdır. Bu eşitlik protokol yapılan grubun lehine 31.05.2010 tarihinde 221.4 USD borcun tamamının tahsil edildiği varsayımıyla borç hesaplaması yapıldığı ve faiz işletilmesinin önüne geçildiği zaman bozulmuştur.”

DİYANET’İN SON 5 YILDAKİ FAİZ GELİRİ; 7.4 MİLYON LİRA

İmamların maaşlarının faizsiz katılım bankaları üzerinden ödenmesi talimatını veren Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, faiz geliri elde ettiği ortaya çıktı. Diyanet'in son 5 yıllık faiz geliri 7 milyon 431 bin 693 liraya ulaştı. Faizlerin büyük çoğunluğu, Dini Yayınlar Döner Sermaye İşletmesi gelirlerinden elde edildi. Döner sermayenin son 3 yılda resmi rakamlara yansıyan faiz gelirlerinin toplamı da 6 milyon lirayı buldu

Diyanet'in ve döner sermayenin faiz gelirleri resmi raporlara da yansdı. Buna göre 2015'te Diyanet'in faiz geliri 197 bin 129 TL olurken, 2016'da faiz gelirleri 255 bin 881 TL'ye yükseldi. 2017'de başkanlığın faiz geliri 256 bin 806 TL'yi bulurken, döner sermayenin faiz geliri ise 2 milyon 169 bin 983 TL oldu.

2018'de Diyanet'in faiz geliri 245 bin 520 TL olarak kayıtlara geçerken, döner sermayenin faiz geliri de 2 milyon 109 bin TL'ye çıktı. Geçen yıl başkanlığın faiz geliri 259 bin 817 TL olarak açıklanırken, döner sermayenin faiz geliri ise 1 milyon 937 bin 557 TL'ye geriledi.

Diyanet İşleri Başkanlığı, daha önce faiz geliri elde edilmesi konusunda “Diyanet İşleri Başkanlığı'nın faiz geliri, personele ödenen paraların (aile yardımı, harcırah, ek ders vs.) kontrol-denetim sonucunda farkına varıldığında geriye alınması aşamasında faiziyle Hazine'ye ödenmiştir. Başkanlığımızın bir işletme gibi gelirlerinden faiz elde ettiği ve kullandığı gibi bir durum söz konusu değildir. Personelden yapılan bu istirdat (geri alma, tahsil) faizi Hazine'ye îrat kaydedilmektedir” açıklaması yapmıştı.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI, KORONAVİRÜS SALGINI SÜRERKEN KİRACILARINA ZAM YAPTI

Salgın döneminde bile bütçesi çok sayıda bakanlığı geride bırakan Diyanet, kirasını ödemekte zorlanan esnafı zor durumda bıraktı. Türkiye Diyanet Vakfı, Bingöl'de kiracısı olan onlarca esnafın çığılığına kulak tıkayarak kiralari ertelediği gibi yüzde 12 zam yaptı. Esnaf, CİMER'den de sonuç alamadı.

Bingöl il merkezinde Türkiye Diyanet Vakfı kiracısı olan onlarca esnaf pandemi döneminde kirasını ödemekte zorlanırken, vakıf bu kiralari ertelemek yerine yüzde 12 zam yaptı. Pandemi döneminde para kazanamayan esnaf, “Kiracısı olduğumuz Diyanet Vakfı Başkanlığı'nı aradık ‘Burada her şey üç dört kişinin ağzına bakıyor her şey. Onların kararıyla yapılan bir şey. Hakınızı arayın’ dediler. Birçok insan ekmeğinden olur diye konuşuyor” dedi.

Bingöl il merkezinde Türkiye Diyanet Vakfı kiracısı olan esnaf pandemi döneminde kiralari ödemekte zorluk çekiyor. Uzun bir süre kepenk kapattıkları için geçen aylarda yaşadıkları maddi sıkıntıyı Türkiye Diyanet Vakfı'na anlatan ama sonuç alamayan esnaf, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) başvurmuştu. CİMER ise yanıt olarak, “Doğrudan vakfa müracaat etmeniz gerekmektedir” cevabını vermişti.

‘Derdimize Kulak Verin’

Pandeminin başlangıç döneminde esnafa yardım etmek yerine sadece 3 aylık kiralari 6 aya yayan Türkiye Diyanet Vakfı bu defa da kiracılarına zam yaptı. İsmi ‘ekmeğimden olurum’ korkusuyla vermek istemeyen esnaf, “Pandemi döneminde, yani bizim en zor zamanlarımızda zam mı yapılır” dedi.

Esnaf şöyle konuştu: “Yüzde 12 kadar zam yapıldı. Diyanet Vakfı Başkanlığı'nı aradık ‘Burada her şey üç dört kişinin ağzına bakıyor her şey. Onların kararıyla yapılan bir şey. Hakınızı arayın’ dediler. Bize yol yordam gösterdiler. İl müftülüğünü aradık, o da tayini çıkıyor diye çok fazla ilgilenmedi. Durumla ilgili herhalde pek bağı yok. Bu konunun Meclis'e taşınması lazım.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Diyanet'in tek bir kiracısı yok. Birçok insan ekmeğinden olur diye konuşamıyor, şikâyet edemiyor. Son süreçte iş çığrından çıkmaya başladı. Kiralarımızı ödemekte zorlanırken şimdi de zam yapıldı. Derdimize kulak verin. Sesimize ses olun."

116 MİLYON DOLARLIK 'HESAP HATASI'

TMSF'nin tartışmalı işlemlerine bir yenisi eklendi. Fona borçlu bir bankadan yapılacak tahsilat 'yanlış' hesaplandı. Hesaplama hatası borçlu bankadan, borcuna karşılık 116 milyon 363 bin dolar eksik tahsilat yapıldı. Söz konusu bankanın ismi ise açıklanmadı.

Tasarruf sahiplerinin haklarını korumak amacıyla kurulan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun tartışmalı işlemlerine bir yenisi daha eklendi. Bünyesindeki şirketlerin yönetiminde yaşanan sorunlar, yöneticilerine sağladığı kıyaklarla tartışılan fonun, bir alacak hesabında yapılan 'yanlış'ın kamuya 116 milyon dolara mal olduğu ortaya çıktı.

Sayıştay'ın TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki bütçe maratonunun son gününde ele alınan 2019 Denetim Raporu'nda, 116 milyon doların kamu yerine bir sermaye grubunun kasasına girmesine yol açan hesap hatası anlatıldı.

TMSF, borç miktarına iskonto uygulanmadan önce yapılan tahsilatın, iskontodan sonra mahsup edilmesi grubun borcunun 116 milyon 363 bin 208 dolar eksik hesaplanmasına neden oldu.

Banka Açıklanmadı

Buna göre, ismi açıklanmayan borçlu grup ile fon arasında 1 Şubat 2019 tarihinde imzalanan protokole ilişkin olarak borç hesaplaması yapıldı. Protokolde borç miktarı, 31 Mayıs 2010 tarihinde 1 milyar 563 milyon 457 bin dolar olan borç miktarına yüzde 50 iskonto uygulandıktan sonra grubun yüzde 50 hissesinin satışından elde edilen 232 milyon 726 bin dolar düşülerek hesaplandı. Ancak yapılan incelemelerde, 1 Şubat 2019 tarihli protokole ilişkin olarak yapılan 31 Mayıs 2010 tarihli borç hesaplamasında, 19 Ocak 2010 tarihinde gruba ait varlığın yüzde 50 hissesinin satışından Fon hesaplarına intikal eden 232 milyon dolarlık tutarın mahsup edilmeyerek, 31 Mayıs 2010 tarihi itibarıyla grubun borcuna yüzde 50 iskonto uygulandıktan sonra düşüldüğü belirlendi. Bu tarih farklılığı nedeniyle de bankanın borcu, 116 milyon 363 bin 208 dolar eksik hesaplandı.

Borcu Azaltma Yetkisi Yok

Raporda, Bankacılık Kanunu'nun, TMSF'ye takip ettiği alacaklar ile ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufta bulunma yetkisi verdiği belirtilerek, "Ancak bu hükme göre Fon'un sahip olduğu genel yetkinin takipli alacaklara ilişkin olduğunu ve yasal takip akabinde tahsilata dönüşmüş bir alacak için Fon'un alacak miktarını azaltıcı bir tasarrufta bulunma yetkisinin bulunmadığını belirtmek gerekmektedir" denildi.

Farkın Faturası Milyonlar

Tahsilatların gerek borçlu gerekse alacaklı bakımından herhangi bir hak kaybına neden olmadan yapılması gerektiğine dikkat çekilerek, şu tespite yer verildi:

"Yapılan incelemelerde bu konudaki genel uygulamanın borçlulardan yapılan tahsilatların tahsil tarihi itibarıyla borçlunun borcundan mahsup edilmesi yönünde olduğu; ancak somut olayda yapılan tahsilatlar arasından sadece yüksek tutarlı olan 232 milyon 726 bin 417 dolar'ın tahsilat tarihinden yaklaşık dört ay sonra grubun borç miktarına yüzde 50 iskonto uygulandıktan sonra Fon alacaklarından mahsup edildiği anlaşılmıştır.

Borçlu gruptan yapılan tahsilatların tahsil tarihi itibarıyla grubun borcundan düşülmesi ve Fon alacaklarında eksilmeye sebebiyet verilmemesi gerekmektedir."

Yapılması Gereken Protokol Borç Hesaplaması (USD)

31.05.2010 itibariyle borç miktarı (1.563.457.899 - 232.726.417)	1.330.731.482
50 % iskonto	-665.365.741
... borcuna %50 iskonto (442.922.680 USD)	-221.461.340
... tahsilatı	-87.948.824
... Bankası temliki	32.233.521
31.05.2010 itibariyle toplam	388.189.098

Yapılan Protokol Borç Hesaplaması (USD)

Borç	1.563.457.899
50% iskonto	-781.728.950
... borcuna %50 iskonto (442.922.680 USD)	-221.461.340
... tahsilatı	-87.948.824
<i>Gruba ait varlığın %50 Hisselinin Satışı</i>	-232.726.417
... Bankası temliki	32.233.521
31.05.2010 itibariyle toplam	271.825.890

Kim Bu Sermaye Grubu?

CHP Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, "Kim bu şanslı sermaye grubu?" sorusunun yanıtlanması gerektiğini bildirerek, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Kamu kaynaklarının yandaşlar için peşkeş çekildiği tek adam rejimi, Sayıştay'ın bulguları üzerinden rahatlıkla görülmekte. Fona borçlu gruptan tahsilat yapılmış ama ödeme sonrası yapılması gereken iskonto, baştan yapılarak 116 milyon 363 bin 208 dolar eksik hesaplanmış. Böyle bir yanlışlık olur mu?"

9 İHALE, 3 TEMEL ATMA TÖRENİ, 7 BAKAN GÖREN 'BİTMEYEN' ÇUKUROVA HAVALİMANI YANDAŞA VERİLDİ

Çukurova Uluslararası Havalimanı Yap-İşlet-Devret modeli ile 7 yılda 3 kez temeli atılan bir projedir. Proje sürecinde 7 bakan değişirken, Çukurova Havaalanı projesi henüz bitirilememiştir.

Havaalanı daha proje aşamasındayken şaibelerle anılmaktadır. Havaalanının yapılacağı yerde arsalar dönemin iş adamları tarafından köylülerden satın alınmış ardından kamulaştırılmıştır.

Çukurova Havaalanı'nın üstyapı işleri temeli 10 Haziran 2018'de atıldı. "Bölge havalimanı değil, bölgesel havalimanı olacak tüm bölgeye hitap edecek" denilen Çukurova Havaalanı'nın 2013 yılındaki değerlerle 357 milyon TL'ye mal olacağı açıklandı. Sonrasında bölge havalimanı olarak sunulan Havaalanı, için büyük kısmı tarım arazisi olan 8 milyon metrekare alan kamulaştırıldı. Yolcu kapasitesi 30 milyon denildi ardından 12 milyona düşürüldü. Kapalı alanı da 160 bin metrekareden 50 bin metrekareye düşürüldü.

Yap-İşlet-Devret ihalesi süresi öncesinde D.H.M.İ. uygulanacak proje teminini EEA şirketine yani Mimar Emre Arolat'a 6 milyon 500 bin Dolar karşılığında yaptırmış ve projeleri teslim almıştır. Ancak yapılan proje mutlaka D.H.M.İ. nin yanlış öngörüsünden ötürü abartılı büyük kapasiteli, aşırı maliyetli ve tüm terminalin hatta otoparkların dahi yeraltına alındığı bir proje olarak tasarlanmıştır. Böyle bir projenin Yap-İşlet-Devret mantığı ile yapılamayacağı aşikardır.

Projenin temini sonucunda Yap-İşlet-Devret ihalesi yapılmış ve ihaleyi bildiği üzere Koçoğlu İnşaat kazanmıştır. İhale sonucunda temeller atılmış ve inşaat süreci başlamıştır. Ancak projenin verimli olmaması, Koçoğlu İnşaatın finansal problemleri ile birleşince söz konusu şirket iflas etmiş ve ihale süreci durmuştur. O ana kadar 150.000 m2 yi aşan alanda yaklaşık 12 metre derinliğe inen hafriyatlar yapılmış, temeller dökülmüş, bodrum kat kolonları subasman kotuna kadar çıkarılmıştır...

Dolayısıyla idare söz konusu ihaleyi tasfiye etmek zorunda kalmıştır. Bu süreç içinde yapılan imalatlar Çukurova gibi sulak bir alanda korunamamış ve tüm inşaat alanları su altında kalmış ve inşaat alanında yapay bir göl oluşmuştur. Burada yapılan onca imalat teknik açıdan kullanılamaz hale gelmiştir.

Söz konusu proje için seçim dönemlerinde sözler verilmiş olduğundan yeni ihale hazırlıklarına başlanmıştır. D.H.M.İ. ve ilgili bakanlığın ihale öncesi ihaleye katılacak firmalarla yaptıkları ön görüşmelerde tüm firmalar söz konusu proje ile Yap-İşlet-Devret usulü ile bu ihaleye katılmayacaklarını söylemeleri üzerine D.H.M.İ. ihale sürecini başlatmadan önce projenin kapasitesini düşürecek ve daha verimli olabilecek bir proje temini için 3 hafta gibi kısa bir süre içinde yeni bir ihale ile yeni projeleri Arkad Mimarlık şirketine yaptırmıştır. Dolayısıyla EAA Emre Arolat'a yaptırılan projeler tamamen çöpe atılmış ve yeni projeler bizzat bakan tarafından basına lanse edilmiş ve sürecin hızlı bir şekilde devam edeceği bilgisi basınla paylaşılmıştır.

Bu sürecin sonunda 2020 yılında bilinen Yap-İşlet-Devret usulü ile gerçekleşmiştir. İhaleyi bu yılın mart ayında 100 milyon Euro bedelle Terminal Yapı Ortak Girişimi kazanmış, şartlı teklif veren Cengiz-Kalyon-Limak Ortak Girişimi elenmiştir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Değişti, İhale Bir Kez Daha İptal Edildi

Bu ihalenin akabinde Ulaştırma Bakanı bir gece ansızın görevden alınmış ve yeni gelen bakan ilk iş olarak bu ihaleyi iptal etmiştir.

Bu sürecin sonunda yeni Bakan bu ihale ile ilgili yüklenici firmalarla devamlı temas ederek yeni ihale sürecinin hazırlıklarını yapmış ancak olumlu bir sonuca ulaşamamışlardır. Bunun üzerine durum üst makam(a)lara iletilmiştir. Sonuçta üst makamdaki tamamen değiştirilmiş bir şartname ile ihalenin acilen ilan edilmesi istenmiş ve 3.ncü ihale süreci başlamıştır. İhale 26 Ekim'de yapılacakken 20 Kasım'a bir kez daha ertelenmiştir.

Son 2 ihale şartnameleri üzerinde kabaca yapılan incelemede şu tespitlere ulaşılmıştır:

- Ödemeler dengelerinin tamamen yüklenici lehine değiştirildiği tespit edilmiştir.
- Yine, idarenin kontrolünün tamamen devre dışı bırakıldığı yüklenicinin kontrolü eline alan değişiklikler yapılmıştır.
- Ayrıca terminal binasının 60.000 m2 düşürülmesi hususu belirlenmiş olmasına rağmen mevcut 150.000 m2 yayılmış enkaz inşaatın nasıl revize edileceği ve projenin bunun üzerine nasıl kurgulanacağı hususları tamamen belirsiz hale getirilmiştir.
- Söz konusu ihalenin haricinde mevcut enkazla ilgili olarak bu hususların giderilmesi ihale dışına kolaylıkla atılabileceği ve yatırıma ayrı bir yük getirebilme ihtimalleri projenin yüklenici firmanın kendisi tarafından yapılması nedeni ile ucu açık hale getirilmiştir.
- İhalenin ön proje olmaksızın yapılıyor olması yüklenicinin sahada mevcut olan her türlü sorunu idareye yıkacağı endişesi doğurmaktadır.
- Mevcut kapasite ile bu projenin ne kadar verimsiz olacağı ve kamuya inanılmaz bir yük getireceği ortada iken birde tüm proje kararlarının idare tarafından kontrolünü imkansız kılacak bir şartname ile yükleniciye bırakılması onarılmaz hataları da beraberinde getirecektir.
- Son 2 ihale şartnamesinin neden değiştirildiğinin gerekçeleri ile açıklanması kamu yararındadır.

73 MİLYONLUK İŞE 752 MİLYON TL ÖDEME VE FAZLA ÖDEMENİN ADRESİ AKP ADAYININ ŞİRKETİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın ihalesini alan ve 752 milyon TL fazla ödeme yapıldığı tespit edilen şirketin ortaklarından birinin, AKP Elazığ Milletvekili Aday Adayı Yasemin Açık olduğu ortaya çıktı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın bir ihalesi sonucunda 751 milyon 538 bin TL fazla ödeme yapıldığı belirlenen şirketin ortaklarından birinin, AKP'li Yasemin Açık olduğu açığa çıktı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın mali hesaplarını inceleyen Sayıştay denetçileri, Adapazarı-Karasu limanları ve sanayi tesisleri demiryolu bağlantısı alt yapı inşaatı işinin ihalesinde usulsüzlükler tespit etti. Yüklenici firmaya ihale bedelinin çok üstünde ödemeler yapıldığını belgeleyen denetçilerin ihale dosyasında yaptığı incelemeler ile beş farklı denetim bulgusu tespit edildi.

Sözleşmeyi Aşan Ödeme Yapıldı

İnceleme raporunda ihaleye ilişkin belirlenen mevzuata aykırılıklar şöyle sıralandı:

- ◆ Yüklenicinin sunduğu ihale teklif dosyasında yer almayan birim fiyat analiz ve rayiçleri, mevzuata aykırı olarak sözleşme eki yapıldı. Denetim sürecinde, yüklenicinin teklif dosyası bakanlıktan istenilmiş olmasına karşın bakanlık, belgeleri denetçilere iletmedi. İşin başlangıç aşamasında hesap edilen yeni birim fiyatlar üzerinden yapılan ödemeler, iş sonu itibarıyla toplam sözleşme bedelinin yüzde 95'ini aştı.
- ◆ İş artışı yapılarak işin tamamlanamayacağını belli olmasına rağmen mevzuata aykırı iş artışı yapılarak işe devam edildi.

Fazla Tutarda İş Yaptırıldı

- ◆ Bakanlık ile şirket arasında sözleşme hükümlerine aykırı biçimde, “İşe Devam Tutanağı” imzalandı ve şirkete haksız süre uzatımı verildi. Bu yolla sözleşme bedelinden fazla tutarda iş yaptırıldı.
- ◆ İşin geçici kabulünü gerçekleştiren Geçici Kabul Komisyonu’nda, iş kapsamında yapı denetim görevini yürüten üyeler yer aldı.
- ◆ Sözleşme bedelinin tamamına yakını, fiyatı sözleşme sonrası yeni birim fiyat olarak belirlenen iki iş kalemine harcandı. Şirkete, toplam sözleşme bedelinin yüzde 95’i oranında ödenen para, “İhale görmemiş fiyatlar” üzerinden yapıldı. Bugüne kadar iş kapsamında fiyat farkları dahil gerçekleştirilen toplam 825 milyon TL ödemenin 800 milyon TL’sinin iki iş kalemindeki imalatlar için yapılan ödemelerden oluştuğu bildirildi.

Sayıştay’ın, usulsüzlük belirlediği ihaleyi üstlenen firmanın sahibi ise tanındık çıktı. EKAP’a, “Adapazarı-Karasu limanları ve sanayi tesisleri demiryolu bağlantısı alt yapı inşaatı”na ilişkin yüklenen ihale dosyasına göre iş, Seza İnşaat isimli şirkete verildi. Şirketin Merkezi Sicil Kayıt Sistemi kayıtlarından ise ortaklardan birinin 2018 yılında AKP’nin Elazığ Milletvekili Aday Adayı olan Yasemin Açık olduğu görüldü.

ETHEM SANCAK'IN YEĞENİNE İSTANBUL'DA 172 BİN METREKARELİK ARSA TAHSİS EDİLDİ

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan kararıyla hükümete yakın iş insanı Ethem Sancak’ın yeğeni Murat Sancak’a ait şirkete İstanbul’da 172 bin metrekarelik arsa tahsis edildi.

Resmi Gazete’de AKP’li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan karara göre İstanbul’un Silivri ilçesindeki 172 bin metrekarelik alan Maxicells İlaç Sanayii A.Ş.’ye ‘münferit yatırım yeri’ olarak tahsis edildi. 10 milyon TL sermayeli şirket, hükümete yakın iş insanı Ethem Sancak’ın yeğeni Murat Sancak’a ait.

Karar Resmi Gazete’de şöyle yayımlandı: İstanbul ili, Silivri ilçesinde bulunan ve ekli haritada sınırları gösterilen alan, Maxicells İlaç Sanayi Anonim Şirketine münferit yatırım yeri olarak tahsis edilmiştir. Söz konusu yatırımcı tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılacak tutar, sabit yatırım tutarının binde biri olarak belirlenmiştir.

Murat Sancak 2017 yılında; SGK, Sağlık Bakanlığı ve Kızılay’la ‘plazmadan yerli ilaç üretme tesisi kurmak’ için protokol imzalamıştı. Maxicells tarafından hazırlanan proje tanıtım dosyasında Silivri’deki araziye inşa edilecek fabrikanın maliyetinin 4.7 milyar TL’yi bulacağı ifade edilmişti.

Söz konusu ihale kapsamında Türkiye’de beş kan toplama merkezi kurulması gerekirken üç yıllık süre zarfında tek bir çivi bile çakılmamıştı. Aynı firmanın; Avrupa’dan Türkiye’ye bir yıldan az kullanım ömrü olan kan ürünü sokulmasının yasak olmasına karşın; proje kapsamında kullanım ömrü üç ay olan ürünleri ithal ettiği ortaya çıkmıştı.

Şirket 21 Ekim 2020 tarihinde ‘plazma ürünleri elde edilmesi projesi’ kapsamında ‘kan fransasyonları, bağışıklık sağlayan ürünler ve ilaç üretim tesisi’ için ÇED süreci başlattığını açıklamıştı.

19 İŞİN 17’SİNİ İHALESİZ

Ankara’nın ihale sevmeyen genel müdürlüğü: Şimdi nasıl uğraşalım ihaleyle

19 işin 17’sini ihalesiz şirketlere veren TEMSAN Genel Müdür Vekili Güllüoğlu, “Kamu İhale Kurumu’ndan istisna kapsamını genişletmek için talepte bulduk. Talebimiz kabul edildi ve kapsamı genişlettik” diyerek uygulamayı savundu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tartışmalı atamalar, ihalesiz verilen işler nedeniyle gündeme gelen TEMSAN'ın, TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Komisyonu'nda yapılan denetimi sırasında Genel Müdür Vekili Akil Güllüoğlu ile muhalefet arasında tartışma yaşandı.

“Enerji ve makine ekipman sektöründe yerliliğin artırılması ve yurtdışından ithal edilen ürünlerin Türkiye’de üretilmesi” için çalışmakla sorumlu TEMSAN’ın ihalesiz işlemleri, komisyonun ana gündem maddesi oldu. Sayıştay temsilcisinin kamudan alınan işlerin ihalesiz olarak şirketlere verildiğine yönelik tespitinin ardından söz alan Genel Müdür Vekili Güllüoğlu, “Kurumumuz, diğer kamu kurumlarından farklılık göstermektedir. TEMSAN, esas faaliyetleri ve kuruluş amacı doğrultusunda başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere özel sektöre ve kendi faaliyet alanına ilişkin olarak bir taahhüt kapsamında danışmanlık, yapım, mal ve hizmet sunumu yapmaktadır. Özel sektöre yapmış olduğu bütün işler belli bir süreye, şartlara ve sözleşmeye bağlı olarak gerçekleştirilmektedir” dedi.

Kamu İhale Kanunu’nda “ihale istisnalarını” genişletmesi için talepte bulduklarını anlatan Güllüoğlu, “Bu talebimiz gerçekleşti ve biz istisna kapsamını genişlettik” dedi.

Genel Müdür Vekili’ne tepki gösteren CHP’li Deniz Yavuzylmaz, kurumun ihalesiz olarak şirketlere verdiği işlerin bilgisini paylaştı. Yavuzylmaz, “2017’de EÜAŞ’tan ihalesiz olarak alınan 17 işten 13’ü ‘makam olurlarıyla’ ihalesiz olarak yaptırılıyor. 2018’de ise 19 işten 17’si ihalesiz olarak veriliyor” diye konuştu.

Saadet Zinciri

Güllüoğlu’nun “İstisnaların kapsamını genişlettik” sözlerine de değinen Yavuzylmaz, “Sanki bir saadet zinciri oluşuyormuş gibi uygulamaya yol açıyor. İşi bir kamu kuruluşundan alıyor, hiç ihale etmiyor, etmediği için de denetimi eksik kalıyor. Sanki belirli bir komisyon bedeli alınarak iş verilmiş oluyor. O zaman ‘TEMSAN ne yapıyor?’ diye bir soru işareti çıkıyor” dedi.

Anahtar İş

TEMSAN Genel Müdür Vekili Güllüoğlu, Yavuzylmaz’ın eleştirilerinin ardından yeniden söz alarak, “Ne iş yapıyor?” sorusunu yanıtladı. Asıl işlerinin ‘proje yönetimi’ olduğunu söyleyen Güllüoğlu, “Proje yönetimi çok ‘anahtar’ bir iştir. Yani iş alınmış ve başkasına verilmiş şeklinde gerçekleşmiyor. Bu işlerin içerisinde bir sürü alt yüklenici var, bu alt yüklenicilerin koordinasyonu ve yaptıkları işin kalitesinin kontrolü” yanıtını verdi.

AKP’Lİ İSME SERİ İHALE!

Bir ayda üç, iki yılda ise dokuz ihale aldı

İstanbul’daki AKP’li ilçe belediyeleri yandaşın cebini doldurdu. Eski AKP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi Erkan Gül’ün şirketlerine son bir ayda 3, son iki yılda ise 9 ihale verildi

Eski AKP İstanbul İl Yönetim Kurulu üyesi Erkan Gül’ün sahibi olduğu “Asist Bilgi Teknolojileri ve Elektronik Haberleşme Ltd. Şirketi” son bir ay içinde AKP’li Üsküdar, Ümraniye ve Sultangazi belediyelerinden toplam bedeli 710 bin TL olan 3 ihale aldı. Erkan Gül’ün şirketlerinin ilçe belediyelerinden aldığı ihalelerin büyük kısmını “pazarlık” usulüne göre alması dikkat çekiyor. Ümraniye Belediyesi’nden en son aldığı, “Vatandaş Hizmet Yönetimi Portalı Hizmet Alımı İş” ihalesi de “pazarlık” usulüne göre yapıldı.

Seri İhaleler

Sultangazi Belediyesi’nin “pazarlık” usulüne göre 8 Ekim’de yaptığı, “SMS Gateway platformu, vatandaş hizmet portalı, yazılım alımı ve mevcut mobil anket portalının güncellenmesi” ihalesini Asist firması 255 bin TL bedelle aldı. Belediye, Asist Bilgi Teknolojileri firması ile 27 Ekim tarihinde sözleşme imzaladı.

Üsküdar Belediyesi’nin 13 Ekim’de pazarlık usulüne göre açtığı “vatandaş hizmet yönetimi portalı alım işi” ihalesini Asist 195 bin TL’ye üstlendi. Gül’ün firması Ümraniye Belediyesi’nin 5 Kasım’da pazarlık usulüne göre yaptığı “vatandaş hizmet yönetimi portalı hizmet alım işi” ihalesini ise 260 bin TL bedelle aldı. Ümraniye Belediyesi firma ile 24 Kasım’da sözleşme imzaladı.

Gül’ün Asist ve Native Teknoloji ve Bilişim şirketleri, son iki yıl içinde AKP’li ilçe belediyelerinden toplam 9 ihale aldı. Başakşehir, Esenler, Zeytinburnu, Eyüpsultan, Üsküdar, Sultangazi ve Arnavutköy belediyelerinden alınan ihalelerin toplam bedeli 2 milyon 153 bin TL’yi buldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Erkan Gül, Pendik İmam Hatip Lisesi'nden mezunu. 2002'de ticaret hayatına atılan Gül, 2004 yılında Asist firmasını kurdu. Gül, 2005 yılında AKP İstanbul Gençlik Kolları Yönetimi'nde yedek üye olarak yer aldı. 2009 - 2015 yılları arasında Pendik Gençlik Kolları Başkanlığı görevini yürüten Gül, 2015 yılında yapılan AKP İstanbul 5.Olağan Kongresi'nde İl Yönetim Kurulu'na seçildi.

PANDEMİ MAĞDURUNA, ESNAFA, HİZMETE, YOKSULA DEĞİL, MASTERCHEF'E!

Bursa Belediyesi'nin Masterchef'e ödediği para ortalığı karıştırdı

MasterChef'in Bursa'da çekilen bölümü şehri karıştırdı. CHP Nilüfer İlçe Başkanı yarışma için Büyükşehir Belediyesi'nin 600 bin TL+KDV tutarında ödeme yaptığını söyledi.

MasterChef'in Bursa'da çekilen bölümü için belediyenin para ödediği ortaya çıktı. AKP'li Bursa Belediye Başkanı yarışma için yapılan ödemenin yarısının Bursa Ticaret Sanayi Odası (BTSO) tarafından karşılandığını açıkladı. Ancak BTSO Başkanı İbrahim Burkay bunu yalanladı.

BTSO Başkanı İbrahim Burkay, "Kesinlikle hiçbir yere bu tür paralar harcamayız. Bizim bu tür faaliyetler için bütçemiz yok. Alınur Başkan programdan bana bahsetti, sponsor olalım diye, ben de Bursa'da gıda işi yapan arkadaşlara bahsettim, onlar sponsor oldular ve hatta programda konuk oldular" dedi.

600 Bin TL+KDV

Sözcü'den Veli Toprak'ın haberine göre, programda, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş, 3 jüri üyesine ödül verdi. CHP Nilüfer İlçe Başkanı Fırat Yılmaz ise, yarışma için Büyükşehir Belediyesi'nin 600 bin TL+KDV tutarında ödeme yaptığını söyledi. Aktaş, Meclis toplantısında konu gündeme getirilince ücretin yarısının Bursa Ticaret ve Sanayi Odası tarafından karşılandığını söyledi ancak ne kadar ödeme yapıldığını açıklamadı.

'Belediye Borç Batağına Sokuldu'

İYİ Parti Bursa İl Başkanı Selçuk Türkoğlu duruma tepki göstererek, "Alınur Aktaş, herkesin evine ekmek götürebilmenin derdine düştüğü bir dönemde, TV programı için Bursa'nın yaklaşık 500 bin TL'sini daha heba etti" dedi. Türkiye'nin en büyük gelire sahip 4 belediyesinden birisi olan Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin bu dönemde borç batağına sokulduğunu ve Bursalıların parasının 'har vurulup harman savurulduğunu' iddia eden İYİ Parti Bursa İl Başkanı Selçuk Türkoğlu, daha Rize'de yapılan meydan için gönderilen 584 bin TL'nin mürekkebi kurumadan, şimdi de TV kanallarına tanıtım için büyük paralar ödendiğini öne sürdü.

AKP'Lİ ÇORUM BELEDİYESİ'NDEN 'PAYİTAHT ABDÜLHAMİD'DEKİ LEBLEBİ SAHNESİNE 40 BİN LİRA

AKP'li Çorum Belediyesi, TRT'de yayımlanan "Payitaht Abdülhamid" dizisine reklam verdi. Belediyenin 40 bin lira ödediği diziyeye, Çorum leblebisinin ve Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın yer aldığı bir sahne eklendi.

TRT ekranlarında yayımlanan "Payitaht Abdülhamid" dizisinde Çorum leblebisinin yer aldığı sahne nedeniyle Çorum Belediyesi "Payitaht Abdülhamid" yapımcısı firmaya 40 bin lira reklam ücreti ödedi.

Dizinin geçen cuma akşamı yayımlanan bölümünde, Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın Sultan Abdülhamid döneminin önemli figürleri arasında yer aldığı belirtilmiş ve yine Çorum leblebisinden bahsedilmişti.

Çorum Belediyesi'nin girişimleri sonucu dizi yapımcıları ile görüşülerek anlaşmaya varıldı ve 40 bin lira karşılığında Hasan Paşa konusu ve Çorum leblebisi senaryoya dahil edildi.

"Yapımcı Firmaya 40 Bin Lira Ödedik"

Belediye Başkan Yardımcısı İsmail Yağbat, Çorum leblebisinin ve Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın yer aldığı bölümler için diziyi çeken yapımcı firmaya 40 bin TL ödeme yapıldığını söyledi.

Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın, Çorum'un ve Çorum'un yetiştirdiği en önemli isimler arasında yer alan Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın TRT'nin en sevilen dizileri arasında yer alan Payitaht Abdülhamid dizisinde yer almasının kendilerini çok mutlu ettiğini söyledi. "Payitayt Abdülhamid" in bu haftaki bölümünde devletine bağlı, vatanını seven Çorumlu Yedi Sekiz Hasan Paşa'nın yanı sıra Çorum leblebisinin de vurgulandığını dile getiren Başkan Aşgın, "II. Abdülhamid'in en güvendiği paşalarından biri olan Yedi Sekiz Hasan Paşa, Osmanlı ordusunda

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

erlikten mareşalliğe yükselen ender askerlerden biridir. Hasan Paşa'nın en bilinen özelliği ise 20 Mayıs 1878'de Çırağan Baskını olarak bilinen darbeyi bir sopa ile önlemesidir. Bir Çorumlu olarak bizler de Yedi Sekiz Hasan Paşa ile gurur duyuyoruz" dedi.

'LEBLEBİ SAHNESİ'NE BÜTÇE VAR, SOKAK AYDINLATMASINA YOK!

TRT'de yayınlanan Payitaht Abdülhamid dizisinde Çorum leblebisinin yer aldığı sahne için 40 bin TL reklam ücreti ödeyen Çorum Belediyesi, park ve sokak aydınlatması için bütçe ayırmadığından aydınlatma ihalesini iptal etti.

Sayıştay'ın 2018 yılı raporlarına göre 414 milyon lira borcu olduğu tespit edilen AKP'li belediye, bütçe yetersizliği nedeniyle sokak ve park aydınlatmalarında kullanılacak ampulleri alamadığı için ihaleyi iptal etti.

Şubat ayında Çorum Belediyesi Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından sokak, park ve bahçelerin aydınlatması için ampul alımı ihalesine çıkıldı. Park ve Bahçeler Müdürlüğü sekiz farklı aydınlatma ürünü için ihale dosyası hazırladı. Şubat ayında çıkılan ihaleye verilen teklifler ayrılan ödeneğin üzerinde gelince Çorum Belediyesi alımı yapamadı ve 10 Mart 2020'de ihaleyi iptal etmek zorunda kaldı.

Öte yandan, aynı belediye TRT ekranlarında yayımlanan "Payitaht Abdülhamid" dizisinde Çorum leblebisinin yer aldığı sahne nedeniyle "Payitaht Abdülhamid" dizisinin yapımcı firmasına 40 bin lira reklam ücreti ödedi.

'Fiyat Üzerinde Yayıgara Yaptılar'

Çorum Belediye Başkanı Halil İbrahim Aşgın, şu açıklamayı yaptı:

"Maalesef takdir ve teşekkür edileceğim yerde fiyat üzerinde yaygara yaptılar. Bizi eleştirenler Abdülhamit'e Kızıl Sultan diyenlerin torunlarıdır. Çorum maalesef olumsuz haberlerle anılıyor. Bazı basın yayın organları da sanki şehirde başka güzel bir haber yokmuş gibi ulusa sürekli şehri karalayıcı, kötü imaj oluşturacak haberleri ön plana çıkartmanın telaşı içindeler. Bunları da anlamış değilim."

AKP'Lİ BAŞKAN OĞLUNU İŞE ALDI, İLÇE KARIŞTI!

Tokat'ın Başçıftlık ilçesinde 2 dönemdir belediye başkanlığı yapan AKP'li Murat Tunçel, oğlu Erdem Doğukan Tunçel'i makine teknisyeni olarak belediyede işe aldı. 7 bin nüfuslu ilçede ülkede bu kadar işsizlik varken İŞKUR üzerinden sadece her iş kolu için birer kişinin başvuru yapması ve bunlardan birinin de Başkan Tunçel'in oğlunun olmasına vatandaşlar tepki gösterdi.

Başçıftlık Belediyesi kasım ayı içerisinde İŞKUR üzerinden, inşaat ustası, beko-loder (kazıcı-yükleyici) operatörü, diğer sıhhi tesisat işçileri ve boru tesisatçıları, çöp kamyon sürücüsü, iklimlendirme sistemleri teknisyeni ve diğer makine teknisyenleri alınacağına dair ilan verdi.

28 Kasım günü de başvuru yapanlardan 6 kişi mülakata çağrıldı. Mülakata çağrılan kişilerden birinin ise Belediye Başkanı Murat Tunçel'in oğlu olması dikkat çekti.

"Başvuru Az Kuraya Gerek Yok"

Belediye resmi internet sitesinde Belediye Başkanı Murat Tunçel'in imzasıyla yayınlanan bildiriyle başvuran kişiler 28 Kasım günü yapılacak olan mülakata davet edildi. Yayınlanan mülakat davetinde, 6 iş kolunda 6 kişinin isimleri yer alırken, "Belediyemiz ihtiyacı olan bir inşaat ustası, bir Beko-Loder (kazıcı Yükleyici) operatörü, bir diğer sıhhi tesisat işçileri ve boru tesisatçıları, bir çöp kamyon sürücüsü, bir iklimlendirme sistemleri teknisyeni ve bir diğer makine teknisyenleri meslekli katılımcı aday yönetmelik gereğince kura çekilecek aday sayısından az olduğu için (4 asıl 4 yedek yani her meslek için 9 aday olsa idi kuraya tabi olacaktı) aşağıda adı soyadı ve meslekleri yazılı olan adaylar 28.11.2020 Cumartesi günü saat 10:00'da mülakat sınavına tabi tutulacağı için belediye hizmet binasında hazır bulunmaları gerekmektedir" denildi.

İşe girecek ikinci bir adayın adının listede bulunmaması üzerine başkanın oğlu Erdem Doğukan Tunçel ile birlikte diğer kişiler de işe alınmış oldu. Diğer taraftan yaklaşık 7 bin nüfuslu ilçede ülkede bu kadar işsizlik varken İŞKUR üzerinden sadece her iş kolu için birer kişinin başvuru yapması ve bunlardan birinin de Başkan Tunçel'in oğlunun olmasına vatandaşlar tepki gösterdi.

'ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ PROJESİZ YIKIMA DEVAM EDİYOR'

Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin tarihi olan iskele ve Çarşamba Pazarı'nı, yerine nasıl bir proje yapılacağı belirlenmeden yıkmasına tepki gösteren Ordu Çevre Derneği, "Ellerinde yıkma kararları yok, yerlerine ne yapacaklarına gösteren bir projeleri yok. Belediye 'Ben yaptım, oldu' anlayışıyla hareket etmeye devam ediyor" açıklamasında bulundu.

Ordu Çevre Derneği, Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin keyfi hareket ettiğini belirterek, açıklama yaptı: "Ordu'nun sembolü, tarihi olan iskele ve Çarşamba Pazarı yerine nasıl bir proje yapılacağı belirlenmeden yasal olmayan yolla yıkılıyor."

Ordu Çevre Derneği (ORÇEV) Yönetim Kurulu, Ordu Büyükşehir Belediyesi'ne tepki gösterdi. Dernek, belediyeye dilekçe ile başvurduklarını ancak yazılarına yanıt verme süresinin geçtiğini bildirdi: "Ordu Büyükşehir Belediyesi keyfi uygulamalara devam ediyor. Mıdı Restorandın bulunduğu iskele yıkıldı; Çarşamba Pazarı'nda yıkım devam ediyor. Dernek olarak 13 Kasım tarihinde OBB'ye teslim ettiğimiz yazımızda, "Altınordu ilçesinde Çarşamba Pazarı ve OBB karşısında otopark yanında iskele yıkılmaktadır. Tarihi özelliği olan iskelenin ve Çarşamba Pazarı'nın yıkılma nedeni nedir? Yıkılmalarına dair OBB Meclisi'nin kararı var mı? Tarihi iskelenin ve Çarşamba Pazarı'nın yıkıldıktan sonra ne yapılacağıyla ilgili projeleri var mı? Tarihi iskelenin yıkımı sırasında denize dökülen molozlar denizi kirletmesini önlemek için kaldırılacak mı? Yıkılan tarihi iskele ve Çarşamba Pazarı'na yapılacak proje var mı? Varsa projelerin 4982 sayılı bilgi edilme yasası gereği derneğimize verilmesini talep ediyoruz" diye sorduk."

"OBB'ye verdiğimiz dilekçeye yanıt verme süresi geçti, yanıt veremediler. Çünkü yanıt veremiyorlar, ellerinde yıkma kararları yok, yerlerine ne yapacaklarına gösteren bir projeleri yok. Belediye 'Ben yaptım, oldu' anlayışıyla hareket etmeye devam ediyor. Bildiğimiz gibi bu zamana kadar yapıp yıktığı, vazgeçtiği projeler var. Belediyeyi zarara uğrattılar. Şimdi de aynı yöntemle devam ediyorlar. Enver Yılmaz döneminde Ordu'nun tarihi önemi olan Atatürk'ün Ordu'ya çıktığı iskele yıkıldı. Aynı anlayış devam ediyor, şimdi de yine tarihi özelliği olan diğer iskele yıkıldı. "Millet Düzü" olan Çarşamba Pazarı gecekondu haline getirilmişti. Şimdi de yerine ne yapılacağı belli olmadan yıkılmaya başlandı. Kabul edilebilir bir anlayış değil. Ordu'nun tarihi, kültürel miraslarına zarar vermekten vazgeçmelidir."

AKP'Lİ BELEDİYE MİLYONLARI SAATE SAÇTI!

Koronavirüsü salgını nedeniyle acil olmayan birçok ihale iptal edilirken Gaziantep'in AKP'li Şahinbey Belediyesi, 5 milyon 790 bin liraya, 15 bin adet kol saati aldı.

Koronavirüsü salgını nedeniyle acil olmayan birçok ihale iptal edilirken Gaziantep'in AKP'li Şahinbey Belediyesi, 5 milyon 790 bin liraya, 15 bin adet kol saati aldı. Belediye kol saatlerini yeni evlenen çiftlere dağıtacak.

İhaleye tek firma katıldı ve şartnamede belirtilen saatlerin özellik ve markalarının, ihaleyi alan Serhat İthalat ve Pazarlama A.Ş., firması envanterinde bulunması da dikkat çekti.

Maliyet belediye tarafından 5 milyon 125 bin TL olarak belirlendi ancak firma ile 5 milyon 790 bin TL'lik sözleşme imzalandı.

Geçmişte seccade, fincan takımı, aşure malzemesi, top, çamaşır makinesi alımlarına da milyonlar harcayan Şahinbey Belediyesi, saat sözleşmesini 5 Kasım'da imzaladı.

"Antialerjik Olacak"

Saat şartnamesi şöyle:

- Kordonu deri, çelik veya hasır örgülü olacak. Suyu, buğuya, çizilmeye karşı dirençli olacak.
- Ahşap veya ceviz kutuya konulacak. Kutuda bir kadın bir de erkek saati olacak. Ürünler antibakteriyel ve antialerjenik olacak.
- Revello, RMS Romanson & Co, Dice Kayek ve Grand Romanson markaların belirlenmiş modelleri ve garanti süresi de 2 yıl olacak.

Serhat A.Ş. İstanbul'un AKP'li Başakşehir Belediyesi'ne 580 bin lira karşılığında 4 bin adet saat satmıştı.

KANUNSUZ ATAMAYA BAHANE; 'İŞLER AKSAMASIN'

Tarım ve Orman Bakanlığı'nda 49 üst düzey görevlinin atamasının kanuna aykırı olduğu iddia edildi. Bakan Pakdemirli, Sayıştay'ın "Yasal dayanağı yok" dediği görevlendirmelerin işler aksamasın diye yapıldığını öne sürdü.

Sayıştay'ın 2019 yılı Denetim Raporu'ndaki, Tarım ve Orman Bakanlığı'ndaki bazı üst düzey görevlendirmelere yönelik, "hukuksuzluk" tespitine Bakan Bekir Pakdemirli yanıt verdi. Pakdemirli, görevin gerektirdiği nitelikleri taşımayanların atamalarında kullanılan "tedviren" yönteminin bakanlıktaki iş ve işlemlerin aksamaması için kullanıldığını söyledi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nı inceleyen Sayıştay, bakanlıktaki "tedviren" yapılan atamalara dikkat çekti. "Kanun'a göre görevlendirme şekilleri tereddüde mahal bırakmayacak kadar açıktır" denilen Sayıştay raporunda, "Bunlar 'asaleten', 'vekaleten' ve 'ikinci görev' olarak üç şekilde tanımlanmıştır. Devlet memurluğunda kadrolarda asil olarak bulunanların yerine zaman zaman o kadroya ilişkin görevleri yürütmek amacıyla bir başka memur görevlendirilebilmektedir. Personel, o kadroya asil olarak atanma niteliğini taşıyorsa 'vekaleten' atama, asil olarak atanma niteliğini taşımıyorsa 'tedviren' görevlendirme olmaktadır. Tedviren görevlendirmenin kanunda yeri yoktur" ifadelerine yer verildi. Denetçiler, bu görevlendirmelerin iptal edilmesini istedi.

49 Üst Düzey Görevli

Tarım ve Orman Bakanlığı'nda bu yolla 12 genel müdür, dört genel müdür yardımcısı, dört daire başkanı ile 29 il müdürünün atandığı ileri sürüldü.

CHP Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Sayıştay'ın bu tespitini Meclis gündemine taşıdı. Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli'nin yanıtılaması istemiyle TBMM Başkanlığı'na yazılı soru önergesi sunan Gaytancıoğlu, hukuksuz görevlendirmelerin nedenini sordu.

Bakan Pakdemirli, CHP'li Gaytancıoğlu'na verdiği yanıtta bu görevlendirmeleri savundu. Pakdemirli yanıtında, "Tedviren görevlendirmeler, Maliye Bakanlığı'nın Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği'nde belirlenen mevzuata göre yapılmaktadır. Vekaleten ve tedviren atamalara, Bakanlığımız hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde, aksatılmadan yürütülebilmesi için ihtiyaç duyulmaktadır" ifadelerine yer verdi.

KİRALANAN ARAÇ SAYISI YENİDEN ZİRVEDE

Bakanlık ödenekleri 'verimli' kullanıyormuş!

Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, CHP'li Sezgin Tanrıkulu'nun kiralanan araçlarla ilgili soru önergesini yanıtlarken, 2012-2020 yılları arasında 399 adet araç kiralandığını açıkladı. Kasapoğlu'nun yanıtına göre 2014-2018 arasında azalma gösteren kiralık araç sayısı 2020'de yeniden zirveye çıktı.

Kiralanan araç sayısı yeniden zirvede: Bakanlık ödenekleri 'verimli' kullanıyormuş!

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu'nun kiralanan araçlarla ilgili soru önergesini yanıtlayan

Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, 2012-2020 yılları arasında 399 adet araç kiralandığını açıkladı.

Kasapoğlu'nun yanıtına göre 2014-2018 arasında azalma gösteren kiralık araç sayısı 2020'de yeniden zirveye çıktı. Bu yıl Spor Bakanlığı'nın kiraladığı araç sayısı geçen yıla göre neredeyse yarı oranında artarak 46'ya yükseldi.

'Etkili, Ekonomik ve Verimli Olarak Kullanılmasına Özen Gösterilmektedir'

Bakan Kasapoğlu, 2012-2020 yılları arasında 399 aracın kiralandığını belirterek, "Bütçede yer alan söz konusu ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasına azami özen gösterilmektedir" dedi.

Bakanlığın yanıtına göre 2014-2018 arasında azalma gösteren kiralık araç sayısı 2020'de yeniden zirveye çıktı. Bu yıl Spor Bakanlığı'nın kiraladığı araç sayısı geçen yıla göre yüzde 40 artarak 46'ya yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kasapoğlu'nun yanıtına göre Spor Bakanlığı'nın yıllar itibariyle kiraladığı araçlar şöyle:

► 2012 yılında 46	► 2017 yılında 44
► 2013 yılında 61	► 2018 yılında 29
► 2014 yılında 42	► 2019 yılında 33
► 2015 yılında 42	► 2020 yılında 46
► 2016 yılında 38	

TÜRKİYE ÜRÜNLERİNİ BOYKOT EDEN SUUDİ ARABİSTAN'IN ŞİRKETİNE YATIRIM ONAYI VERİLDİ

Türkiye ürünlerini boykot eden Suudi Arabistan'ın Saudi Arabian Oil Company firmasına Rekabet Kurumu yatırım onayı verdi.

Türkiye ürünlerini boykot eden Suudi Arabistan'ın ulusal petrol ve doğalgaz şirketi Saudi Arabian Oil Company firmasına Rekabet Kurumu yatırım onayı verdi.

Suudi Arabistan'ın Türkiye mallarına karşı aylardır süren gayri resmi boykotu geçen haftalarda resmîyet kazanmıştı. 15 Kasım'da ihracatçı birlikleri tarafından üyelerine gönderilen yazıya göre Suudi Arabistan Türkiye'den kırmızı/beyaz et ve ürünlerinin yanı sıra yumurta, bal ve süt gibi ürünlerin ithalatını resmî olarak da askıya aldığı bilgisi paylaşılmıştı.

Rekabet Kurumu Suudi Arabistan'nın ulusal petrol ve doğalgaz şirketi olan Saudi Arabian Oil Company firmasına Türkiye'de petrol/doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan kompozit ürünlerin geliştirilmesine yönelik üretim tesisleri kurma ve işletme izni verdi.

Oy Birliği İle Kabul Edildi

Rekabet Kurumu kayıtlarına 16 Nisan'da giren başvuru 9 Eylül'de onaylandı. 'Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu' sonucunda, Saudi Aramco Development Company ile GE Oil & Gas UK Ltd. aracılığıyla Baker Hughes Company arasında petrol/doğal gaz uygulamalarında kullanılmak üzere metalik olmayan kompozit ürünlerin geliştirilmesine yönelik üretim tesisleri kurma ve işletecek bir ortak girişim kurulması başvurusu oybirliğiyle kabul edildi.

Raporda şu ifadeler yer aldı:

“Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, oybirliği ile karar verilmiştir.”

YOKSULLUK SALGINI DİNLEMİYOR!

500 liralık yakacak yardımı salgını unutturdu

Sivas'ta ihtiyaç sahibi ailelere 500 TL'lik kışlık yakacak yardım yapılacağını duyan yurttaşlar salgına aldırış etmeden iki sokağı kaplayan uzun kuyruklar oluştu.

500 liralık yakacak yardımı salgını unutturdu

Alım gücü her geçen gün düşen yurttaşlar koronavirüs salgınıyla birlikte daha da yoksullaştı.

Sivas'ta bir sosyal yardımlaşma derneği tarafından ihtiyaç sahiplerine 500 TL'lik yakacak yardımı yapılacağını duyurulması, yardımdan istifade etmek isteyenlere Covid-19 salgını unutturdu.

Derneğin bulunduğu Sularbaşı Mahallesi'nde günün ilk saatlerinden itibaren birikmeler başladı. İki sokağı kaplayan ucu ve sonu görünmeyen kuyruklar oluştu.

Dernek yetkilileri ve polis ekipleri sosyal mesafeyi sağlayabilmek için uzun süre mücadele etti. Polis araçlarından uyarı anonsları yapıldı. Salgın tehlikesine rağmen hiç kimse sıradan çıkmak istemedi. Zaman zaman kuyruksa sıra tartışmaları da yaşandı.

TÜRKLER, ERDOĞAN'IN 'REFORM' SÖZÜNÜ SATIN ALMADI

Reuters tarafından yapılan analizde, Erdoğan'ın reform açıklamalarının ardından yabancıların TL aldığı fakat yerlilerin döviz almaya devam ettiği belirtildi; Erdoğan'ın 'Temkinli Türkler'i ikna edemediği ifade edildi.

Türkiye'de ekonomi yönetimindeki değişikliklerle başlayan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "reform" açıklamalarıyla devam eden süreçte yabancıların döviz bozdurup TL varlıkları alırken, yerli vatandaşların döviz ve altın alımlarına devam etmesi Reuters tarafından gündeme getirildi.

"Temkinli Türkler henüz Erdoğan'ın ekonomik sözünü satın almıyor" başlıklı bir analize yer veren uluslararası haber ajansı Reuters, Erdoğan'ın ekonomide yeni dönem sözünün TL'de yabancı yatırımcı kaynaklı ralliyi (değer kazancı) tetiklediğini ancak yerlilerin henüz bu söze ikna olmadığını ve TL'deki değer kazancının yerlilerin döviz alımlarını sürdürmeleri nedeniyle durduğunu vurguladı.

Haberde görüşlerine yer verilen uzmanlar, Erdoğan'ın en büyük zorluğu "reform" söylemlerinin eyleme dönüşeceğine yerlileri ikna etmekte yaşayacağını belirtti.

"TL'nin Değer Kaybı Sürüyor"

Yerlilerin temkinli hareket etmesinin ayrıca, pandeminin daha kötüye gitmesi ve hükümet içindeki sürtüşmelerin daha kötüye gidebileceğine dair riskleri yansıttığı söylenen ve erken seçim ihtimaline de işaret edilen haberde, Türkiye'de dört yıldır enflasyon ve işsizliğin çoğunlukla çift haneli oranlarda olduğu, son iki yılda TL'nin dolar karşısında değerinin yüzde 50'sini kaybettiği hatırlatıldı.

Mevduat faizi oranlarını yetersiz gören yerlilerin son iki haftada 4 milyar dolarlık döviz ve altın aldığı aktarılan haberde, analistlerin mevduat faizi artışı gerekliliğine işaret ettiği vurgulandı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın istifasının ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, peş peşe 'yeni dönem' vurgusu yaparak hem hukuk hem de ekonomi alanında 'seferberlik' başlatıldığını ilan etmişti.

'Yeni dönem, yeni reform ve yepyeni seferberlik' kavramlarını kullanarak mesajlar veren Erdoğan, ekonomi yönetimini yeniden oluşturduklarını açıklamıştı.

Erdoğan, şunları kaydetmişti: "Ekonomi, hukuk ve demokraside yepyeni bir seferberlik başlatıyoruz. Ekonomi yönetimini yeniden oluşturduk. Hem mevcut sıkıntıları çözecek adımları hem bizi hedeflerimize ulaştıracak hamleleri süratle hayata geçirme azmindeyiz.

Aynı şekilde geçtiğimiz yıl başlattığımız hukuk reformlarını, ekonomik güven iklimini de tahkim edecek şekilde hızlandırarak sürdürüyoruz."

SORUŞTURULUYOR AMA GÖREVİNDE

Muğla İl Millî Eğitim Müdürü Töre için soruşturma izni verildi, ancak hâlâ görevden uzaklaştırılmadı

Yaşamını yitiren Muğla Olgunlaşma Enstitüsü Müdür Vekili Hüdayi Baş'a psikolojik baskı uyguladığı iddia edilen ve "taksirle ölüme sebebiyet vermek" gerekçesiyle suç duyurusunda bulunan Muğla İl Millî Eğitim Müdürü Pervin Töre hakkında soruşturma izni verildi. Fakat Töre hala görevinin başında durmaya devam ediyor.

Okul müdürlerine baskı uyguladığı iddiaları ile gündeme gelen ve Muğla Olgunlaşma Enstitüsü Müdür Vekili Hüdayi Baş'ın yaşamını yitirmesi nedeniyle hakkında "taksirle ölüme sebebiyet vermek" gerekçesiyle suç duyurusunda bulunan Muğla İl Millî Eğitim Müdürü Pervin Töre hakkında soruşturma izni verildi.

Töre'nin soruşturma izni kararına itiraz ettiği öğrenilirken, Baş ailesinin avukatı Yaşar Güzeller, Töre'nin iddialara ve incelemelere karşın tedbiren görevden alınmamasına tepki gösterdi.

Yaşar, "İdari soruşturma açısından görevden alınmaması adalet anlayışı ve hakkaniyete aykırıdır" dedi. Muğla Olgunlaşma Enstitüsü Müdür Vekili Baş, 8 Eylül'de geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirmişti. Baş'ın kalp krizi geçirmesinin arkasında, İl Millî Eğitim Müdürü Pervin Töre tarafından, enstitüye sınavla alınacak kişilerin listesinde usulsüzlük yapıldığı için "istifa et" baskısına maruz kalmasının olduğu belirtilmişti.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından söz konusu sınava ilişkin inceleme başlatılırken, Töre hakkında "taksirle ölüme sebebiyet vermek" gerekçesiyle suç duyurusunda bulunulmuştu. Muğla Valiliği, MEB Maarif Müfettişleri tarafından düzenlenen ön inceleme raporunun ardından Töre ile birlikte Baş'a baskı uyguladığı belirtilen Menteşe İlçe Millî Eğitim Müdürü Soner Kaya ve İlçe Millî Eğitim Şube Müdürü Muhammed Cihan hakkında soruşturma izni verdi. Ancak Töre, Kaya ve Cihan, soruşturma izni verilmesine itiraz etti. Karar İzmir Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi Başkanlığı'na gönderildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhuriyet'e konuşan Baş ailesinin avukatı Güzeller, soruşturma iznine itiraz edilmesinin, süreci uzatma ya da gündemin soğutulması amacıyla olabileceğine dikkat çekti. Töre'nin, soruşturma ile suç duyurusuna karşın tedbiren de olsa görevden alınmamasına tepki gösteren Güzeller, "15 Temmuz sonrası haklarında en ufak şüphe olanlar görevden uzaklaştırıldı. Töre, hakkındaki FETÖ soruşturmasına rağmen hâlâ alınmadı" dedi.

Laiklik Boykotu Yapmışlardı!

Kaya ve Cihan, laikliğin boykot edilmesi çağrısı ile de gündeme gelmişti. Müdürlüğün resmi sosyal medya hesabından, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Fransız mallarını boykot çağrısının ardından Fransız olduğu iddia edilen markaların adları paylaşılmış, söz konusu markalar arasına laiklik de eklenmişti.

KANAL İSTANBUL BAŞLAMADAN İSTANBUL'UN KAYNAĞINI TÜKETİR

İktidarın kenti yok edecek projesi Kanal İstanbul için TMMOB'den çarpıcı rapor: 75 milyar lira toplam maliyet sadece kazı, nakliye ve depolama aşamasında kullanılacak. İBB'nin 2021 yılı toplam bütçesinin 28 milyar TL olduğu düşünüldüğünde rakamın büyüklüğü ortaya çıkıyor.

Kente büyük zarar vereceği sık sık dile getirilen Kanal İstanbul'a ilişkin son açıklamayı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu ile Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi yaptı.

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Genel Sekreteri Erşat Akyazılı, Kanal İstanbul için baz aldıkları 3 kriter olduğuna dikkat çekerek "Bilim ve teknoloji, doğa ve çevreye, toplum ve insana uygunluk kriterleri gerekli.

Bu 3 kriter olmadan bizim onaylamamız mümkün değil" dedi. Projeye dair kamuoyunu doğru bilgilendirmeye devam edeceklerini aktaran Akyazılı şunları söyledi: "Ya İstanbul ya kanal diyoruz. Belirli çıkar grupları 'kanal' diyor, toplumdaki diğer insanlar 'İstanbul' diyor. Çıkar grupları kendi çıkarları uğruna toplumu tehlikeye atmaktan çekinmiyor."

Proje Sermayenin Çıkarına

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şube Sekreteri Mehmet Makar sayısız planlama ve bilimsel araştırmanın yok sayılarak, iktidara yakın inşaat sermayesinin çıkarları için projenin hayata geçirilmeye çalışıldığını yineledi. Makar, raporun kazı, patlatma ve nakliye konularını ele aldığını, mühendis, mimar odaları ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi, farklı bilim insanlarının değerlendirmesi sonucu hazırlandığını aktardı. ÇED raporu üzerinden yapılan incelemelerde proje maliyetlerinin belirtilen çok üzerinde olduğuna dikkat çeken Makar, şunları söyledi: "Sadece kanal kazı, nakliye ve depolama maliyetlerinin bile tüm kanal için belirtilen maliyetlerin üzerine çıkacağı açık bir şekilde görülmekte. Kanal İstanbul gibi uygulama ve sonuç aşamalarında çevresel, ekonomik ve politik büyük sorunlar ortaya çıkarabilecek bir projenin teknik detaylarının kamuoyundan saklanması ne mühendislik etiği açısından uygun ne de halkın bilgi edinme hakkı açısından. Halktan, bilim ve meslek insanlarından bilgi gizlemek suçtur."

Hukuki Sürece Müdahale Ediliyor

TMMOB İl Koordinasyon Kurulu üyesi Cevahir Efe Akçelik, iktidarın Kanal İstanbul'un hukuki sürecine müdahale ettiğini belirterek projeye karşı 5 farklı dava açtıklarını hatırlattı. Akçelik, şunları söyledi: "Dava süreçleri devam ederken, iktidarın hazırlık aşamasında sona gelindiği açıklamaları hukukun yönlendirildiğinin göstergesi. En az 118 milyar bir bütçe ayrıldığı söyleniliyor. Varsa böyle bir bütçe pandemi koşulları göz önüne alınarak, sağlığa ve İstanbul depremine aktarılmalı. Proje tamamen iptal edilmeli ve İstanbul'daki afet bölgesine ayrılmalı."

ALTIN MADENCİLİĞİ FAALİYETİ EKOSİSTEMİ YOK EDECEK

Bilirkişilerden, Çanakkale'de yapılması planlanan maden ocağına ilişkin çarpıcı rapor: Orman ve tarım arazileri üzerinde kurulması planlanan maden ocağı hayata geçerse ekosistem tahrip edilecek, yeraltı ve yerüstü su kaynakları risk altına girecek.

Çanakkale'de yapılması planlanan maden ocağına ilişkin verilen çevresel etki değerlendirme (ÇED) olumlu kararını yurttaşların yargıya taşınması üzerine bölgede bilirkişi incelemesi yapıldı. Bilirkişiler, yaptıkları inceleme sonucunda hazırladıkları raporda, projenin bölgeye vereceği ekolojik yıkıma dikkat çekti.

Çanakkale Serçiler ve Terziler mevkiinde Koza Altın İşletmeleri A.Ş. tarafından yapılması planlanan altın-gümüş maden ocağına ilişkin 2017 yılında ÇED olumlu kararı verildi. Projeye karşı çıkan İDA Dayanışma Derneği üyeleri kararı yargıya taşıdı.

Çanakkale İdare Mahkemesi'nde açılan dava sonucunda bilirkişi heyeti atanmasına karar verildi. Bölgede incelemeler yapan bilirkişi heyeti, projenin çevreye vereceği zarara ilişkin rapor hazırladı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Baraj Tehlike Altında

Heyet tarafından hazırlanan raporda, projenin Atikhisar Barajı'nın uzun mesafeli koruma alanının içinde olduğuna dikkat çekildi ve barajın Çanakkale için hayati öneme sahip olduğu vurgulandı. Raporda, barajın Çanakkale'nin sadece içme suyunu temin etmediği, aynı zamanda da sulama ve taşkından korunma amacıyla yapıldığı da belirtildi.

Çevresel Etki Göz Ardı Edilmiş

Projenin yaklaşık 50,29 hektarlık bir alanda kurulacağı ve bu alanın yaklaşık 42,81 hektarının orman, 7,48'inin ise tarım arazisi olduğu belirtilen raporda, maden ocağının ekosisteme zarar vereceği kaydedildi. Heyet, fayda-maliyet analizinin yalnızca maddi olarak hesaplandığını ve çevresel etkilerin göz ardı edildiğini aktardı.

Yeraltı ve Yerüstü Sularını Kirletecek

Öte yandan raporda, madenin açık işletme yöntemiyle işletilmesi halinde yeraltı ve yerüstü sularının kirliliğine neden olabileceği belirtilerek yeraltı işletme yöntemi uygulanması gerektiği belirtildi. Su Kirliliğinin Kontrol Yönetmeliği'ne göre bu tür bir madene ÇED olumlu kararı verilmesinin hata olduğunu vurgulayan heyet, kararın iptali yönünde görüş bildirdi.

ÇED olumlu kararına karşı açılan dava sürerken şirketin, kapasite artırımını başvurusu yapması da dikkat çekti.

Bilirkişi Davamızı Haklı Buldu

"Süreç uzun ama iyi bir adım attık" diyen İDA Dayanışma Derneği Başkanı Ekrem Akgül, "Bu maden ocağıyla ilgili aslında 2013'ten bugüne gelen bir süreç var. Şirket, 2017'den beri sahada faaliyetler yürütüyor. Biz de bu konuyu dava etmek gereğini konuştuk ve 13 Haziran'da davayı açtık. Hazırlanan bu rapor davanın aşamalarından yalnızca biri. Hâlâ ÇED iptali gerçekleşmedi. Ancak bilirkişi inceleme yaptı ve davamızı haklı buldu" ifadelerini kullandı.

Şirket tarafından verilen tahribat nedeniyle bölgede yaşanan susuzluğa dikkat çeken Akgül, "Ruhsat sahası içinde adeta kuş uçmuyor. Hem yerüstü hem yeraltı kurumuş durumda. Rapor da bunu adeta teyit etti. Mahkemenin de ÇED olumlu kararının iptali yönünde karar vermesini talep ediyoruz" diye konuştu.

AFTAN YARARLANANLAR, DEPREMDE YIKILDI!

İzmir'de aftan yararlanan 42 bina hasar gördü

TBMM Deprem Araştırma Komisyonu'nda konuşan Yapı İşleri Genel Müdürü Can, İzmir depreminde, "İmar Affı"ndan yararlanan 42 binanın hasar gördüğünü söyledi. Can, acil yıkılacak yapıların dördünün, yıkılan binaların ikisinin ve ağır hasatlı binaların 36'sının yapı kayıt belgeli olduğunu açıkladı.

İzmir depreminin ardından kurulan BMM Deprem Araştırma Komisyonu'nda, son depremlerin sonuçları üzerinden değerlendirmeler yapıldı. Çok sayıda kamu temsilcisi, milletvekillerine açıklamalarda bulundu. İzmir depreminin etkileri hakkında konuşan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürü Banu Can, daha önce beş olarak açıklanan ağır hasarlı okul sayısının rörde katlandığını söyledi. Can, "İzmir'de bin 810 okul incelendi. Bu okullardan 19 tanesi ağır hasarlı. Binaların en genci, 35 yaşın üstü" dedi.

Aftan Yararlanan 42 Bina

Genel Müdür Can, "İmar Affı"nın ardından yapı kayıt belgesi alan ve İzmir depreminde hasar gören binalara ilişkin sorulara, "Acil yıkılacak yapıların içerisinde yapı kayıtlı olanların sayısı dört tane. Yıkık olan yapılardan iki tanesi yapı kayıtlı. Ağır hasarlı olarak tespit edilen yapılardan ise 36 tanesi yapı kayıt belgeli" yanıtını verdi.

Elazığ Depreminden Sonra

Can, afetler yaşandıktan sonra eksik kaldıkları yönleri fark ettiklerini de kaydetti. Son olarak Elazığ depreminin ardından yeni bir protokol imzaladıklarını anlatan Can, "Hasar tespit çalışmalarında, özellikle Elazığ'daki çalışmalar sonlandıktan sonra, kendimizin daha da gelişmesi için birtakım eksiklerimizi gördük. Bu noktada, 'daha hızlı intikal etmek' için THY ile protokol imzaladık" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Belediyelerin Kredi Talebi 15 Milyar TL

İller Bankası Genel Müdürü Yusuf Büyük de komisyonda bir sunum yaptı. “Belediyelerin bankası” olduklarını söyleyen Büyük, bazı projeler için yüzde 50 hibe desteği sunduklarını bildirdi. CHP’li Sevda Erdan Kılıç’ın, salgından etkilenen belediyelere yapılan yardımlara ilişkin sorusunu da yanıtlayan Büyük, “faiz” karşılığı borçların anaparalarının ödemelerini ertelediklerini bildirdi. Büyük, belediyelerin İller Bankası’ndan 15 milyar TL kredi talebinin olduğunu da kaydetti.

Kredi ile Dönüşüm

Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü Vedat Gürgen ise dönüşüm projelerini hayata geçirmek için başvurdukları yolları anlattı. “Faiz destekli kredimiz var” diyen Gürgen, “Faiz destekli kredi hakikaten önemli. Vatandaşın kendi evini dönüştürebilmesi açısından çok etkileyici ama şu ana kadar kullandırdığımız rakam 9 bin 795 hak sahibine karşılık 13 bin 860 tane. Bunun kredi toplamı da 1 milyar 220 milyon TL” dedi.

Cinayet Ortağı Oluruz

Milletvekillerine depreme dayanıksız binalara ilişkin bir sunum da gerçekleştiren Gürgen, özellikle bodrum katları olan apartmanların mühürlenmesi gerektiğini kaydetti. Uygunsuz binaların mühürlenmemesi durumunda “cinayetin ortağı” olacaklarını söyleyen Gürgen, “Ben kendimi bir belediye başkanı olarak hayal edecek olsam yapacağım tek iş, bütün binaların bodrum katlarını, zemin katlarını gezdirip vallahi kapatırım, mühürlerim” dedi.

Eski Fatih Belediye Başkanı, AKP Milletvekili Mustafa Demir ise “Seçimi de kaybedersin” yanıtını verdi.

Bunun üzerine yeniden söz alan Gürgen, “Seçimi de kaybedeyim Başkanım. Gerekliyse dövsünler, sövsünler, öldürsünler ama şöyle bir binanın olduğunu bile bile orada yaşamamız mümkün değil. Biz uzak tehlikeyi, yakındaki riski göz önüne alıp görmezden geliyoruz ama sonrasında deprem olduğu zaman hepimiz birbirimize dönüp bu sefer, ‘O niye böyl e oldu, bu niye oldu?’ bunu tartışmaya başlıyoruz. Aslında her şey meydana” diye konuştu.

VATANDAŞ VIRÜSTEN DAHA ÇOK İŞSİZ KALMAKTAN KORKUYOR!

Resmî Gazete’de yayımlanan kısa çalışma ödeneği başvuru süresinin ve işverenlerin sigorta primini ödemeyeceği sürenin uzatıldığı Cumhurbaşkanlığı Kararları vatandaşları korkutuyor. .

İşsizlik Sigorta Fonu’nda İşsizden Çok İşverenler Destek Görüyor!

İktidarın salgınla mücadelesinde işsizlik 10 milyonu aşmışken, işçilerden alınan İşsizlik Fonu işsizlere değil, işverene güvence olarak kullanılıyor. 2 Aralık tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararlarında işverene sağlanan sigorta primi teşviki ve desteklerin sürelerini uzatılıyor. 31 Aralık 2021’e kadar işe alınacak işçilerin sigorta prim ödemesinin İşsizlik Sigortası Fonu’nda karşılanması öngörülüyor. Ayrıca işe alınan işçinin kriterine göre işverenlerin sigorta primini ödemeyeceği süre 12 aydan 48 aya kadar çıkabiliyor. Bu kararların, daha önce Meclise sunulan torba yasanın ilk maddelerinde yer alan ‘istihdam teşvikleri ve desteklerinin’ genişletilmiş hali olduğunu görüyoruz. Hâlihazırda kölelik ücretleriyle çalışmak zorunda kalan milyonlarca işçiye alım gücü düşmesine rağmen hiçbir kolaylık sağlamayan iktidar, işçinin fonunu amaç dışı kullanıyor. İşçiler ise ya virüs riskiyle çalışmaya ya da işsizlikle açlığa mahkûm ediliyor.

İşsizlik Fonu Değil Sanki Arpalık Fonu!

İşsizlik Sigortası Fonu’ndan işverenlere yüksek miktarda teşvik verildiğini artık tüm kamuoyu biliyor. Fon’un amacı işverenlere kaynak aktarmak değildir. Öyle ki fondan son 18 yılda işverenlere verilen destek, işsizlere verilen destekten daha fazladır. Fon mevcut haliyle işsize destek değil, işverene ve yandaş şirketlere teşvik mekanizmasına dönüşmüştür. İŞKUR verilerine göre Fondan işsizlik ödeneği olarak işsizlere bu yılın ilk 10 ayında işsizler için 7.5 milyar lira verilirken, işverene destek ve teşvik ödemeleri altında 13,6 milyar lira kaynak aktarıldı. Ayrıca bu teşvikler istihdamı da artırmamaktadır. İşsizlik verileri TÜİK’in oynamalarına rağmen hala 10 milyonun üzerindedir. Esnek çalışma modelleri, destek ve teşvikler işsizliği düşürmemektedir. Biz, CHP olarak, fonun bu denli keyfi ve amaç dışı kullanımına karşı çıkıyoruz.

Türkiye’de İşten Atılma Korkusu Virüs Korkusunun Önüne Geçmiş Durumda!

En son 30 Kasım tarihli sokağa çıkma yasaklarından işçilerin belli bir kesimi muaf tutularak, çalışanlar bir tür çalışma kampına hapsedilmek isteniyor. Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik krizde, ne yazık ki, işten atılma korkusu virüs korkusunun önüne geçmiş durumda...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Daha önce İstanbul Valisi 'İstanbul hasta işe gidiyor, çünkü işten atılmaktan daha çok korkuyor' demişti; şimdi de Sağlık Bakanı 'Kalabalık demeden otobüse binersek, işimize bir daha ulaşamayacağımız bir yolculuğa çıkabiliriz' diyor. Koronayla mücadelede tedbirler alınırken 'işçilerin sağlığını' göz ardı eden iktidar anlayışı, insanların çalışmak zorunda olduğu gerçeğine göz yumuyor, 'hastalanırsanız biz size bakamayız, kaderinizle baş başasınız' demeye getiriyor. AKP Türkiye'sinde yandaşlara güvence, işçinin payına ise ya korona ya da açlık düşüyor.

SAĞLIK BAKANLIĞI'NDAN 'YAP-KİRALA-DEVRET'E 10 AYDA 8 MİLYAR LİRA HARCANDI

Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın verilerine göre 2020 yılının ilk 10 ayında kamuoyunda 'yap-işlet-devret' olarak bilinen 'yap- kirala- devret modeli' ile yaptırılan hastanelere toplam 7 milyar 988 milyon lira hizmet ve kira bedeli ödendi.

Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın verilerine göre yılın ilk 10 ayında bakanlığın yaptığı harcama tutarı 51 milyar 85 milyon 315 bin lira oldu.

2020 yılının ilk 10 ayında 'yap- kirala-devret modeli' ile yaptırılan hastanelere kira bedeli olarak 5 milyar 381 milyon 914 bin 630 lira 95 kuruş ve hizmet bedeli olarak da 2 milyar 606 milyon 251 bin 633 lira 43 kuruş ödendi. Böylece bu hastaneler için toplamda ödenen para 7 milyar 988 milyon 166 bin 264 lira oldu.

07	02	04	00	Yardımcı sağlık hizmetleri	2.606.038,35
07	03			Hastane İşleri ve Hizmetleri	31.643.909.007,58
07	03	01		Genel hastane hizmetleri	31.643.909.007,58
07	03	01	00	Genel hastane hizmetleri	23.265.155.606,07
07	03	01	02	244 sayılı Kanun hükümlerine göre onaylanmış sağlık alanında ikili anlaşmalar gereğince yapılan tedarik hizmetleri	6.630.245,79
07	03	01	09	Personel Yönetimine İlişkin Hizmetler	54.020.207,13
07	03	01	10	Tutuklu ve Hükümlülere Yönelik Hizmetler	181.115.553,88
07	03	01	12	Sudan Nyala Türk Hastanesi Projesi	9.809.054,44
07	03	01	13	Mogadişu-Somali- Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Projesi	18.898.778,51
07	03	01	14	Sağlık Bakanlığı Hastane Hizmetleri YİKOB Giderleri	108.049.587,73
07	03	01	16	Yap Kirala Devret Modeli ile Yapılan Hastanelerin Kira Bedelleri	5.381.914.630,95
07	03	01	17	Yap Kirala Devret Modeli ile Yapılan Hastanelerin Hizmet Bedelleri	2.606.261.633,43

26/11/2020 12:41

Sayfa 1 / 2

Sağlık Bakanlığı yurtdışındaki hastane projeleri için de toplam 40 milyon 771 bin 540 lira harcadı.

Bakanlığın yurtdışındaki hastane projeleri için yaptığı harcama da şöyle:

- Sudan Nyala Türk Hastanesi Projesi'ne 9 milyon 809 bin 54 lira 44 kuruş,
- Mogadişu-Somali- Türkiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Projesi'ne 18 milyon 898 bin 778 lira 51 kuruş,
- Nijer-Türkiye Dostluk Hastanesi Projesi'ne 6 milyon 882 bin 526 lira 94 kuruş
- Bangladeş Sahra Hastanesi'ne 5 milyon 181 bin 182 lira 71 kuruş

ÖZEL VE VAKIF HASTANELERİNİN OLANAKLARINI YURTTAŞLARIN HİZMETİNE SUNUN

TTB'den Sağlık Bakanlığı'na yapılan 'acil çağrı'da "Sağlık Bakanlığı özel ve vakıf hastanelerinin olanaklarını kamu iradesi ile yurttaşların hizmetine sunmalıdır" denildi.

Türk Tabipler Birliği (TTB) Merkez Konseyi, yayınladığı açıklama ile Sağlık Bakanlığı'na acil çağrıda bulundu.

Yoğun bakımlardaki doluluk oranlarının bakanlığın açıkladığı rakamlarla uyuşmadığının ifade edildiği açıklamada, "Türk Tabipleri Birliği'ne illerden ulaşan bilgiler COVID-19 servis ve yoğun bakımlarının %100'ü ya da %100'e yakınının dolu olduğunu göstermektedir" denildi.

"Acil servisler dolu iken ve 112 acil hastalar için yer ararken özel hastanelerin birçoğu COVID-19 hastası kabul etmemekte veya sadece seçili hasta kabul etmektedirler" denilen açıklamada, bakanlığa bir çağrıda bulunularak, özel ve vakıf hastanelerinin olanaklarını kamu iradesi ile yurttaşların hizmetine sunulması talep edildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşte o açıklama;

"Bakanlık Pembe Tablo Çizmeye Devam Ediyor"

COVID-19 pandemisi tüm yıkıcı etkisi ile devam ederken başta İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Kocaeli, Adana olmak üzere birçok büyükşehirde artan hasta sayıları nedeniyle kamuda hastane servislerinin dolduğu, yoğun bakımlarda ise yer kalmadığına dair hastane yöneticilerinden, yerel yöneticilerden, tabip odalarından, sağlık ve emek-meslek örgütlerinden bilgiler kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Durumun her geçen gün daha da kaygı verici boyuta ulaştığı ve aylar öncesinde uyardığımız tsunaminin yaşandığını biliyoruz. Sağlık Bakanlığı ise pandeminin başından itibaren yoğun bakım yatak doluluk oranının düşük olduğunu ve yatak sayılarının yeterli olduğunu belirterek, pembe bir tablo çizmeye devam ediyor. Ülkemizde mevcut yoğun bakım yatak doluluk oranı %54,7, erişkin yoğun bakım doluluk oranı ise %71,3 olarak açıklanmasına rağmen bu rakamlar sadece COVID-19 hastaları değil, diğer tüm hastalar açısından da değerlendirildiğinde bizlere sahadan ulaşan veriler ile çelişmektedir.

"Servislerin %100'ü ya da %100'e Yakını Dolu"

Türk Tabipleri Birliği'ne illerden ulaşan bilgiler COVID-19 servis ve yoğun bakımlarının %100'ü ya da %100'e yakınının dolu olduğunu göstermektedir. Birçok kamu hastanesinde yoğun bakım yatakları tamamen doludur. Hastalar bazen günlerce acil servislerde yoğun bakım yatağı beklemektedir. Bir hasta vefat ettiğinde ya da iyileşip servise alındığında ancak yer açılmakta ve yerine hasta yatırılabilir. Hastane kapasiteleri dolu olduğu için hastaneler arası nakiller de yapılmamaktadır. 112 merkezleri sürekli boş yatak aramakta, ancak boş yer bulmakta zorluk çekmektedirler. Bu uzayan bekleme süreleri hastaların daha da kötüleşmesine, hatta tedavi alamadan ölmelerine de neden olabilmektedir. Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla Batman il merkezinde yoğun bakımlarda yer bulunmadığı için 1,5 yaşındaki Sakine bebeğin ölümü mevcut tabloyu gösteren en acı örnek olmuştur.

Bazı illerde ara koridorlar, boşluklar, sığınaklar, yemekhaneler yoğun bakım haline getirilerek sorunlar çözülmeye çalışılsa da yoğun bakımda çalışan hekim, hemşire, personel sayısı ve malzeme sayısı yeterli olmadığı için yeni sorunlara neden olmaktadır. Mevcut haliyle dahi sayısı az olan hekim, hemşire ve diğer sağlık çalışanlarının iş yükü kat be kat artmakta bu durum ise daha çok tükenmeye, daha çok hastalanmaya neden olmakta ve sağlık çalışanlarını sağlık hizmeti sunan olmaktan çıkarıp sağlık hizmeti ihtiyacı olan hastalara dönüştürmektedir.

"Temiz Hastane' Reklam Sloganına Dönüştü"

Mart ayında yayımlanan özel ve vakıf hastanelerinin pandemi hastanesi olduğu ve SGK ödemelerinin buna göre yapılacağı genelgesi değişmediği ve yürürlükte olduğu halde gerekleri uygulanmamaktadır. Her ilde bazı hastanelerin "temiz hastane" statüsünde bırakılarak diğer hastaların sağlık hizmeti alımlarının devam etmesi salgın yönetimi açısından önemlidir. Ancak bu durum şu an özel hastaneler tarafından fırsata çevrilerek, "temiz hastane" reklam sloganı olarak kullanılmakta ve hizmet ücretlerinde artışa gidilmektedir. Acil servisler dolu iken ve 112 acil hastalar için yer ararken özel hastanelerin birçoğu COVID-19 hastası kabul etmemekte veya sadece seçili hasta kabul etmektedirler.

Şimdiye dek önerilerimizin dikkate alınmaması ve salgının kötü yönetilmesi nedeniyle pandeminin toplum üzerindeki yıkıcı etkisi devam etmektedir. Geline aşamada daha fazla yurttaşın yaşamını yitirmemesi için aşağıdaki önerilerimiz bir an önce yaşama geçirilmelidir.

TTB'nin Önerileri:

- Ülkemizde dokuz aydır devam eden COVID-19 pandemisini esas olarak ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumları olan hastanelerde karşılanması stratejisinden vazgeçilmeli, toplumsal bulaşıcılığın önlenmesine yönelik tedbirler yaşama geçirilmelidir.
- Salgınla mücadelenin tedavi ve bakım hizmetlerine sıkıştırılmayacağı, salgının sadece yataklı tedavi kurumlarında karşılanması durumunda sağlık altyapısının buna yetmeyeceği artık kabul edilmeli, önümüzdeki günlerde hastalığın seyrinin ağırlaşacağı, yatak ve yoğun bakımlarda yer bulmanın daha da güçleşeceği öngörüsü ile talep ve uyarılarımız dikkate alınmalı, TTB olarak açıkladığımız tedbir paketi bir an önce uygulanmalıdır.
- Yoğun bakım verileri sağlık çalışanları ve toplum ile şeffaf bir şekilde paylaşılmalı COVID-19 hastalarına uygun, yeterli donanım ve sağlık çalışanına sahip erişkin ve çocuk yoğun bakım yatak sayısı kamu ve özel-vakıf hastaneleri için ayrı ayrı açıklanmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Sağlık Bakanlığı özel ve vakıf hastanelerinin olanaklarını kamu iradesi ile yurttaşların hizmetine sunmalıdır.
- Pandeminin gelmiş olduğu vahim tablo göz önüne alınarak başlangıç olarak özel ve vakıf hastaneleri için çıkarılan genelge uygulanarak, SGK ödemeleri de yapılarak her il için tüm hastaneleri sürece dahil eden değerlendirmeler yapılmalıdır. Yoğun bakım ihtiyaçlarında il içi ve iller arası hastaneler için iyi bir koordinasyon kurularak, COVID-19 hastalarını kabul etmeleri sağlanmalıdır.
- KHK'larla haksız-hukuksuz biçimde işlerine son verilen sağlık emekçileri görevlerine iade edilmeli, göreve atanmayı bekleyen sağlık çalışanları da göreve başlatılmalıdır.
- Sağlık Bakanlığı şimdiye kadar yürüttüğü politikalarından vazgeçerek salgınla mücadelede başarılı olmanın ön koşulu olan şeffaflık, akıl ve bilimin kılavuzluğunda belirlenmiş politikaları toplum ve sağlık meslek örgütlerinin katılımı sağlanarak yaşama geçirmelidir.

COVID-19 TESTLERİ DE MENZİLCİ'NİN ŞİRKETİNE

İstanbul'daki yedi büyük hastanenin koronavirüs testlerinin milyonlarca lira karşılığı şirketlere yaptırılacağı ortaya çıktı. Bakanlığın pazarlık yoluyla yaptığı ihalelerden biri Menzil Cemaati'ne yakınlığıyla bilinen Ferhat Danışman'ın şirketine verildi.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Covid-19 testleriyle ilgili yaptığı "Önümüzdeki günlerde günlük test kapasitemizi 200 binli rakamların üzerine çıkaracağız" açıklamasının ardından, AKP iktidarının bilindik uygulamalarından biri ortaya çıktı.

Sağlık Bakanlığı, İstanbul'daki yedi büyük kamu hastanesinde altı ay boyunca Covid-19 PCR testi yapılması için milyonlarca lira karşılığı iki şirketle anlaştı. Bakanlığın anlaştığı şirketlerden birinin sahibi ise Menzil Cemaati'ne yakınlığıyla bilinen Ferhat Danışman. Danışman aynı zamanda Menzil Cemaati'ne ait olduğu bilinen Emsey Hastanesi'nin üst düzey yöneticiliğini yapıyor.

144 Milyon TL Ödenecek

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü 5 Kasım tarihinde 'sağlık tesisleri için 6 aylık sonuç karşılığı Covid-19 PCR testi hizmeti alımı' adı altında bir ihale düzenledi.

Kamu İhale Kurumu'nun 'pazarlık' usulüne izin veren 21/b maddesi uyarınca yapılan ihale sonucunda, yedi büyük kamu hastanesinde testlerin 1 Ocak-30 Haziran tarihlerini kapsayan altı ay boyunca 144 milyon TL'ye Techno Health Laboratuvar ile Gen Era Diagnostik Sağlık Hizmetleri Şirketi'ne yaptırılması yönünde sözleşme imzalandı.

Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, milyonlarca liralık ihalenin verildiği iki şirketten biri olan Techno Health Laboratuvar Şirketi'nin sahibi Ferhat Danışman.

Menzil'e Yakınlığını Gizlememişti

Danışman, Menzil'e ait olduğu bilinen Emsey Hastanesi'nde de Mali Hizmetler Koordinatörü olarak görev yapıyor. Ayrıca Danışman, yolsuzluk ve israf iddiaları ile tartışmaların odağında yer alan Kızılay'dan da 2019 yılında 713 milyon 520 bin TL'lik ihale almasıyla gündeme geldi.

Kızılay'dan aldığı milyonlarca liralık ihaleyi BirGün'ün gündeme getirmesinin ardından kapattığı sosyal medya hesabında, Menzil Cemaati'ne olan yakınlığını gizlemeyen Danışman, "Menzil'de içilen çorba kişinin midesinden 100 yıl çıkmaz" ifadelerinin yer aldığı bir fotoğraf paylaşmıştı.

Adıyaman'daki Menzil köyünde bulunan Seyyid Abdullhakim Elhüseyni Külliyesi'nden "Güller diyarı ve ilim irfan merkezi" olarak da söz eden Danışman, Menzil'in yayın organı Semerkand Dergisi'nden de alıntılar paylaşmayı da ihmal etmiyor. Danışman, Menzil'in önde gelen isimlerinden olan Seyda Muhammed Raşid'in resimlerini de sosyal medya hesabından paylaşıyordu.

Sırtlarını Semerkand'a Dayamışlar

Danışman, Menzil Cemaati'ne yakınlığını, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı Hakan Fidan ile dönemin Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar'ın 2016 yılındaki Özbekistan'a yaptığı ziyaret sırasında İmam Buhari Türbesi önünde çekildikleri fotoğrafı "Sırtlarını Semerkand'ın ilim irfan medreselerine dayamışlar" ifadeleriyle paylaştığı biliniyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yedi Büyük Hastanede Testler Taşeronu

Şirketlerin altı ay boyunca Covid-19 testlerini yapacağı hastanelerin listesi ise şöyle:

- ◆ Sancaktepe Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- ◆ Prof. Dr. Feriha Öz Acil Durum Hastanesi
- ◆ Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- ◆ Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- ◆ Okmeydanı Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi
- ◆ Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- ◆ Kanuni Sultan Eğitim ve Araştırma Hastanesi

MENZİLCİLER 5 MİLYON COVID-19 TESTİ YAPACAK!

Test ihalesinin ardından yeni detaylar açığa çıkıyor

Sağlık Bakanlığı'nın İstanbul'daki yedi büyük hastanenin Covid-19 testlerinin yapımı işini verdiği Menzili şirketin yöneticisi Kaya, çarpıcı açıklamalarda bulundu. 'Menzili sevmek suç mu?' diyen Kaya, kamu hastanelerinde 6 ayda 5 milyon adet koronavirüs testi yapacaklarını ve bir test için de Sağlık Bakanlığı'ndan 29 TL alacaklarını anlattı.

Menzil'i Sevmek Suç mu?

Sağlık Bakanlığı'nın milyonlarca liralık sözleşme imzaladığı iki şirketten biri olan Techno Health Laboratuvar Şirketi'nin yöneticisi Mehmet Rüştü Kaya, milyonlarca liralık sözleşmeye ilişkin BirGün'e açıklamalarda bulundu. "Menzil Cemaati'nden misiniz?" sorusuna yanıt vermek istemediğini belirten Kaya, "Ferhat Danışman da şirketimizin ortağıdır. Ferhat Bey Emsey Hastanesi'nde çalışıyor olabilir, Menzil'i seviyor olabilir, Menzil'e gidiyor olabilir. Ne var yani bunda? Menzil'e gitmek, Menzil'i sevmek suç mu?" diye konuştu.

Bakanlık, Test Başına 29 TL Ödeyecek

Kaya, "Biz test başına 29 TL gibi bir teklif verdik. Altı boyunca yedi hastanede toplam 5 milyon adet Covid-19 testi yapacağız ve test başına yaklaşık 29 TL gibi bir ücret alacağız. Yedi hastanede toplam 149 personel çalıştıracağız. 50 Adet PCR test kabini ve cihazı kuracağız. Cihazlarımızı da hastane içerisinde bize verilen alanlara kuracağız ve beş saatte sonuç vereceğiz. Yani laboratuvarı komple biz çalıştıracağız sadece sürüntü alma işlemi tıbbi bir operasyon olduğu için sürüntüyü Sağlık Bakanlığı personeli alacak" ifadelerini kullandı.

İhaleye Davet Edilmemizi Sağladım

"Başka kentlerde de buna benzer ihaleler aldınız mı?" sorusuna Kaya, "Daha önce İzmir'de de buna benzer bir ihale olmuş ve test başına 124 TL gibi fiyatlar verilmişti. İstanbul'da da böyle bir ihale olunca açıkçası katılmak istedim. İzmir'de 124 TL fiyatı görünce 'Bu çok pahalı' dedim ve bunun üzerine çalışmak istedim. Hatta İstanbul'da ihaleye ben davet edilmemiştim ve özellikle arayarak firmamın davet edilmesini sağladım" dedi.

'AŞI İÇİN KISMİ İTİRAF'

İktidar, DSÖ'nün olgu-vaka sayısına göre aşı dağıtımını yapılacağı kriterinin paniğiyle, gerçek rakamları itiraf etmek zorunda kaldı! İktidar, DSÖ'nün olgu sayısına göre aşı dağıtımını yapılacağı kriterinin paniğiyle, gizlediği vaka sayılarını itiraf etmek zorunda kaldı. Doğruları söyleyenleri hain ilan ederek izlediği aldatma siyasetinin sonunda kendisi de koronaya yakalandı. Gerçek verileri gizleyerek toplumda rehabetin oluşmasına ve salgının yayılmasına zemin hazırlayan iktidar, bu sorumsuzluğunun hesabını vermek zorundadır!

İki ay öncesi semptom göstermeyen ancak pozitif olan vakaları açıklamadıklarını itiraf eden Sağlık Bakanı, geçtiğimiz haftadan itibaren bu kez tüm vaka sayılarını açıklama kararı aldıklarını duyurdu. Bunun ardından da 25 Kasım'da hasta sayısı bir anda 6 binden 28 bin 351'e yükseldi ve günlük vaka sayısı 30 binin üzerine çıktı. Oysa günlük vaka sayısının 40-50 bin düzeyinde olduğunu, İstanbul'da günde 12 bin ve üzerinde COVID-19 pozitif vakanın saptandığını açıklayan Türk Tabipleri Birliği'ni (TTB) vatan haini ilan etmişlerdi. Kayıtlı günlük vefat sayısının açıklanan rakamların üzerinde olduğu beyanatlarını 'ipe sapa gelmez bozgunculuk' diye nitelendirip, virüsün yayılmasından mutlu olduğumuz ithamına kadar vardırıran, gayri insani suçlamalarda bulunan iktidar ittifakı ülkeyi ve toplumu içine sürüklediği bu felaket tablosunun baş sorumlusudur. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) son verileriyle Türkiye, nüfusa oranlı vaka sayıları sıralamasına göre ABD, Hindistan,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Polonya ve Brezilya'nın ardından bir anda dünyada 5. Avrupa'da 2. sıraya yükseldi. Bu tablo, gerçekleri söyleyip önlem için feryat edenleri hain olarak yaftalayan Cumhuriyet'in, iktidarın eseridir. DSÖ'nün aşı dağıtımında uygulanacak kriterin ülkelerdeki olgu-vaka sayısı olarak belirlendiğini ve aşı önceliklerinin salgının yaygınlık ölçüsüne göre yapılacağını duyurması, iktidarı gerçekleri söylemezse aşı alamayacağı paniğine sevk etti.

Dünyaya tıbbi malzeme yardımı yapmakla övünen, vatandaşlarına bedava maskeyi bile çok gören Cumhurbaşkanı Erdoğan, suçlu Bilim Kurulu'nun ve halkın üzerine atarak sorumluluğunu örtmeye çalışıyor. Bu noktaya gelmesine sessiz kalarak katkı sağlayan, iktidarı açık şekilde uyarmaktan kaçınan Bilim Kurulu üyeleri de toplumdan özür dilemeli ve gereğini yapmalıdır.

Gerçek vaka sayısının açıklanmamasını 'Türkiye'nin itibarını korumak için' diye izah eden bir siyasi anlayış olamaz. En az 2 ya da 3 haftalık topyekûn kapanmanın kaçınılmaz olduğu apaçık ortada iken hafta sonları saatlik kapanmaların, gece sokağa çıkma yasaklarının bu salgın tablosunda çözüm olamayacağı aşikâr. İktidar, salgınla mücadele seferberliği ilan etmeli, maddi manevi devlet imkânlarını topyekûn korona mücadelesi için devreye sokmalıdır.

SABIKALI BAKANLIĞA GÜVEN YOK

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, grip aşısında süreci yönetemeyen, yurttaşlara beş maske bile dağıtamayan Sağlık Bakanlığının Covid-19 aşısında da halka güven vermediğini söyledi.

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın Covid-19 aşısı ile ilgili "50 milyon dozluk anlaşma imzalandı" sözleri üzerine TBMM'ye yazılı soru önergesi sundu. Sözleşmenin detayları hakkında yanıt isteyen CHP'li vekil, şu ifadeleri kullandı: "Bu yıl salgın nedeniyle grip aşısına talebin artacağını bilmesine rağmen Sağlık Bakanlığı, öngörüsüz davranarak hazırlıksız yakalandı. Benzer bir sürecin Covid-19 aşısında da yaşanabileceği düşünülmekte. Kaldı ki, ABD 700 milyon, Hindistan 500 milyon, İngiltere, Endonezya ve Brezilya gibi ülkeler şimdiden 100'er milyon dozluk anlaşma yaparken Biontech/Pfizer ve Moderna aşıları için de henüz herhangi bir sözleşme imzalanmamış olması, bu düşünceyi de desteklemekte."

Çin'den alınacağı söylenen aşı ile ilgili Sağlık Bakanının halkı aydınlatması gerektiğinin altını çizen Emir, şöyle devam etti: "Henüz Faz-3 çalışması tamamlanmamış olan Çin aşısının Türkiye'deki çalışma sonuçlarına ilişkin net bir bilgi verilmiyor. Faz-3 aşaması tamamlanmamış bir aşı için nihai anlaşma imzalamazsınız, ama Sağlık Bakanı, nihai bir anlaşma yapılmış gibi bir algı yaratıyor. Tıpkı grip aşısında yaptıkları gibi halkı oyalama yoluna gittikleri çok açık. Grip aşısında ve test kitinde sabikalı olan Sağlık Bakanlığı, bu sözleşmenin hangi yolla yapıldığını açıklamak zorunda. Grip aşısıyla ilgili sıkıntıların yaşandığı dönemde 'başarılı bir süreç yürütülüyor' algısı yaratmak için halktan bilgi kaçıran Sağlık Bakanlığının, bu tavrından vazgeçerek toplumla sağlıklı bir iletişim kurma yoluna gitmesini bekliyoruz."

TEST KUYRUKLARIYLA VAKALAR ARTIYOR

Covid-19 kapma korkusu yaşayan yurttaşlar test yaptırmak için devlet hastanelerinde saatlerce sıra bekliyor. Oluşan yoğunluk sebebiyle pandemi dışındaki tedaviler aksarken, sağlık emekçileri arasında bulaş hızla artıyor.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca uzun süredir açıklanmayan Covid-19 vaka sayılarını 25 Kasım itibari ile paylaşmaya başladı. Koca'nın vaka sayılarını açıklamasıyla beraber Türkiye bir anda dünyada vaka sayısı sıralamasında üst sıralara tırmandı. Artan Covid-19 vakaları sonrası İzmir'deki hastanelerin durumunun ise vahim olduğu belirtiliyor. Test yaptırmak isteyenler devlet hastanelerinin önünde sıraya girdi. Yurttaşlar Covid-19 virüsüne yakalanıp yakalanmadığını öğrenmek için saatlerce kuyrukta bekliyor.

Pandemi hastanesi olan Dr. Suat Seren Göğüs Hastalıkları Hastanesi Covid-19 polikliniği önünde kuyrukta bekleyen yurttaşlar, özel hastanelerdeki test fiyatlarının pahalı olmasından yakındı. Devletin test için dahi vatandaşına çile çektiğini ifade eden yurttaşlar, "Özel hastane 250-500 arasında test için para istiyor. Bir aileden iki kişi gitseniz, ay sonunu nasıl getirirsiniz. Neden bu kadar pahalı? Buradan da mı ticaret düşünülüyor?" diyerek, bizler hastane kapılarında test kuyruğu beklerken, parası olan zenginler evlerinde ve özel hastanelerde test yaptırıyor" dedi.

"Beklerken Virüs Kapacağım"

Covid dışı hastalık nedeniyle hastaneye gelen bir başka yurttaş ise, "Tüm hastaneler pandemi hastanesi gibi çalışıyor. Benim rahatsızlığım var ve günlerdir tedavi olmaya çalışıyorum. Hastanelerde Covid-19 dışında doktora görünmek ve tedavi almak çok zor. Her yer dolu durumda ve çok kalabalık. Hasta değilsem bile burada tedavi olmayı beklerken virüs kapacağım" diye konuştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde ise yine hastane bahçesinin oldukça kalabalık olduğu görüldü. Çalışanların artık hastalara yetişemediğini, sağlık emekçilerinin ciddi bir tükenmişlik sendromu yaşadığını ve kaygıların iyice arttığını dile getiren Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde çalışan bir sağlık emekçisi, "Hem hastalığa yakalanma hem de hastalığı sevdiğimiz bulaştırıp onların hayatlarını tehlikeye atmaktan çok korkuyoruz. Hastanemiz E Blok kovid polikliniğinde önceleri 250 olan hasta sayısı bu günlerde oldukça artış gösterdi bu günlerde hasta sayısı 400'lerde seyrederken böyle giderse korkarız önümüzdeki günlerde sayıların tekrar artış göstermesi muhtemeldir. Hastanemiz acil servisinde tıpkı diğer servislerde olduğu gibi durumu kötü olup yoğun bakım yatağı bekleyen onlarca hasta vardır . Hastalıkla mücadele eden yüzlerce sağlık emekçisi bu süreçte hastalığa maruz kaldı ve kalmaktadır. 10'uncu günde test yaptırın negatif ise gelin diyorlar" dedi.

"12 Saat Bekleyenler Var"

Covid-19 testi yaptırmak veya muayene olmak için gelen kişilerin kapalı alanda uzun süre kaldığını, bu sürede yakın temaslar olduğu ve virüsün mutasyona uğradığını, bulaş derecesinin arttığını belirten sağlık emekçisi, "Kuyrukta beklerken hasta değilseniz bile hasta oluyorsunuz. E blok pandemi kliniğinde 12 saat sıra beklediğini söyleyen hastalar var. Zaten kendini kötü hisseden yorgun ,bitkin hastalar kuyruklarda fenalaşmış durumları ayrıca kötü oluyor" diye konuştu.

Covid-19 dışındaki hastalıklardan kaynaklı olarak insanların sağlığa erişiminin çok sorunlu olmaya başladığını vurgulayan sağlık emekçisi, "Özellikle erken dönem teşhisi önemli örneğin meme kanseri, prostat ve kolon kanseri, hipertansiyon diyabet, KOAH, osteoporoz, böbrek hastalığı gibi daha birçok hastalık ve ayrıca eve kapanmadan kaynaklı psikolojik hastalıklar önümüzdeki günler için yeni bir sıkıntı oluşturacaktır. Olması gereken bu kötü süreci iyi yönetmektir. Halkımızın sağlığa erişim için ayrı titiz çalışmalar yapılmalı pandemi hastanelerinin yanı sıra pandemi dışı hastalıklar için temiz hastaneler adı ile ya da farklı bir isim ile halkın sağlığa erişimi sağlanmalıdır. Eksik personel ise yüzbinlerce atanmayı bekleyen sağlık emekçisi sayesinde giderilebilir ve ayrıca hukuksuz bir şekilde ihraç edilen sağlık emekçilerinin alın terinden faydalanılabilir. Böylece bu kötü dönemi hep beraber aşabiliriz" ifadelerini kullandı.

SALGIN NASIL YÖNETİLEMEZ!

Gelgitlerle geçen 9 ay

Artık Aralık. Tam bir yıl önce Çin'in Hubei eyaletinin başkenti Vuhan'da ilk Covid-19 vakası tespit edildi. Dünyanın son 1 yılı Covid-19 sorunuyla geçti. Türkiye'nin ise yaklaşık 9 ayı...

Gelinen aşamada, nüfus sıralamasına göre dünyada 17. sırada bulunan Türkiye, tespit edilen günlük vaka sayısında 4. sırada. Avrupa'da ise 'lider ülke'yiz.

Kimileri daha salgının hemen başındayken 'Sağlık Bakanlığı süreci çok iyi yönetiyor' dese de isteyen için bugünleri öngörmek hiç de zor değildi aslında. Ülke yönetimi nasıl bir illüzyonla ikame ediliyorsa salgın yönetimi de benzer bir illüzyonla perdelenmeye çalışıldı. Kış geldi, balon patladı.

Maske Serüveni

Daha salgının hemen başında maske krizi patlak verdi. Yılan hikâyesine dönen maske dağıtımı gün gün şöyle gelişti:

5 Nisan: PTT üzerinden ücretsiz maske dağıtımı yapılacağı açıklandı.

6 Nisan: PTT sistemi çöktü, başvurular için yeni adres e-Devlet oldu.

9 Nisan: İstanbul'da ücretsiz maskelerin eczaneler tarafından dağıtılmasında karar verildi. 5 maskenin verilme süresi haftada birden 10 günde bire çıkarıldı.

23 Nisan: Eczanelerden kimlik doğrulaması ile maske alabileceği açıklandı.

28 Nisan: Maskeler, 20 yaş ve altı ile 65 yaş ve üstüne dağıtılmazken 20-65 yaş arası çalışanlar da kapsam dışı bırakıldı.

4 Mayıs: Maske satışı serbest bırakıldı. Salgından önce 25 kuruş civarına satılan cerrahi maske için tavan fiyat 1 TL olarak belirlendi.

Baskın Sokağa Çıkma Yasağı

Salgın nedeniyle uygulanan ilk sokağa çıkma yasağı 10 Nisan saat 22.00 sıralarında duyuruldu. Yasağa sadece 2 saat kala! Doğal olarak panik yaşandı, yasadışı kapsamındaki 31 kentte market ve fırınlara akın gerçekleşti; ne sosyal mesafe kaldı, ne önlem.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milyonlarca insanın canını tehlikeye atan karardan iki gün sonra İçişleri Bakanı Süleyman Soylu istifa etti. Saray, istifayı kabul etmedi.

12 Saat Ömürlü Sokağa Çıkma Yasağı Kararı

10 Nisan'a başlayan hafta sonu ve tatil günleriyle sınırlı sokağa çıkma yasakları, 1 Haziran itibariyle sona erdirildi. Ancak bundan 4 gün sonra, 5 Haziran'ın ilk saatlerinde İçişleri Bakanlığı 6 Nisan 00.00 itibariyle yeniden sokağa çıkma yasağı uygulanacağını açıkladı. Açıklamadan 12 saat sonra ise bu kez Cumhurbaşkanı Erdoğan yasağı 'bizzat' iptal ettiğini duyurdu.

Sahra Hastanesi Krizinden Yemekhaneyi Yoğun Bakıma Çevirmeye

Covid-19 salgınıyla birlikte dünyanın hemen her ülkesinde sağlık sistemlerinin kapasitesi zorlandı. Birçok ülke, çözümü sahra hastaneleri kurmakta buldu.

Türkiye'de iktidar, sahra hastaneleri kurulması çağrılarına kulak tıkadı, talep edenleri siyasi propaganda yapmakla suçladı. Adana Büyükşehir Belediyesi'nin kurduğu sahra hastanesi önce iktidar tarafından hedef alındı, ardından mühürlendi.

Bugün ise Cerrahpaşa'da hastane koridoru, Ordu'da da poliklinikler, yemekhane ve acil servis, Covid-19 yoğun bakım ünitesine dönüştürülüyor.

Bilim Değil Turizm İçin Veri

Türkiye'de salgınla ilgili en tartışmalı konuların başında vaka sayıları var. İktidar, son 6 gündür vaka sayılarını açıklasa da verinin güvenilirliği hala şüphe konusu. Çünkü, meselenin geçmişi güven vermeye pek müsait değil.

Sağlık Bakanlığı, salgının başından beri birkaç kaba verinin dışında hiçbir veriyi kamuoyu ve bilim insanlarına açmadı. Bölgesel, yerel vaka durumları, demografik bilgiler, tıbbi veriler sürekli gizlendi.

Normalleşme süreci ardından Haziran ayında, günlük ve haftalık Covid-19 durum raporları açıklanmaya başlandı. Nedeni, turizm kaygısıydı. Zaten bu durum, açıklanan ilk iki haftalık raporda da açık biçimde dile getirildi. Raporların son bölümlerde, Antalya ve Muğla'nın da içinde yer aldığı bazı illerde vaka sayılarının hayli az olduğu iddia edildi. İngilizce'ye de çevrilip uluslararası kurumlara gönderilen raporlarda bu iller şöyle tanıtıldı: "Ayrıca söz konusu iller turizm için en çok tercih edilen iller arasında da yer almaktadır."

Bu arada, Türkiye'nin, seyahatlerde PCR testini zorunlu tutmayan 8 ülkeden biri olduğunu da hatırlatmak gerek.

Vaka Sayısı

29 Temmuz'da Sağlık Bakanlığı'nın koronavirüs tablosunda bir kısım değişiklik yapıldı. Bu tarihten sonra entübasyona ve yoğun bakıma ihtiyaç duyan vakaların bildirimini sonlandırıldı, yerine 'ağır hasta sayısı' gibi ne anlama geldiği dahi belli olmayan bir veri eklendi. Bu değişiklikler, Sağlık Bakanı tarafından açıklandı.

Ancak Bakan Koca, aynı gün yaptıkları diğer bir değişiklikten hiç bahsetmedi. Tablodaki 'vaka' ifadesi, 'hasta' ifadesiyle sessiz sedasız değiştirildi.

Ağustos'tan Eylül'e kadar vaka sayısında giderek katlanan bir yükseliş yaşandığı haberleri gelmeye devam ederken Bakanlığın o gizli kapaklı değişikliği, iki ay sonra anlaşıldı.

CHP Milletvekili Murat Emir, Sağlık Bakanlığı sistemine göre 10 Eylül'de 29 bin 377 pozitif vaka tespit edildiğini ortaya çıkardı. Ancak aynı gün açıklanan 'hasta' sayısı ise bin 512'ydi.

Bakan Koca da 30 Eylül'de yaptığı Bilim Kurulu toplantısında "Her vaka hasta değildir" diyerek durumu kurtarmaya çalıştı.

Oysa ki Koca, 17 Eylül'de yapılan toplantıda şunu söylemişti: "Sayıları gizlesek nereden bileceksiniz?"

Bakanlık, verileri açıklamamakta 2 ay daha direndikten sonra 25 Kasım'da ilk kez günlük pozitif vaka sayısını açıkladı: 28 bin 351.

Bakan Koca, bu açıklamayla birlikte, geriye dönük olarak tüm vakaların da açıklanacağını söyledi: "Geçmişe dönük rakamları da tabloda önümüzdeki günlerde göstermiş olacağız."

Aradan geçen bir haftada ise toplam vaka sayısı hala açıklanmış değil.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ekonominin Faturasını Canla Ödemek!

Bunlar, salgının başından beri yaşanan gitgellerin ve yalanların sadece başlıcalarının kısa bir özeti. Eğitimde yaşanan kriz, yurttışı ekmeğe bile muhtaç eden ekonomik destek paketleri ise konunun başlı başına incelenmesi gereken diğer boyutları.

Tüm süreç boyunca salgın değil algı yönetildi, virüsle değil sayılarla mücadele edildi.

Peki, neden böyle oldu? Soruya cevap verebilmek için, bugünün sebebini dünde aramak gerekiyor. Rant üretimiyle ayakta duran, betonla çarkını çeviren, yandaşa peşkeşle talan edilen ekonominin faturası yine yurttışa çıkarıldı. Ancak bu kez ödemenin 'can'la yapılması isteniyor!

YOĞUN BAKIM DOLULUK ORANLARI DA YALAN ÇIKTI

TTB, Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı yoğun bakım doluluk oranının da gerçeği yansıtmadığını bildirdi: Covid-19 yoğun bakım servislerinde yüzde 100'e yakın bir doluluk oranı var

Yoğun bakım servislerinde yer bulanamadığı için hayatını kaybeden hastalar son günlerde kamuoyuna yansırken Sağlık Bakanlığı'nın önceki gün açıkladığı koronavirus tablosuna göre yoğun bakım servisleri yüzde 71 oranında doldu. Türk Tabipleri Birliği ise Sağlık Bakanlığı'nın açıkladığı doluluk oranın gerçeği yansıtmadığını ve Covid-19 yoğun bakım servislerinde yüzde 100'e yakın bir doluluk oranı ulaşıldığını belirtti.

Hastanelerde Yer Kalmadı

Batman'da koronavirus testi pozitif çıkan ve durumu kritik olmasına rağmen yedi saat boyunca yoğun bakımda yer bulamayan bir buçuk yaşındaki bebeğin yaşamını yitirmesi ve Manisa'da da boş yatak bulunamadığı için hastane hastane gezdirilirken hayatını kaybeden Covid-19 hastaları kamuoyuna yansıdı.

TTB ise bir basın açıklaması yaparak, İstanbul, İzmir, Ankara, Bursa, Kocaeli ve Adana olmak üzere birçok büyükşehirde artan hasta sayıları nedeniyle kamu hastanelerinde normal servislerin dolduğunu ve yoğun bakım servislerinde ise yer kalmadığını açıkladı.

Açıklama Sahadaki Verilerle Çelişiyor

Açıklamada, "Ülkemizde mevcut yoğun bakım yatak doluluk oranı yüzde 54,7, erişkin yoğun bakım doluluk oranı ise yüzde 71,3 olarak açıklanmasına rağmen bu rakamlar sadece Covid-19 hastaları değil, diğer tüm hastalar açısından da değerlendirildiğinde bizlere sahadan ulaşan veriler ile çelişmektedir" denildi.

"TTB'ye illerden ulaşan bilgiler Covid-19 servis ve yoğun bakımlarının yüzde 100'ü ya da yüzde 100'e yakınının dolu olduğunu göstermektedir" denilen açıklamada, "Birçok kamu hastanesinde yoğun bakım yatakları tamamen doludur. Hastalar bazen günlerce acil servislerde yoğun bakım yatağı beklemektedir. Bir hasta vefat ettiğinde ya da iyileşip servise alındığında ancak yer açılmakta ve yerine hasta yatırılmaktadır. Hastane kapasiteleri dolu olduğu için hastaneler arası nakiller de yapılmamaktadır. 112 merkezleri sürekli boş yatak aramakta ancak boş yer bulmakta zorluk çekmektedirler. Bu uzayan bekleme süreleri hastaların daha da kötüleşmesine, hatta tedavi alamadan ölmelerine de neden olabilmektedir" ifadeleri yer aldı.

TTB açıklamasında, kamu hastanelerinde yaşanan yer sorununa karşın özel hastanelerin birçoğunun Covid-19 hastası kabul etmediği ya da seçili hasta kabul ettiği belirtildi. Bazı illerde ara koridorlar, boşluklar, sığınaklar, yemekhaneler yoğun bakım haline getirilerek sorunlar çözülmeye çalışılsa da yoğun bakımda çalışan hekim, hemşire, personel sayısı ve malzeme sayısı yeterli olmadığı için yeni sorunların ortaya çıktığı vurgulandı.

20 Sağlıkçısı Daha Kaybettik

TTB, bir haftada 20 sağlık çalışanının daha Covid-19 nedeniyle hayatını kaybettiğini açıkladı: "Şeffaflıktan, aklın ve bilimin kılavuzluğundan uzak politikalar nedeniyle her geçen gün, her geçen dakika ölüyoruz."

Böyle olur yönetemeyenin 'salgın yönetimi': Gelgitlerle geçen 9 ay

İlk Covid-19 vakasının tespit edilmesinin üzerinden 1 yıl geçti. Türkiye'de ise salgın 9. ayında. İktidar bu 9 ay boyunca maskeden vaka sayısına, sokağa çıkma yasağından hastanelerin durumuna kadar birçok gitgel yaşadı. Salgın değil algı yönetildi, virüsle değil sayılarla mücadele edildi.

ARTIK KALDIRILAMAZ BİR NOKTAYA DOĞRU İLERLİYOR

Samsun Valisi Zülkif Dağlı, kentte vaka sayılarının hızla artmaya devam ettiğini belirterek “Görünen o ki, il merkezimizde ve bazı ilçelerimizde vaka yükü, artık kaldırılmaz bir noktaya doğru adım adım ilerliyor” dedi.

Samsun Valisi Zülkif Dağlı, koronavirüsle mücadele ile ilgili değerlendirmelerde bulundu.

Koronavirüsle mücadelenin Samsun halkının ve tüm kamu kurumlarının tek gündemi haline geldiğini söyleyen Vali Dağlı, “İl olarak koronavirüs yayılımı anlamında oldukça kritik günlerden geçiyoruz. Bu nedenle işimizi, gücümüzü, tüm mesaimizi koronavirüsle mücadeleye ayırdık. Mücadelemizin odak noktasını sağlık hizmetlerimizin devamlılığını korumak oluşturuyor. Bunu sağlayabilmek için virüs yayılımını halkımızla birlikte durdurmak zorundayız. Eğer bunu başaramazsak ilimizde daha sıkıntılı tabloların ortaya çıkması maalesef kaçınılmaz. Tüm çabamız virüsü kontrol altına alarak, Samsun’u yeniden virüsle mücadelede Sağlık Bakanlığı tarafından örnek gösterilen bir il haline getirmek” diye konuştu.

Vaka Yükü Artıyor

Kentte vaka sayılarının hızla artmaya devam ettiğini ve bu tablonun herkesi endişelendirdiğini kaydeden Vali Dağlı, şunları dedi:

“Anlık olarak ilimizdeki durumu takip ediyoruz. Artan vaka sayısı karşısında alınması gereken sağlık önlemleri ve planlamalar konusunda Sağlık İl Müdürlüğümüzle sürekli irtibat halindeyiz. Ancak görünen o ki, il merkezimizde ve bazı ilçelerimizde vaka yükü, artık kaldırılmaz bir noktaya doğru adım adım ilerliyor. Bu tablonun ortaya çıkması için ilk etapta bu bölgelerdeki hastanelerimizde yoğun bakım yatak sayılarımızı artırdık ve artırmaya devam ediyoruz. Bu yükü dağıtmak için Asarcık, Kavak gibi ilçe hastanelerimizi de daha aktif olarak devreye sokma noktasında planlamalarımızı yapıyoruz. İlimize bir bütün şeklinde bakarak özel hastane, kamu ayırımı olmadan tüm sağlık kaynaklarımızı pandemiyle mücadelede ortak olarak kullanıyoruz.”

SORUMSUZLUK!

6 pozitif vakayla teması nedeniyle karantinada olması gereken başkan, etkinlikten etkinliğe koştu

Cumartesi günü Samsun’a gelen Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum’la gün boyu birlikte olan 6 kişinin koronavirüs testlerinin pozitif çıkması ardından Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı kendini karantinaya alması gerekirken açılıştan cenazeye kadar birçok programa katıldı.

Önceki Cumartesi günü Samsun'a gelen Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'u karşılayan ve gün boyu birlikte olan protokol üyelerinin 6'sının koronavirüs testleri pozitif çıkmıştı. Pozitif çıkan kişilerle temaslı olduğu için karantinada olması gereken Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanı AKP'li Mustafa Demir'in, gün boyu cenazeden açılışa birçok etkinliğe katılması tepki çekti.

Cumartesi günü Samsun’a gelen Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum’u karşılayan ve gün boyu birlikte olan protokol üyelerinden 6'sının koronavirüs testleri pozitif çıkmış, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy da Pazar günü kentte yapacağı ziyareti risk nedeniyle iptal etmişti.

AKP'li Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Demir, gün boyu koronavirüs testi pozitif çıkan protokol üleriyle birlikte olmasına ve bulaş riski bulunmasına rağmen kendisini karantinaya almadığı ortaya çıktı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın artan koronavirüs vakalarına karşı “evde kalın” çağrılarını yaptığı bir dönemde, Başkan Demir'in onlarca kişinin katıldığı programlara katılması dikkat çekti.

2 Cenazeye Gitti, Temel Attı, Fidan Dağıttı

Bulaş riski taşıyan vatandaşların 14 gün karantinaya alınmasına rağmen Belediye Başkanı Mustafa Demir, 3 gün süren sessizliğine bugün son verdi. Sabah belediye binasına giden Demir, ardından Atılı Sporlar Tesislerine giderek atları sevdi. Daha sonra SASKİ personeli Mustafa Turan'ın cenaze törenine katıldı.

Tekrar makamına geri dönen Demir, şehit ailesiyle görüştü. Bir süre sonra da DOKAP ile birlikte üreticilere 37 bin 800 adet meyve fidanı dağıtım törenine katıldı. Alo 153 Kent Yönetim Merkezi projesinin temel atma törenini gerçekleştiren Demir, daha sonra iş adamı Haluk İrmak'ın cenaze töreninde bulundu. Bazı vatandaşlar ise gün boyu yüzlerce kişiyle bir arada olan Demir'e tepki gösterdi.

BİTMEYEN ÖYKÜ 'COVID-19'

Gaye Usluer – CHP PM Üyesi

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 11 Mart 2020'de pandemi ilanının üzerinden 9 ayı geride bıraktık.

Şu anda dünyada 200'ün üzerinde ülkede salgın devam ediyor. Toplam vaka sayısı 50 milyonu aşarken, toplam ölüm sayısı da 1.5 milyona yaklaştı.

Dünyada pandemi ilanının olduğu gün ile Türkiye'de ilk vaka bildirimini aynı tarihe denk geldi. Tarihler 8 Haziran'ı yani "yeni normal" in başlangıcını gösterirken Türkiye'de toplam günlük yeni vaka sayısı 989, aynı tarihli yeni vefat sayısı ise 19 idi.

12 Kasım 2020'ye ait verilere baktığımızda, her ne kadar Sağlık Bakanlığı 29 Temmuz itibariyle bildirim sistemini değiştirmiş olsa da, yeni hasta sayısı 2841, aynı güne ait vefat sayısı ise 88 olarak belirtiliyor.

Salgının başından itibaren küresel olarak bütün hükümetler salgını azaltmaya ve yayılımını durdurmaya çalıştı. Ancak öngörüsüz ve kontrolsüz başlatılan "yeni normal" bugünkü sonuçlar ile yüzleşmemize neden oldu. Şimdi tüm dünya ülkeleri kendileri için en uygun "salgın gömleğini" oluşturmaya çalışıyorlar. Daha önce de söylediğimiz gibi salgından korunmak yayılımını durdurmak için bir "salgın önlüğü" dikmemiz şart. Ancak her ülke kendi var olan durumuna, kendi koşullarına uygun gömleği dikmek ve zorunlu olarak giymek, giydirmek durumunda.

Kış aylarının zor geçeceğini artık hepimiz biliyoruz. Kış aylarını kolaylaştırmanın yolu ve yolları nedir, ne olmalıdır sorularının cevapları bulmak zorundayız. Nasıl mı? Maddeler halinde sıralayalım;

1)Öncelikle vaka/hasta ayırımından vazgeçmeli, günlük veri paylaşımı günlük yeni vakaların tamamını açıklayarak, sansürsüz, şeffaf ve doğru biçimde yapılmalıdır. Güven tesis edilmezse, durumun vahameti gerçek rakamlarla açıklanmazsa vatandaşlar uyarıları dinlemeyecektir. Bireysel önlemlere uyum konusunda etkinlik yaratılamayacaktır.

2)Test sayısı kadar, testlerin kimlere, ne sıklıkta yapıldığı konusu da hâlâ önemli problemler arasında yer almakta. Bunları bilmediğimizde, rakamsal olarak büyümüş olan test sayısının, amaca uygun olup olmadığı konusunda fikir yürütemiyoruz. Bu da artan test sasisinin yararı konusunu da tartışmalı hale getiriyor.

3)Sağlık sistemimizi ve sağlıklı personelimizi güçlendirmek zorundayız. Uzayan pandemi süreci hem sağlık sistemini hem de bu sistemin insan kaynağı olan "sağlık personelini" yordu.

Bugün doğru adımlar atılmazsa, radikal önlemler açıklanmazsa önümüzdeki sürecin en tehlikeli sonucu sağlık sisteminde "İFLAS" durumu ile karşılaşmak olacaktır.

Çözüm sağlık personeline izin, istifa ve emekli olma yasakları getirmek değildir. Bunun yerine, insan kaynağımızı nasıl büyütürüz, nasıl güçlendiririz sorularının yanıtlarına odaklanmalıyız.

Atanamayan on binlerce hekim ve yardımcı sağlık personelini atamak için neyi bekliyoruz?

4)Aşı çalışmaları ve gündemdeki ki umut vaat eden aşı(lar) bir başka önemli güncel başlık. Tam da bu noktada "Yerli ve milli aşı" söylemleri ile yeni bir populizm alanı oluşturmak en büyük hata olur. Doğru olan, en yakın zamanda kullanım onayı alacağı öngörülen Biontech & Pfizer ortaklığıyla üretilecek aşıya yeterli dozda nasıl ulaşacağız, bunun için gerekli bağlantıları yaptık mı, yeterli doz siparişimiz var mı? Şimdiden üretilecek aşının yüzde 90'ının ABD ve Avrupa ülkelerine verileceği söylenirken, Türkiye bunun neresinde?

5)Salgın sahada kazanılır ya da salgın sahada kaybedilir.

Yeni yol haritamızı belirleyecek olan 9 aylık salgın sürecinde yapmadıklarımızı yapmak, hatalarımızdan ders çıkarmak olacaktır. Mevcut durumun kontrol altına alınabilmesinin ise tek çıkış yolu bulunmaktadır;

"En az bir kuluçka süresi dönemini yani 14 günü içeren kısıtlama" getirilmelidir.

Siyaset kurumunun bir diğer önemli vazifesi ise bu yeni durumu SOSYAL DEVLET anlayışıyla yönetmek olmalıdır.

'KIRAN TABLOSU'NA KARŞI BİLİME KULAK VERİN

Giderek artan ağır hasta ile ölüm sayısı sorunu ve öneriler

Son üç ay ve kasım ayının ilk yarısındaki ağır hasta ve ölüm sayılarındaki artışlar karşısında önümüzdeki günlerde "kiran tablosunun oluşmaması için" bir bilim insanı olarak uyarıyorum: Bilimin sesine kulak verin. En az iki hafta sıkı kontrollü karantina ve sokağa çıkma yasağı şart.

Bekir S. KOCAZEYBEK-İstanbul Üniversitesi-C, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

HEM halk sağlığı hem geleneksel, küresel, ekonomik ve politik sistemleri 10 aylık süreçte çatırdatan Covid-19 sendromunda; Türkiye'de ilk üç ay ve son üç ay ile kasımın ilk yarısını Sağlık Bakanlığı'nın günlük resmi verilerini (Birçok bilim çevreleri tarafında inandırıcılığı olmasa da) enfeksiyon hastalıkları epidemiyolojisi bilimsel kavramları üzerinden irdelersek, Türkiye'de 13 Kasım itibarıyla Covid-19 sendromunda çok ciddi üç sorunla karşı karşıyayız:

Pandeminin ilk aylarına (Mart-Nisan-Mayıs) göre giderek artan yeni vaka sayısı,

Daha da önemlisi giderek artan ve özellikle 1 Kasım'dan itibaren görülen yeni vaka sayısından daha fazla sayıda saptanan ve makasın açıldığı ağır hasta sayısı,

İlk üç ay ve son üç ayda ölüm sayılarındaki stabiliteye karşın özellikle kasımın ilk yarısında anlamlı artış gösteren ölüm oranı.

Türkiye'de ve küresel düzeyde Covid-19'un 1'inci atağı, 2'nci dalganın en yoğun ve ciddi yaşandığı bu süreçte, yaşamsal olarak hastalık ve ölüm karşısında halk sağlığı büyük bir tehdit altındadır. Bunun yanı sıra küresel, ekonomik, sosyal, kültürel ve eğitim-öğretim sistemleri büyük bir yıkım sürecinde olduğu ve sosyopolitik, sosyokültürel sınıfsal çatırdamaların yarattığı kaos temelinde politik istikrarsızlığa ya da atipik siyasal süreçleri (ABD Başkanlık seçimlerinde 4+4 aynı partinin kazanması geleneği Trump'ın büyük olasılıkla Covid-19 politikalarındaki yanlış stratejiye bağlı kaybetmesi gibi) de gündeme getirebileceği unutulmamalıdır.

Bu bilimsel analizimizi Sağlık Bakanlığı günlük resmi veriler üzerinden (Başka bir veri de yok) ve Covid-19 bazı verilerinin (Vaka-Hasta ve YBÜ/Entübe-Ağır Hasta gibi) 11 Mart'tan bu yana kavramsal olarak değişikliğe uğratarak verilmesi gibi sınırlayıcı (Limitasyon) etkilerini göz önüne alarak yaparsak;

1- Yeni vaka sayıları (29 Temmuz'a kadar ilk üç ayda asemptomatik ve semptomatik tüm kişiler vaka olarak adlandırıldı) pandeminin ilk üç ayında vaka+hasta ortalaması 2 bin 89 iken bu sayı 29 Temmuz'dan sonra (sadece hasta olarak) ortalama bin 573 olarak verildi. Buna karşın bu sayının vaka+hasta olarak Türk Tabipleri Birliği (TTB), Türk Toraks Derneği ve benim de içinde bulunduğu bilim insanı çevrelerince tahmini öngörü en az 20 binlerde olduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra kasımın ilk yarısında ise yeni Covid-19 hasta sayısı ortalaması 2 bin 505 olarak belirlenmiştir.

2- Bu sürecin Türkiye boyutunda en vahim ve endişe veren verisi ise artan ağır hasta sayısıdır. Şöyle ki; pandeminin ilk üç ayında ortalama 596 (yüzde 29,5 olan ağır hasta ortalaması bu dönem bu veri bakanlık veri panosunda entübasyon olarak veriliyordu), son üç ayda (Ağustos-Eylül-Ekim) bin 204 (yüzde 74,6) olarak verilmiş, özellikle 1 Kasım'dan itibaren günlük ağır hasta sayısı giderek yükselmiş 1-13 Kasım arası ortalaması 2 bin 738 saptanmıştır. Bu sayı yeni hasta sayısına göre yüzde 109 olarak belirlenmiştir. Yani ağır hasta sayısı doğrusal olarak yeni hasta sayısına göre giderek artan bir farklılıkla adeta aradaki makasın giderek açılması gibi.

3- Bu pandemi sürecinin belki de iyimserliğe yakın ifade edilebilecek parametresi ise (Kasımın ilk yarısı hariç) ölüm sayısı/oranlarıdır. Pandeminin ilk üç ayında ölüm sayısı ortalaması 54 (yüzde 2,5) iken son üç ayda bu ortalama 50 (yüzde 2,3) olarak verilmiş, ancak; bu veri kasımın ilk yarısında ortalama 82 (yüzde 3,6) olarak çok ciddi ve anlamlı artışlara evrilmiştir.

Ciddi Dönüm Noktası

Gerek bakanlığın kısıtlayıcı verileri gerekse günlük yeni hasta ve yeni ölüm birebir eşleşmesi (Match) yapılamamış, kümülatif bir süreçte yeni hasta/yeni ağır hasta/yeni ölüm sayıları paralellğinde yapılan analizimizin bu sayısal ve oran verileri karşısında pandemik Covid-19 sendromu Türkiye halkını bu sonbaharın son ayında yaşamsal düzeyde çok ciddi bir dönüm noktasına getirmiştir. Önümüzdeki kış mevsimi kendine özgü şartlarından (kapalı mekanlara daha sık odaklanma ve mevsimsel diğer enfeksiyon etkenlerinin birlikteliği ve kişilerin immün yanıt fizyolojisinin iklime göre değişkenlik gösterebilmesi gibi) daha da fazla ve tahammülleri aşan can kayıplarına dönüşmesi kaçınılmaz gibi görünmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bugünkü çok can sıkıcı ve ivedi radikal yeni önlemlerin getirilmesini önermemize neden olan Türkiye'nin geçmiş son üç ay ve kasımın ilk yarısını gerek Covid-19 etkeni SARS-CoV-2 gerekse salgın yönetimi ve insan davranışları yönünden bilimsel irdelemesini yaparsak üç ana husus maalesef öne çıkmaktadır:

- Virüs genomik yapısı değişimi (D614G mutasyonu) ve virüs-toplum ilişkisindeki olağan virüs davranışları.
- Salgın yönetiminde getirilen 1 Haziran tarihli normalleşmeler ve salgın politikalarının kendi içerisindeki tutarsız ve hazırlığı yapılmadan hayata geçirilen uygulamaları.
- Halkımızın kurallara yeterince uymadaki halen duyarsızlığı ve sosyoekonomik nedenler zorluğuna bağlı kurallara uyamama (Belki de sosyal devlet ağırlığını hissedememe).

Ben bir Klinik Mikrobiyolog olarak bu üç ana husustan B ve C maddeleri hariç (Bu hususların değerlendirilmesini kamuoyunun takdirine bırakıyorum. Ancak bu maddeler direkt A maddesini etkileyebilen net faktörlerdir) A maddesini (Virüs yapısı ve Virüs toplum ilişkisi) irdelersek:

◆ Virüste yapısal olarak Mayıs ortalarında görülen D614G mutasyonu virüs bulaşıcılığını arttırdı (Yayınlar göre 10 kat). Ancak hastalık yapma kapasitesindeki artışla ilgili net bir bilimsel veri yok. Zaten 1'inci atak 2'nci dalga gelişmesi de bunun göstergesi.

◆ Pandeminin 1'inci atak 2'nci dalgasını çok ciddi yaşayan ülkemizde (Bu Avrupa ülkeleri için de geçerli) B ve C maddelerinin çok ciddi etkisiyle de popülasyonda dolaşan re-mutant (Çin/Vuhan virüsü değil) SARS-cov-2'nin yükünün çok artması. Bunun bireylerde ve toplumda yarattığı sonuçları açarsak;

1- Enfeksiyon hastalıklarında enfeksiyonlara bağlı bireysel hastalık gelişiminde en önemli faktör vücuda giren virüsün miktarıdır. Son üç ayda/kasımın ilk yarısında endişe veren ve giderek artan ağır hasta sayısındaki ciddi artışlarda bireysel çok yoğun virüs miktarlarına maruz kalınmadır. Vücuda alınan virüs miktarı arttıkça ağır hastalık gelişimi de o paralele artmaktadır. Bu kaçınılmaz bir sonuçtur. Bilim bize bunu öğretmiştir.

2- Toplumda dolaşan re-mutant virüs yükü çok artığı için de toplumsal yaşam içinde (Metroda, otobüste, hastane koridorlarında ve benzeri) hafif bir direkt maske ve mesafe kuralı ile bulaş olabilmekte ve yeni enfekte vaka (hasta değil) sayısı da artmaktadır.

3- Ölüm oranlarındaki; pandeminin ilk üç ayı ile son üç ayında görülen birbirine yakın, stabil olan oranlar (yüzde 2,5 ve yüzde 2,3) bize şu değerlendirmeyi olanaklı hale getirmektedir. Covid-19'un tedavisinde ilk aylara göre son aylarda spesifik tedavide (Büyük olasılıkla Hidroksiklorokin'den Favipiravir'e geçiş ya da erken başlama gibi deneyimlerin kazanılması) ve destekleyici-semptomatik tedavide ise seçeneklerin artışı ve özgül preparatlara yönelim (Antisitokin, antienflamatuvar, kan sulandırıcı ve mekanik ventilasyon ve entübasyon uygulama deneyimlerinin giderek artması gibi).

Ancak son aylardaki tüm bu anti Covid-19 spesifik ve destekleyici-semptomatik tedavi deneyimlerine karşın kasımın ilk yarısında görülen yüzde 3,6 ölüm oranında anlamlı ve ciddi bir artış bizleri çok düşündürmeli ve topyekûn bir çözüme odaklanmalıyız

Çifte Standarta Son Verin

Sonuç olarak; son üç ay ve kasım ayının ilk yarısındaki ağır hasta ve ölüm sayılarındaki anlamlı ve çok ciddi artışlar ile yeni Covid-19 vakalarında 1'inci atağın 2'nci dalgasını yaşamamız karşısında ve adeta önümüzdeki günlerde "kıran tablosunun oluşmaması için" şimdiden bir bilim insanı olarak uyarıyorum:

- ◆ Bilimin sesine (Bilim Kurulu'nun adı var ancak yetkisi?) kulak verin.
- ◆ Toplumdaki yoğun viral yükü düşürmek ve derhal insan hareketliliğini durdurmaya dönük en az iki hafta sıkı kontrollü karantina ve sokağa çıkma yasağı ve bundan sonraki süreci bu perspektifle ciddi izlemek.
- ◆ Çalışma mesai saatleri ve eğitim-öğretimle ilgili online/yüz yüze öğretim stratejilerinin tekrar gözden geçirilmesi ve çifte standart uygulamaların (Parti kongreleri serbest ancak baro seçimlerinin yasak olması gibi) son bulması.
- ◆ Sosyal devletin gereği olarak karantina günlerinde ekonomisi yetersiz halkımız için sosyoekonomik ve sosyokültürel gereksinimlerine katkı sunulması gerektiği kanaatindeyim.

EĞİTİM BÜTÇESİ ALARM VERİYOR!

- ✓ 2021 yılı merkezi yönetim bütçesinin 1 trilyon 346 milyar 100 milyon olması öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bütçeleri toplamı 2021 yılı için 211,4 milyar TL olarak öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 146 milyar 920 milyon öngörülmüştür.
- ✓ Merkezi Yönetim Bütçesinden 2021 yılında eğitime 211,4 milyar lira ödenek ayrılmıştır. Ayrılan bu ödenek 1 trilyon 346 milyar 100 milyon lira olan Merkezi Yönetim Bütçe ödeneklerinin yüzde 15,7'si kadar bir büyüklük oluşturmaktadır.
- ✓ **AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,18 iken, 2020 yılı itibariyle bu oran yüzde 4,65'e gerilemiş, 2021 yılında ise yüzde 7,69 olması öngörülmüştür.**
- ✓ MEB bütçesinin yüzde 70'i personel giderleri, yüzde 11'i sosyal güvenlik devlet primi giderleri olmak üzere, toplamda yüzde 81'ü doğrudan doğruya personel harcamaları için kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yıl yüzde 84 pay ayrılan personel giderlerine 2021 yılında yüzde 81 pay ayrılması öngörülmüştür. Eğitim bütçesi yıllar içinde rakamsal olarak artıyor gibi görünse de personel giderlerinin bütçenin yüzde 81'ini kapsamaması, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyecek önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Milli Eğitim Bakanının bütçede en büyük yük personel maaşları, söylemi 2021 bütçesi içerisinde de yer bulmuştur. (2005 yılında MEB bütçesinin yüzde 73'ü personel giderleri için ayrılmıştır.)
- ✓ **MEB bütçesi son beş yılda merkezi yönetim bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir. MEB bütçesinin GSYH'ye oranı 2014 yılında yüzde 3,19 iken 2021 yılında yüzde 2,6'ya gerilemiştir.** Bakanlık bütçesinin merkezi bütçe içindeki payı 2015 yılında yüzde 13,11, 2016'da yüzde 13,38, 2017'de yüzde 13,18, 2018'de yüzde 12,13 ve 2019'da yüzde 11,84'e 2021 yılında ise azalarak 10,91'e gerilemiştir. **MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesi içindeki payının sürekli azalması ailelerin eğitim harcamalarının artmasına neden olmuştur.**
- ✓ Milli Eğitim Bakanlığının bütçesinden mal ve hizmet alımı için 11 milyar 656 milyon, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ise 2 milyar 307 milyon lira kaynak ayrılmıştır. Zorunlu örgün eğitim kapsamında 54 bin 715 okul, 15 milyon 189 bin öğrenci, 942 bin 687 öğretmen bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığına ayrılan mal ve hizmet alım bütçesi MEB bütçesinden ayrılan kaynağın yüzde 19,79'u kadardır. **54 bin 715 okula ayrılan bütçenin beşte birinin sadece Cumhurbaşkanlığına ayrılması düşündürücüdür.**

MEB'in yayımladığı 2018-2019 yılı istatistiklerine göre,

4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlamasından bu yana;

- **İlkokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 93,62'ye,**
- **Ortaokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 95,90'a gerilemiştir.**
- Zorunlu olmasına rağmen ortaöğretim düzeyinde okullaşma oranı yüzde 67,37'den yüzde 85,01'e yükselmiştir.
- ✓ 4+4+4 eğitim modeli 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu yıldan sonra özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısında önemli bir artış gerçekleşmiştir. 2012 yılından bu yana özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısı yüzde 174 artmıştır. **4+4+4'ün yansımaları olarak veliler çocuklarını devlet okullarından alarak kendi çözümlerini bulmaya çalışmıştır.**
- ✓ 4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlaması ile öğrenci sayısı gibi özel öğretim kurumlarının sayısında da ciddi bir artış gerçekleşmiştir. 2012 yılına göre özel öğretim kurumlarının sayısı yüzde 197 oranında artmıştır. Özel okulların eğitim öğretim alanında kapladığı alan yüzde 20,2'e, öğrenci sayısında ise yüzde 8,8'e yükselmiştir.
- ✓ Ülkemizde 129 devlet, 74 vakıf toplamda 203 üniversite, 4 vakıf Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. 2003 yılından bu yana devlet üniversitelerinin sayısı yüzde 143,3, oranında artmıştır. 2016 yılında Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde yüzde 4,13 olan Yükseköğretim bütçesinin payı yüzde 3,37'ye gerilemiştir.
- ✓ Yükseköğretim düzeyinde resmi yurtların 703 bin özel yurtların ise 417 bin kapasitesi olduğu görülmektedir. Yükseköğretim düzeyinde 419 bin öğrenci burs, 1 milyon 164 bin öğrenci ise öğrenim kredisi almaktadır. Burs ve öğrenim kredisi aylık 550 TL olarak ödenmektedir...

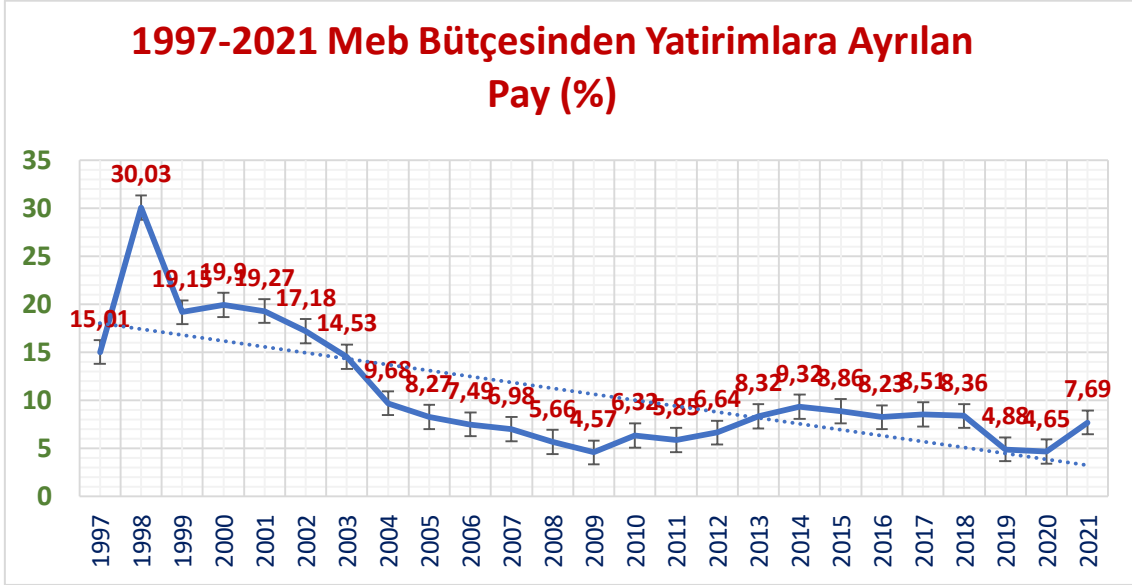
HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ✓ Devlet ve vakıf üniversitelerinde 2019 yılında, örgün eğitim kapsamında 3 milyon 777 bin 114 öğrenci eğitim öğretim görmüştür. **Bu verilere göre, resmi yurtların kapasitesinin öğrencilerin sadece yüzde 18,6'sına karşılık geldiği görülmektedir. Başka bir deyiş ile devlete ait yurtlar tam kapasite dolu olsa bile sadece 5 öğrenciden birine barınma imkanı sağlanabilmektedir.**

Milli Eğitim Bakanlığı 2021 Yılı Bütçesi

Toplam 1 trilyon 346 milyar TL olması öngörülen 2021 yılı merkezi yönetim bütçesinden, Milli Eğitim Bakanlığına 146 milyar 920 milyon 234 bin TL ayrılmıştır.

Grafik 1. MEB Yatırım Bütçesi

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay % 17,18 iken, 2020 yılı itibariyle bu oran % 4,65'e gerilemiş, 2021 yılında ise 7,69 olması öngörülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden yatırımlara ayrılan pay AKP iktidarı döneminde sürekli azalma eğilimi göstermiştir. 2019 yılına göre kısmi bir artış söz konusu olsa da içinde bulunduğumuz covid-19 salgınının yaşandığı bu dönemde yatırım bütçesindeki artışın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Grafik 2. MEB Bütçesinin Dağılımı

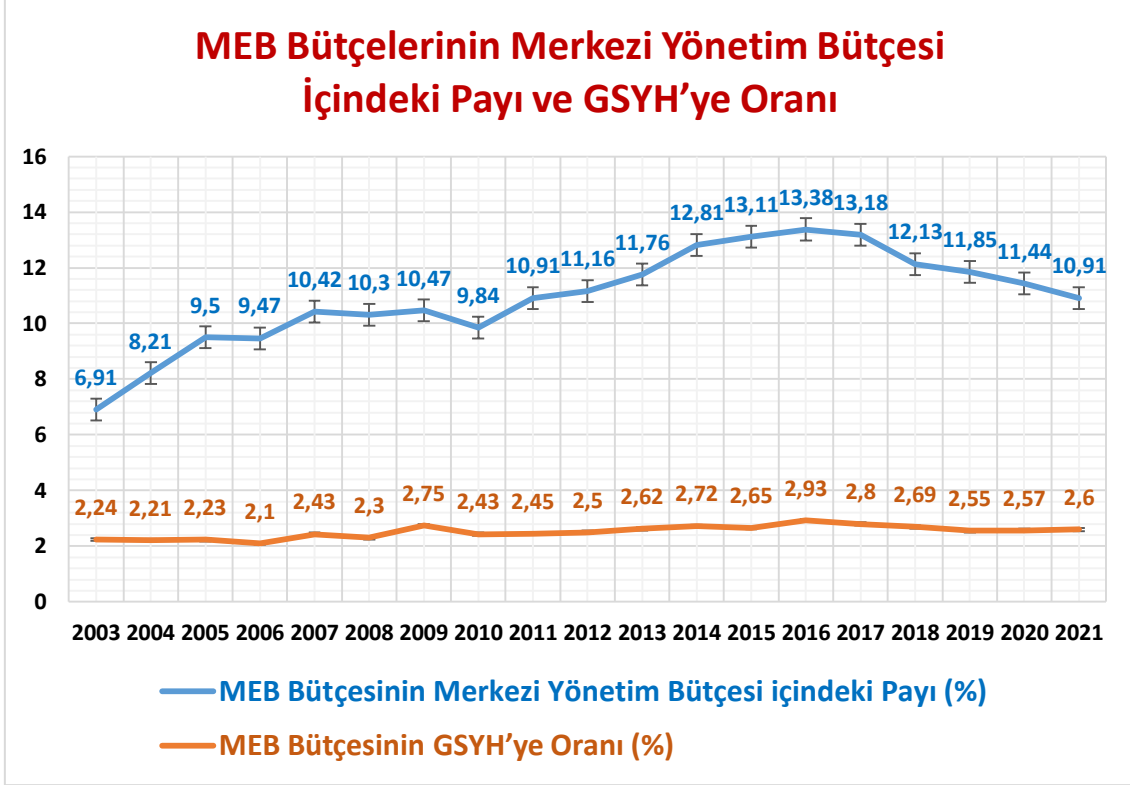

2021 yılı için MEB bütçesinin 146 milyar 920 milyon TL olması öngörülmüştür. MEB bütçesinin yüzde 70'i personel giderleri, yüzde 11'i sosyal güvenlik devlet primi giderleri olmak üzere, toplamda yüzde 81'ü doğrudan doğruya personel harcamaları için kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yıl %84 pay ayrılan personel giderlerine 2021 yılında %81 pay ayrılması öngörülmüştür. Eğitim bütçesi yıllar içinde rakamsal olarak artıyor gibi görünse de personel giderlerinin bütçenin %81'ini kapsaması, eşit eğitim imkânına erişmeyi engelleyecek önemli bir faktör

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

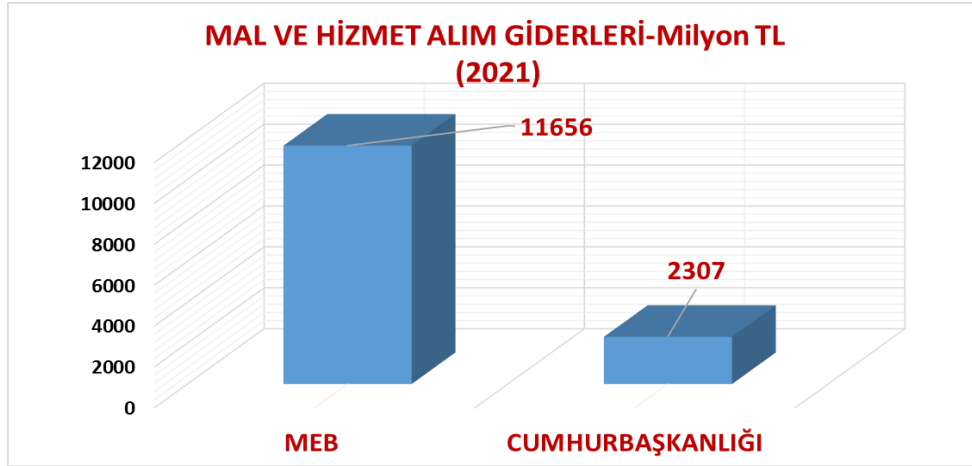
olarak ortaya çıkmaktadır. Milli Eğitim Bakanının bütçede en büyük yük personel maaşları, söyemi 2021 bütçesi içinde de yer bulmuştur.

Grafik 3. MEB Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı

MEB bütçesi son beş yılda merkezi yönetim bütçesi içerisinde azalma eğilimine girmiştir. Merkezi yönetim bütçesi içerisinde 2020 yılında yüzde 11,44 olan MEB'in payı, 2021 yılında azalarak 10,91'e gerilemiştir.

Grafik 4. Cumhurbaşkanlığı ve MEB'in Mal ve Hizmet Alım Giderleri (2021)

Milli Eğitim Bakanlığının bütçesinden mal ve hizmet alımı için 11 milyar 656 milyon, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden ise 2 milyar 307 milyon lira kaynak ayrılmıştır. Zorunlu örgün eğitim kapsamında 54 bin 715 okul, 15 milyon 189 bin öğrenci, 942 bin 687 öğretmen bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığına ayrılan mal ve hizmet alım bütçesi MEB bütçesinden ayrılan kaynağın yüzde 19,79'u kadardır. **54 bin 715 okula ayrılan bütçenin beşte birinin sadece Cumhurbaşkanlığına ayrılması düşündürücüdür.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay Raporuna göre;

- ✓ Aralık 2019 tarihi itibarıyla ülke genelinde boş kadro sayısı 93.235, ihtiyaç duyulan öğretmen sayısı ise 138.393'tür.
- ✓ 2019 yılı sonu itibarıyla ülke genelinde 45.141 öğretmenin norm fazlası olduğu, bu sayının mevcut toplam öğretmen sayısının yüzde 5,84'üne tekabül ettiği ve fazlalığın büyük bir kısmının kadrolarının Ankara, İstanbul, İzmir ve Konya illerinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Hakkâri, Kırşehir, Şırnak ve Tunceli illerinde mevcut kadrolu öğretmen sayısının yaklaşık olarak yüzde 20'sinin norm fazlası durumunda olduğu görülmektedir. Örneğin Kırşehir ilindeki öğretmen fazlası toplam öğretmen mevcudunun yüzde 20,69'una denk gelmektedir ki bu oran Kırşehir ilindeki her 5 öğretmenden 1'inin norm fazlası olduğu anlamına gelmektedir.
- ✓ **Etkileşimli tahtası olup ağ altyapısı olmayan okul sayısı 6.059 iken ağ altyapısı olan fakat etkileşimli tahtası olmayan okul sayısı 1.498'dir. Bir diğer ifade ile ağ alt yapısı kurulan okulların yüzde 9,9'unda etkileşimli tahta bulunmamakta, etkileşimli tahta bulunan okulların yüzde 30,6'sında ağ altyapısı bulunmamaktadır.** Toplam 7.557 okulda projenin bileşenlerinden sadece birkaçının yer alması sebebiyle sahip olunan donanım ve altyapı etkin ve verimli kullanılamamakta, bunlar için harcanan kaynak atıl duruma düşmektedir.

YÖK VE ÜNİVERSİTE BÜTÇELERİNİN MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ İÇİNDEKİ PAYI VE GSYH'YE ORANI

Tablo: YÖK ve Üniversite Bütçelerinin Merkezi Yönetim Bütçesi İçindeki Payı ve GSYH'ye Oranı (2002-2021)

Yıllar	YÖK ve Üniversite Bütçeleri			Devlet Üniversitelerinin Sayısı	Öğrenci Sayısı/Devlet
	Merkezi Bütçesi (%)	Yönetim İçindeki Payı	GSYH'ye Oranı (%)		
2003	2,27		0,94	53	1.821.205
2004	2,45		0,86		
2005	3,34		1,07		
2006	3,35		*0,74		
2007	3,21		*0,75		
2008	3,29		*0,73		
2009	3,33		*0,88		
2010	3,24		*0,80		
2011	3,68		*0,82		
2012	3,63		*0,81		
2013	3,77		*0,84		
2014	3,88		*0,83		
2015	3,91		*0,79		
2016	4,13		*0,90	114	
2017	4,10		*0,84	117	
2018	3,63		*0,79	112	3.245.373
2019	*3,43		*0,74	129	3.305.559
2020	*3,56		*0,73	129	3.180.735
2021	*3,37		0,80	129	-----

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*2009 Bazlı Yeni Milli Gelir Serisine Göre Hesaplanmıştır.

Ülkemizde 129 devlet, 74 vakıf toplamda 203 üniversite, 4 vakıf Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. 2003 yılından bu yana devlet üniversitelerinin sayısı %143,3 oranında artmıştır. 2020 yılında Merkezi Yönetim Bütçesi içerisinde yüzde 3,56 olan Yükseköğretim bütçesinin payı %3,37'ye gerilemiştir.

EĞİTİM SOSYAL BİR HAK DEĞİL, BİR SEKTÖR!

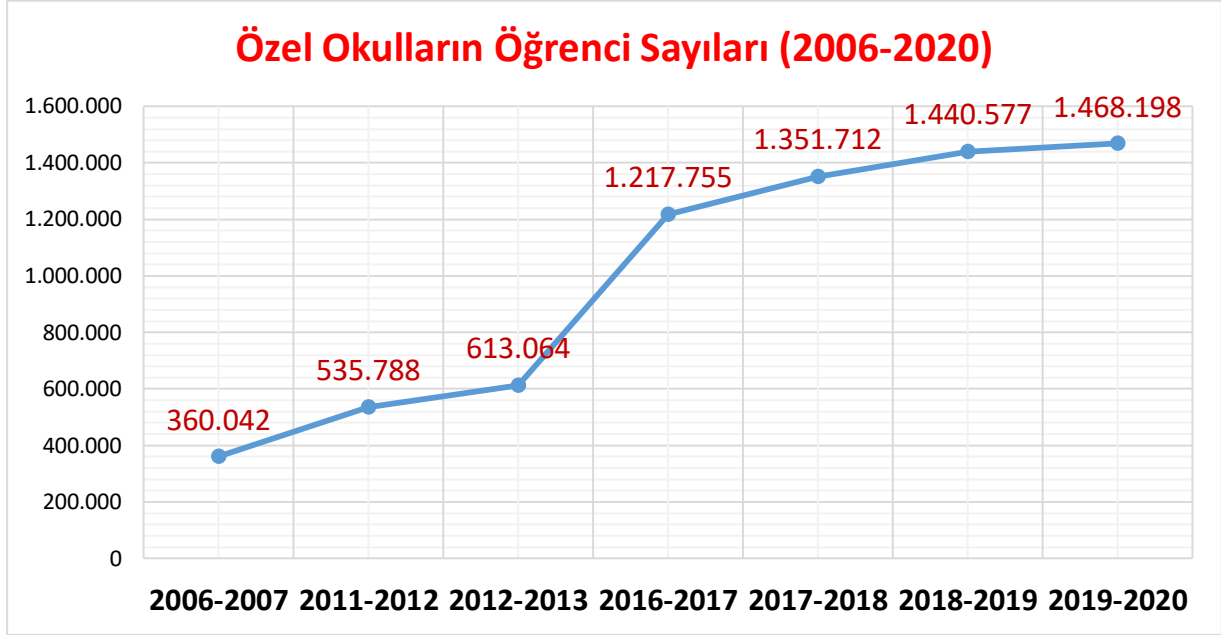
Özel Öğretim Kurumları

4+4+4 eğitim modeli 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu yıldan sonra özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısında önemli bir artış gerçekleşmiştir.

❖ **2012 yılından bu yana özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısı yüzde 174 oranında artmıştır.**

4+4+4'ün yansıması olarak veliler çocuklarını devlet okullarından alarak kendi çözümlerini bulmaya çalışmıştır.

Grafik 1. Özel Öğretim Kurumlarının Öğrenci Sayıları

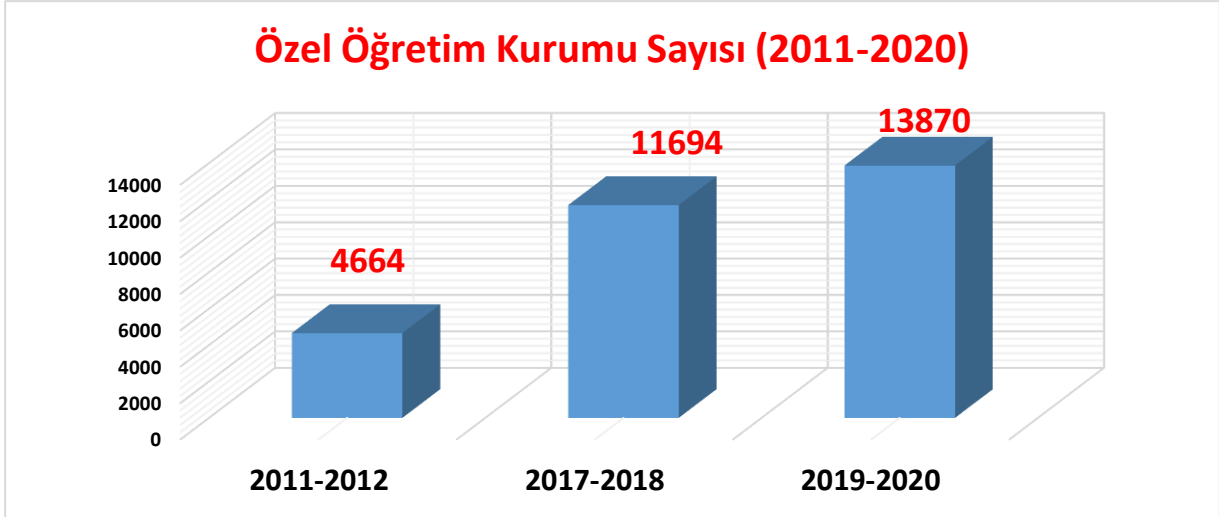

4+4+4 eğitim modelinin uygulanmaya başlaması ile öğrenci sayısı gibi özel öğretim kurumlarının sayısında da ciddi bir artış gerçekleşmiştir.

❖ **2012 yılına göre özel öğretim kurumlarının sayısı yüzde 197 oranında artmıştır.**

Özel okulların eğitim öğretim alanında kapladığı alan yüzde 20,2'ye, öğrenci sayısında ise yüzde 8,8'e yükselmiştir.

Grafik 2. Özel Öğretim Kurumlarının Sayısı

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNA NEDEN İHTİYAÇ DUYULMAKTADIR?

Öğretmenlik mesleğinin kamu görevi haline gelmesiyle, onun psikoloji ve eğitim bilimlerine dayalı bir meslek olmasının arasından epey bir zaman geçmiştir. İlk öğretmen okulları Almanya'nın değişik eyaletlerinde 1810-1812, Danimarka'da 1789, İsviçre'de 1800-25, İngiltere'de 1836'da açılmıştır.

Öğretmenlik mesleğinin doğuşunu güdüleyen en önemli etmenler şunlardır:

1. Ulusal devletin devrime bağlı yurttaş beklentisi,
2. Devrimin getirdiği insan hakları anlayışı,
3. Sanayi toplumunun yeni donanımda üretken insan beklentisi,
4. Eğitim bilimlerinde elde edilen birikim,
5. Genel olarak bilim, kültür ve sanattaki gelişmeler.

Türkiye'de öğretmenliğin yaklaşık bin yıllık bir geçmişi vardır.

Selçuklu'da öğretmenlik genel olarak "*din adamlığı*", "*hocalık*", "*imamlık*" ve "*müezzinlik*" ile iç içe bir meslekti. *Bu dönemde öğretmenlik mesleği dinsel ağırlıklı çok işlevli bir meslek niteliği taşımakta idi. Örgün eğitim kurumlarından sıbyan mekteplerinde öğretmenlik "muallimlik" olarak medreselerde öğretmenlik ise "müderrislik" olarak adlandırıldı.*

Selçuklu'da tanımlanan din adamları, hocalar, müezzinler ve müderrislerin temel hedefi din öğretimi yapmaktı. Öğretmenlik için ayrı bir eğitim süreci, özel ihtisas eğitimi bulunmamakta idi. 15.yüzyıla geldiğinde Selçuklu dönemindeki öğretmenlik sistemi ile Osmanlı'daki neredeyse örtüşmekte idi.

Tanzimat öncesine kadar Osmanlı'da eğitim, Enderun Mektepleri hariç devletin himayesinde değildi. Daha çok vakıfların kurduğu medreselerde, vakfın belirlediği eğitim programları uygulanırdı. Saray Mektebi olarak bilinen Enderun mektebinde devşirme ve sadece başarılı Türklere yönelik eğitim verilirdi. Osmanlı Devletinin zayıflama dönemine girmesinin temel nedeni eğitim sisteminde doğru ve tutarlı yenilikler yapılamamasıdır. Gerileme döneminde yapılmaya çalışılan reformlar, süreklilik arz etmemesi ve sık yapılması nedeniyle, çağın gereksinimlerine cevap verememiştir. Sürekli sistem değişikliği Osmanlı Devleti'nin bekası açısından sorunlu bir döneme girmesine neden olmuştur. Eğitim sisteminin önemi dönemin yöneticileri tarafından fark edilse de, bilimsel gelişmeleri takip etmekte sığ kalmıştır.

Sanayi devriminin getirdiği yenilikleri takip edecek kadrolar yetiştirilememesi, dolayısı ile eğitimde çağdaş, laik, bilimsel bir sistem oluşturulamaması nedeniyle çöküş süreci hızlanmıştır.

Osmanlı'da çocuklar beş yaşında Sıbyan Mekteplerinde genel olarak karma eğitime başlıyordu. Karma eğitim bölgenin kültürü vb. gibi etkenlerle kız-erkek olarak ayrışabiliyordu. Bazı kaynaklarda eğitim öğretimin tüm yıl boyunca yapıldığı, cuma günleri ve dini bayramlarda tatil yapıldığı belirtilmiştir.

Osmanlı toplumunda 19.yüzyıl ortalarına kadar temel eğitim dinsel nitelikte olup din adamları tarafından yapılıyordu. "Sıbyan mektebi" ya da "mahalle mektebi" adı verilen ilkokullar, cami ya da mescitlere bitişikti. Öğreticiler de imamlardı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İlköğretimle ilgili 1824-1856 tarihli fermanlar, ilköğretimi kamu hizmetine dönüştürme açısından önemli adımlar olsa da Cumhuriyet'e kadar sıbyan mekteplerinin yapısında ve hocaların seçilip görevlendirilmesinde önemli bir değişiklik olmamıştır.

Türkiye'de tanzimatla devlet yönetiminde girilen yeni düzenlemeler, yeni tip memur çalıştırmayı gerektiriyordu. Rüşdiye adında ortaokullar açıldı. Bu okullarda yeni anlayışla öğretim yapacak öğreticiler yok denecek kadar azdı. Ülkede öğretmen okulu memurları yetiştirecek öğretmenlere olan ihtiyaçtan dolayı açıldı. 16 Mart 1848 tarihinde İstanbul'da erkek öğretmen okulu "Darümuallim" açıldı.

Tanzimat döneminde kamusal eğitim sistemleşmeye başladı. 1857 yılında Eğitim Bakanlığı merkez örgütünün kurulması, 1869 yılında **Genel Eğitim Tüzüğü'nün** yürürlüğe girmesi, kamu eğitiminin örgütlenmesi açısından oldukça önemlidir. Darümuallimin-i Rüşdi'nin açılışını, 1868'de Darümuallim-i İptidai (Erkek Öğretmen Okulu), 1870'te Darümuallimat (Kız Öğretmen Okulu), 1891'de Darümuallimin-i Aliye (Yüksek Öğretmen Okulu), 1913'te Ana Muallime Mektebi (Ana Öğretmen Okulu) takip etmiştir.

Cumhuriyet Türkiye'sinde öğretmenlik mesleği yurdun kurtarıcısı ve Cumhuriyet'in kurucusu ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün yönlendirilmesinde çağdaş, ulusal ve laik bir temele dayandırılmış; bu temelden kaynaklanan anlayış ve yaklaşımla yeniden yapılandırılmış. Sağlam ve tutarlı bir çerçeve içine alınmış gerçek yürüncesinde oturtulmuştur. Bu doğrultuda gerçekleştirilen yasal düzenleme ve uygulamalarla Cumhuriyet döneminde öğretmenlik mesleği çok saygın etkin ve etkili bir meslek niteliği kazanmıştır.

Öğrenci ve öğretmen sayımızın artması, öğretmenlikle ilgili yapılan düzenlemeleri yetersiz hale getirmiştir.

Öğretmenliğin profesyonel bir meslek olarak algılanması ve icra edilmesi ülkeden ülkeye farklılıklar göstermektedir.

Mustafa Kemal Atatürk, 1921'de Sakarya Savaşı başlamak üzere iken Maarif Kongresinde "Ulusal Eğitim" ilkesini ortaya koymuştur. Tevhidi Tedrisat Kanunu ile mahalle mekteplerinde görev yapan imamlar öğretmenlik yapamayacak, yerlerine 40-50 bin dolayında öğretmene ihtiyaç duyulacaktı. **Bu açıdan bakıldığında Tevhidi Tedrisat Kanunu Türkiye'de öğretmenlik mesleğine yeni bir yol çizilmesine neden olmuştur.** Tevhidi Tedrisat Kanunu eğitim öğretimin birliği açısından öne çıkmış olsa da, öğretmenlik mesleğinin yasallaşması, tanımlanması ve din adamlarının tekelinden çıkarılması açısından tam bir kırılma noktasıdır.

Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun kabulünden on gün sonra 13 Mart 1924'te öğretmenlik mesleği yasayla tanımlanmıştır. 13 Mart 1924 tarihinde TBMM'de kabul edilen **Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu** ise öğretmenliği "**devletin umumi hizmetlerinden talim ve terbiye vazifesini üzerine alan, müstakil sınıf ve derecelere ayrılan bir meslektir**" şeklinde tanımlamaktadır.

Böylece öğretmenlik yasal bir meslek niteliğine kavuşmuştur. İlk kez kanunlarda mesleki tanım yapılmış, öğretmenlik diğer memurluklardan farklı bir statüye çekilmiştir.

Yine bu yasanın çarpıcı bir maddesinde, **öğretmenlerin protokoldeki yeri "daire müdürlerine denktir"** denmekte idi. Öğretmenlik bu yasa ile hem tanımlanmış, hem de toplumsal bir değer biçilmiştir. Yapılan bu çalışmalarda Atatürk'ün eğitime, öğretmene ve öğretmenlik mesleğine bakışı çok etkin olmuştur.

Orta Tedrisat Muallimleri Kanunundan nerdeyse 50 yıl sonra, 14 Haziran 1973 tarihinde yürürlüğe giren 1739 sayılı Temel Eğitim Kanunu da "**Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler**" şeklinde tanımlanmıştır. **Tanımdan da anlaşılacağı üzere öğretmenlik özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlik, çalışma yaşamının en özel ve önemli alanıdır.**

Eğitimin ilerlemesinde ve gelişmesinde temel rol öğretmenlerindir. Bireyin kişiliğinin ve çağdaş toplumun gelişmesinde öğretmenler vaz geçilmez bir yer tutar. Öğretmenlik diğer mesleklerle karşılaştırılmamalıdır. Öğretmenlik görevinin önemi ve toplumdaki algısı değiştirilmelidir.

İLO/UNESCO Ortak Belgesi, Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesinde;

- *Öğretmenlerin statüsü, eğitim alanında ulaşılacak amaç ve hedefler göz önüne alınarak, bu konudaki gereksinmelere yakışır (uygun) olmalıdır; bu amaç ve hedeflere ulaşılması için, öğretmenler hakça bir statüden yararlanmalı ve öğretmenlik mesleği, hak ettiği kamusal saygınlığı görmelidir.*
- *Öğretmenlerin çalışma koşulları, eğitimin en yüksek derecede etkililiğini sağlayacak nitelikte olmalı ve öğretmenlere, kendilerini tümüyle mesleksel uğraşlarına adanma olanağı vermelidir.*
- *Öğretmenler, mesleki durumlarını ya da kariyerlerini etkileyecek nitelikteki keyfi eylemlere karşı etkili bir biçimde korunmalıdır... İfadelerine yer verilmiştir.*

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ayrıca;

- Mesleklerini icra ederken, öğretmenlerin akademik özgürlükten yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Bireyin gelişimi ve eğitim sistemi üzerine öğretmenlerin yapacakları tavsiyelerden önemli ölçüde yararlanılmalıdır.

Tüm bu bilgiler ışığında;

Öğretmenlik mesleği, Cumhuriyet'in ilk yıllarında yasalarla tanımlanmaya başlanmış olsa da, sonraki süreçlerdeki çalışmalar yeterli kalmamıştır.

Eğitim alanında 1 milyondan fazla çalışan, örgün eğitimde yaklaşık 18 milyon 250 bin öğrenci bulunmaktadır. Eğitim neredeyse tüm vatandaşlarımızın içerisinde olduğu özel bir alandır.

Öğretmenlik eğitim alanının en önemli öznesidir. **Bir ya da birkaç kanun içerisinde sıkıştırılarak öğretmenlik ile ilgili hususların düzenlenmeye çalışılması doğru değildir.**

Sürekli değişikliklerin yapıldığı eğitim sistemimizde, bürokratik açıdan da bir karmaşa hakimdir. Bazı hususlar 1739 sayılı Kanunla, bazıları 657 sayılı Kanunla, bazıları da diğer mevzuatla düzenlenmesi nedeniyle sistem karmaşık bir hal almıştır.

Mevcut durumda öğretmenlik mesleği 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda tanımlanmış, aynı kanun içerisinde, okul bina ve tesislerine, eğitim araç gereçlerine, örgün ve yaygın eğitim kurumlarına yer verilmiştir. 1990'lı yıllarda Eğitim İş Sendikası ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Milli Eğitim Personel Yasası taslak olarak yazılmasına rağmen yasallaşması sağlanamamıştır.

Eğitim çalışanlarının sorunlarının diğer memurların tabi olduğu düzenlemelerle düzeltilemeyeceği açıktır.

Öğretmenliği diğer memurluklardan ayırmak, öğretmenlere akademik, bilimsel özgürlük sağlamak, görevin önemini vurgulamak, öğretmenlerin hakça bir statüden yararlanmasını ve hak ettiği kamusal saygınlığı kazanmasını sağlamak amacı ile Öğretmenlik Meslek Kanununa ihtiyaç bulunmaktadır.

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNUNU ÇIKARACAĞIZ

Öğretmenlerin mevcut sorunların üzerine Covid-19 pandemisinin ağır koşulları da eklendi.

Öğretmen seminerlerinin yüz yüze yapılması ve uygun olmayan koşullarda yüz yüze eğitimde ısrar edilmesi sonucu, çok sayıda öğretmenimiz Covid-19'dan hayatını kaybetti.

Bu süreçten sadece öğretmenlerimiz mi etkilendi?

Tabii ki hayır...

Aileleri de, öğrenciler de, veliler de yanlış uygulamaların kurbanı oldu.

Hayatını kaybeden eğitim neferlerimizi bir kez daha saygıyla anıyorum.

Covid-19'dan ölen öğretmenlerimizin sayısını hala bilmiyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da bir açıklama yapılmadı. Covid-19'a yakalanan öğretmen ve öğrenci sayısını sorduk ona da yanıt alamadık.

Covid-19 pandemi koşullarında canla başla çalışan öğretmenlerimize, acımasız eleştiriler yapıldı.

Dendi ki "Öğretmenler evde yatıyor!"

Uzaktan eğitimde canlı dersleri verenler kimdi?

Vefa Sosyal Destek Gruplarında görev yapanlar kimdi?

Filyasyon ekiplerinde çalışanlar kimdi?

Otogarlarda görev yapanlar kimdi?

Tabii ki öğretmenlerimizdi...

"Öğretmenin hakkı ödenmez" sözü dilimize pelesenk olmasına rağmen, öğretmenlere verilen sözler tutulmadı.

Öğretmenlerimiz ekonomik zorluk yaşıyor, geçim sıkıntısından intihar eden çok sayıda öğretmenimiz var!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Eğitim İş'in 24 Kasım Öğretmenler Günü'nden önce yaptığı ankete katılan 5 bin 514 öğretmenin;

- Yüzde 43'ü daha iyi para kazanacakları bir iş bulursa mesleği bırakmayı düşünüyor
- Yüzde 61'i gelir yetersizliğinden psikolojik sorun yaşıyor
- Yüzde 63'ü çocuklarının gıda ihtiyacını karşılayamıyor
- Yüzde 73'ü kıyafetlerini karşılayamıyor
- Yüzde 47'si eğitim ihtiyaçlarını rahat bir şekilde karşılayamıyor
- Yüzde 59'u gelecekte umutsuz
- Yüzde 86'sı çocuğunun öğretmen olmasını istemiyor
- Yüzde 96'sı son bir yılda yaşanan fiyat artışlarını bütçelerini etkilediğini söylüyor
- Yüzde 93'ü öğretmenliğin toplumda saygınlığının azaldığını düşünüyor
- Öğretmenlerin yüzde 26'sı ek iş yapıyor
- Yüzde 29'u esnafa borçlu
- Yüzde 35'i şahıslara borçlu
- Yüzde 84'ü son bir yılda tiyatroya, yüzde 73'ü sinemaya hiç gitmemiş
- Yüzde 62'si her ay bir kitap alamıyor
- Yüzde 46'sı görevden alınma korkusu yaşıyor
- Yüzde 83'ü yönetici atamalarında torpile ihtiyaç olduğunu düşünüyor
- Yüzde 48'i yöneticilerin öğretmenlere siyasi baskı yaptığını söylüyor
- Yüzde 83'ü devlet okullarında eğitimin niteliğinin düştüğünü ve özel okullara talebin arttığı söylüyor
- Yüzde 80'i Coronavirüs sürecinde Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'u başarılı bulmuyor.
- Yüzde 80'i uzaktan eğitimin başarılı bulmuyor

Milli Eğitim Bakanı Sn. Ziya Selçuk'un da bu anketin sonuçlarını dikkatle incelemesi gerekir.

Acil Öğretmen Atanması Yapılmalı

Sayıştay'ın MEB raporunda 138 bin 393 öğretmene ihtiyaç olduğu tespit edilmiş. Bizim tespitlerimize göre de 250 bin acil öğretmene ihtiyaç var. Ancak ilk aşamada 2020 yılı içinde 60 bin öğretmen atanması yapılarak az da olsa rahatlama sağlanmalıdır.

Öğretmen Meslek Kanunu Çıkartacağız

Öğretmenlerimiz yükledikleri sorumluluğun ağırlığına rağmen, üzülerek söylemeliyiz ki hak ettikleri toplumsal statü ve saygılıktan yoksundur.

Öğretmenlerimize hak ettikleri saygınlığı kazandıracak; ekonomik ve sosyal haklarını verecek, yetiştirilme ve çalışma şartlarını düzenleyecek "Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun acilen çıkartılmasına ihtiyaç vardır.

Biz bu ihtiyacı görerek, **22 Kasım 2018 yılında TBMM Başkanlığına Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifini verdik.** Ancak teklifimiz komisyona dahi getirilmedi.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk da bir teklif hazırlayarak Cumhurbaşkanlığına sunduğunu söyledi. Ancak bugüne kadar AKP'nin hazırladığı teklif ne Meclis'e geldi, ne de gören oldu. Sarayın dehlizlerinde kayboldu...

Çıkarılmazsa er ya da geç biz bu kanunu mutlaka çıkaracağız!

Son 10 Yılda Öğretmen Maaşlarındaki Dramatik Düşüş

Öğretmen maaşları son 10 yılda dramatik olarak düşmüştür.

2010 yılında 9/1 derecedeki bir öğretmenin ortalama maaşı 1387 TL iken; 991 dolar ve 13 çeyrek altın alınabiliyordu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2020 yılına geldiğimizde 9/1 derecedeki öğretmenin ortalama maaşı 4369 TL'ye yükselmiş olmasına rağmen, 567 dolar ve 5,9 çeyrek altın alınabiliyor.

2010 yılında öğretmen maaşıyla 630 litre ayçiçek yağı alınırken, 2020 yılında 291 litre ayçiçek yağı alınabiliyor. Yarısı dahi alınmıyor...

Her fırsatta bizi kıskandıkları söylenen ülkelerde öğretmen maaşları nasıl bir de ona bakalım.

- ABD ve Almanya'da öğretmen maaşları ortalama 3 bin dolar
- Fransa'da lise öğretmeni 3 bin 821 dolar, ortaokul öğretmeni 3 bin 319 dolar
- Öğretmenlerine en yüksek maaşı veren Lüksemburg'da 7-10 bin dolar arasında
- Türkiye'de ise en yüksek öğretmen maaşı 736 dolar, en düşük derecede ise 567 dolar. Asgari ücretin altında ücret alan ücretli öğretmenlerin ise 261-300 dolar arasında...

Bugün Türkiye'de en üst kademedeki öğretmen maaşı 5 bin 634 TL'dir. Bu rakam bile Türk-İş'in açıkladığı 2020 Ekim ayı yoksulluk sınırı olan 8 bin 86 TL'nin çok altındadır.

Sözün kısası, "bütün öğretmenlerimiz yoksuldur!"

Tüm bu gerçeklere rağmen 2021 bütçesinden Milli Eğitim Bakanlığına yeterli pay ayrılmamıştır.

Covid Hastası Ücretli Öğretmenlerden Kesinti

Son dönemde ücretli öğretmenlerimizden feryatlar yükseliyor. Ücretli öğretmenler Covid-19'a yakalandıkları için ücretlerinden kesinti yapılıyor.

Asgari ücretin altında ücret alan öğretmenlerimize yapılan uygulama hem hukuka, hem de insan haklarına aykırıdır. Bu insanlık dışı uygulamaya derhal son verilmelidir.

Yönetici Atamalarında Siyasi Tercih

Milli Eğitim Bakanlığında yönetici atamaları siyasi tercihe göre yapılmaktadır. Liyakatsiz kişiler hak etmedikleri makamlara getirilerek hizmetin kalitesi düşürülmekte, adalet de yok edilmektedir.

Liyakatsiz atamaların devleti içten içe çürüttüğü artık görülmelidir.

Öğretmen atamalarında sistem değişikliğinden kaynaklı mağduriyetler giderilmelidir.

Tüm öğretmenler kadroya alınarak sözleşmeli, ücretli öğretmen uygulamasına son verilmelidir.

Engelli öğretmenlerimizin atamaları ivedilikle gerçekleştirilmelidir.

Atama ve yer değiştirmede öğretmenlerimizin yaşadığı sorunların giderilmesi için gerekli düzenlemeler yapılarak mağduriyetlere son verilmelidir.

İkinci iller arası isteğe bağlı yer değişikliği talep eden 20 bin öğretmenin sorunları derhal çözülmelidir.

Pırlantadan ÖTV Alınmıyor Öğrenci Bilgisayarından da KDV Alınmasın

Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitimin başlamasıyla öğrencilerimizin bilgisayar ve tablet ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını gördük.

Pırlantada ÖTV'yi sıfırlayanların, öğrencilerimiz için de bilgisayar ve tabletlerde KDV'yi sıfırlamaları gerekir. Çünkü bizim en değerli pırlantamız öğrencilerimizdir.

Saray Eğitimden Elini Çeksin

Milli Eğitim Bakanlığımıza karşı, bir de " Saray Eğitim Bakanlığı" olduğunu biliyoruz... **Saraya hükümetine soruyorum bugüne kadar öğretmenin hangi sorununu çözdünüz?**

Sözleşmeli ve ücretli öğretmenleri kadroya mı aldınız?

Öğretmen açığını mı kapatınız?

Okul ve derslik ihtiyacını mı karşıladınız?

Öğretmenlere 3600 göstereyi mi verdiniz?

Öğretmen Meslek Kanununu mu çıkardınız?

Engelli öğretmenlerin atamasını mı yaptınız?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Öğretmenlerin ücretlerini mi iyileştirdiniz?

Öğretmenlerin atama ve yer değiştirme sorununa adaletli bir çözüm mü getirdiniz?

Daha nice sorunları çözmediniz!

Halkın iktidarında tüm bu sorunları biz çözeceğiz!

Öğretmenlerimizin hakkı ödenmez ama bu 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerimize bir maaş ikramiye vererek günlerini kutlayalım...

GÖRME ENGELLİLER EBA'DA ZORLANIYOR

Öğrenciler arasındaki eşitsizliğin daha da büyümesine neden olan uzaktan eğitim, görme engelli öğretmenler için de mağduriyetlere yol açtı. Görme engelli öğretmenlerin yüzde 36'sı EBA'da canlı ders açamadı, yüzde 17'si ise sisteme giriş yapamadı.

Engelli yurttaşlar, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne hemen her alanda olduğu gibi eğitim alanında da pek çok sorunla girdi. Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği'nin araştırmasına göre görme engelli öğretmenlerin sadece yüzde 11'i FATİH Projesi kapsamında hizmet içi eğitim aldı, yüzde 36'sı EBA'da canlı ders başlatamadı, yüzde 17'si ise sisteme giriş yapamadı.

Mağduriyetler Açığa Çıktı

Görme engelli öğretmenlerin EBA Platformu'na erişim durumlarını araştıran Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği'nin raporu, görme engelli öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı sorunları da gözler önüne serdi. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüzde 16,5'i EBA'ya giriş yapamadığını ifade ederken "FATİH Projesi kapsamında hizmet içi eğitim kurslarına katıldım" diyenlerin oranı yüzde 11'de kaldı.

Kontrol Edemiyorum

Rapora göre görme engelli öğretmenlerin yüzde 36'sı EBA'da canlı ders başlatamadığını bildirdi. Canlı ders başlatabilen öğretmenlerin yüzde 49'u ise ders sırasında katılımcıların sesini açıp kapatmadığını dile getirdi. Araştırmaya katılan görme engelli öğretmenlerin yüzde 61'i EBA'daki canlı dersleri sırasında ekran paylaşımı yapamadığını anlattı. Raporda, "EBA'daki canlı dersler sırasında söz isteyen öğrencileri kontrol edemiyorum" diyen öğretmenlerin oranı yüzde 61 ile ifade edildi.

EBA Eğitimi Almadım

Raporda, uzaktan eğitim sürecinde görme engelli öğretmenlere ilişkin tespit edilen diğer bazı bulgular şöyle sıralandı:

- ▶ Görme engelli öğretmenlerin çok çok azı (yüzde 10,93'ü) görme engelli yardımcı ve destekleyici teknolojilerini kullanarak verilen FATİH projesi hizmet içi eğitim kursu aldı.
- ▶ Ankete katılan görme engelli öğretmenlerin yüzde 7'sine MEB tarafından görme engelli yardımcı ve destekleyici teknolojileri ve EBA kullanımına ilişkin görsel ya da elektronik kılavuz gönderildi.

Çoğunun Görme Engeli Yüzde 90

Araştırma kapsamında anket uygulanan öğretmenlerin yüzde 85'inin yüzde 90 ve üzeri oranda görme engelli olduğu bildirildi. Yüzde 60 ile yüzde 89 arasında görme engeli olanların oranının yüzde 10 olduğu, yüzde 40-60 arasında görme engeli olanların oranının ise yüzde 5 olduğu öğrenildi.

İHEB/İHAS VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

İbrahim Kabaoğlu

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul, 11.05.2011), 01.08. 2014'te yürürlüğe girdi.

"Şiddet, insan hakları ile bağdaşmaz". Özgürlükler hukukunun bu genel ilkesi, her zaman her yerde ve herkes için geçerli. Hayvan hakları tanıdıkça bu ilke fauna için de geçerli. Dahası, artan küresel felaketler, çevre ile ilişkilerimizi de değiştirmemizi gerektirecek; önümüzdeki on yıllarda şiddet tanımı dahil, insan davranışı, "flora+fauna+homo sapiens sapeins" üçlüsünde yeniden şekillenecek.

Bu nedenle, kadına karşı şiddetin önlenmesine ilişkin hukuki bağlayıcılığı bulunan bir uluslararası metnin kabul edilmesi ve yürürlüğe girmesi, sevindirici olmakla birlikte, insanlık için utanç vesilesi olmalı aynı zamanda.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB)

İHEB, başlangıç eşiği; iki nedenle:

-İHEB, bütün büyük İH belgelerinin olduğu gibi İstanbul Sözleşmesi'nin de anası ve esin kaynağı.

-10 Aralık 1948'de BM Genel Kurulu'nda kabul edilen İHEB'e Suudi Arabistan çekimser kaldı. Nedeni, kadın-erkek eşitliği: "Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar" (md.1).

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi (İHAS)

Bilindiği gibi İHAS, Avrupa Konseyi (AK) anayasası niteliğinde ve İstanbul Sözleşmesi, bu çerçevede hazırlandı.

Bu nedenle, Giriş paragraflarında konuyla ilgili BM belgeleri kadar AK belgeleri de belirtiliyor.

Dahası, eşitlik ilkesi şöyle somutlaştırılıyor:

"Kadınlarla erkekler arasında de jure ve de facto eşitliğin gerçekleştirilmesinin kadına karşı şiddetin önlenmesinde temel bir unsur olduğunun bilincinde olarak".

Anayasa da, Eşitliği Pekiştirdi

İstanbul Sözleşmesi çalışmaları öncesinde ve sırasında Anayasa md.10'a yapılan eklemelerle kadın-erkek eşitliği pekiştirildi ve kadınlar lehine pozitif ayrımcılık ilkesi getirildi: "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür(2004). Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz" (2010).

Sözleşme'nin Ana İlkesi

Fransızca'da 4 P şeklinde ifade edilen Taraf Devlet (TD) yükümlülükleri, Sözleşme'nin çerçevesini çizer: prévention (önleme), protection (koruma), poursuite (izleme), politique (siyaset).

-Önleme: "kadınların daha aşağı düzeyde olduğu düşüncesine veya kadınların ve erkeklerin toplumsal olarak klişeleşmiş rollerine dayalı ön yargıların, törelerin, geleneklerin ve diğer uygulamaların kökünün kazınması amacıyla kadınların ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranış kalıplarının değiştirilmesine yardımcı olacak önlemleri" almak başta olmak üzere, TD için öngörülen yükümlülükler.

-Koruma: TD, mağdurları ve tanıkları her türlü şiddet eylemine karşı korur ve desteklerken, tüm kamu kuruluşları ve tüm sivil kuruluşlarla işbirliği düzeneklerini teyit ve sağlamak amacıyla gerekli yasal ve resmi düzenlemeleri yapmakla yükümlü.

-İzleme: TD, Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet olayı ile ilgili soruşturma ve kovuşturmanın etkili bir biçimde sürdürülmesi amacıyla gerekli önlemleri almak ve başvuru yollarını öngörmekle yükümlü.

-Siyaset: TD, "etkili, kapsamlı ve birbiriyle eşgüdümlü politikaların benimsenip uygulanmasını olanaklı kılacak, gerekli yasal ve diğer önlemleri alacak ve kadına yönelik şiddete karşı bütüncül" bir mücadelede bulunulmasını sağlar. Bütüncül politikaları uygulamaya koymak ve kadınlara yönelik şiddete karşı mücadele için eşgüdüm çerçevesinde belli birimlerin kurulması, mali ve insanî kaynakların oluşturulması, sivil toplum ve örgütleri ile ayrıca, uluslararası düzeyde devletler arasında işbirliği yapılması öngörülmekte.

Şu halde esas tartışılması gereken; Sözleşme'nin önleme, koruma ve izleme ile bütüncül politikalar çerçevesinde uygulanması için atılması gereken adımlar olmalı. Bunun yerine, Sözleşme'yi sorgulamanın tek gerekçesi olabilir: kadın-erkek eşitliğinden duyulan rahatsızlık.

Sorgulayanlara açık çağrı: İstanbul Sözleşmesi'ni özgürlükler hukuku ilkeleri içinde tartışmak.

DİN VE DEVLET İŞLERİ AYNIDIR İKİSİNDE DE KADINLAR YOKTUR!

Bu dünyada da öte dünyada da kadınların yerleri hep kenarda, kıyıda. Camilerde de kadınlar alt katta, üst katta, giriş kapıları kenarında. Hele bazı camilerde kadınlar için ayrılan yerler, ayakkabılardan bir önce. Bu durum 'yerimizi' çok güzel anlatıyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2018 yılı verilerine göre imam hatip liselerinde 2002 yılında 25 bin olan kız öğrenci sayısı 2017 yılında 277 bine, ortaokullarında 34 bin olan kız öğrenci sayısı 344 bine yükseldi. 4+4+4 uygulamasından sonra örgün eğitimden kopan kız çocukları ile bu geçiş daha da hızlandı. Bu okullara yapılan büyük yatırımlara ve katsayı uygulamasının kalkmasına rağmen üniversiteye giriş konusunda çok da başarılı sonuçlar alınamadı. Bu okulları bitiren yarım milyondan fazla kız öğrenciyi mesleki açıdan nasıl bir gelecek bekliyor?

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yükseköğretimde de durum aynı. Ülkemizde kamu ve özel olmak üzere toplam 98 ilahiyat fakültesi ve 4 bin 121 öğretim elemanı var. 2018-2019 öğretim yılında hem yeni kayıtlarda hem mevcut okuyanlarda kadın öğrenci sayısı, erkek sayısından çok daha fazla.

2010 yılında yapılan bir araştırmaya göre ilahiyat fakülteleri yüzde 63 kadın öğrenci oranına sahip. Bu fakültelerdeki kadın akademisyen sayısı ise yüzde 0,5 ile ülkemizdeki fakülteler arasında düşük seviyede. Bugün, kadın öğrenci oranı yüzde 70'lere vardığı halde, kadın akademisyen oranı yüzde ile gene en düşük seviyede. Tüm üniversiteler temel alındığında yüzde 44,6 olan kadın akademisyen oranı ile bu kadar derin bir fark olması gerçekten dikkat çekici.

Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde de kadın istihdamı çok düşük. Bu okullardan mezun olan erkekler, dini eğitim gerektirmeyen alanlarda dahi geniş olarak istihdam edilirken, kamuda başörtüsü yasağı da kalkmış olmasına rağmen kadınlar ne kendi okullarında ne de Diyanet İşleri Başkanlığı'nda kendilerine yer bulamıyor.

Okulunu Okumak Yetmiyor

2005 yılında ilk kez iki kadın, müftü yardımcılığına atandı. Konu medyada, "Büyük açılım, İslam'da ilk" gibi başlıklarla yer buldu. Öte yandan müftü yardımcıları müftünün yokluğunda onun işlerini de yapacağından, "Ya kadın müftü yardımcısı namaz kıldırırsa" korku ve tartışmaları da başladı. Bugüne kadar kadınlar, atamalarda müftü yardımcılığında takılıp kaldı. 2017 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı'nın beş başkan yardımcılığından birine ilk kez bir kadın atandı.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, 2019 yılında gazetecilerle yaptığı bir toplantıda bir soru üzerine "Kadından imam olmaz!" diyor. Dünya genelinde, bazı din âlimleri olabilir derken, bazı din âlimleri olmaz diyor. "Bir kamu kuruluşu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'na ya da müftülüğe bir kadının atanmasına hukuken bir engel yok" diyenler çoğunlukta ama olmayacağını bilmek için âlim olmak gerekmiyor. Yoksa kadınlar durup dururken, "Yok yok biz müftü filan olmayalım, bize yardımcılık yeter. Ya da, sizin beğenmediğiniz diğer işleri yapmakla çok mutluysuz ve minnettarız. Saygı ve itaatlerimizi sunarız!" mı diyorlar?

Diyanet İşleri Başkanlığı'nda 2013 yılında 115 bin personelin sadece 17 bin 371'i kadındı ve iki kadın daire başkanı vardı. 196 müftü yardımcısından 9'u kadın, 159 uzman vaizin 50'si, 1176 vaizin 398'i, 14 Kuran kursu öğreticisinin 10'u, 17 bin 680 Kuran kursu öğreticisinin 15 bin 997'si kadındı. 2018 yılında düzenlenen İslam ve Kadın Çalıştayı'nın açılış konuşmasında Prof. Dr. Erbaş, 23 ilde kadın müftü yardımcısı istihdam edildiğini ve hedefin tüm iller olduğunu müjdeli bir haber şeklinde verdi. 81 il ve 921 ilçe müftülüğü için, beş yıl içinde (14 artışla) 23 kadın müftü yardımcısı! Kuran kursu öğreticisi sayısı ise 40 bin. Sadece 20-25 bini kadrolu, diğerleri fahri olarak belirtiliyor. Kuran kurslarının yüzde 90'ı kadınlar için bu yüzden de sadece kurs hocalığında kadın sayısı yüksek. Her alanda olduğu gibi, ilk basamaklardaki kadın sayısı, basamaklar yükseldikçe azalıyor. Başkanlığın, teşkilat şemasındaki 14 ana hizmet birimi başkanlarının hepsi erkek. Bu 14 ana birime bağlı 36 daire başkanı arasında da sadece 7 kadın daire başkanı var.

Diyanet İşleri Başkanlığı'na bugüne kadar hiç kadın başkan atanmadı. Beş başkan yardımcılığından birine atanmış ilk kadın Prof. Dr. Huriye Martı, Diyanet İşleri Başkanlığı tarihine bir ilk olarak geçeceği için ne mutlu.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın en önemli birimlerinden olan, dini konulardaki en yüksek karar ve danışma organı Din İşleri Yüksek Kurulu'nun çalışanları arasında 5 uzman yardımcısı ve bir astronom dışında kadın yok. Başkan, 14 üye, 37 uzmanın hepsi erkek. 23 uzman yardımcısından sadece 5'i kadın. Kurul Karar ve Mütalaaları arasında dini kurallar kadar sosyal ve gündelik hayat pratiklerini de ilgilendiren bir sürü konu var. Bunların tartışıldığı ortamlarda hiç mi bir kadın din âliminin düşüncelerine gerek duyulmaz?

İnancımızı İdare Eden de Erkekler

Erkek ağırlıklı TBMM ve hükümetimizin yanı sıra, manevi ve inanç dünyamızın idaresi de erkeklerin elinde. Yurttaşlığımız da Allah'a kulluğumuz da onların kılavuzluğunda.

İnanç dünyasında kadın istihdamına yer yok. Aslında kul olarak da bu dünyada da öte dünyada da, kadınların yerleri hep kenarda, kıyıda. Camilerde de kadınlar; alt katta, üst katta, giriş kapıları kenarında. Hele bazı camilerde kadınlar için ayrılan yerler, ayakkabılardan bir önce. Bu durum 'yerimizi' çok güzel anlatıyor. Esas kubbenin altı, ışıklı, ışıltılı, huşu içinde toplanılan yer, ibadet saatlerinde erkeklere ait. Kadınlar, arkada, yukarıda ya da kenarda köşede, yapının ana kapsama alanındaki 'cemaat'in dışında. Esas 'cemaat' erkek.

Ülkemizde 2018 yılı sonu mevcut cami sayısı 88 bin 681. Diyanet İşleri'nin 2019-23 Stratejik Plan'ında, "Kadın, çocuk, yaşlı, engelli vb. kesimlerin hizmetine uygun hale getirilen cami sayısı 12 bin 295". 2023 yılı için de 14 bin 795 olması hedeflenmekte. Diyanet'ten, Allah'ın evinde kadınlara için 'eklenmiş' ya da 'sonradan ayrılmış' bir yerden daha fazlasını hazırlamasını bekliyoruz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Neden camilere ana kapıdan giremiyoruz? Bir kamu görevinde neden kadınlar yükselemez merak ediyoruz?

Ayrımcılık İslam'a Mahsus Değil

İnanç dünyasındaki cinsiyet ayrımcılığı sadece bu topraklara ya da İslam dinine mahsus bir durum değil. Semavi dinlerin üçünde ve Budizm'de de kadın hep ikincil görevlerde. Aynı inanç ve donanımda olsalar dahi, yazılı olmayan kurallara göre inanç dünyasında kurumsal basamaklar kadınlara kapalı. İsrail'de ilk kez 2016 yılında bir Ortodoks sinagogunda bir kadın haham resmen görevlendirildi. İngiltere'de kadınlar ancak 2014 yılında rahip olabildi. Anglikan Kilisesi'nde kadınlar görev almak için yıllarca "Tanrı eşit fırsat tanıyan bir işverendir!" sloganları ile mücadele ettiler, kampanyalar yaptılar. İngiltere Kilise Meclisi'nde erkekler toplandı, tartıştı, oyladı ve kadınlara "Hayır, rahip olamazsınız!" denildi. Nihayet 1994 yılında 32 kadın devrim olarak nitelenen bir kararla rahip olarak atandı. 2014 yılında da ilk kadın piskopos atandı. 2014 itibarı ile Yeni Zelanda, Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri gibi birçok yerde kadınlar artık rahip olabiliyor. Ama istisnalar hâlâ kuralı bozmuyor. Kadın papa zaten olamıyor (Kazaen olan biri dışında) Roma Katolik Kilisesi'nde kadınların rahip olmaları yasak. Ancak buna rağmen dünyada birçok kadın rahip, Vatikan'ın onayı olmamasına rağmen görev yapıyor. İlk kadın katolik rahip 2002 yılında Tuna nehri üzerinde bir teknede, Vatikan'la ilişkileri bozulmuş bir başrahip tarafından takdis ediliyor ve başrahip isminin ölene kadar gizli tutulmasını istiyor. Vatikan bu takdisleri tanımıyor ve 'sadece vaftiz edilmiş erkeklerin rahip olarak takdis edilebileceğini' söylüyor. Kiliseye göre kadın rahip ve onlara yardım edenler ölümcül bir günah işliyor. Ancak tüm karşıt görüş ve inançlara rağmen kadın rahiplerin sayısı artıyor.

Son yıllarda Katolik Kilisesi'ne bağlı rahip sayısı büyük oranda düştü. Örneğin, Amazon'daki rahip sıkıntısını çözmek için evli rahiplerin göreve dönmelerine müsaade edilmesi söz konusu olunca, kadınlar isyan etti ve kadın olmasın da ne olursa olsun diyen kiliseyi suçladı. Ayrıca birçok ilerici kuruluş, kiliseye kadın rahip yaşağını kaldırma çağrısı yaparak, bunun kiliseyi kurtaracağını daha da önemlisi üstü örtülen cinsel istismar skandallarını azaltacağını ifade ediyorlar.

Kızım sana söylüyorum gelinim sen anla.

Kadın imam gördüklerinde akıllarına başka şeyler gelecek olanlar lütfen camii dışına!

Bilim 'adamı' nasıl bir kaç yıl içinde bilim 'insanı' olduysa, din 'adamları' da bir gün din 'insanı' olacak elbette.

VARLIK FONU NE İŞE YARIYOR?

245 milyar dolarlık bilançosuyla, en büyük holdinglerin 4-5 katı büyüklüğünde. Başındaki isim Cumhurbaşkanı Erdoğan, denetleyen Cumhurbaşkanı'na bağlı Devlet Denetleme Kurulu. Borcu kamu borcu değil ama borçlarının teminatı kamu şirketleri. Türkiye ekonomisine ne tip bir katkısı olduğu bilinmiyor ancak kurulduğundan bu yana ülke, ekonomik bunalımdan çıkmıyor.

Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi, 26 Ağustos 2016'da kamuya ait bazı şirketleri yönetmek amacıyla kanunla kuruldu. Dünyadaki örnekleriyle varlık fonları ülkelerin yıllık birikimlerini değerlendirmek üzere kullandığı bir mali yönetim tekniği idi. Buna karşılık Türkiye'nin yıllık birikimi olmadığı gibi hem bütçesi hem de cari işlemler dengesi açık veriyordu.

Ancak bugün 4 yaşını dolduran şirket paralel bir Hazine'ye dönüşmüş durumda. Normal şartlarda amacı, kamunun varlıklarını değerlendirmek olan Varlık Fonu'nun kamu şirketlerine zarar ettirdiği ortada. Varlık Fonu'na devredilen BOTAŞ, Çaykur, Kayseri Şeker, PTT, TCDD, THY ve Türkiye Deniz İşletmeleri toplamda 133 milyar 961 milyon TL borca ulaştı. Bu şirketlerin 2019'daki zararı ise toplamda 10 milyar 691 milyon TL oldu. Covid-19 pandemisiyle beraber bilançonun büyüdüğü kolaylıkla tahmin edilebilir. Sadece bu değil, öte yandan Varlık Fonu'na devredilen şirketler kolaylıkla satılabilir. Önceden özelleştirme için kanun gerekirken, artık kamu varlıkları tek bir kararla bir başka şirkete devredilebiliyor. Üstelik bunun için resmi bir Cumhurbaşkanlığı kararı dahi gerekmiyor. Kapalı kapılar ardında sürdürülen bir pazarlıkla satış işlemi kotarılabiliyor. Bunun en son örneği ise Varlık Fonu'na ait olan Borsa İstanbul'un yüzde 10'unun Katar Yatırım Otoritesi'ne (QIA) satışında görüldü. Satışın 200 milyon dolar yapıldığı söylene de, bu paranın nasıl ödeneceği, vadesinin ne olacağı, anlaşma şartları bilinmiyor. Dahası 200 milyon dolarlık satışa ilişkin Genel Müdür Zafer Sönmez'in beyanından başka herhangi bir delil de bulunmuyor.

Varlık Fonu böylece bir kara deliğe dönüşüyor. Peki nasıl kuruldu, neler vadedildi? İşte tüm yönleriyle Varlık Fonu'nun dünü bugünü...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2 Yıllık Bürokratlar Dönemi

Türkiye Varlık Fonu A.Ş, bundan 4 yıl önce 26 Ağustos 2016'da kuruldu. Kurulduğu tarihin 15 Temmuz Darbe Girişimi'nin hemen ardından ortaya çıkan toz bulutuna denk gelmesi Fon'un yeterince tartışılmamasına da neden oldu. Deyim yerindeyse bir oldu bittiye getirilerek kamunun değeri yüzlerce milyar lirayı bulan şirketleri bir kararla TVF'ye bir çırpıda aktarıldı. Ancak o dönem için ortada başkanlık sistemi olmadığı gibi, henüz başbakanlık kurumu da lağvedilmemişti. Şirket 50 milyon TL sermayeyle kuruldu. Söz konusu bu para da Özelleştirme Fonu'ndan sağlandı. Nitekim, şirketin ilk genel müdürü ve yönetim kurulu başkanı da Özelleştirme İdaresi'nin de başkanı olan Mehmet Bostan olmuştu. Ancak Bostan'ın bu görevi uzun sürmeyecekti. 3 Kasım 2016'da Varlık Fonu Başkanı ve Genel Müdürü olarak atanan Bostan görevinde 1 yılı dahi doldurmadan koltuğunu 7 Eylül 2017'de Himmet Karadağ'a vekaleten devretti. Bu vekaleten üstlenilen görev de 1 yıl sonunda sona erecekti. O dönem Mehmet Bostan'ın görevden alınmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklama manidar. Erdoğan konuya ilişkin olarak 7 Eylül 2017'de Kazakistan ziyareti öncesinde "Varlık Fonu'nda hedeflenen, arzulan bir süreç olmadı. Bu olmayınca sayın Başbakan, Varlık Fonu ona bağlıdır Cumhurbaşkanı olarak benimle herhangi bir bağlantısı yoktur ama biz bunların istişaresini yaparak bu konuda kararımızı alırız. Gelişmeleri gördük, böyle yürümeyeceğine karar verdik. Sayın Başbakan da bu konuda adımını attı, hayırlı olsun diyeceğiz. Varlık Fonu'nu bizim yeniden bir reorganize etmemiz şart. Kazakistan dönüşü o adımları atacağız" ifadelerini kullandı. Varlık Fonu'nun ilk 2 yılı gerçekten de kağıt üstünde kamu şirketlerinin bir fona devredilmesinden başka bir anlam taşımıyordu. Henüz Türkiye'de başkanlık sistemi kurulmamıştı, Erdoğan ise Varlık Fonu'nun bu halinden memnun değildi...

Kendisi Başkan, Damadı Vekil

Himmet Karadağ'ın böylece vekaleten başlayan başkanlığı 1 yıl sonra sona erdi. Varlık Fonu'nun ilk 2 yılındaki "bürokratlar dönemi" de bitmiş oldu. 24 Haziran 2018 seçimleriyle birlikte başkanlık sistemi artık resmen uygulamaya kondu. 10 Temmuz'da yeni kabine göreve başladı. 12 Eylül'de ise Varlık Fonu yönetiminde köklü bir revizyona gidildi. Tuhaf bir şekilde Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, bir Cumhurbaşkanı kararı ile kendisini Varlık Fonu'nun başına atadı. Yeni yönetim kurulunda bir de başkan vekilliği sıfatı oluşturuldu. 12 Eylül 2018 düzenlemesiyle bu makama da Erdoğan'ın damadı ve çiçeği burnunda Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak getirildi. Şirketin Genel Müdürü ise Zafer Sönmez yapıldı. Böylece Fon bir aile şirketi görünümüne getirildi. Albayrak daha sonra 7 Kasım 2020'de önce Hazine ve Maliye Bakanlığı görevinden daha sonra 27 Kasım'da Varlık Fonu Başkanvekilliği görevinden istifa etti.

245 Milyar Dolarlık Aile Şirketi

Peki, bu organizasyon ne tip bir büyüklüğü yönetiyor? Varlık Fonu Sayıştay tarafından denetlenmiyor. Denetimi bağımsız denetim şirketleri yapıyor. Bu nedenle veriler diğer kamu kurumları kadar şeffaf değil. 4 yaşındaki şirketin ilk denetim raporu ancak bu yıl Meclis'te görüşülebildi. Ona da ne şirketin başındaki isim Tayyip Erdoğan ne de başkanvekili Berat Albayrak teşrif etti. Bağımsız denetim firması KPMG'nin hazırladığı rapora göre şirketin toplam bilanço büyüklüğü 2019 yıl sonu itibarıyla 245 milyar dolar. Bu rakam Türkiye'deki en büyük holdingin bile 4-5 katı büyüklüğünde.

Berat Albayrak'ın Başkanvekillik Kaynağı Aile İlişkileriydi

Başkanlık Sistemi'nin uygulanmaya başladığı 24 Haziran 2018'in ardından Varlık Fonu'nun başına Erdoğan kendisini, başkanvekilliğine de hem damadı hem de Hazine ve Maliye Bakanı olan Berat Albayrak'ı atadı. Ancak Albayrak'ın bu göreve getirilmesinin nedeni bakanlık görevi değildi. Çünkü Albayrak 7 Kasım'da Hazine ve Maliye Bakanlığı görevinden, 27 Kasım'da ise Varlık Fonu başkanvekilliğinden ayrıldı ancak yerine atanan isim yeni Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan olmadı. Böylece Berat Albayrak'ın başkanvekilliği görevinin bakanlığından kaynaklı olmadığı da anlaşılmış oldu.

Sorularla Türkiye Varlık Fonu

1- Bilanço büyüklüğü ne kadar?

Denetim Firması KPMG'nin raporuna göre TVF'nin bilanço büyüklüğü 245 milyar dolar. Bu tutar Türkiye'nin GSYH'nin yaklaşık yüzde 35'ine denk geliyor.

2- Bir kamu şirketi eskiden nasıl özelleştiriliyordu, şimdi nasıl satılıyor?

BOTAŞ, TPAO, Çaykur, PTT, kamu bankaları ve daha bir çok kamu şirketi Varlık Fonu bünyesine eklenmeden önce özelleştirilmesi için kanun gerekiyordu. Şimdi bu şirketlerin tümü Fon'a devredildi. Fon, herhangi bir kanuna ihtiyaç duymadan şirketleri satabiliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

3- Nasıl denetleniyor?

Önceden kamu şirketleri Sayıştay tarafından denetleniyordu. Sayıştay hala Varlık Fonu bünyesindeki şirketleri denetliyor ancak Varlık Fonu Yönetim AŞ'yi denetleyemiyor. Bu şirket, kendisini denetleyecek bağımsız denetim firmasını kendisi seçiyor. Son denetimi Hollanda Merkezli KPMG üstlenmişti. Denetim firmasının raporları Devlet Denetleme Kurulu'nca (DDK) değerlendiriliyor. Ancak DDK aynı zamanda Fon'un başında bulunan Tayyip Erdoğan'a bağlı. DDK'nin değerlendirmeleri ise çoğunluğu yine Erdoğan'ın başında bulunduğu partinin milletvekillerinden oluşan TBMM Plan Bütçe Komisyonu'na gönderiliyor.

4- Nasıl borçlanıyor?

TVF kanunla kurulmuş bir özel şirket statüsünde. Bono ve tahvil ihraç ederek borçlanıyor. Ancak borçlarının teminatının kamu şirketleri. Borçların ödenememesi halinde borç karşılığında şirket satışı bu yüzden mümkün.

5- 4 yılda neleri sattı, neleri aldı?

İrili ufaklı satışlar ve satın almalar hariç tutulursa, TVF'nin büyük çaplı satışları Milli Piyango ve Borsa İstanbul. Milli Piyango'nun işletmesi 10 yıllığına Demirören Grubu'nun ortağı olduğu Şişal Şans'a devredildi. Önceki gün ise TVF'nin Borsa İstanbul'daki yüzde 10'luk hissesinin Katar'a satıldığı duyuruldu. TVF'nin satın aldığı firmaların başında ise Turkcell geliyor.

Borsa'nın satılması ne anlam ifade ediyor?

Borsalar alıcıyla satıcıyı bir araya getiren ve varlıkların alım-satımına konu edildiği şirketler olarak biliniyor. Bu anlamda hisse senedi piyasasının borsa şirketinin adı Borsa İstanbul AŞ. Şirket'in yüzde 90,6'sı TVF'ye aitti. TVF toplam hisselerin yüzde 10'unu Katar Yatırım Otoritesi'ne (QIA) sattı. Böylece şirkette TVF'nin payı yüzde 80,6'ya, geriledi. TVF ve QIA dışında Borsa İstanbul hisselerinin yüzde 1,30'u Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ne, yüzde 2,30'u Borsa İstanbul AŞ'ye yüzde 5,8'i ise aracı kurumlar, bankalar, kıymetli maden ve döviz şirketleri ile diğer şirketlere ait.

VARLIK FONU DENETİMSİZ BORÇLANMA KURUMUNA DÖNÜŞTÜ

TBMM bir komisyon kurarak, Varlık Fonu'nun işlemleri ve Borsa İstanbul'un Katar'a satışını şeffaflaştırmalı

CHP, Türkiye Varlık Fonu'nun denetimsiz bir borçlanma kurumuna dönüşmesinden hareketle, Borsa İstanbul'un yüzde 10'luk payının Katar Yatırım Otoritesi'ne devri ile Varlık Fonu'nun işlemlerinin TBMM'de kurulacak bir komisyon aracılığıyla araştırılmasını talep etti. Önergenin gerekçesinde, "TVF'nin kapalı kapılar ardında yaptığı bu tür operasyonların şeffaflaştırılması gerekmektedir" denildi.

CHP Grup Başkanvekilleri Engin Altay, Özgür Özel ve Engin Özkoç'un imzasıyla TBMM Başkanlığı'na sunulan araştırma önergesi Borsa İstanbul hisselerinin devri başta olmak üzere Katar ile imzalanan anlaşmaların içeriklerinin kamuoyuna açıklanması ve büyük bir borç yükü altında bulunan Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'nin, bu borç yükünden ve yönetim krizinden çıkarılabilmesi için yapılabileceklerin araştırılmasını içeriyor. Önergenin gerekçesinde Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi'nin kuruluş amacının, "Sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek" olduğu ancak fonun Sayıştay denetiminden kaçırıldığı belirtildi. Gerekçede, şunlar kaydedildi:

Elindeki Varlıkları Kapalı Kapılar Ardında Elden Çıkartıyor

"26 Kasım günü Türkiye ile Katar arasında imzalanan 10 anlaşma arasında TVF'nin sahibi olduğu Borsa İstanbul'un yüzde 10'luk payının Katar Yatırım Otoritesi'ne satılması da yer almaktadır. Tamamı yoksul halkımızın vergileriyle kurulmuş, ülkemizin değerleri olan önemli şirketleri bünyesinde toplayan, bugün için uzun vadeli kredi notu BB- ve not görünümü negatif olan TVF; geçtiğimiz haftalarda uluslararası piyasalardan borçlanmak istemiş, ancak borç bulamamıştır. Yaptığı operasyonlar için son iki yılda Hazine garantisiyle dışarıdan 1 milyar Euro borçlanan, Hazine'ye ayrıca iç borçlanma yoluyla 67,9 milyar liralık bir borç yükü yaratan TVF, şimdi de elindeki varlıkları kapalı kapılar ardında yapılan pazarlıklarla elden çıkarmaya başlamıştır.

Detaylar Kamuoyundan Gizlendi

TVF bünyesindeki Borsa İstanbul'un yüzde 10'luk payının Katar Yatırım Otoritesi'ne satışının hangi yöntemle yapıldığı ve fiyatın nasıl belirlendiği gibi detaylar kamuoyundan gizlenmiştir. Bu devir, ülkemizin bütün birikimlerinin toplandığı TVF'nin adeta bir hayırsız evlat fonu gibi bünyesindeki kamu bankaları başta olmak üzere tüm şirketleri hesap vermeden, bilgi vermeden elden çıkarabileceği bir zemini de yaratmış olması açısından endişe verici bulunmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan; her şeyi tek elde toplama arzusunun bir sonucu olarak TVF'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı koltuğunda da kendisi oturmaktadır. Uzun bir dönem fonun başkanvekili olarak Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın görev yaptığı düşünüldüğünde, Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli birikimleri bir aile şirketi tarafından kimseye hesap verilmeden, gizli kapaklı ikili ilişkiler tesis edilerek yönetilmektedir. Kamu bankalarından stratejik şirketlere kadar ülkenin en önemli kurumlarını bünyesinde tutan TVF'nin aynı yöntemle diğer şirketlerin hisse, diğer varlık ve haklarını satma riski bulunmaktadır. Yapılan bu hisse, varlık ve hak devirlerinin yasal yollardan yapıp yapılmadığı parasal tutarlarının ne olduğu bilinmemektedir. TVF'nin kapalı kapılar ardında yaptığı bu tür operasyonların şeffaflaştırılması gerekmektedir.

TBMM, Millet'in Kör Kuruluşunun Hesabını Sormalı

'Ekonomik sabotajlara kalkan olacak', 'Türkiye'yi küresel oyunca yapacak' iddialarıyla kurulan TVF, denetimsiz borçlanma kurumuna dönüşmüş, kaynak yaratmak bir yana, 'askıda eklemek' uygulamasına muhtaç bırakılan vatandaşın lokmalarını küçültmektedir. Millet'in kör kuruluşunun hesabını sorması gereken TBMM, TVF'nin

I Sayılı Cetvel

(29/12/2010 tarihli ve 6094 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar (ABD Doları cent/kWh)
a. Hidroelektrik üretim tesisi	7,3
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5
d. Biyokütleyle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3
e. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3

milletin kurumlarını haraç-mezat elden çıkarmasına seyirci kalmamalıdır.”

YEKDEM MEKANİZMASI, İŞLEYİŞ VE ÖNERİLER

Yenilenebilir Enerji Kanunu destekleme mekanizmasının kısaltılmış halidir.

10.05.2005 yılında kabul edilen 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun yayınlanmıştır, zaman içerisinde bir takım değişikliklere uğrayarak aşağıdaki tablodaki şeklini almıştır.

Alım Garanti Fiyatları

Destekleme mekanizmasındaki önemli hususlar:

Kanuna son şekli verildiğinde verilen desteklerde aşağıdaki hususlar göz önüne alınmıştır:

- Destek fiyatında ana unsur yatırım maliyetlerdir, MW başına kurulum maliyeti göz önüne alınmış
- Bir diğer husus işletme maliyetidir
- Desteklemenin Döviz cinsinden olması önemliydi çünkü yatırım maliyetinin %90 a varan oranı Döviz cinsinden maliyettir.
- Destekleme mekanizması, tesisin işletmeye girmesinden itibaren 10 yıllık bir süre olması önemlidir.
- Destekleme mekanizmasına tüm kaynaklar eklenmiştir.

YEKDEM ne zaman bitiyor?

YEKDEM mekanizması 31.12.2020 yılında bitiyor. CHP olarak temennimiz bu kanunun yerine yeni bir destekleme mekanizması ile devam etmesidir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yeni Yekdem'de olması gereken önemli hususlar :

- Güneş, Rüzgar, Hidroelektrik gibi kaynaklarda yatırım maliyetlerinin düşmesi ve üretilen elektriğin serbest piyasa koşullarında rekabet gücü olduğu ve bankaların bu projelere herhangi bir destek olmada finansman sağlaması sebebi ile yeni kanunda ek bir destekleme mekanizmasında ihtiyaç duymamaktadır.
- Jeotermal gibi kaynakların öncelikle Şehir ısıtması ve Sera'larda kullanılması, yüksek ısı ve debisi olan yerlerde ise çevreye zarar vermeden, yöre halkının hassasiyetlerini göz önünde bulundurarak, aşağı yönde fiyat revizyonu yapılarak desteklemeye devam edilmesi.
- Başta Belediye evsel atıkları olmak üzere doğaya zarar veren her türlü atıkların sıfır atık prensibi ile nihai olarak yakılarak bertaraf edilmesi konusunda gerekli olan tüm olanakların seferber edilerek desteklemeye devam edilmesi önemlidir, yeni mekanizmada verilecek fiyatlar teknolojilerine ve kaynaklarına göre revize edilerek düzenlenmelidir, ancak çevresel koşullara dikkat edilmelidir.

Önerilerimiz:

- Destekleme mekanizması özünden uzaklaşmadan teknik ve ekonomik revizyonlarla devam edilmeli.
- Çevre koşulları önemslenmeli.
- Mekanizma Maliye'ye ek yük getirmeden yapılmalı
- Tükettiğimiz elektriğin tamamının Yerli ve Yenilenebilir enerji'den karşılanması için tüm imkanlar seferber edilmeli.
- YEKDEM maliyetinin halkın ve sanayicinin üzerindeki yükünün azaltılması.
- Belediyelere kendi elektriğini üretmeleri için finansal kaynaklara erişiminin kolaylaştırılması
- Belediye – Özel şirket yatırım ortaklığının hukuki, ekonomik yönlerini güçlendirmeli ve özendirilmelidir.
- Mini YEKA'lar herşeyi hazır bir şekilde yapılmalı (Arazi, izin, ÇED, lisans), ihaleyi alan firma inşaata ve yatırıma hazır şekilde organize edilmelidir.
- Özellikle Güneş yatırımları ve Deniz üstüne kurulabilen RES projeleri desteklenmelidir

Sonuç:

- Cumhurbaşkanlığı hükümeti fosil yakıt endüstrilerinin toparlanmasını sübvans etmek yerine temiz enerjiyi Covid-19 ekonomik toparlanmasının merkezine yerleştirmek için sürekli düşen maliyetleriyle yenilenebilir enerjiye yönelirlerse, temiz enerjiye ve sağlıklı bir doğal dünyaya doğru büyük bir adım atabilirler.

Bu nihayetinde küresel pandemilere karşı en iyi sigorta poliçesidir.

- Yenilenebilir enerjilerin teşviki, Koronavirüs krizinden sonra ekonominin toparlanması için güçlü bir motor işlevi görebilir ve bu durum yeni iş imkanları yaratabilir. Aynı zamanda, yenilenebilir kaynaklar hava kalitesini iyileştirerek halk sağlığını korur. Koronavirüs süreci, ekonomik teşvik paketleri çerçevesinde yenilenebilir enerjiyi teşvik ederek, gelecekteki refah, sağlık ve iklim korumasına yatırım yapma fırsatı sunmaktadır.

- Elektrik fiyatlarının piyasa fiyatlarının altında kalmasını sağlamak için yerinde üretim kesinlikle doğru bir seçenektir ve desteklenmelidir .

- Ayrıca hem teknolojideki gelişmeler, hem de fiyatların düşmeye devam etmesi ile birlikte batarya teknolojileri daha da önem kazanacaktır. Elektrikli araç devrimi de bir diğer önemli teknolojidir.

Karbon yakalama ve depolama (CCS), ile biyoenerji, hidrojen, batarya depolama ve elektrikli araçlar, Türkiye'nin dekarbonizasyon hedefleri üzerinde en büyük etkiyi yaratacak teknolojiler olmalıdır.

TSK'DE 'DİN SUBAYLIĞI' GERİ DÖNÜYOR!

AKP ile birlikte hayata geçirilen gerici uygulamalara bir yenisi daha eklendi. Sadece savaş dönemlerinde kullanılan ve Kıbrıs Barış Harekati'ndan beri ataması yapılmayan 'Din İşleri Subaylığı' için yeniden kadro açıldı.

Kıbrıs Harekati'ndan bu yana ataması yapılmayan Din İşleri Subayı kadrosu tekrar hayata geçiriliyor. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından verilen atama ilanında, gerici çevrelerin zaman zaman gündeme getirdiği kadro için yer açıldı. Gerici yeni Akit, 'müjdeli haberi' sürmanşetinden verdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TSK bünyesinde fiilen 'din işleri subayı' kadrosu bulunmuyor. Söz konusu kadro, sadece savaş dönemlerinde hayata geçiriliyor. Bu sebeple kadro, en son Kıbrıs Barış Harekati'nda kullanıldı.

Gerici çevreler ise kadronun yeniden açılması talebini zaman zaman gündeme getirdi. FETÖ'den kapatılan Zaman gazetesinden Yeni Şafak'a, Diyanet-Sen'den AKP'ye yakınlığı ile bilinen ÖNDER İmam Hatipliler Derneği'ne kadar farklı gazete ve kurumlar dönem dönem bu talebi yinelerken son olarak Akit gazetesi bu talebi dile getirmişti.

Gazetenin 3 Ağustos 2020 tarihli manşetinde, "TSK'nın en büyük ihtiyacı din subaylığı" ifadeleri kullanılırken haberde şöyle denilmişti:

Beka mücadelesi veren Türkiye'nin askeri varlığı her alanda hissedilirken, Mehmetçiğin maneviyatını sağlamlaştırmak için Din İşleri Subaylığı kadrosunun yeniden ihdas edilmesi bekleniyor. Askerlerimizin bayramlardaki ibadet görüntülerinin kurumsal kimliğe dönüşmesini vurgulayan askeri uzmanlar, 'Mehmetçiğin maneviyatını tabur imamı pekiştirir' diyor.

Gerici talebi, geçen günlerde açılan kadro ilanı ile yerine getirildi. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yayın organı Diyanet Haber'de söz konusu bilgi şu ifadelerle yer aldı:

İlahiyat Fakültesi ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alanı mezunu alınacak olan öğretmen sınıfı muvazzaf subaylar, Din İşleri ve Moral Subayı olarak görev yapacak.

Akit'ten Müjde

Akit ise, gelişmeyi bugünkü sürmanşetiyle okurlarına müjdeledi. "60 yıl sonra 'Din Subaylığı' müjdesi" başlığı kullanılan haberde, "Ecdadın şanlı zaferlerinin kilidi olan ve Mehmetçiğin milli ve manevi değerlerini en üst seviyeye çıkaran Din Subaylığı birimine personel alımı için başvurular 10 Aralık'a kadar sürecek" ifadeleri kullanıldı.

Mevzuatta Var Ancak Kullanılmıyordu

Haberde, doğruluğu bulunmayan bazı ifadelere de yer verildi: "27 Mayıs darbesiyle geri plana atılan, darbeci Cevdet Sunay'ın cumhurbaşkanlığı döneminde 1967 yılında tamamen kaldırılan Din İşleri Subaylığı'nın AK Parti iktidarının düzenlemesiyle Kara Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde yeniden ihdas edildi."

Haberdeki bilgilerin tersine, 'din subaylığı' kadrosu TSK'de hiçbir zaman kaldırılmadı. Kadrolar, savaş halinde faaliyet geçirmek üzere düzenleniyor.

Mevzuatta, Din İşleri Subayı'nın görevi şöyle tanımlanıyor:

Personelin, moral, sosyal refah ve mutluluğunun arzu edildiği seviyeye ulaşması için manevi telkinlerde bulunur. Din eğitimi, ibadet ve dinî törenleri idare eder. İbadethane ihtiyaçlarını ilgili makamlarla eş güdümlü sağlamak suretiyle sağlar. Din işlerini sevk ve idare eder."ÖNCE KARARGAHLARDA, SONRA SINIR ÖTESİNDE

Akit'in haberine göre, "Din Subaylarının öncelikle ana karargahlarda görevlendirileceği öğrenildi. Sınır ötesinde Libya, Suriye, Somali, Azerbaycan gibi ülkelerde konuşlu bulunan Mehmetçik için de Din Subayları'nın hizmet vereceği kaydedildi."

Akit'in 'Haber'leri

Akit'in konuya ilişkin, tamamı Faruk Arslan imzalı olan son dönemdeki manşet haberleri şunlar:

- 1 Ağustos 2018 - "Peygamber Ocağına tabur imamı şart"
- 2 Ağustos 2018 - "Tabur imamını darbeci kafa kaldırmış"
- 3 Ağustos 2018 - "Batılı ordularda bile tabur imamı bulunuyor"
- 4 Ağustos 2018 - "Tabur imamı kadrosu açılısın"
- 3 Ağustos 2020 - "Mehmetçiğin en büyük ihtiyacı din subayı"
- 4 Ağustos 2020 - "TSK'ya yeniden 'tabur imamı' ihdas edilsin çağrısına tarihçilerden destek"
- 5 Ağustos 2020 - "Güçlü orduların tamamında 'Din Subaylığı' var"
- 6 Ağustos 2020 - "Din Subaylığı 'laik Batı'da 245 yıldır var"
- 7 Ağustos 2020 - "Din subayı güç katar"

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dini Kışlanın İçine Yerleştirme Projesi

Sadece savaş dönemlerinde kullanılan ve 'Kıbrıs Barış Harekatı'ndan beri ataması yapılmayan 'Din İşleri Subaylığı' için yeniden kadro açıldı. Konuyu değerlendiren emekli askerler, AKP iktidarının bir kez daha yeni bir din istismarı peşinde olduğunu vurguladı.

İlanın açılma gerekçesini değerlendiren emekli askerler, yandaş kadroların TSK içine doldurulduğunu hatırlatarak, iktidarın yine bir din istismarı peşinde olduğunu belirtti. Kararın yanlış olduğuna değinen emekli askerler kararın yanlış olduğunu vurguladı:

Ellerinde İki Koz Kaldı

Emekli Amiral Türker Ertürk: Ordu içerisinde kendi kadroları olduğu zaten bilinen bir gerçek. Buralara şimdiye dek böyle bir kadro açma ihtiyacı duymamışlardı. Ancak bugün iktidarın bitip tükenmekte olduğunu görüyor. Bu durumda ellerinde iki koz kaldı kullanabilecekleri. Bunlardan biri milliyetçilik, diğeri ise din istismarı. Tabii çok uzunca süredir Türk Silahlı Kuvvetleri'nin temel kodlarını da değiştirmeye çalışıyorlardı. Önce kadro açıp sonra buralara kendi yandaşlarını atayacaklar. Amaç tabii ki din hizmeti değil din istismarı.

Ordu Daha da Siyasallaşacak

Emekli Korgeneral Erdoğan Karakuş: Meseleyi tarihsel yönleriyle düşünelim. Atatürk zamanında imam subaylar vardı. Bu subaylar kendi alanlarında gereken okullardan mezun olan, oldukça başarılı insanlardı. Öncelikle askerlik mesleğini biliyorlardı ve ancak ondan sonra imam subaylık yapıyorlardı. Ancak Atatürk'ün kurduğu düzen başkaydı. Siyaset ile din ilişkisini ayrı tutan bir noktada askerinin maneviyatını yükseltmek üzerineydi. Fakat bugün kurulmak istenen daha çok ordunun siyasallaşması için yapılan başka bir amaç gibi görünüyor.

GAZETECİLER 'KISKACA' ALINDI

Uluslararası Basın Enstitüsü'nün raporuna göre iktidarın gazetecilere yönelik baskısı katlanarak artmaya devam etti. 77 gazetecinin tutuklu olduğu belirtilen raporda, "Türkiye, dünyanın en büyük gazeteci hapishanelerinden olmaya devam ediyor" dendi.

Uluslararası Basın Enstitüsü'nün (IPI) raporuna göre ülkedeki gazeteciler baskı kışkacında. Enstitü'nün Uluslararası 'Basın Özgürlüğü Misyonu Raporu', 6-9 Ekim tarihleri arasında medya çalışanları, sivil toplum örgütleri, Adalet Bakanlığı ve denetleyici kurumların temsilcileri, milletvekilleri ile görüşülerek hazırlandı. 'Türkiyeli Gazeteciler Baskıların Kışkacında' başlıklı rapora göre denetleyici kurumların basını hedef alan eylemleri keskin bir artış gösterdi, gazeteciler fiziksel saldırılara maruz kaldı, sosyal medyada çeşitli sınırlamaları öngören, bağımsız gazetecilik ve daralan kamusal tartışma alanlarını daha da kısıtlayacak yeni bir yasa gerçekleştirildi.

Raporda, tutuklu yargılanma sürelerine ilişkin daha net tanımlamalara karşın, gazetecilerin keyfi olarak gözaltına alınmaya ve gazetecilik faaliyetleri nedeniyle aylarca cezaevlerinde tutulmaya devam edildiği kaydedildi. Libya'da yaşamını yitiren MİT mensuplarının ölümünü haberleştirdikleri gerekçesiyle 6 gazetecinin tutuklandığı hatırlatılan raporda, 'terör örgütü propagandası' tanımının gazetecilerin kriminalize edilmesi ve aleyhte dava açılması için kullanıldığına devam edildiğine yer verildi.

İktidarı Eleştirenlere Ceza

Hükümetin eleştirenlerin cezalandırıldığına dikkat çekilen raporda, bu nedenle birçok basın ve yayın organının cezalara maruz kaldığı ifade edildi. İktidarın son aylarda basını susturmaya yönelik çabalarını genişlettiği kaydedilen raporda, "Partizan medya denetleyici kurumları harekete geçirildi" ifadeleri kullanıldı.

Cezaevlerinde 77 gazetecinin bulunduğuna yer verilen raporda, "Türkiye, dünyanın en büyük gazeteci hapishanelerinden biri olmaya devam ediyor" dendi.

Enstitü, medya üzerine artan devlet hâkimiyetine bağlı olarak ağırlaşan basın özgürlüğü krizi, kamuya bağlı düzenleyici kurumların bağımsızlığını yitirmesi ve özgür düşünce için geriye kalan alanları kısıtlamaya yönelik yeni bir sosyal medya kanunu konularında yetkilileri uyardı.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ENDİŞESİ BÜYÜYOR

İklim Haber ve Konda'nın birlikte hazırladıkları "Türkiye'de İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları Algısı 2020" araştırması yayınlandı. Söz konusu anket çalışması çerçevesinde, Türkiye'nin 32 iline bağlı 105 ilçenin 190 mahalle ve köyünde 3431 kişiyle hanelerinde yüzyüze görüşmelerde iklim değişikliği konusunda 11 soru soruldu ve bu soruların yanıtları, diğer siyasi ve toplumsal tercihler ve eğilimlere ilişkin yanıtlarla karşılaştırıldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yapılan anket sonrası ortaya çıkan çarpıcı sonuçlar;

İklim Değişikliği Endişesi Büyüyor

“İklim değişikliği konusunda endişeli misiniz? Ne kadar endişelisiniz?” sorusunu bu yıl da “Endişeliyim” ve “Çok endişeliyim” diye cevaplayanların toplamı yaklaşık %70’i (%69,3) buluyor.

İklim Krizi Kaynaklı Afetler Artıyor

“Sizce son yıllarda Türkiye’de sel, fırtına, aşırı sıcaklık, kuraklık gibi düzensiz hava olayları arttı mı, azaldı mı?” sorusuna, “Arttı” yanıtını verenlerin oranı ise geçen yıla göre (%71,1) büyük bir artış göstererek %85,2’e ulaşmış durumda

İklim Krizi İnsan Faaliyetlerinin Sonucu!

“İklim değişikliğine dair düşüncenizi şimdi kuyacaklarımdan hangisi daha iyi açıklıyor?” sorusunu, katılımcıların %71,4’ü “İnsan faaliyetlerinin sonucudur” demiştir.

Katılımcılara iklim değişikliğinin sebepleri sorusuna verilen cevaplarda; ilk üç sırada ormanların ve yeşil alanların yok olması (%65,7), petrol kullanımı (%41,6) ve kömür madenciliği ve kömürden elektrik üretimi (%32,6) cevapları yer alıyor.

İklim Krizi Virüsten Daha Büyük Bir Kriz

Katılımcıların %51,5’ine göre, “iklim krizi virüsten daha büyük krizdir”

Katılımcıların %42’sine göre “İklim krizi de ciddi ama o kadar acil bir mesele değil”

“İklim Değişikliğine Karşı Tarım ve Yenilenebilir Enerjiye Yatırım Yapılmalı”

“Koronavirüs sonrası hangi sektörlere yatırım yapılması gerek?” sorusuna “Yenilenebilir enerji” yanıtı verenler %36,5, “Tarım” diyenler %53’ü bulurken, “İnşaat” diyenler sadece %8,7, “Kömür, gaz gibi yakıtlar” diyenler ise %13 gibi bir oranda kalmıştır.

İklim Değişikliğine Karşı Yeşil Alanlar Korunmalı

“Türkiye iklim değişikliğine karşı ne yapmalı?” çoktan seçmeli sorusuna katılımcıların %75,7’si “Yeşil alanları korumalı” şeklinde yanıt verirken, “Termik santralleri kapatmalı” yanıtını verenlerin oranı %23,1’i bulmuştur. “Binalarda enerji verimliliğini artırmalı” diyenler %30,4, “Ulaşımından kaynaklı karbondioksiti azaltmalı” diyenler %38,5 olurken, “Uluslararası anlaşmalara uymalı” seçeneği %15,6 oranını buldu.

Ekonomik Kalkınma İçin de Olsa Ormanları Kesmeyin

2020 araştırmasında “Ekonomik kalkınma için ormanlar kesilebilir” cümlesine katılımcıların %55,5’i “Kesinlikle yanlış”, %29,4’ü ise “yanlış” cevabını vermiştir.

“Ekonomik Kalkınma Uğruna Çevre Kirliliğine Göz Yumulamaz”

Araştırma kapsamında yöneltilen “Hidroelektrik santrallerle (HES) ilgili” soruya, “Doğaya ve köylüye çok zararı oluyor, asla kurulmamalı” diyenlerin oranı 2020 araştırmasında düzenli bir artışla, %70,1’e ulaştı. Bu oran, 2018’de %62,8 ve 2019’da %66,8 olarak belirlenmişti.

Madenler Ekonomiye Kazandırılacak Diye Çevre Kirlenmesin

“Madenlerin ekonomiye kazandırılması için çevre kirliliğine göz yumulabilir” yargısına, katılımcıların %76’sı hayır demiştir. (“Kesinlikle yanlış” (%39,9) ve “Yanlış” (%36,1))

Anketten Çıkarılması Gereken Sonuçlar

* İklim krizi, covid virüsünden daha büyük bir krizdir.

* İklim krizi, insan kaynaklıdır.

* Ekonomik kalkınma, madenlerin ekonomiye kazandırılması sebebiyle de olası çevrenin kirlenmesine izin verilmemeli, ormanlar ve yeşil alanlar korunmalı, iklim değişikliğine karşı mücadelede tarım ve yenilenebilir enerjiye yatırım yapılmalıdır.

*İklim krizi ve çevre sorunları seçmenler üzerinde etki yaratmaktadır. Bu nedenle, iklim krizi ve çevre sorunlarına bir politik ve ekonomik yönelim sağlandığında, halkın desteği alınacaktır.

* İklim krizi ve çevre sorunlarını anlatırken “yangın var” biçiminde bir **felaket senaryosu çizen bir söylemden kaçınılmalı**, “Makul ve umut taşıyan bir ses tonuyla, bilimsel verilere yaslanılarak, **toplumun ihtiyaç ve taleplerini gözeten ve geleceği gösteren yeni bir söyleme geçilmelidir**.

* iklim krizini pandeminin yarattığı krizden bile daha önemli bulan çoğunluk pandemi sonrası ekonomiyi kalkındırmak için **yeşil ekonomi** seçeneklerini tercih ediyor.

* **Yeşil Düzen/Mutabakat**, pandemiden çıkışta çok kolay dinlenen ve takip edilen bir siyasi söylem ve pratik olabilir.

DEPREM KONUTLARI İÇİN ORMAN VASFI KALDIRILDI

26.11.2020 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararları ile İzmir Bayraklı ilçesi ile Bursa İnegöl ilçesindeki bazı alanların orman sınırı dışına çıkartılmasına karar verilmiştir.

İzmir’in Bayraklı ilçesinde tapuda orman olarak kayıtlı 375 hektarlık alanda deprem konutları inşa edileceği iddia edilmektedir. Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği (TMMOB) İzmir İl Koordinasyon Kurulu, konut yapılacak alan için, Yamanlar dağından başlayan ve yaklaşık bin 750 hektarlık su toplama havzasına sahip Laka Deresi Havzası içinde kaldığını belirten Kurul, sel felaketine dikkat çekmiştir.

Cumhurbaşkanlığı, Bilim ve Fen bakımından orman olarak muhafazasına hiçbir yarar görülmeyen, tarım alanına dönüştürülmesi mümkün olmayan “orman niteliğini kaybettiği” gerekçesiyle orman sınırları dışına çıkarılmasına karar vermiştir. İklim krizi, iklim değişikliğine bağlı aşırı doğa olaylarıyla mücadele kapsamında acil önlemler alınması gereken dönemde, AKP iktidarı ormansızlaştırma politikaları yürütmektedir. Bu durum kamusal varlıklarımızın korunması, artırılması ve geliştirilmesi; sosyal hukuk devletinin ödünsüz olarak yaşama geçirilmesi ilkelerine de aykırıdır. **Anayasanın 169. maddesinin** birinci fıkrası gereğince Devlet, doğal kaynaklarımızın en önemlilerinden birisi olan **ormanların korunması** ve sahalarının genişletilmesi için gereken tedbirleri alıp kanun koymak ve bütün **ormanların** gözetimi ödevini yerine getirmek durumundadır.

BALIKESİR’DE MADEN OCAĞI ATIKLARINI DERE YATAĞINA ATIYOR

Balıkesir’e bağlı Balya ilçesi Koyuneri köyünde kurulu bulunan Metehan Hafriyata ait maden ocağı atıklarını dere yatağına dökmektedir. Aşırı yığılma sonucu pasa biriktirme havzalarında kaymalar olmuş, dere yatağının yönü değişmiştir. Koyuneri köyü, Balya ve Gönen ilçeleri sınırında olduğu için, şirket arazinin Gönen’e düşen yamacında kurulu. Ancak, maden çıkarma ve pasa atık çıkarım alanı olarak Balya Koyuneri’ni kullanılmaktadır.

Olayı yerinde incelemek için Balıkesir Milletvekilimiz Ensar Aytekin, Koyuneri köyündeki kömür ocağının havzasında incelemelerde bulunmuştur. Ensar Aytekin’e bilgi veren şikayet sahipleri toprak zemin üzerinden alınan numunelerin incelenmesi sonucuna göre bu arazide madene izin vermenin katliama izin vermekten farksız olduğunu ifade etmişlerdir.

Ensar Aytekin’in de tespit ettiği üzere Maden, atıklarını dere kenarına bırakmakta olup, bu eylem dahi başlı başına suç teşkil etmektedir. Ayrıca derenin yatağı değişmiştir. Yaşanacak kuvvetli bir yağışta bu yığmanın kayacağı, pasanın biriktirildiği Gölcük göleti ve Koyuneri köyünün heyelan riskiyle karşı karşıya kalacağı iddia edilmektedir.

UNESCO LİSTESİNDEKİ KORAMAZ VADİSİ’NDE MADEN PROJESİ

Unesco Dünya Miras Geçici Listesine dahil olan Kayseri ili sınırlarındaki Koramaz Vadisi, doğudan batıya doğru kıvrılarak uzayan ve yaklaşık 12 km uzunluğa sahip olan bir deprem kırığı oluşumdur. Vadide, bugün de hala yaşam devam edegelen yedi yerleşim yeri bulunmaktadır, bu yerleşim yerleri doğudan batıya doğru sıra ile: Büyük Bürüngüz, Subaşı, Küçük Bürüngüz, Ağırnas, Turan, Vekse ve Bağpınar’dır. Bu yerleşim yerlerinde bugün hala binlerce yıllık geçmişe sahip olduğu bilinen ortak bir somut ve somut olmayan kültür (yemek, eğlence, oyun) bulunmaktadır. Vadi’nin taban rakımı en doğu ucunda 1.500 metre iken en batı ucunda 1.165 metredir. Bu kot farkı da Koramaz Çayının vadi tabanında rahatça akmasına sebep olmaktadır.

Vadideki Kilise, Antik Yerleşimler ve Sivil Mimar Örnekleri

Koramaz Vadisi’nde bugüne kadar tespit edilmiş olan kaya oyma kilise sayısı 38 iken modern kilise sayısı 2’dir. Kiliselerin büyük çoğunluğu Bizans döneminden kalma kiliseler olup, benzersiz freskler içeren nadir kiliseler de bulunmaktadır. Koramaz Vadisi, eşsiz antik dönem yerleşimlerine ev sahipliği yapmaktadır. Bizans döneminde kullanıldığı bilinen ama tam kullanım amacı bilinmeyen muhtelif yapılar bulunmaktadır. Sayıları yüzlerle ifade edilecek kadar çok sayıda 19. ve 20. yy’da inşa edilmiş konaklar/köşkler/okullar vadi içerisinde yer almaktadır. Vadinin tamamına hakim olan bir mimari üslup bulunmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Maden Ocağı Projesi

Ekim ayı içerisinde Koramaz Vadisi'ne de ismini veren Koramaz Dağı'na maden ocağı açılacağı haberi üzerine 19 Ekim 2020 tarihinde maden ocağından yaşam alanlarına zarar vereceğini belirten Küçükbürüngüz, Büyükbürüngüz ve Subaşı mahallelerinin sakinleri, maden ocağının kurulacağı alanda bir araya gelerek, maden ocağının faaliyeti geçmemesi için eylem yapmışlardır. Subaşı Mahallesi Muhtarı Ali Pumak, **"Bizim burada maden istemememizin sebebi, zaten sol tarafımızda yeteri sayıda maden ocakları var. Büyükbürüngüz tarafından da çalışma yaptılar ve mera olarak bir tek burası kaldı. Hayvancılığımız, tarım arazilerimiz, su kaynaklarımız tamamen bu vadede. Bu vadi ayrıca büyükşehir belediyesi tarafından UNESCO'ya Koramaz Vadisi olarak tescillendi ve UNESCO'ya dahil edildi. Ayrıca sağ tarafımızda da yer altı şehri bulunmaktadır. Bir kolu tamamen Bünyan'a bağlıdır ve buradan geçmektedir. Benim yetkililerden ricam gelsinler ve bu yer altı şehri tescillesinler ve araştırınsınlar. Bir kolu Bünyan'a bir kolu da aşağıda Bürüngüz, Subaşı ve Ağırnas, Büyükbürüngüz de dahil hepsinden yer altı şehrine bağlanmaktadır. Evlerimize çok yakın burası. Yarın burada patlama yapıldığında yerleşim alanındaki evlerimiz zaten çatladı ve hasar gördü diğer ocaklar tarafından ki, burası da açılır patlama yapıldığında kalan evlerimiz de yere çökerse bu köylü nereye gitsin? O zaman köyleri de alsın gitsinler. Burada mağdur ve evleri çatlayan vatandaşlarımız var. Biz gelişigüzel konuşmuyoruz bunları, bunlar başımızdan geçti"** sözleriyle tepkisini dile getirmiştir.

Vatandaşlarımız, itirazlarına rağmen maden ocağının çalışmaya başlaması üzerine yardım talebinde bulunmuş, bunun üzerine 15 Kasım 2020 günü Kayseri Milletvekilimiz Çetin Arık, İl Başkanımız Sayın Ümit Özer, Melikgazi İlçe Başkanımız Sayın Yakup Yılboğa, Melikgazi Belediyesi meclis üyelerimiz ile Subaşı Mahallesi'nde vatandaşlarımızla bir araya gelmişlerdir. Jandarma tarafından maden ocağının olduğu bölgeye vatandaşların alınmaması üzerine devreye girerek, vatandaşlarla maden ocağının yakınında basın açıklaması yapılarak konuya dikkat çekilmiştir. Sahaya giden ekibimizin hukuki destek verdiği bölge halkı, konuyu mahkemeye taşımıştır.

STRATEJİ VE POLİTİKA YOKSUNU DIŞ POLİTİKAMIZ İLE YALNIZLAŞAN TÜRKİYE

Libya'ya yardım malzemesi taşıyan Türk Gemisi'nin IRINI Operasyonu ile baskına uğraması, AB ile yeni bir krizin fitilini ateşledi!

Libya'ya insani yardım malzemesi taşıyan Türk bayraklı Rosaline A Gemisi'nin IRINI Operasyonu ile baskına uğraması, AB-Türkiye ilişkilerinin geleceği açısından büyük önem taşıyan 10-11 Aralık AB Liderler zirvesi öncesinde yeni bir krizin fitilini ateşledi. Gemide silah olduğu ihbarının hangi ülke istihbaratı tarafından yapıldığı açıklanmadı. Dışişleri Bakanlığı baskının 'korsanlık' olduğunu dile getirdi!

AB Irini Operasyonu'nun karargâh merkezinin Roma, karargâhta o sırada görevli komutanın Yunan deniz kuvvetlerinden olması ve baskını gerçekleştiren geminin de Alman Deniz Kuvvetleri bünyesinde yer alması, Almanya ile Türkiye arasında gerilime yol açarken, Dışişleri Bakanlığı Almanya, İtalya ve AB Büyükelçiliklerine Nota verdi. Almanya Türkiye'nin Nota'sını reddetti. Yunanistan'a nota verilmemesi ise dikkat çekti.

Dışişleri Bakanlığı oldukça sert bir açıklama yayınlayarak, baskının uluslararası yasalara, deniz hukukuna aykırı olduğunu, bayrak ülkesinin izni ve onayı alınmadan gemiye müdahale edildiğini duyurdu.

AB'nin Dış İlişkiler Sözcüsü Peter Stano, Dışişlerinin ve Savunma Bakanlığının açıklamalarını ve protestolarını reddettiklerini belirterek, Türkiye'nin de tarafı olduğu anlaşmalar uyarınca, gemide arama yapılmak istendiğinin bayrak ülkesi Türkiye'ye aramadan önce bildirildiğini, uluslararası anlaşmalarda yer alan 4 saatlik bekleme süresine de riayet edildiğini açıkladı. IRINI karargâhının bulunduğu Roma'daki Türkiye Büyükelçiliği'nin isteğiyle, ekstra bir saat daha beklendiğini, ancak Türkiye'den yanıt gelmemesi üzerine Alman askerlerinin gemiye çıkıp aramaya başladıkları savundu.

IRINI karargâhının arama kararını Türkiye Dışişlerine bildirmesinden sonra uluslararası anlaşmalarda öngörülen 4 saatlik sürede resmi yanıt verilmemesi, Roma Büyükelçiliğinin ek süre talebine rağmen yanıtın yine gelmemesi ve ta ki Alman askerleri gemiye girdikten sonra izin verilmediğinin iletilmesi, sürecin Türkiye ayağında ve karar aşamasında bazı boşluklar olduğunu düşündürüyor!

Her konuda en hızlı şekilde karar alınacağı iddiasıyla geçilen yeni yönetim sisteminde uluslararası düzeyde böylesi kritik, diplomatik bir konuda beş saat boyunca karar sürecinde belirsizlik yaşanabiliyorsa bu sistemin işlemediğini, muhatapların karar almakta tereddüt ettiklerini, nihai karar verici konumdaki tek kişiye ulaşamadığını düşündürmektedir. Beş saate varan sürede resmi yanıtın IRINI karargâhına ve Hamburg Firkateyni komutanlığına iletilmemesi bir **diplomasi ve yönetim zafını akla getiriyor!**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

IRINI Operasyonu, iktidarın yeni reform açıklamaları yapmayı vadettiği bir süreçte, bir provokasyon girişimini de akla getirmektedir!

İktidarın AB Zirvesi öncesinde; yeni reform açıklamaları yapmayı vaat ettiği, olası yaptırımları gündem dışına çıkartmayı hedeflediği, 'Geleceğimizi Avrupa'da Görüyoruz' dediği bir süreçte IRIINI Operasyonu bir provokasyon girişimini de akla getirmektedir. Gemi Baskını olayındaki boşluklar ve AB tarafından ileri sürülen, baskına gerekçe gösterilen Ankara'nın beş saatlik suskunluğu, izaha muhtaç görünmektedir!

Ne olursa olsun Türkiye'nin uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarının savunulmasında sonuna kadar gidilmelidir. Diğer yandan karar süreçlerinde neler yaşandığı, bir zafiyet oluşup oluşmadığının sorumluları ortaya çıkarılmalıdır. Olayın diğer bir boyutu; Türkiye-AB ilişkilerinin daha da bozulması, gerilimin tırmanması hatta iplerin kopmasını hedefleyenlerce bu olay bir fırsat olarak mı kullanılmak istendi? İki yönlü değerlendirecek olursak;

Birincisi bu hamle Liderler Zirvesi öncesinde Türkiye aleyhine bir atmosfer oluşturmayı, Türkiye'yi tahrik ederek ipleri tümenden gerip kopartmayı amaçlayan AB içindeki bir odağın girişimi olabilir. Nitekim bu olaydan sonra özellikle Ekim zirvesinde Türkiye'ye yönelik yaptırım girişimlerinin ertelenmesini sağlayan Almanya ile gerilimin tırmanması ve Almanya'nın tutumundaki değişiklik dikkat çekicidir!

İkincisi iktidarın kendi içinde demokratik reformların, AB ile yakınlaşmanın önünü kesmek, bu alanlarda olası açıklamaları frenlemek ve geri adım atılmasını sağlamak isteyenlerce de bu beş saatlik zafiyet süreci yaratılarak Türkiye-AB ilişkilerinin darboğaza sokulması amaçlanmış olabilir.

İktidarın AB ile iplerin tamamıyla kopmaması için rotasını yeniden AB'ye çevirme niyetini ortaya koyduğu bir anda, ortaya çıkan tabloya bakıldığında iktidarın demokratik açılım söylemleri inandırıcılığını yitirmiş görünüyor. AB'den gelen açıklamalar artık söylemlere güvenilmediği, somut eylemlerin görülmek istendiği yönündedir. Bu son gerilimde en çok dikkat çeken nokta Türk bandıralı bir geminin Alman firkateyni tarafından durdurulması ve aramanın Alman askerleri tarafından yapılması. AB içinde Türkiye karşıtı bloku frenlemeye çalışan Almanya'nın doğrudan işin içinde olması, Alman yönetiminin de zirve öncesi Fransa'ya ve Yunanistan-GKRY tezlerine yaklaştığı şeklinde yorumlanabilir. 10 Aralık'ta Brüksel'de toplanacak AB Zirvesi öncesinde yaşanan bu olaylar gerilimi tırmandırdığı gibi, olası zirveden Türkiye'ye yönelik yaptırım kararlarının devreye girmesi ihtimalini yükseltiyor!

Temennim, 10-11 Aralık'a kadar gelişecek süreçte AB liderlerinde akli selimin hakim olması ve yaptırımların gündemden düşürülmesi. Aksi halde sınırlı bile tutulsa Türkiye için 'yaptırım uygulanan ülke' algısı ekonomik sıkıntıları büyütecek, yatırım, kaynak akışı, dış ticaret vb. alanlarda sorunları ağırlaştıracaktır. İktidarın bu yaptırımlara karşılık misillemeye geçmesi durumunda ise ekonomik ve siyasi krizin boyutları daha da büyüyecek, sorunların çözümü daha da zorlaşacaktır.

Son dönemde gerilim yaşanan Fransa, Yunanistan, İtalya, Almanya gibi AB üyelerinin NATO üyesi olmaları, sorunları siyasi ve ekonomik boyutun yanı sıra askeri boyuta da taşımakta, Türkiye'yi AB ve NATO içinde daha da yalnızlaştırmaktadır. Sorunların NATO boyutuna ABD'yi de ekleyebiliriz. Dolayısıyla güncel gerilim süreçleri siyasi, ekonomik, diplomatik olmanın ötesinde giderek askeri niteliği de öne çıkan bir noktaya doğru ilerlemektedir!

Avrupa Parlamentosu, Türkiye'ye ağır yaptırım kararları alınması yönündeki tasarımı kabul etti.

Avrupa Parlamentosu 26 Kasım'daki oturumda, AB Liderlerine Türkiye'ye ağır yaptırımlar uygulanması çağrısını içeren bir karar tasarısını 631 oyla kabul etti, Türkiye'nin Avrupa'daki yalnızlığı teyit edildi. İktidar, 'yok hükmündedir, kararı tanımıyoruz' açıklamasıyla protesto etti. Tavsiye niteliğinde olsa da ezici oy çoğunluğuyla kabul edilen bu karar tasarısı, Liderler için aynı zamanda ciddi bir siyasi mesaj olarak görülmelidir!

Avrupa Parlamentosu (AP), Doğu Akdeniz'deki sondaj çalışmaları, Maraş'ın açılması gibi nedenlerle Türkiye ile AB arasında yaşanan krizden ötürü, Aralık zirvesinde Türkiye konusunu görüşecek olan AB liderlerine, ağır yaptırım kararları alınması yönünde çağrı içeren tasarımı kabul etti. AP, tasarıda 46 yıldır kapalı tutulan Maraş kentinin kısmen açılmasını sert ifadelerle kınarken yasa dışı olduğu öne sürülen bu adım nedeniyle, 10-11 Aralık'ta toplanacak AB Liderler Konseyi'ni Türkiye'ye yaptırım uygulamaya çağırdı. AP'nin en büyük grubu Avrupa Halk Partisi (EPP) tarafından hazırlanan, "Türkiye'nin yasadışı eylemlerinin ardından Maraş'ta artan gerilim ve müzakerelerin acilen yeniden başlatılması ihtiyacı" başlıklı karar tasarısının genel kuruldaki oylamasında 631 parlamenter kabul, 3 parlamenter ise ret oyu kullandı. Oylamada, 59 parlamenter çekimser kaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AB Liderler Zirvesi'nden önce 3 Aralık'ta **AB Türkiye İlerleme Raporu** açıklanacak. Raporda da Türkiye ile ilgili ağır ve kapsamlı eleştirilere yer verilmesi bekleniyor. AB Türkiye Raporu'nda **Türkiye ile tam üyelik müzakerelerinin tamamıyla askıya alınması** önerisine yer verilmesi şaşırtıcı olmayacaktır!

İngiltere, İtalya, Fransa ve Almanya'dan Libya'daki çözüm anlaşmasına destek geldi! Türkiye yine yaptırım tehdidi ile karşı karşıya!

İngiltere, İtalya, Fransa ve Almanya ortak bir açıklama ile Libya'da sürdürülen diyalog ve çözüm görüşmelerini desteklediklerini belirterek, süreci olumsuz etkileyecek girişimler konusunda yaptırım uyarısında bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Libya'yı ziyaret edeceği yönündeki haberlerle eş zamanlı deklarasyonun akabinde, Türk gemisine baskın düzenlenmesi, dörtlü açıklamanın hedefinin Türkiye olduğu kanısını güçlendiriyor!

Libya'da 9 Kasım'da başlatılan ve bugüne kadar gelen diyalog ve barış sürecinde önemli ilerlemeler kaydedildi. Türkiye tüm bu süreçlerde müzakere masasının dışında kaldı. Libya'da barış ve siyasi çözüm sürecine hiçbir şekilde dışarıdan müdahale edilmemesi istenen ortak açıklamada, tüm Libya'lı ve uluslararası aktörlerden BM'nin çabalarına zarar verecek paralel ve koordinasyonsuz girişimlerden vazgeçmeleri istendi. Türkiye ve Katar, BM tarafından tanınan Trablus yönetimine destek verirken, Mısır, Suudi Arabistan, BAE, Rusya, Fransa gibi ülkeler Tobruk yönetimine ve Mareşal Hafter'e destek veriyor. Rusya Tobruk ve Hafter'e desteğine karşılık Trablus yönetimi ile de diyalog halinde. Almanya ise Libya'daki tüm tarafları bir araya getirerek önemli bir etkinlik sağladı.

Trablus yönetimi ile ülkenin yeniden imar ve inşasında Türk müteahhitlerine öncelik sağlanması ve Türk müteahhitlerinin bu ülkede yarım kalan yaklaşık 16 milyar dolarlık işlerinin tamamlanarak hak edişlerinin ödenmesi konusunda bir mutabakat anlaşması imzalanmıştı. Şimdi ülkenin petrol gelirlerinin iki yönetimin ortak kontrol ve denetimine alınması kararı, bu anlaşmayı ve Türk firmalarına Feyiz el Sarrac yönetiminin tanıdığı ayrıcalıkları zora sokabilir!

Arap medyası, Libya Merkez Bankası'na ait 4 milyar doların üzerinde bir paranın Türkiye Merkez Bankası'nda tutulduğuna dikkat çekiyor!

Arap medyasında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Trablus'a bir ziyaret gerçekleştireceği gündeme getiriliyor. Henüz resmileşmeyen bu ziyaretin amacı, petrol gelirlerinin Libya Merkez Bankası'nda iki tarafın da bilgisi ve kontrolü dahilinde tutulmasına dönük mutabakat olduğu dile getiriliyor. Çatışma sürecinde Libya Merkez Bankası'na ait 4 milyar doların üzerinde bir paranın Türkiye Merkez Bankası'nda olduğuna dikkat çekiliyor!

Şimdi müzakerelerde varılan uzlaşma çerçevesinde bu paranın Libya Merkez Bankası tarafından geri istendiği yönünde Libya medyasında haberler yer alıyor. İktidarın bu paranın geri ödenmesi talebini geciktirmeye ya da iadeyi ertelemeye çalıştığı yönündeki yorumların yanı sıra, Türkiye'nin bugüne kadar Trablus yönetimine sağladığı askeri ve ekonomik desteğe mahsuben iade talebini geri çevirmek istediği iddiaları da Libya medyasında dile getiriliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuları çözüme bağlamak üzere Libya'yı ziyaret etmek istediği ayrıca masada dışarıda kalan Türkiye'nin hâlâ Libya'da ağırlığının olduğu mesajını vermeyi amaçladığı öne sürülüyor. İki haftadan bu yana Libya ve diğer ülkelerdeki medya organlarında dile getirilen ziyaretin şu ana kadar gerçekleşmemiş olması bazı sıkıntıların olduğuna işaret ediyor. İktidarın desteklediği Trablus yönetimindeki güçlü isim İçişleri Bakanı Fethi Başağa'nın son birkaç haftaya sığdırdığı temas ve ziyaretler bu açıdan dikkat çekiyor. Aynı zamanda İhvan'ın da güçlü temsilcisi olarak değerlendirilen ve kendisine bağlı milis güçleri kontrol eden Fethi Başağa geçtiğimiz günlerde önce Kahire'ye ardından da Paris'e kritik ziyaretlerde bulundu. Türkiye'nin Libya'daki varlığından ve etkinliğinden rahatsız Mısır ve Fransa başkentlerine yaptığı ziyaretlerde üst düzey kabul gören Başağa'nın bu ülkelerin desteğini arkasına almak için bazı gizli anlaşmalara girişmesi, masanın dışında kalan Türkiye'yi yalnız bırakması da söz konusu olabilir.

Libya'da uzlaşıyla sonuçlanan ve hızlı bir şekilde devam eden diyalog görüşmelerinde yeni yönetim yapısının şekillenmesi ve ardından 2021 yılında seçim konusunda anlaşmaya varılması Başağa'yı yeni dış destek arayışlarına yöneltmiş görünüyor. Kahire ve Paris ziyaretleri, yaptığı açıklamalar ve imzaladığı anlaşmaları bu çerçevede Mısır ile Fransa'ya 'Beni Türkiye'nin adamı olarak görmeyin' mesajı olarak yorumlamak mümkün olabilir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yeni bir NATO-Türkiye krizi yaşanabilir!

NATO'daki işleyişte yaşanan bazı sıkıntılar nedeniyle geçen yıl alınan reform kararı sonrasında uzmanlar kurulunca hazırlanan 140 maddelik reform önerileri listesinde AB-NATO ilişkilerinin güçlendirilmesi, NATO üyesi olmayan AB ülkelerinin NATO toplantılarında yer alması, NATO üyelerinin kararlara yönelik veto haklarının kısıtlanması gibi öneriler yer alıyor. Bu önerilerin büyük bölümü Türkiye açısından kabul edilemez niteliktedir!

Geçtiğimiz yıl Suriye, Doğu Akdeniz ve diğer bazı bölgelerdeki gelişmeler üzerine NATO bünyesinde bir reform planı hazırlanması önerisi gündeme getirilmişti. Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın girişimiyle bu konuda çalışmaları yürütmek üzere oluşturulan uzmanlar heyetinin 140 maddeden oluşan bir tavsiye listesi hazırladığı ve bunların 1 Aralık Salı günü yapılacak NATO Dışişleri Bakanları toplantısında görüşülmeye başlanacağı açıklandı. Üye ülkelere gönderilen NATO Reformu Taslağı'nda NATO-AB ilişkilerinin güçlendirilmesi, üye ülkelerin veto haklarını kullanmalarının kısıtlanması ya da zorlaştırılması gibi öneriler yer alıyor.

Bu tavsiyeler arasında en dikkat çekenlerden birisi NATO üyesi olmayan AB ülkelerinin devlet ve hükümet başkanlarının da NATO zirveleri çerçevesinde yapılan görüşmelere davet edilmesi, ortak stratejik karar toplantılarında yer almaları.

* Bu öneri Kıbrıs sorunu nedeniyle Türkiye-Yunanistan-Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) arasındaki sorunların göz ardı edilerek GKRY'nin NATO çatısı altına alınması anlamına geliyor. GKRY'nin Kıbrıs Cumhuriyeti adı altında AB üyeliğine alınmasına yönelik Türkiye'nin uyarı ve itirazlarını dikkate almayan AB şimdi GKRY'yi NATO içinde etkin kılmayı hedefliyor.

GKRY'nin yanı sıra AB içerisinde sürekli şekilde Türkiye aleyhine yürütülen girişimlere katkı veren ve NATO üyesi olmayan Avusturya da bu tavsiyenin kabulü halinde NATO toplantılarında ve faaliyetlerinde yer almaya başlayacak. İrlanda, İsveç, Malta, Finlandiya gibi AB üyesi ülkeler de NATO'ya üye değil ve söz konusu değişiklik bu ülkeleri de kapsayacak. Türkiye daha önce de 2017 yılında Anayasa Referandumu kampanyası çerçevesinde Avusturya ile yaşanan siyasi gerilim sonrası Avusturya'nın NATO ortaklık programlarında yer almasını veto ederek engellemişti. Muhtemelen iktidar Dışişleri Bakanları Toplantısında ve daha sonra gerçekleşecek NATO Savunma Bakanları toplantısında ve nihayet NATO liderler zirvesinde bu tavsiye doğrultusunda gündeme getirilecek reform girişimlerini ve atılacak adımları veto edecektir. Doğrusu da budur.

AB'den ayrılma kararı alan İngiltere'nin, NATO-AB ilişkilerinin genişletilmesi ve NATO üyesi olmayan AB ülkelerinin NATO toplantılarında, karar süreçlerinde yer almasına itirazını bildirdi. Türkiye ile İngiltere büyük olasılıkla söz konusu tavsiyeye karşı birlikte hareket edeceklerdir.

Ayrıca listede yer alan bir başka tavsiye üye ülkelerin ittifak kararlarını veto etmesinin zorlaştırılması, bazı konularda veto hakkının kısıtlanmasını öngörüyor. Veto hakkının kısıtlanması durumunda örneğin yukarıda ifade ettiğim GKRY'nin NATO toplantılarında yer alması durumunda Türkiye bu hakkını kullanamayacak.

* Büyük ihtimalle iktidarın akılcı bir yaklaşımla bu tavsiyeye de itiraz edeceğini düşünüyorum.

Geçmişte Yunanistan'da Albaylar Cuntası'nın darbesi sonrasında Yunanistan NATO üyeliğinden çıkartılmıştı. Ancak daha sonra darbecilerin devrilmesi ve Yunanistan'ın yeniden NATO'ya üye olma başvurusu gündeme geldi. Türkiye uzun süre Yunanistan'ın NATO'ya dönüşüne karşı vetosunu kullandı. 12 Eylül 1980 darbesinden sonra ise dönemin askeri yönetimi NATO'ya bağlılık bildirirken, Yunanistan'ın NATO'ya dönüşünün yolunu açtı ve vetoyu kaldırdı. Şimdi Kıbrıs'ta, Ege'de, Doğu Akdeniz'de karşı karşıya kaldığımız gerginlikler, Yunanistan ve GKRY'nin AB ve NATO içinde Fransa ve Avusturya ile birlikte Türkiye'ye karşı yürüttüğü girişimler göz önünde bulundurulduğunda geçmişteki askeri darbe yönetiminin bu kararının bugün Türkiye aleyhine hangi süreçlere zemin yarattığı rahatlıkla görülebilir.

*AB gazetelerinde NATO'nun reform planıyla ilgili yorum ve değerlendirmeler ağırlıklı Türkiye üzerinden görülerek yeni bir NATO-Türkiye krizi yaşanabileceği ileri sürülüyor.

Türkiye'yi baskı altına almaya yönelik olduğunu düşündüğüm bu yorumlara katılmadığımı, gerek AB üyesi olmayan GKRY gibi ülkelerin NATO şemsiyesi altında temsili gerekse veto hakkının kısıtlanması konularında Türkiye'nin haklarının savunulmasının 'kriz' olarak sunulamayacağını belirtmek isterim.

Uzmanlar Kurulu'nun Reform Tavsiyeleri raporu, NATO Dışişleri Bakanları toplantısından sonra kamuoyuna resmi olarak açıklanacak. İktidarın belirttiğim hususlarda **reform tavsiyelerine itiraz ederek şerh koymasını, veto hakkını kullanmasını** öngörmekteyim.